Vacanța, vacanța!

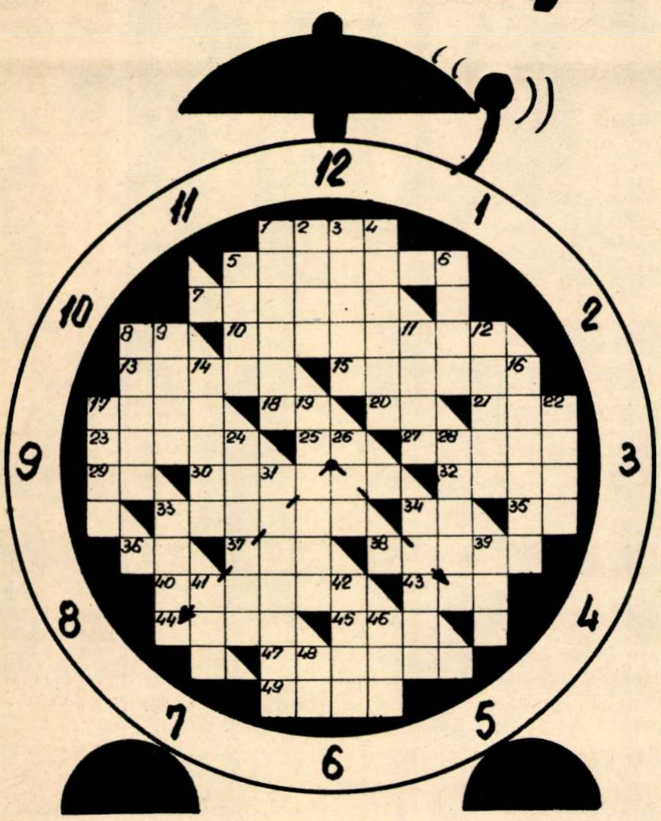

ORIZONTAL: 1. Adăpostul excursionistului la munte sau la mare. 5. Refugiu estival marin. 7. Oferă spectacole la grădina de vară. 8. Din adîncuri! 10. Dă posibilitatea unor excursii imaginare pe mapamond (pl.). 13. Rivalul estival al mării. 15. Zeul mării, posesorul unei plaje lîngă Eforie. 17. Scaldă. 18. Costel Savu. 20. La suis! 21. Oază a verilor toride, loc de agrement căutat. 23. Metafora bronzului estival. 25. Din caolin! 27. Rîu izvorît din Munții Dobrogei, tributar direct Mării Negre. 29. Soarele antichității egiptene. 30. Binemeritată după trei trimestre. 32. Posesorul fulgerelor. 33. Cald, rece, temperat...! 34. La Mangalia... 35. ...și pe Retezat! 36. Începe urcușul pe potecă! 37. Zeița medicinii (mit. scandinavă). 38. Trambulina, pentru săritori. 40. Apărător sub... presiune! 43. Localități cu izvoare de apă termală sau minerală. 44. A selecționa. 45. Prefixul harnicelor albine. 47. Sportul drumeților în regiunile pitorești. 49. Autorul pînzei «La scăldat».

VERTICAL: 1. Însoțitor al temerarului cutezător în drumețiile vacanței. 2. Călit la cald și la rece. 3. Băile lor se numeau terme (sing.). 4. Itinerar turistic. 5. Oraș și insulă în Arhipelagul indonezian. 6. Rîu în Australia. 8 Mare... în Bărăgan! 9. Coamele nisipoase ale plajelor (sing.). 11. Scriitor leton, autor al romanelor «Pămîntul verde» și «Lumină printre nori». 12. Luna lui cuptor. 14. Factor terapeutic marin sau lacustru. 16. Cadrul unei vacanțe mari fără pereche 17. Anotimpul «Expedițiilor Cutezătorii». 19. Cel mai mare deșert tropical. 22. Lăcașe de odihnă la munte sau la mare. 24. Acțiunea brizei marine sau montane (pl.). 26. Ne poartă în vilegiatură la munte și la mare (abr.). 28. Turtă coaptă sub spuză. 31. Copiată. 33. Rumen. 34. Regretat poet contemporan, autor al poeziilor «Iubirea pentru munte» și «Căutătorii de comori». 39. Din stropii dușului! 41. Nu se mai țin a sosit vacanța! 42. Scumpă. 46. Din peisajul montan. 48. Capăt de drum!

DICȚIONAR: LIAT, UPIT, EIR, LORT

Prof. **TEODOR AXIOTI**

DEZLEGARE:

1) Cort. 5) Litoral. 7) Cinema. O. 8) Ad. 10) Atlasuri. 13) Munte. 15) Neptun. 17) Vană. 18) Cs. 20) Ui. 21) Lac. 23) Aramă. 25) Ao. 27) Taița. 29) Ra. 30) Odihnă. 32) Zeus. A. 33) Climat. 34) Li. 35) Re. 36) Po. 37) Eir. 38) Rampă. 40) Portar. 43) Băi. 44) Tria. 45. API.C.E. 47) Turism. 49) Aman.

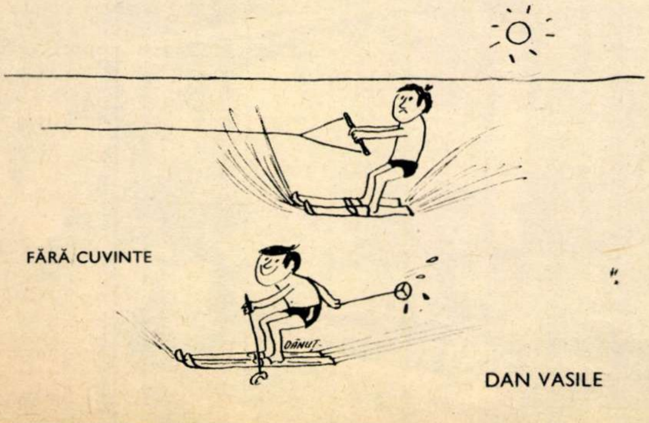

FĂRĂ CUVINTE

DAN VASILE

PRĂJITURĂ CU VIȘINE

4 OUĂ, 200 g. ZAHĂR, 200 g. FĂINĂ, 4 LINGURIȚE ZAHĂR PUDRĂ, 1 Kg. VIȘINE.

SE FREACĂ CELE 4 GĂLBENUȘURI CU 200 g. ZAHĂR ȘI SE ADAUGĂ PE RÎND 4 LINGURIȚE CU APĂ CLOCOTITĂ, FĂINA ȘI ALBUȘURILE SPUMĂ, BĂTUTE CU CELE 4 LINGURIȚE DE ZAHĂR PUDRĂ. SE TOARNĂ ACEASTĂ COMPOZIȚIE ÎNTR-O TAVĂ UNSĂ ȘI PE DEASUPRA SE AȘAZĂ UNIFORM VIȘINELE FĂRĂ SÎMBURI. SE COACE LA FOC POTRIVIT.

PRĂJITURĂ CU CAISE

200 g. UNT SAU MARGARINĂ, 4 LINGURIȚE ZAHĂR PUDRĂ, 1 OU ÎNTREG, UN GĂLBENUȘ DE OU, FĂINĂ CÎT CUPRINDE, 1 Kg. CAISE, 1/2 PACHET PRAF DE COPT.

SE FREACĂ UNTUL CU ZAHĂRUL, OUL ȘI GĂLBENUȘUL APOI SE ÎNCORPOREAZĂ FĂINA CU PRAFUL DE COPT PÎNĂ DEVINE O COCĂ POTRIVITĂ. COMPOZIȚIA SE ÎMPARTE ÎN DOUĂ, DIN PRIMA SE ÎNTINDE O FOAIE CARE SE AȘAZĂ PE FUNDUL TĂVII UNSE, SE PUN CAISELE TĂIATE ÎN FELII ȘI PRESĂRATE CU PUȚIN ZAHĂR. DIN RESTUL DE COCĂ SE FORMEAZĂ UN GRILAJ PE DEASUPRA CAISELOR. SE COACE LA FOC POTRIVIT.

JOC DISTRACTIV PENTRU FETE

ștafeta cu coardă

20—30 de participanți se împart în două echipe egale, așezate în două șiruri paralele. În fața fiecărui șir se trasează o linie de începere a jocului, lîngă această linie se va pune jos (în afară) cîte o coardă. La o distanță de 15—20 m în dreptul fiecărui șir, se așază un obiect, care să poată fi ocolit (o minge, un scaun etc.). La semnalul de începere, prima jucătoare din fiecare șir ia coarda de jos și pornește în alergare, sărind peste coardă, pînă la obiectul din față, îl ocolește de jur-împrejur, se reîntoarce tot în alergare cu coarda, o dă jucătoarei următoare și trece prin afara șirului, la spatele echipei sale. Cîștigă echipa care termină mai repede.

DOUĂ TRIUNGHIURI ORIZONTAL ȘI VERTICAL

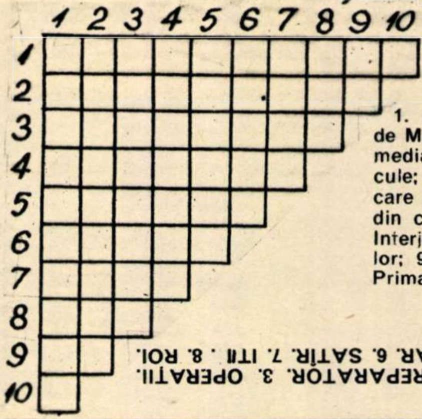

1. Revistă editată la Iași de M. Kogălniceanu; 2. Remediază defecțiunile; 3. Calcule; 4. Pilde (înv.); 5. Meșter care confecționează obiecte din cupru; 6. Cuțit mare; 7. Interjecție; 8. Alaiul albinelor; 9. Aer comprimat!; 10. Prima la catalog.

DEZLEGARE

1. PROPĂȘIREA. 2. REPARATOR. 3. OPERAȚII. 4. PAREMII 5. ARAMAR. 6. SATIR. 7. ITII. 8. ROI. 9. ER. 10. A.

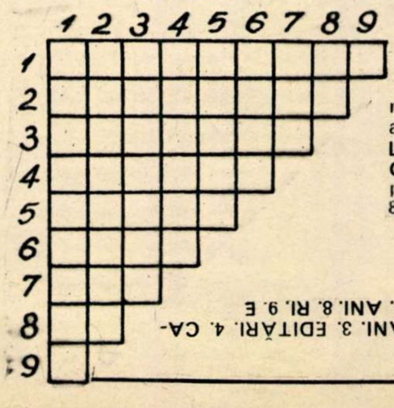

Cărți cu căpătîi; 2. Comedie de C. Goldoni (neart); 3. Editura repetată; 4. La triunghiul dreptunghic; 5. Greșeală îndreptată; 6. Impozit (arh.) 7. Fiii lui Cronos. 8. În Tril! 9. Vocală.

prof. **TEODORA MIJA**

DEZLEGARE

1. ABECEDAR. 2. BĂDĂRANI. 3. EDITĂRI. 4. CATETE. 5. ERATĂ. 6. DARE. 7. ANI. 8. RI. 9. E

DORESC SĂ CORESPONDEZE

MARIANA DAMIAN

IOAN TURTUREANU

RODICA POP

ADRIAN TURTUREANU

RODICA MARTIN

ALEXANDRU ZIMAN

ELENA NEMȚEANU

ALEXANDRINA PÎRNĂ

LUCIAN COCUZ

ELENA FUNIE

FAC SCHIMB DE ILUSTRATE ȘI CORESPONDEAZĂ PE TEME DE MUZICĂ ȘI SPORT: **Mariana Damian, Ioan Turtureanu, Rodica Pop, Adrian Turtureanu, Alexandru Ziman, toți din comuna Dalea, județul Satu Mare.** FOLCLOR: **Rodica Martin, satul Dealu-Bujori, comuna Poduri, județul Bacău; Elena Nemțeanu, satul Bursuc Deal, comuna Lespezi, județul Iași.** FACE SCHIMB DE ȘERVEȚELE DE MASĂ ȘI ILUSTRATE: **Alexandrina M. Pîrnă, comuna Redea, județul Olt.** ELECTROTEHNICĂ: **Lucian Cocuz, clasa a VI-a, Școala generală Epureni, județul Vaslui.** PIONIERIE: **Elena Funie, clasa a VII-a. Școala generală nr. 1 Slobozia, județul Argeș**

ÎN CURÎND: CEL DE AL X-LEA Festival Mondial AL TINERETULUI ȘI STUDENȚILOR

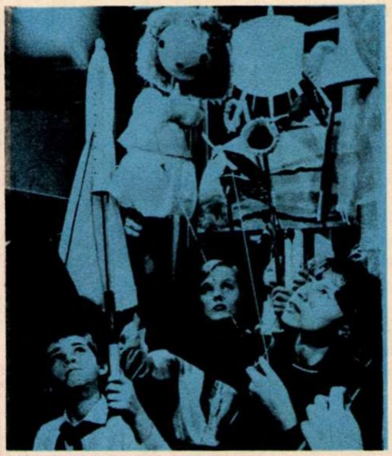

Au mai rămas puține zile pînă la data cînd, în capitala Republicii Democrate Germane — Berlin — vor începe manifestările celui de al X-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, la care vor participa 20 000 de soli ai tineretului de pe toate meridianele.

Numărul manifestărilor care urmează să aibă loc în cadrul Festivalului se ridică la 1500. La ceremonialul de deschidere, care va avea loc la 28 iulie, pe marele stadion, vor participa 1300 de pionieri ai organizației «E. Thälmann», 1360 de studenți, sportivi, 1500 de gimnaști ai clubului «Dinamo» și 2500 de alți sportivi. Gazeta pionierilor din R.D.G. — «Trommel» — ne anunță că cele mai mici gazde, pionierii, vor avea și ei, la rîndul lor, sute și sute de oaspeți. Ei participă, încă de pe acum, la numeroase acțiuni menite să asigure prietenilor de peste hotare surprize dintre cele mai plăcute.

Flori ale Festivalului, porumbei îndelung migăliți din hîrtie multicoloră, obiecte de artizanat — sînt doar cîteva dintre realizările pionierilor din localitatea Tannroda. Ziua de 1 august va fi sărbătoarea internațională închinată copiilor și al cărei motto va fi «Trăiască veșnic soarele». Oaspeți din circa 50 de țări se vor întîlni cu acest prilej în parcul «E. Thälmann». Pentru această zi, pionierii Școlii Karl Marx din Weimar au pregătit mii de ghirlande, stegulețe și alte podoabe cu care vor împodobi întregul parc. Copiii — oaspeți și gazde — vor petrece împreună întreaga zi. Se vor cunoaște, își vor împărtăși gînduri, preocupări, vor cînta și dansa.

La «Galeria Festivalului» care va fi deschisă în acele zile în orașul Berlin, vor fi expuse nenumărate desene realizate de copii din numeroase țări.

In seara celei de a opta zi a Festivalului, locuitorii capitalei R.D. Germane — tineri și vîrstnici, împreună cu oaspeți din lumea întreagă se vor aduna în piața Marx-Engels pentru a participa, la lumina unui uriaș foc de artificii, la manifestarea de încheiere.

Pînă la data începerii festivităților, acțiunea «Floarea Festivalului» inițiată de gazeta «Trommel», în cadrul căreia pionierii din țara gazdă participă la nenumărate acțiuni artistice și cultural sportive se află în plină desfășurare.

PĂLĂRIILE DE PANAMA

Pălăriile numite «de Panama» nu au fost niciodată confecționate în această țară, ci în... Ecuador.

Confuzia datează din secolul al XIX-lea. Toropiți de căldură, căutătorii de aur care traversau Istmul de Panama, în drum spre California, și-au cumpărat de aici pălării de pai pentru a se apăra de arșiță (Istmul de Panama era un loc de tranzit în care veneau negustori din diferite țări ale Americii Latine). Întrebați de unde au pălăriile, aventurierii răspundeau invariabil «din Panama».

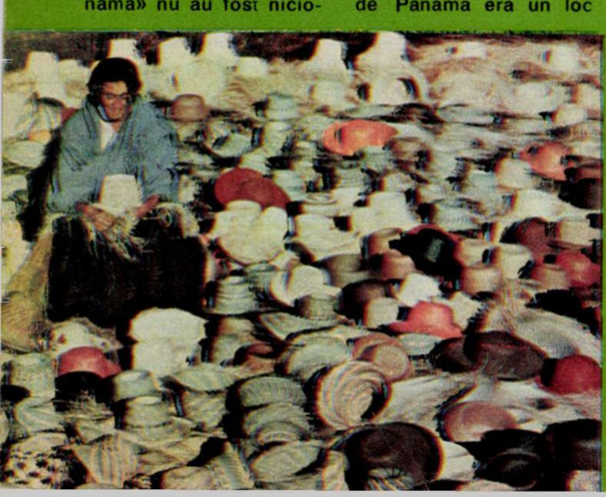

Pălăriile atrăgeau atenția pentru că erau dintr-o singură bucată — adică lucrate dintr-un mănunchi de fire, de la centru spre boruri, și nu din fîșii, cum se fac în mod obișnuit. **Pălăriile... de Panama** sînt lucrate din fibrele unei plante numite «toquilla» care nu se usucă niciodată la soare, ci doar la umbră. Ele se pot lucra numai în zorii zilei, cînd atmosfera este umedă. Acest fapt a dat naștere legendei că pălăriile de Panama s-ar lucra numai sub apă. Nu este însă legendă faptul că la o singură pălărie se lucrează între trei săptămîni și două trei luni. Atunci cît durează o asemenea pălărie? O viață de om!

MUZEUL DIN PITCAIRN

Pierdută în imensitatea Oceanului Pacific, insula Pitcairn nu are decît o suprafață de 5 kmp. Cei 96 de oameni care o locuiesc sînt descendenții unor marinari englezi care, în urma unei revolte, s-au refugiat pe corabia «Bounty» plecînd în necunoscut. De la data cînd s-au stabilit pe această insulă au trecut 184 de ani.

Pentru a păstra amintirea străbunicilor de pe «Bounty», la mica școală din insulă a fost amenajat un mic muzeu. Copiii pot vedea aici macheta istoricei lor corăbii, bătrîna ancoră readusă la suprafață precum și armele, costumele și obiectele personale ale primilor locuitori ai insulei.

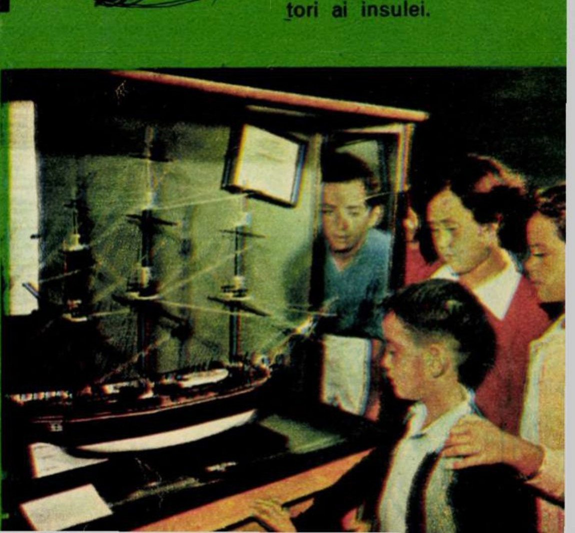

CUPA „CUTEZĂTORII" LA FOTBAL... CU TOATE PÎNZELE SUS

NE TREBUIE UN CALCULATOR ELECTRONIC

Dacă pînă acum, în cele două ediții trecute ale Cupei «Cutezătorii» la fotbal ne-am descurcat relativ usor în trierea documentelor și ținerea la zi a clasamentului, folosindu-ne de instrumente și metode clasice, de data aceasta ne e mult mai greu. Atît de **mai greu,** încît se pare că va trebui să aruncăm la coș plaivazul și să apelăm la memoria și rapiditatea unui calculator electronic.

Exagerăm, într-adevăr, dar nu prea mult, noua ediție a îndrăgitei și aprig disputatei noastre competiții anunțîndu-se, încă de pe acum, de la începutul celei de-a doua etape, superioară din toate punctele de vedere celor precedente. O dovedesc zecile, uneori chiar sutele de foi de arbitraj, de fișe de înscriere și de scrisori pe care le primim zilnic la redacție de la numeroase echipe din țară ale pionierilor și școlarilor de la sate.

BĂIEȚII DE LA «VIITORUL» ȘI ALȚII CA EI

Un exemplu concludent ni-l oferă, de pildă, echipa «Viitorul» din Cungrea-Olt. Formație de... tradiție (a participat și la celelalte două ediții, o dată calificîndu-se în finală), «Viitorul» ne-a trimis un dosar voluminos, în filele căruia este oglindită o activitate fotbalistică prestigioasă: între 1 aprilie și 14 iunie a.c., cei 15 componenți, conduși de antrenorul lor (profesorul Tudose Florin) au jucat 37 de meciuri, (cîte unul la două zile) cu 7 formații din localitate și din împrejurimi, mai toate disputele cîștigîndu-le cu scoruri categorice (de pînă la 9—0). Dacă în prima etapă a competiției, ale cărei meciuri nu contează în clasament, membrii «Viitorului» au evoluat în acest ritm și cu asemenea rezultate, e lesne de-nchipuit ce vor face și cum se vor comporta de-acum în cea de-a doua etapă, în care fiecare întîlnire și fiecare punct cîștigat va fi luat în considerație la toamnă, cînd... se vor număra bobocii. Și asemeni «Viitorului» din Cungrea se prezintă marea majoritate a echipelor înscrise pînă acum în concurs.

NICI FETELE NU SE LASĂ MAI PREJOS

Dar nu numai băieții ne dau mai mult de lucru în noua ediție, ci și fetele. Atîtea echipe de fete au «răsărit» în ultimul timp pe terenurile Cupei «Cutezătorii» la fotbal, încît s-ar putea ca peste doi-trei ani, dacă lucrurile evoluează în acest fel și în acest ritm, dumnealor să pună deplină stăpînire pe competiția noastră. La Pecica — Arad, de pildă, dintre cele 32 formații înscrise pînă acum în competiție, 4 sînt de fete. Ceea ce ne surprinde și ne bucură totodată este faptul că, și ca fotbaliste fetele se dovedesc de multe ori mai ingenioase, mai ordonate și chiar mai dîrze decît băieții, meciurile lor, după cum ne informează unul dintre corespondenții noștri, fiind «adevărate recitaluri de fotbal».

PE ICI, PE COLO...

Putem spune, deci, că marea majoritate a corăbiilor care au la bordul lor pe participanții la Cupa «Cutezătorii» la fotbal plutesc cu toate pînzele sus pe fascinantele ape ale acestei vacanțe mari. Marea lor majoritate, ceea ce înseamnă că nu toate. Pe ici, pe colo, unele dintre ele mai au încă pînze strînse și ancore neridicate, pe ici, pe colo, la unele dintre ele cîrmele mai scîrțîie și nu răspund cum trebuie la comenzi. De la unele dintre formații am primit fișe de înscriere fără foi de arbitraj, de la altele, invers — foi de arbitraj fără fișe de înscriere. Altele, deși ne-au trimis documentele necesare, n-au completat toate rubricile prevăzute de regulament (nu indică vîrsta jucătorilor, nu arată scorul și autorii golurilor și altele de felul acesta). Toate acestea mai au încă timp pentru a-și pune «corăbiile» la punct. Noi așteptăm cu nerăbdare să le vedem plutind și pe ele în rînd cu celelalte.

CONSTANTIN DIACONU

«Pecicana» — una dintre echipele de fete din comuna Pecica, județul Arad.

Și componenții formației «Haladás» sînt tot din Pecica.

«Temerarii» din Săvîrșin (tot Arad).

«Viitorul» din Cungrea, județul Olt.

CUPA SPERANȚELOR LA MINIFOTBAL

EDIȚIA a III-a / 1973

Căpitan de echipă
Căpitan de echipă

În această vacanță de vară, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, în colaborare cu Federația română de fotbal, organizează pentru voi, pionierii și școlarii din orașe, tradiționala competiție de minifotbal dotată cu Cupa «Speranțelor» pentru echipele de străzi și cartiere.

Pentru a participa la această competiție vă veți constitui în loturi formate din 20 de participanți (născuți în anul 1961 sau mai mici) pe bază de prietenie, alegîndu-vă un căpitan de echipă, care va înscrie echipa pînă la 12.VII.1973 la Casa pionierilor din oraș sau la consiliul orășenesc al Organizației pionierilor (pentru orașele care nu au case de pionieri). Căpitanul de echipă (care va primi ecusonul competiției), împreună cu coechipierii săi, vor alege denumirea echipei, vor stabili echipamentul de joc și vor confecționa emblema ei.

Cele mai bune echipe din județ vor participa la etapa finală republicană care se va desfășura la începutul lunii septembrie la Constanța.

Regulament

■ Meciurile de minifotbal se pot desfășura pe terenuri de handbal sau pe terenuri cu dimensiunile de 60/40 sau 50/30 m. La nivelul meciurilor pe grupe, dacă nu există terenuri regulamentare, echipele pot juca, de comun acord, și pe alte spații improvizate.

■ O echipă va fi formată din 7 jucători efectivi (din care unul portar). Fiecare echipă poate efectua, pe toată durata jocului, schimbări de jucători (ca la handbal), cu condiția anunțării arbitrului și numai dintre cei prevăzuți în tabelul de participare.

■ Echipamentul jucătorilor dintr-o echipă trebuie să fie uniform: tricou, chilot și pantofi de tenis (pentru finală se va completa cu jambiere). **La competiție nu se vor folosi ghete de fotbal.** În cadrul etapei pe localitate se pot folosi și mingi de cauciuc de dimensiunile mingei de fotbal.

■ Un meci de minifotbal se dispută pe o durată de două reprize a cîte 30 de minute fiecare, cu o pauză între ele de 10 minute. **În timpul jocului nu se sancționează poziția de ofsaid. Loviturile de pedeapsă se execută de la 7 m de poartă.** Distanța minimă a jucătorilor adverși față de jucătorul care urmează să execute o lovitură liberă, directă sau indirectă, va fi de 4 m.

■ Pentru conducerea unei partide de minifotbal este necesar un singur arbitru, care veghează la aplicarea regulilor de joc și decide în toate cazurile cînd se încalcă acest regulament. În etapa pe localitate, meciurile pot fi arbitrate de către cadre didactice, antrenori, părinți sau școlari cunoscători ai regulamentului de fotbal și posesori ai ecusonului «Speranțelor». În finala republicană, meciurile vor fi arbitrate de arbitri purtători ai ecusonului Federației române de fotbal. În afara precizărilor regulamentare specifice jocului de minifotbal, arbitrii vor aplica întocmai regulamentul pentru fotbalul în 11.

Comisia sport-turism a C.N.O.P.

Cutezătorii 27

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR.
BUCURESTI 33 — TELEFON 17 60 10.

Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA
Secretar general de redacție: IOAN DONCA
Administrația: Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ. CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE INTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA» SERVICIUL IMPORT-EXPORT, PRESA BUCUREȘTI-CALEA GRIVIȚEI NR. 64—66 P.O.B. — 2001

Redactor artistic: VINTILĂ MIHĂESCU
Secretar de redacție: EMIL PETROVICI

LA BRADUL SINGURATIC

SCENARIUL:
LUDOVIC BOKOR
ȘI
VAL DUMITRESCU
DESENE:
VIORICA MIHĂESCU

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT – SEARA, COPIII INSTALAȚI ÎN CORTURI PE DÎMBUL CU BRAZI AU SEMNALIZAT PĂRINȚILOR LOR CU LANTERNA CĂ „TOTUL E-N ORDINE". DIN VALE TABĂRA ERA SPIONATĂ DE DOI STRĂINI. ÎN ZORI LĂTRATUL LUI REX ÎI ALARMEAZĂ.

3

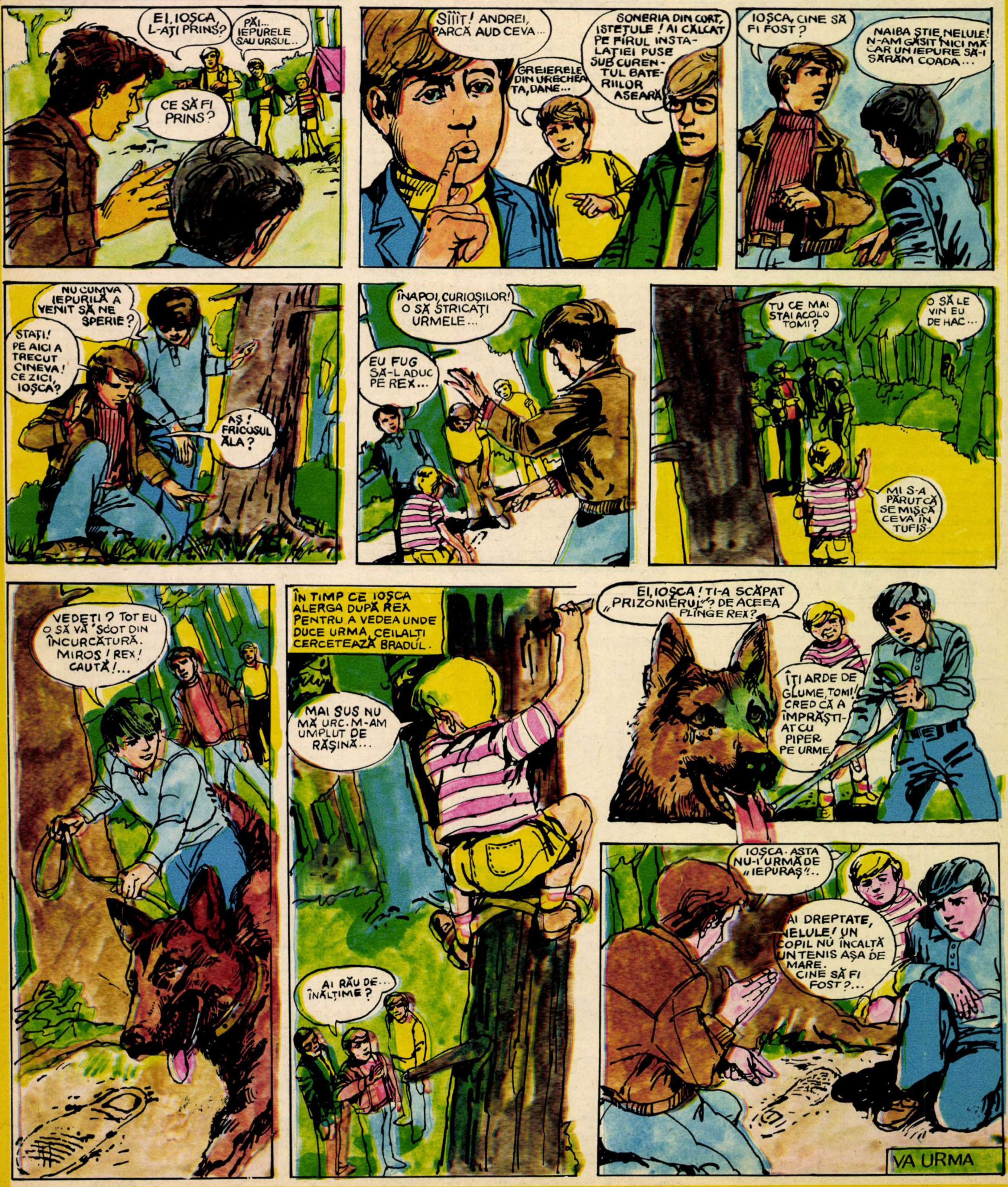
EI, IOȘCA, L-AȚI PRINS?
PĂI... IEPURELE SAU URSUL...
CE SĂ FI PRINS?
SÎÎÎT! ANDREI, PARCĂ AUD CEVA...
GREIERELE DIN URECHEA TA, DANE...
SONERIA DIN CORT, ISTEȚULE! AI CĂLCAT PE FIRUL INSTALAȚIEI PUSE SUB CURENTUL BATERIILOR ASEARĂ.
IOȘCA, CINE SĂ FI FOST?
NAIBA ȘTIE, NELULE! N-AM GĂSIT NICI MĂCAR UN IEPURE SĂ-I SĂRĂM COADA...
NU CUMVA IEPURILĂ A VENIT SĂ NE SPERIE?
STAȚI! PE AICI A TRECUT CINEVA! CE ZICI, IOȘCA?
AȘ! FRICOSUL ĂLA?
ÎNAPOI, CURIOȘILOR! O SĂ STRICAȚI URMELE...
EU FUG SĂ-L ADUC PE REX...
TU CE MAI STAI ACOLO TOMI?
O SĂ LE VIN EU DE HAC...
MI S-A PĂRUT CĂ SE MIȘCĂ CEVA ÎN TUFIȘ.
VEDEȚI? TOT EU O SĂ VĂ SCOT DIN ÎNCURCĂTURĂ. MIROS! REX! CAUTĂ!...
ÎN TIMP CE IOȘCA ALERGA DUPĂ REX PENTRU A VEDEA UNDE DUCE URMA, CEILALȚI CERCETEAZĂ BRADUL.
MAI SUS NU MĂ URC. M-AM UMPLUT DE RĂȘINĂ...
AI RĂU DE... ÎNĂLȚIME?
EI, IOȘCA! ȚI-A SCĂPAT „PRIZONIERUL"? DE ACEEA PLÎNGE REX?
ÎȚI ARDE DE GLUME, TOMI! CRED CĂ A ÎMPRĂȘTIAT CU PIPER PE URME.
IOȘCA. ASTA NU-I URMĂ DE „IEPURAȘ"!..
AI DREPTATE, NELULE! UN COPIL NU ÎNCALȚĂ UN TENIS AȘA DE MARE. CINE SĂ FI FOST?...
VA URMA

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

28

JOI, 12 IULIE 1973,
ANUL VII (303)

16 pagini, 1 leu

ÎN ACEST NUMĂR:

NOI și vacanța!

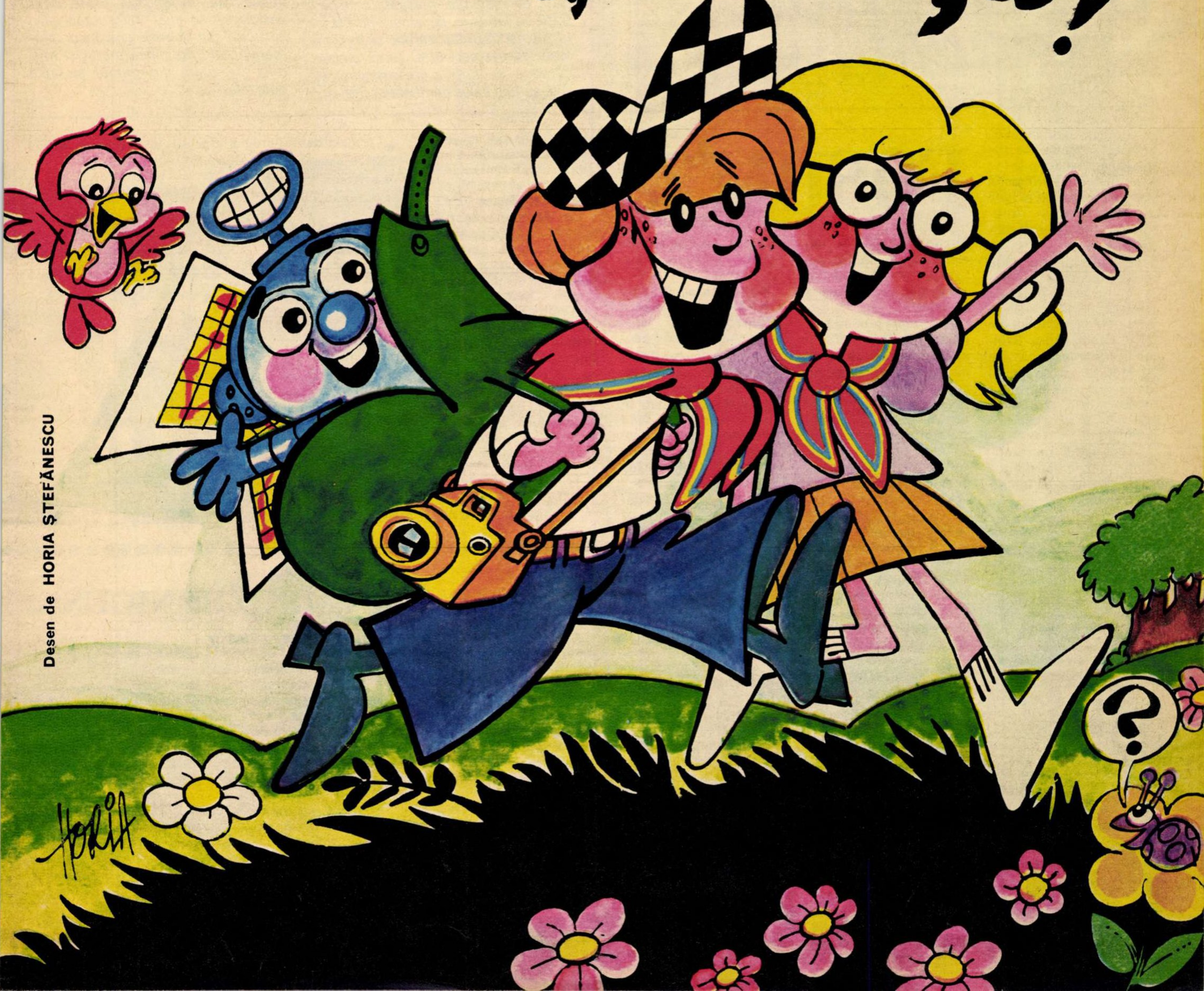

Desen de HORIA ȘTEFĂNESCU

SĂRBĂTOAREA CÎMPIILOR

Cîmpiile țării trăiesc un timp al rodniciei. Recolta mănoasă a lui 1973 se înscrie ca o nouă izbîndă în uriașa bătălie în care oamenii muncii se află angajați pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen, pentru ridicarea bunăstării poporului și înflorirea multilaterală a patriei.

Pornită mai întîi, ca într-un timp de baladă, din cîmpiile Doljului de unde toți cei 106 oameni ai combinelor și tractoarelor de la S.M.A. Circea s-au legat cei dintîi să fie zi și noapte cei mai vrednici între cei vrednici, întrecerea secerătorilor, a mecanizatorilor, s-a răspîndit apoi fulgerător spre gurile Ialomiței sau Argeșului, a urcat pe meleagurile Sibiului și Aradului, a îmbrățișat pămînturile mănoase dintre Dunăre și Mare, s-a ridicat peste unduirile molcome ale Siretului și a cuprins întreaga țară ca într-o singură și înaltă bătaie de inimă. Au urmat zile și nopți de neuitat, zile și nopți de efort fără preget cînd oamenii, în ritmul crescut al întrecerii, s-au înfrățit cu mașinile, mașinile s-au înfrățit cu lanurile, lanurile s-au înfrățit cu necuprinsul zărilor și în final toate aceste secvențe, parcă pictate cu soare pe amfore grele și pline de rod, au luat calea hambarelor într-un imens și sărbătoresc fluviu vegetal.

Părtași la tot ceea ce în aceste zile eroice sporește și înnobilează țara, pionierii sînt prezenți cu gîndul și fapta în marea întrecere a secerișului, lucrînd cu spor, alături de părinții și frații mai mari, învățînd să fie tot mai harnici, tot mai pricepuți și mai demni să preia mîine frumoasa ștafetă de «fruntași ai ogoarelor».

Rubrica faptelor cotidiene ne readuce permanent în față, printre atîtea și atîtea exemple de pricepere și cutezanță, exemplul nu mai puțin cutezător al pionierilor și școlarilor, hotărîți în aceste zile de vacanță să împletească în chip fericit plăcerea odihnei binemeritate cu bucuriile muncii utile. În taberele de pe litoral și din Munții Vrancei, de la izvoarele Mureșului și Oltului sau acasă, unul dintre cele mai frumoase momente ale programului zilnic se concentrează în acele ore ale dimineții cînd purtătorii cravatelor pionierești participă la strînsul fructelor din livezi, a fructelor de pădure sau a plantelor medicinale. În bogăția roadelor acestei veri se află încorporată și o părticică din soarele cravatelor pionierești, din agerimea minții și mîinilor de copii, din gîndul și fapta cutezătorilor.

FORUM'73

Cronica pionierească a acestor frumoase zile de vacanță înscrie la loc de cinste evenimentul cel mai însemnat al lunii — desfășurarea forumurilor județene ale pionierilor.

În toate județele țării, copiii -destoinici reprezentanți ai purtătorilor cravatei pionierești — s-au întîlnit în tabere ale forumurilor, unde îmbinînd armonios cîntecele și jocurile cu adunările de lucru, au dezbătut interesante probleme ale vieții și activității lor pionierești.

Tot astfel, reprezentanții pionierilor din județul Brăila s-au întîlnit în frumosul sat de vacanță de pe malul Lacului Sărat. Zeci și zeci de căsuțe multicolore, ascunse în umbra falnicilor stejari, terenuri de joacă și sport, biblioteca și teatrul în aer liber sînt de fapt un loc al bucuriei copiilor — dăruit lor de muncitorii din uzinele și întreprinderile Brăilei. Aici, în acest fermecător sat de vacanță, nouăzeci de pionieri reprezentînd cele o sută, nouăzeci și șapte de unități pionierești din județ au susținut vii discuții, despre rolul pionierului comandant în viața grupelor și a detașamentelor. Un interesant schimb de experiență au realizat și la «masa rotundă» la care au vorbit despre inițiativele pionierești apărute în școlile lor ca răspuns la Chemarea primului Forum Național al pionierilor. Multe și interesante au fost propunerile făcute în cadrul acestor dezbateri pentru îmbogățirea activităților pionierești. Din multitudinea lor redăm doar cîteva:

Grupa de pionieri ar trebui alcătuită și după criteriul... domiciliului. O grupă de pionieri care locuiesc pe aceeași stradă sau pe străzi apropiate, o văd acționînd cu succes și în afara școlii cînd este vorba de sprijin reciproc la învățătură, de îngrijirea și păstrarea zonelor verzi, de comportare demnă, pionierească (Valentina Vasile).

Sărbătoarea celei de a XXV-a aniversări a Organizației o vom întîmpina cu fapte deosebite. Vrem să știm ce-au făcut primii pionieri din satul nostru, cine sînt aceia care în anii pionieriei au sădit frumoasa pădure de salcîmi din spatele școlii, unde sînt, ce fac astăzi? Ne vom întîlni cu ei, să-i ascultăm depănînd istoria unității de pionieri din sat, le vom arăta tot ce am făcut noi pentru înfrumusețarea lui, pentru școală (Georgel Ciocan-Țepeș Vodă).

Un moment emoționant al lucrărilor forumului a fost și acela în care s-au ales pionierii delegați la cel de al II-lea Forum Național. Cei prezenți au hotărît să-i reprezinte pionierii: Florentina Ganea, Doru Turtoi, Mariana Ion, Anca Roșca, Gh. Anghel, Valentina Vasile, Marian Șișu și Marius Iaru. Ei vor duce, în august, la Livada, salutul pionierilor brăileni.

LIDIA NOVAC

▼ Aspect de la Forumul județean al pionierilor, Buzău.

Inscripție pe o medalie „MINITEHNICUS"

Să facem o înmulțire.

Să luăm bucuria ta de minitehnician, de participant la concursul de istețime tehnică, de hărnicie și perseverență; bucuria de a fi făcut să apară o mașină de o palmă, un avion de pitici, un radio de păpuși care însă aleargă, zboară, cîntă ca și frații lor industriali, bucuria de a vedea lucrul mîinilor tale aliniat în standurile uneia dintre expozițiile deschise în toate județele țării, de a surprinde admirația pe chipul vizitatorului necunoscut și uimirea înduioșată a mamei, a tatii în fața numelui tău înscris pe lucrare.

Să luăm această bucurie și s-o înmulțim de atîtea mii de ori cîte lucrări demne de laudă strălucesc în expozițiile «Minitehnicus». S-o înmulțim cu numărul participanților din 1973, în jur de 18 000, la întrecerea minților iscoditoare și a degetelor fără astîmpăr.

Va rezulta o bucurie imensă, o bucurie binemeritată, venită să răsplătească efortul imaginației, dar și al brațelor, încrederea în forțele proprii, dar și într-ajutorarea, frumusețea intenției, dar și noblețea realizării. Acest spațiu al bucuriei de a crea, «Minitehnicus» îl oferă copiilor pentru a șasea oară.

Minitehnicianului însă îi șade bine cu lucrul. Cascadele de bucurie ale succesului nu pot umbri bucuria de fiecare clipă a muncii. Înțeleg, de aceea, de ce, privindu-ți lucrarea de care ești atît de mîndru, ai și început să vezi, dincolo de ea, o alta — încă neclară, insuficient gîndită, ispitindu-te însă irezistibil: lucrarea viitoare. Anotimpul vacanței este cel mai potrivit pentru a o visa cu ochii deschiși, pentru a-i fixa contururile în planuri și schițe, pentru a găsi cele mai bune soluții și chiar pentru a o transpune în viață. Căci încheierea unei etape a Concursului «Minitehnicus» nu este decît preludiul etapei viitoare. Gongul de început al etapei naționale din 1974 sună în aurul fiecărei medalii care va fi distribuită cîștigătorilor din 1973.

HORIA ARAMĂ

COMORILE PATRIEI

UN TEZAUR REDESCOPERIT

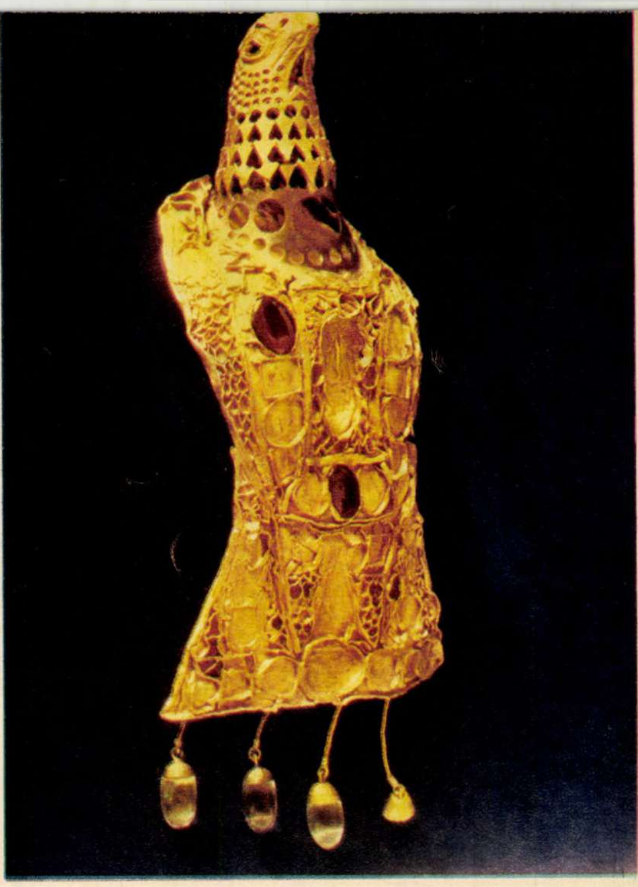

Mă întorc la fiecare sfîrşit de lună, în satul copilăriei mele, la Pietroasele. Acolo, din fereastra peste care umbreşte un gutui, zăresc, urcînd către dealuri, cîmpiile. Dar eu pot să vă spun că ele nu trec mai departe de comuna mea, că se opresc în pantă chiar în fața casei şi a geamului meu. Din spate se aud, ca nişte clopote verzi de lumină, pădurile. Şi între păduri şi cîmpii, jur-împrejur, se-ntind terasele: nişte mari amfiteatre suitoare la cer, în care cresc şi leagă rod dulce, de aur, vița de vie şi piersicii, toate neamurile de pomi care alcătuiesc un formidabil florilegiu al soarelui. Şi soarele răsare, totuşi, aici în piatră. Numele comunei tot de la piatră se trage. Şi istoria ei tot de piatră este legată, este scrisă, într-un fel, tot în piatră, cu mari şi scăpărătoare litere albe, de piatră. Fiindcă într-o piatră a fost găsită, în secolul trecut, una din cele mai fabuloase comori, cunoscută sub numele de «Cloşca cu puii de aur». Sub titlul «Tezaurul de la Pietroasele», scriitorul şi totodată vestitul arheolog Al. I. Odobescu a realizat în limba franceză descrierea cea mai completă a acestei comori, a istoriei şi semnificației ei. Masivul volum poate fi consultat azi în marile biblioteci, la Academie, dar şi aici, la Pietroasele. Însăşi povestea comorii este fabuloasă. «Cloşca cu puii de aur» a stat mai bine de o mie de ani îngropată şi este de origine gotică, din epoca valurilor migratoare care s-au intersectat pe aceste culmi, atrase de mirajul, frumusețea şi bogăția naturii. Ipotetica cetate dacică, Comidava, îşi desfăşura zidurile sub formă de luceafăr, pe dealuri, apărate de văi şi rupturi aspre de apă. Istoria n-a încetat, aşadar, niciodată să existe şi să-şi înalțe în aceste locuri flacăra ei intens omenească. Piatra de aici a călătorit pînă în vechiul Bizanț şi se află la temelia multor clădiri din legendarul oraş Constantinopol. Ea alcatuieşte şi azi brîul înflorit al caselor şi al fîntînilor, din ea se cioplesc trepte şi stîlpi, se fac jgheaburi şi uluci. Într-o piatră s-a găsit, cum spuneam, şi «Cloşca cu puii de aur». Nişte pietrari, într-o dimineață, au auzit, la izbitura seacă a ciocanelor, un sunet ciudat, prevestitor. Şi atunci au despicat piatra. Li s-au umplut ochii de o intensă strălucire.

Împărțită între ei şi apoi recompusă şi dăruită autorităților statului, furată apoi şi iarăşi descoperită, luînd drumul dramatic al rătăcirii pentru a fi ferită de exploziile războiului şi, în sfîrşit, reintrînd în patrimoniul național, ea este astăzi una din mărturiile de artă cele mai pretuite. Istoria ei este în parte istoria însăşi a pietrei, iar piatra de la Pietroasele este, în mare, expresia însăşi a unui inconfundabil destin. Fiindcă, peste suprafețe imense, acoperite odinioară cu nişte reliefuri ciudate, lunare de o puzderie de şisturi şi lespezi, oamenii, ei înşişi avînd ceva din asprimea şi rezistența pietrei, au plantat viță de vie şi pomi. Ei sînt, an de an, semnatarii cărții de vizită a celebrului vin «Tămîioasa de Pietroasele», incantație pură de arome şi raze de soare. Ei sînt cei ce redescoperă, într-un fel, an de an, străvechiul şi inspiratul tezaur, cloşca cu puii de aur. Puii de aur sînt strugurii, zborul lor se aude, toamna, prin frunzişul brumat al spalierelor care se întrevăd ca un scris citeț, caligrafic, pe mii şi mii de pagini de pămînt redat cu pasiune fertilității, luminii, rodului întreg, nemăsurat. În numai cinci ani, după înființarea celor două cooperative agricole de producție din comună, dealurile, odinioară abrupte, pietroase, hrănind cînd şi cînd numai smocuri de iarbă şi umbre pitice de arbori au înverzit ca nişte adevărate grădini. Valoarea unor asemenea eforturi, a investiției de energie şi voință ce s-a consumat atunci, se întoarce azi, în casa fiecărui om. Comuna însăşi s-a înscris de atunci pe orbita unor substanțiale înnoiri. Sînt în comună două cămine culturale, pe scenele cărora, deopotrivă cu vîrstnicii, uteciştii şi pionierii inițiază spectacole, întîlniri cu oameni de cultură şi artă, recită şi cîntă, joacă teatru, organizează festivaluri ale tradiției şi obiceiurilor folclorice.

Viața, cu muncile şi sărbătorile ei, are ceva mereu inedit în podgorie, se îmbogăteşte şi se primeneşte zilnic cu înseşi roadele naturii devenite preocupare şi pasiune a omului. Mă întorc adeseori aici, uneori stau mai mult, alteori mai puțin, şi totdeauna în peisajul acesta adînc, transformat de brațele şi mintea oamenilor, mă simt cel mai aproape de poezie, încep să scriu şi scriu, gîndindu-mă cum primăvară de primăvară, toamnă de toamnă, aici se redescoperă un străvechi şi istoric tezaur.

A. I. ZĂINESCU

* * *

E BINE ŞI LA BUNICI, ŞI PE LITORAL,
BA CHIAR ŞI PE-ACASĂ,
BĂTÎND MINGEA
SAU CITIND O CARTE.
DAR ŞI MAI BINE E ACUM,
ÎN PLINĂ VACANȚĂ MARE,
SĂ-ȚI IEI RUCSACUL ÎN SPATE ŞI,
ÎN POSTURĂ DE EXPEDIȚIONAR,
SĂ STRĂBAȚI CĂRĂRILE MUNȚILOR.

Ediția 1973 a Concursului «Minitehnicus» a înregistrat o participare impresionantă: peste 18 000 de prieteni ai tehnicii s-au întrecut sub semnul muncii şi creativității. În imagine, un aspect elocvent de la expoziția harnicilor minitehnicieni din Craiova.

A PATRA VIZA
PENTRU
PAŞAPORTUL CUTEZĂTORII '73
la marele concurs de turism
„TROFEELE VACANȚEI”

TALON
„TROFEELE VACANȚEI”
C 303

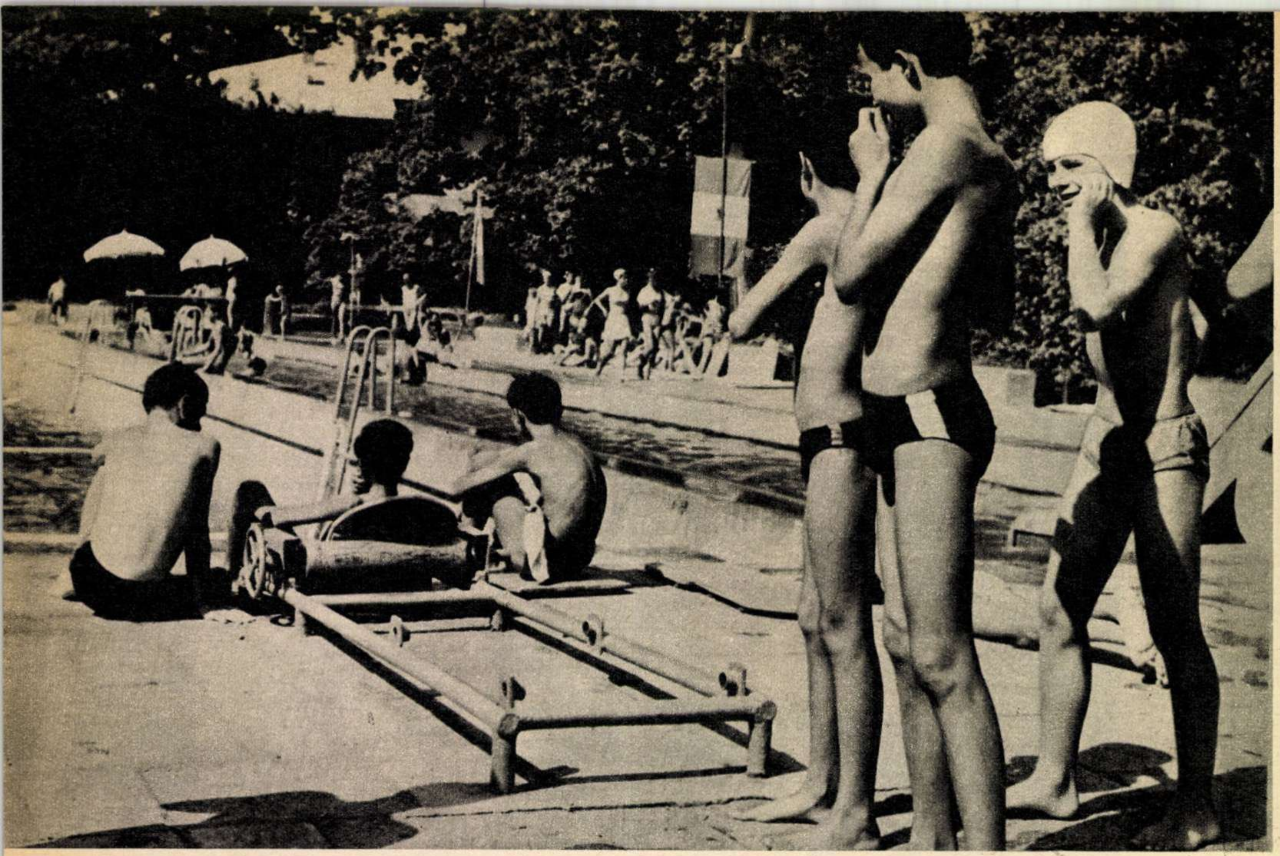

Noi și vacanța

- CE FACEM CÎND RĂMÎNEM SINGURI ACASĂ?
- LUCIAN CEL HARNIC
- VESELIE PE MALURILE SĂBĂRELULUI

De cîtva timp, mai precis din ziua de 16 iunie a.c., în fiecare dimineață se întîmplă ceva cu totul deosebit: copiii dorm, legănați de vise, pînă tîrziu, spre ora opt și chiar... nouă. Ceasul, pînă mai ieri foarte activ și prompt, își vede liniștit de drum, ținîndu-și cu străşnicie în frîu soneria. Tata, mama, umblă prin casă cu multă grijă înainte de-a pleca la serviciu. Adesea, pe masa din bucătărie, așezat la vedere, un bilețel mai amintește odată că în frigider, sau în dulap se află ouă și brînză, că în crăticioara albastră este friptura, că nu trebuie să...

Este grija firească pe care o au părinții atunci cînd își lasă acasă, pentru o întreagă dimineață, copiii singuri.

Nu numai din simplă curiozitate profesională, dar și din dorința de a-i cunoaște pe eroii reportajelor noastre și în altă postură decît cea de elev, am pornit la drum prin țară, căutîndu-i și stînd de vorbă mai ales cu copiii.

În cele mai multe dintre situații am avut plăcuta surpriză de a nu fi primiți decît după legitimare și explicații amănunțite. Au fost însă cazuri în care ușile s-au deschis larg și, cu multa ospitalitate (de data aceasta, și întîmplător, binevenită, dar în alte împrejurări riscantă), am fost invitați în curte, în locuință. La Casa pionierilor din Craiova, în ziua sosirii noastre în oraș, tocmai se deschidea expoziția «Minitehnicus». Veniseră copii mulți s-o vadă. Am intrat în vorbă cu ei și-am aflat o sumedenie de amănunte despre felul cum au de gînd să-și petreacă întreaga vacanță, despre felul cum se descurcă cei care rămîn în timpul zilei singuri acasă. N-am bănuit însă ce discuții vii se vor naște după ce vom folosi cuvîntul «nesupravegheați».

— Nu cred că așa trebuie pusă problema, a intervenit cu gravitate Liviu Eșeanu din clasa a VIII-a de la Liceul «Frații Buzești». Așa cum se spune peste tot, și pe bună dreptate, că sîntem în stare să realizăm multe lucruri frumoase, să ne îngrijim școlile și parcurile, să organizăm acțiuni diverse, de ce n-am fi în stare să ne organizăm timpul și distracțiile în propria noastră familie, fără să le facem necazuri părinților? Să-l luăm, de pildă, pe Luci, băiatul care tocmai a plecat...

Pe Lucian Poajgă, băiatul care toc-

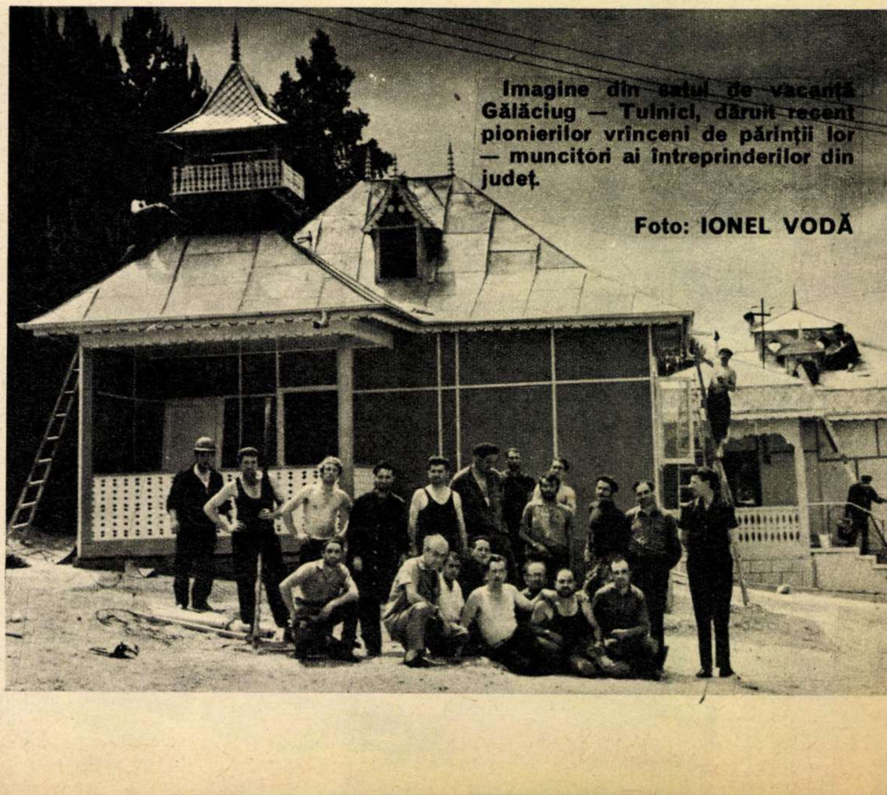

Imagine din satul de vacanță Gălăciug — Tulnici, dăruit recent pionierilor vrînceni de părinții lor — muncitori ai întreprinderilor din județ.

Foto: IONEL VODĂ

mai plecase, l-am găsit acasă cu Gabi, frățiorul lui mai mic. Rămăseseră singuri. Lucian pregătea masa cu îndemînarea unei gospodine. Ordinea și curățenia domneau pretutindeni!

— Nu te nemulțumesc aceste obligații? l-am întrebat.

— Deloc! Îmi place să am grijă de fratele meu, care este un copil cuminte. Și-apoi sînt anumite lucruri pe care le facem împreună. Udăm grădina, măturăm curtea, spălăm vasele, facem fel de fel de construcții din lemn și sîrmă, ne ducem la filmele pentru copii, citim. Gabi mai că nu vrea să mai plece la bunici...

Pe strada celor doi frați, ca și în alte cartiere ale orașului, încă mulți băieți și multe fete la ora aceea își pregăteau masa, se îngrijeau ca atunci cînd se vor întoarce părinții totul să fie în ordine. Dar, de ce n-am spune-o, prin unele locuri ne-am «împiedicat» de copii care umblau pe stradă fără rost și care la întrebările noastre răspundeau că-i așteaptă pe părinți să vină acasă.

Unul dintre însoțitorii noștri, pionierul Florin Pîrvulescu, ne-a vorbit despre o frumoasă și utilă inițiativă a pionierilor craioveni. În diferite zone ale orașului vor apărea, în curînd, echipe de pionieri care se vor interesa îndeaproape de programul copiilor care rămîn singuri. Aceștia vor fi atrași în unele acțiuni pionierești de vară, în locurile și distracțiile care pot fi organizate pe terenurile dintre blocuri, în părculețele apropiate.

Domnești. O comună mare, frumoasă, cu multă vegetație, în județul Ilfov. Este aproape de amiază și soarele arde puternic. Ulițele sînt pustii, porțile înalte, închise. Ca la un semnal, la un moment dat. de pretutindeni își fac apariția o mulțime de copii veseli, fete și băieți. O clipă ne-am închipuit c-au aflat de vizita noastră și au venit în întîmpinare. Curînd însă am înțeles că aveau cu totul altă direcție: mergeau, ca și în alte zile călduroase, la scăldat, în rîul Săbărel. I-am oprit pe cîțiva dintre ei și i-am întrebat cum se distrează în vacanță, dacă părinții lor sînt acum acasă.

— E multă treabă la cîmp, acum. Acasă rămînem numai copiii. Ba, uneori și noi ne ducem să dăm o mînă de ajutor. Dar, avem și acasă ce face. Păsările, animalele trebuie îngrijite.

Mariana Preda, fetița cu ochi verzi, subțirică și vioaie, își ține surioara de mînă povestindu-ne cu multă însuflețire despre harnicele ei prietene, despre băieții la fel de harnici, despre serbările pe care le pregătesc împreună în vederea unor spectacole care vor fi date la Căminul cultural, despre excursia proiectată în Capitală.

Zilele de vacanță trec una după alta. Fiecare are farmecul ei specific, fiecare trebuie să aducă noi bucurii, noi satisfacții. Aceasta însă depinde în mare măsură de înșiși beneficiarii ei — copiii.

ELENA MĂNESCU

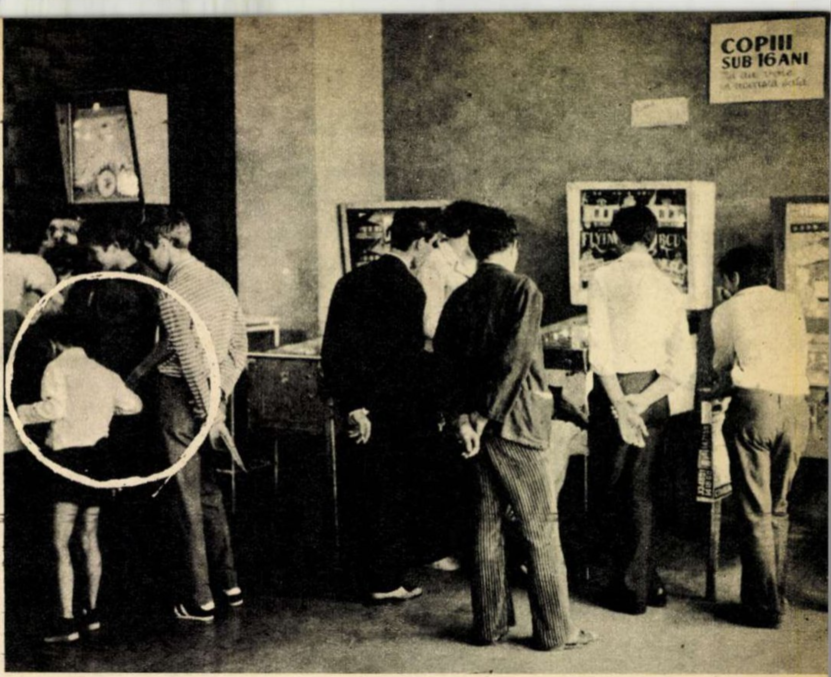

SEMAFOR

CUTEZĂTORII ●

În vacanță, fie că pleci în tabără sau într-o excursie, fie că rămîi în localitatea ta, cuvîntul de ordine este același: cît mai multă mișcare în aer liber. Pe o stradă din București, 30 Decembrie, funcționează un local cu jocuri mecanice. În interior, un afiș vizibil: **«Interzis copiilor sub 16 ani».** *Normal. Aici se fumează, se cheltuie bani, atmosfera e îmbîcsită. Totuși, responsabilii prăvăliei cu distracții nu-și fac integral datoria, adică — așa cum se vede foarte bine în fotografiile noastre — permit intrarea copiilor sub 16 ani. De ce? Ar putea fi trei explicații: acești responsabili ori sînt prea «grijulii» în ceea ce privește beneficiile localului, ori sînt neatenți, ori n-au destulă autoritate. În toate cazurile, e vorba de indiferență față de educația copiilor. Consiliul organizației pionierilor din sectorul respectiv, precum și activele pionierești din acest sector ar trebui să intervină.*

Olguța

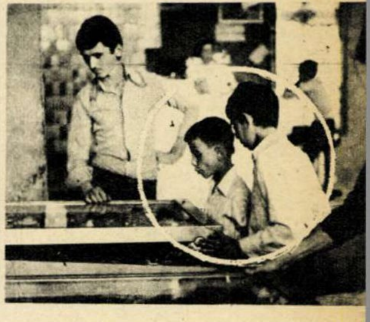

„ARHIVA DE AUR”

Miile de fișe sosite la concursul «Arhiva de aur», cu care se va alcătui o minunată carte a copilăriei, au început să fie cercetate. «Rampa de lansare» a fișei își invită cititorii să răspundă la următoarea întrebare (16): «**Dacă ți s-ar cere să faci proiectul unui obiectiv economic, social-cultural, sau al unui monument pentru localitatea ta, care ar fi acela?**» **Mariana Crihana** (clasa a VI-a, Suraia, Bilești-Vrancea) ar dori să proiecteze pentru comuna ei cîteva **întreprinderi de prelucrare a răchitei.** Argumentația ei este logică: lunca Siretului, din apropiere, este foarte bogată în răchită. **Corina Lidia Sanoi** (clasa a VI-a, Sibiu) dorește să clădească în orașul ei o mare bibliotecă pentru copii.

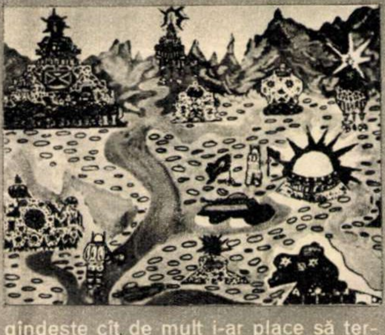

Uneori, propunerile participanților pornesc de la observații critice. Astfel, **Dumitru Caragos** (clasa a VIII-a, Tariverde-Constanța), nemulțumit că la ei în sat căminul cultural, început cu ani în urmă, n-a fost încă terminat, se gîndește cît de mult i-ar place să termine el însuși, repede, dar și foarte frumos, lăcașul de cultură atît de necesar sătenilor.

Imaginația își ia zborul, visurile se înt-aripează și atunci, proiectarea în viitor se îndreaptă pe drumul marilor cutezanțe. **Carmen Mavrodin** (clasa a VI-a, București) visează că construiască o mare stație astronautică cu o rampă de lansare pentru navele cosmice. **Laura Baruță** (clasa a VII-a) vrea să construiască pentru orașul său, Pitești, străzi cu mai multe nivele. Viziunea ei în această direcție ne este explicată astfel: «**Străzile ar trebui să fie suprapuse începînd de la nivelul cel mai înalt al orașului. Acestea s-ar bifurca ieșind unele în autostrada Pitești-București, iar altele spre autostrada Pitești-Cîmpulung. Fîntîni arteziene, cu mari indicatoare de circulație, ar trebui să se afle în punctele importante de bifurcare**».

Edificii, construcții, monumente, complexe culturale. Participanții la «**Arhiva de aur**» le doresc dedicate unor mari evenimente istorice, cum ar fi eliberarea patriei de sub jugul fascist, unor glorioși domnitori — Ștefan cel Mare sau Mihai Viteazul — unor cărturari ca Nicolae Bălcescu. Încredințîndu-și visele «**Arhivei de aur**», mulți pionieri ar dori să înalțe monumente nemuritoare unor scriitori vestiți, oameni de cultură care au adus faimă țării. **Alexandru Bui** (clasa a IV-a, Cîmpina) ar vrea ca orașul lui să fie înfrumusețat cu monumente dedicate marelui cărturar Bogdan Petriceicu Hașdeu și pictorului Nicolae Grigorescu.

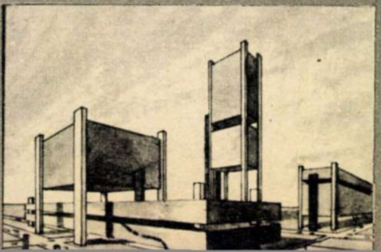

«**Iubesc mult poeziile lui Mihail Eminescu și aș vrea să fac unul dintre cele mai frumoase proiecte pentru un monument dedicat genialului poet**», scrie în fișa trimisă redacției **Puiu Maftei** (clasa a VI-a, comuna Valea Lupului-Iași). Uneori copiii încredințează fișei gînduri intime, legate de profunde emoții. **Virgil Ceatlaș** (clasa a VI-a, Sighișoara) nu-l poate uita pe utecistul Otto Lurtz care, în timpul inundațiilor din primăvara lui '71, a salvat de la pieire oameni și bunuri, dar care a sfîrșit înghițit de ape. Acestui tînăr curajos ar vrea să-i dedice lui Virgil Ceatlaș un monument.

BITI CARAGIALE

COPACUL CĂLĂTOR

Povestire de VICTOR KERNBACH

Nimeni nu putea să creadă că arborii simt sau gîndesc: lucrul părea absurd, cine ar crede una ca asta, deşi cineva, un diletant din altă ţară, care de fapt era absorbit de cu totul altă meserie, studiase nişte plante pe care le creştea la el acasă, în seră, pretinzînd apoi că ar fi băgat de seamă cum acestea sufereau sau se bucurau de absenţa sau prezenţa celui ce le îngrijea.

Mai demult, în goana lor după simboluri morale, fabuliştii însufleţeau toate sau aproape toate plantele, copacii, chiar pădurea, dar nici ei nu credeau în afirmaţiile lor versificate. Către vremea noastră, feluriţi autori de scrieri fantastice imaginau fie plante care cădeau din cosmos ca să le facă pămîntenilor de petrecanie, fie alte plante care, dezrădăcinate din solul lor, începeau să se plimbe... În sfîrşit, cîte nu se pot născoci pe lumea asta!

Iată de ce nimeni nu l-ar fi crezut pe Lică, dacă el s-ar fi apucat să povestească tot ce văzuse în noaptea aceea de pomină, cînd vîntul şi ploaia îl siliseră să se adăpostească într-o scorbură foarte adîncă a unuia dintre copacii din pădure, prin care trecea spre orăşelul unde locuia. E drept, încă emoţionat de cele trăite, încercase să spună cîte ceva primului întîlnit în cale, un bărbat serios ce locuia prin vecini, dar acela zîmbise neîncrezător:

— Vezi-ţi de treabă, Lică, oi fi visat de spaimă, ce, nu ţi-e bine? Cum să vorbească cu tine copacii din codru! Oi fi citit fabula aia cu toporul şi pădurea...

— Nu spun că vorbeau cu mine, că nu-s prost! Era ca şi cum eu pricepeam ce spun ei, dar ei nu spuneau de fapt nimic, fiindcă ştiţi bine că nici un copac n-are gură să vorbească. Dar mie îmi veneau în cap gînduri care ştiam bine că nu le pot gîndi eu...ba am şi controlat: dacă plecam într-o poiană, să fiu mai departe de ei, nu mai simţeam decît gîndurile mele obişnuite. Şi nu toţi copacii **gîndesc ca să-i aud eu,** *de exemplu cel mare, în scorbura căruia mă adăpostisem, nu... zicea nimic.*

— Băiete, zise vecinul, eu socot să nu mai spui nimănui balivernele astea, ori dacă-ţi vin în cap, să-i ceri lui taică-tău să te ducă la medic.

Şi vecinul se despărţi de Lică, bineînţeles clătinînd din cap.

Lică renunţă la mărturisiri şi, cu toate că era sigur de ceea ce ştia, după două zile, cînd era duminică, se întorsese în pădure tot la locul ciudat. Aşezîndu-se pe iarbă, simţi din nou în mintea sa întîi nişte imagini sau o stare de înţelegere a unei situaţii care nu era a lui, apoi chiar gînduri formulate în cuvinte: erau cuvintele lui, părea să nu încapă îndoială, totuşi nu erau dintre cele pe care le folosea el de obicei. Lică nu era un băiat prost: ajunsese cu bine spre sfîrşitul liceului, în orele libere lucra cu taică-său fiind silvicultor, şi fireşte copacul nu era pentru el o noţiune străină, şi nici basmele copilăriei nu le confundase niciodată cu realitatea; cu atît mai puţin se putea socoti nebun sau maniac. Totuşi, **auzea** *— dacă se putea spune aşa — ce vorbesc copacii între ei. Şi nu toţi copacii — bunăoară stejarii sau fagii, pe care-i simţea cînd neliniştiţi, parcă speriaţi de ceva, cînd voioşi — ci un soi de ienupăr, de fapt în chip straniu rătăciţi la altitudinea asta şi pe care se îndoia că-i mai întîlnise în drumurile lui prin pădure.*

Acum, Lică se apropie cam tîrîş, cam cu teamă de unul din ei, care i se păru că se şi mutase din loc cu vreun metru, venind lîngă alt ienupăr, sau ce era acela. Mişcarea arbustului n-o observase, mai ales că acesta avea rădăcinile înfipte în pămînt, e drept, cam subţiri; îşi aduse aminte apoi că ciulinii de bărăgane se mută şi ei din loc în loc, însă cu totul altfel, rostogolindu-se sub bătaia vîntului şi fără să stea de vorbă între ei.

După ce se obişnui întrucîtva cu fenomenul nemaipomenit, Lică se întinse în iarbă, căznindu-se să înţeleagă totuşi ce voiau ienuperii, de care păreau a se teme într-un anume fel toţi ceilalţi copaci, însă cu un soi de respect, aproape ca între oameni. Căci ienuperii îşi transmiteau unul altuia, cum bănuise Lică, nişte idei, pe care el, prin cine ştie ce minune, izbutea să le capteze. Lică citise ceva şi despre transmiterea gîndului la distanţă, între oameni, între animale, sau de la om la animal, ca şi despre cîmpul să zicem de emoţii pe care-l creează în jurul lor unele plante sau toate plantele, fie cînd sînt ameninţate, fie cînd sînt ocrotite. Toate acestea i se păreau verosimile, ba chiar aproape normale, pe cînd **discuţia** *purtată de ienuperi era ca un coşmar, fiindcă unul din ei spunea cam aşa:*

— Pămînt. Planetă periculoasă. Copaci. Pădure. Păduri. Multe existenţe vegetale. Rădăcini imobile. Dependenţă totală. Autonomie nulă. Atmosferă nocivă. Sol nociv. Perspectiva dispariţiei vegetaţiei. Paralel, fiinţe raţionale inafective, patrupede calme. Paralel, fiinţe raţionale afective bipede, dominante, necruţătoare. Consumă plante. Refacerea vegetaţiei, grea. Atmosferă otrăvită. Oxigen scăzut. Radiaţii. Noxe.

Alt ienupăr răspundea:

— Control planetar. Extinderea zonelor verzi. Emanare antiradiaţii. Reechilibrarea ecologică. Liniştirea arborilor. Chemarea copacului Unu. Recuperarea zonelor otrăvite.

Dacă la început mai era stăpînit de spaimă şi de uimire, acum Lică se obişnuise cu limbajul acestor plante şi încerca să-şi dea seama dacă ideile lor se transmit în creierul lui direct, în asemenea cuvinte neconstituite gramatical în fraze, sau există ceva care să i le traducă lui în limbaj omenesc. Dar cînd **auzi** *cuvintele stranii «chemarea Copacului Unu», îl cuprinse o cumplită îngrijorare. Nu se mai îndoia că aceea ce socotea el că seamănă cu ienuperii nu erau cîtuşi de puţin ienuperi şi nici nu erau de pe planeta noastră. Totuşi, cum veniseră aici? Şi nedesluşind un răspuns logic, îi veni în minte deodată gîndul de a încerca să le transmită şi el lor nişte întrebări, deducînd că de vreme ce el e capabil, cine ştie de ce, să recepţioneze mesajele acestor ciudate făpturi vegetale, ar trebui să existe şi circuitul invers, aşa că, închizînd ochii, acolo, în iarbă, gîndi:*

— Plante străine? Ce planetă? De ce aici? Sosirea seminţelor? Sosirea directă a plantelor? Ce este Copacul Unu?

Stătu în aşteptare, însă zadarnic, căci aşa-zişii ienuperi **vorbeau** *mai departe tot între ei.*

După un răstimp de frămîntare, lui Lică îi veni altă idee, anume să repete ceea ce spusese în gînd, dar să-şi însoţească sistemul bizar de înşiruire a cuvintelor cu un sistem de imaginare plastică a aceloraşi cuvinte. Spunîndu-şi deci în gînd «plante străine» îşi fixă imaginea aşa-zişilor ienuperi, apoi îşi închipui, cum putu tot soiul de planete mişcîndu-se pe orbitele lor în jurul unor sori galbeni, portocalii, platinaţi ş.a.; văzu în închipuire căzînd seminţe din cer, văzu ienuperii zburînd prin spaţiu, lansîndu-se pe pămînt şi vîrîndu-şi ca nişte pumnale rădăcinile în sol. Mai greu îi fu să-şi imagineze noţiunea necunoscută a «Copacului Unu». Dar nu apucă să-şi termine bine experimentul, că se şi pomeni gîndind ca un ecou:

— Seminţe. Lansare. Planeta cinci. Constelaţia... (dar aici Lică simţi numai că i se spune ceva, însă nu găsi cuvînt sau cifră de înţeles). Seminţe, creştere ultrarapidă. Copacul Unu — arbore patru rădăcini, mişcare autonomă, supraefect intelectual, organizare, vegetaţie, pămînt. Sosire multiplă. Viteză maximă. Transport teleimagopsihic. Salvare.

Bucuria descifrării mesajului sau a intrării în contact colocvial cu ciudatele plante venetice, contopită cu spaima stîrnită de conştiinţa sosirii iminente pe planeta aceasta a Copacului Unu care, faţă de importanţa ce i se acorda, putea să fie orice, îl prăbuşi pe Lică într-un fel de colaps şi, trezindu-se după ce pădurea se întunecase, neştiind bine ce se întîmplase cu el, adică dacă leşinase, dormea şi visa ori poate că murise şi aşa trebuie să fi arătat starea de moarte, simţi un ţiuit straniu în urechi şi fără voie îşi ridică ochii spre căldarea neagră a cerului dintre copaci: tocmai atunci veneau năvalnic un fel de sfere turistice, care coborau dintre stele şi cu cît se apropiau, se incendiau singure părînd că ard într-un nimb galben-verzui, ca norii de clor. Erau destul de numeroase, dar una ajunse mai repede şi, emanînd o căldură toropitoare, se aşeză după cîtva timp de ezitare chiar lîngă ienuperi sau ce vor fi fost.

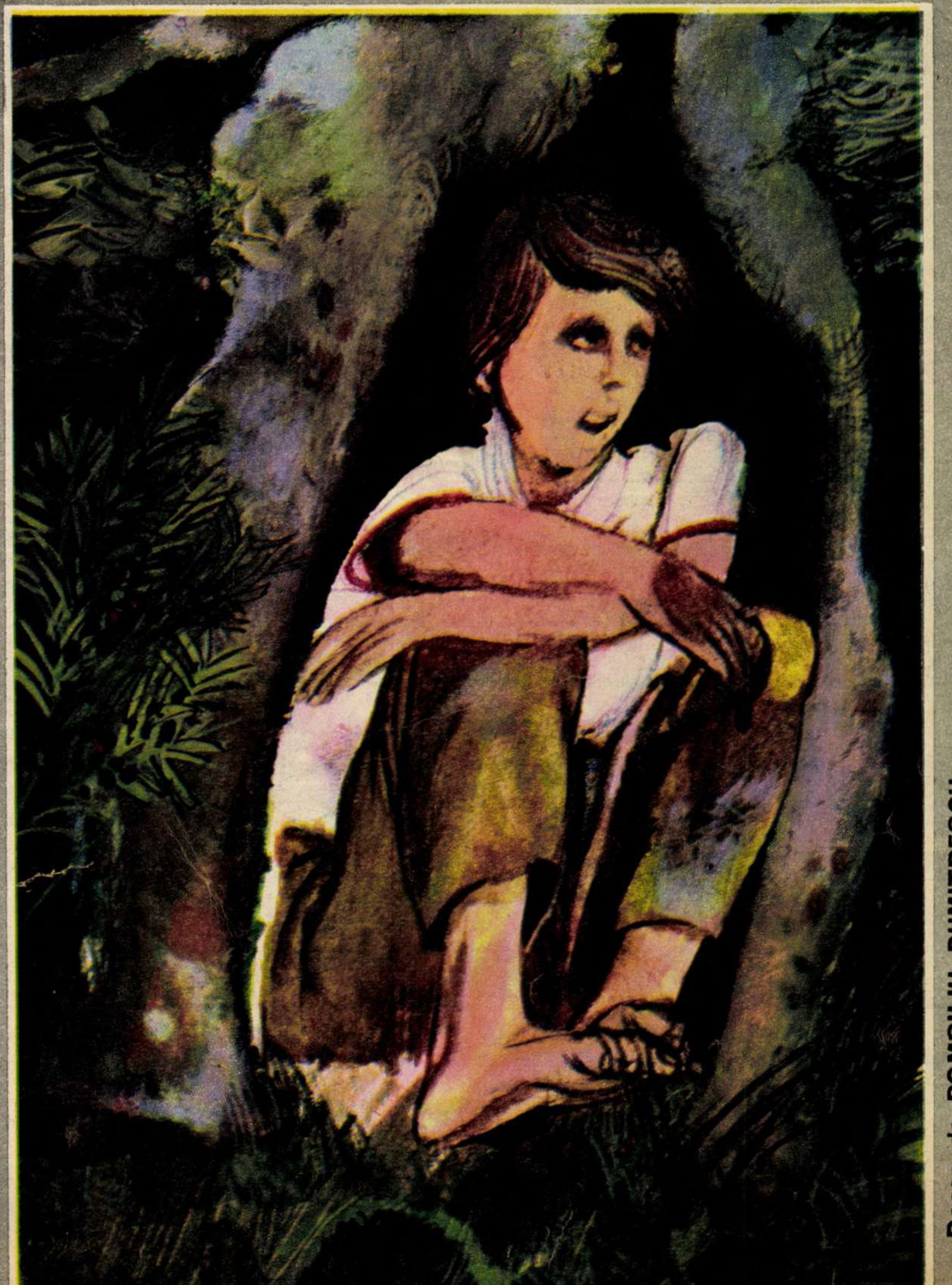

Desen de POMPILIU DUMITRESCU

Lică sări într-o parte, apoi se gîndi că, nedorind să părăsească zona, cu toată groaza care-l stăpînea acum, cel mai înțelept lucru ar fi să se retragă iar în scorbura ce-i slujise drept locuință vremelnică. Ciudatele apariții, învelite în și mai ciudatele lor nimburi, cădeau una după alta și Lică băgă de seamă întîi că rădăcinile sau membrele acestor ființe-copaci se înfigeau superficial în sol, apoi că ele, de fapt, dacă le examinai bine, semănau poate mai mult cu niște oameni decît cu niște copaci. N-aveau, bineînțeles, haine sau altceva asemănător. După aceea nimbul dispăru, topindu-se, Copacul Unu, cel care venise cel dintîi, se pironi în centrul poienii, ceilalți în jurul său și brusc începu o conversație din care Lică nu mai reuși să înțeleagă mai nimic, decît două cuvinte: acțiune și depoluare, în plus, cîteva silabe fără sens.

Lică nu mai știa ce să facă. Se mulțumi să privească, deși nu mai zărea nicăieri nimic deosebit, într-atît se obișnuise de repede cu aspectul copacilor călători. Îl uimi însă numaidecît un soi de legănare sau dans al noilor veniți, asemănători Copacului Unu. Lică auzi și-și dete seama că mesajul era pentru el:

— Forță gradul patru. Emanare, gaz antiiradiant. Oxigen opt purificator. Restabilire ecologie. Durata antinoxă...

Dar aici Lică leșină din nou sau adormi într-o clipă și cînd se trezi era dimineață, soarele strălucea în poiană, cîntau păsărelele, iar arborii (așa-zișii ienuperi și zvelții copaci nou-veniți) încremeneau în sol ca și cum ar fi stat acolo dintotdeauna.

Lică ieși din scorbură. Nu mai era sigur de nimic, poate că într-adevăr se amăgise cu vreun vis ori un șir de halucinații. Se apropie cu sfială de unul dintre arborii nou-veniți și, cu toate că era sigur de imposibilitatea asemănării acestora, și chiar și așa-zișilor ienuperi, cu orice plantă din pădurea pe care o cunoștea atît de bine, spre a se putea verifica, încercă să smulgă o frunză ca să i-o arate lui taică-său. Dar atunci mîna începu să i se zgîlțîie ca și cum s-ar fi curentat la o priză electrică și se depărtă în grabă. Nu cu mult mai tîrziu observă o puritate a aerului cum nu mai simțise vreodată, de cînd respira pe lumea asta.

Se mai uită o dată atent: sigur, toți acești arbori călători veneau pesemne de departe, aerul îl purificaseră fără îndoială ei, dar Lică remarcă de astă dată o «tăcere» a vegetației, ca și cum totul n-ar fi fost decît butaforie. Se petrecuse ceva nemaipomenit pe planeta aceasta și poate că se mai petrecea.

Lică plecă însă cu inima îndoită, neștiind încă dacă va spune cuiva ce văzuse, dar încredințat că nimeni nu l-ar crede, și aproape nu credea nici el însuși tot ce se petrecuse în jurul lui.

Departe, sclipeau la soare casele din orășel. Pădurea însă tăcea și parcă nu mai cîntau nici păsările.

* * *

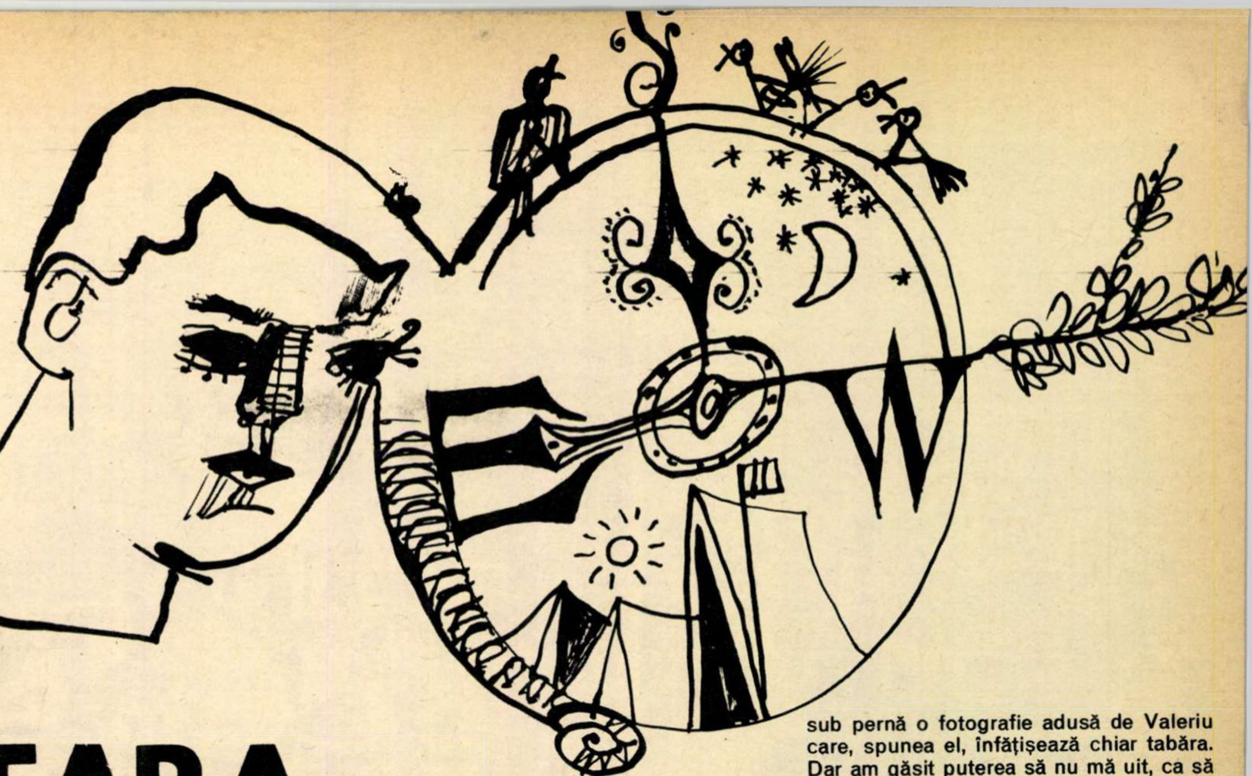

SEARA, ÎNAINTEA PLECĂRII

Povestire de
MIHAELA MONORANU

Mîine, la orele opt și patruzeci, plec în tabără. Tabăra — cu toate că este pentru prima oară că mă duc — o văd limpede în fața ochilor; o văd chiar din clipa cînd mi s-a dat frumoasa veste. Pleci în tabără — mi s-a spus — și, pe loc, în mintea mea, a răsărit o tabără și tot atunci și punctul cardinal în care se afla. Un punct cardinal fantezist și spontan, vezi bine, deoarece nu corespundea cîtuși de puțin cu realitatea. Dar, de bună seamă, tuturor vi se întîmplă la fel. De pildă, dacă-mi povestește cineva «m-a apucat ploaia și m-am adăpostit sub un pom», pe dată îmi imaginez pomul, forma lui și locul, bineînțeles! De ce înainte sau în stînga mea, și nu la dreapta, bunăoară? N-aș putea să spun. Și nimeni n-ar putea să spună de ce, atunci cînd aude cuvîntul București, își imaginează imediat un oraș în centrul țării. Nu numai copiii, chiar și oamenii mari. Pe hartă, desigur, pun mîna cu ochii închiși exact unde-i scris București, dar în mintea mea, la auzul cuvîntului, tot centrul țării mi-l imaginez! Capitala, inima patriei! Probabil că acest lucru îmi stăruie în minte! Cum stau la masă și-mi fac lecțiile, de exemplu, îmi închipui așa: drept în față Bucureștiul, iar de jur-împrejurul meu toate celelalte orașe, ca o hartă. Dacă cineva mi-ar spune numele unui oraș necunoscut, i-aș găsi pe dată un loc, un punct pe cercul imaginar din jurul meu, unde stau toate locurile, orașele. (Am scris odată o poezie de două strofe cu ideea asta, că imaginația are trei sute șaizeci de grade adică, și am trimis-o la revista școlii. Ți-ai găsit să o publice! În schimb, un băiat dintr-a unsprezecea, care răspunde la «poșta redacției» foarte interesant, dar hazliu și teribil de ironic, mi-a răspuns și mie așa: I.D.: Mai măsoară odată!).

Astăzi, Valeriu a venit la noi pe puțin de zece ori ca să-mi povestească despre tabără, dar orice mi-ar spune și oricîte amănunte mi-ar da, în mintea mea tabăra rămîne tot așa cum mi-am imaginat-o în prima clipă. Nu mi s-a înfipt în cap de ani și ani că, de pildă, Londra se află într-o direcție care trece exact printre plop și peretele bucătăriei de vară a vecinilor? Că Parisul este, cu precizie, peste acoperișul de țiglă roșie? Și celelalte. Spun, bunăoară, Barcelona și deodată, cam în dreptul tîmplei stîngi, îmi apare un oraș în umbră nesfîrșită, ca în amurg? De ce? Habar n-am.

— Cum intri pe poarta taberei — îmi spunea Valeriu... Ce poartă? Eu nu-mi închipuisem nici o poartă. În mintea mea tabăra arăta în felul următor: pe un cîmp foarte plat, acoperit de iarbă verde, un pîlc de corturi de toate culorile, o mulțime de copii mișunînd printre ele — iar mai departe, în dreapta, zidul înalt al unei cetăți. În acest caz, pot să-mi explic cum am ajuns la priveliștea respectivă. Cred că este imaginea taberei lui Agamemnon din «Iliada» pe care am citit-o pe cînd eram în clasa a V-a, iar zidul acela ar fi Troia, desigur. Am văzut mai tîrziu și un film, dar acolo priveliștea era alta.

— Da — se înflăcăra Valeriu — fii atent, va să zică intri pe poartă! O iei pe stînga, pe urmă...

Poartă! Tabăra mea, dacă vă amintiți, era gata! Stătea în cîmp deschis, neîmprejmuită și deci fără intrare. Dar dacă de atîtea mii de ori Valeriu a tot spus despre o poartă, în cele din urmă tabăra din capul meu arăta tot așa ca la început, numai că mai încolo, la vreo sută de metri depărtare de ea, vedeam înfiptă în iarbă o portiță de lemn, cenușie de ploi, ca aceea de la grădina noastră de zarzavat. Și, cu toate că tabăra n-avea nici un gard în jurul ei, și puteai să vii și să pleci pe oriunde pofteai (în închipuire, firește!), oricine dorea să intre, ocolea tot locul care era de fapt liber ca să pătrundă pe portița aceea. Ei, a doua zi la amiază o să fiu acolo și o să văd totul cu ochii mei. Dar acum, pînă nu mi se lăsau încă pleoapele grele peste ochi, era atît de minunat să mă gîndesc la tabăra care mă aștepta! Ascultați: am sub pernă o fotografie adusă de Valeriu care, spunea el, înfățișează chiar tabăra. Dar am găsit puterea să nu mă uit, ca să am mîine la amiază întreaga bucurie a descoperirii. Uneori, e adevărat, foarte rar, ceea ce ți-ai închipuit se potrivește cu ceea ce este adevărat. Alteori, însă, nu. Cu două veri în urmă, într-o excursie, am fost la Izvorul Oltului. Despre acest loc învățasem, îl căutasem pe hartă, scrisesem în teză, emoționat. Dar iată că, ajuns acolo, am văzut o pajiște foarte frumoasă, blîndă și prietenoasă! Într-o parte, pășteau doi cai. Am mai văzut chiar o fetiță de vreo cinci ani, în rochiță roșie, care traversa pajiștea ducînd într-o farfurie ceva din care se ridicau aburi. Fetița avea ciorapi albi trei sferturi. Ei bine! Acolo, la Izvorul Oltului, într-un loc atît de geografic, cum s-ar zice, un ciorap al fetiței stătea întins pînă sub genunchi, în schimb, celălalt era căzut în jos și atîrna peste sanda! Îmi vine să cred, dacă-i pe așa, că n-ar fi de mirare, ca în cine știe ce loc vestit, cum este de exemplu strada din Marsilia, unde e bustul navigatorului Pytheas, să descoperi că lipsesc pietre din caldarîm ori la ușa de vizavi e stricată clanța!

Drept să spun, multe din lucrurile acestea aș fi vrut să i le povestesc lui Valeriu, dacă n-ar fi atît de bățos și important cu sfaturile lui despre cum trebuie să te orientezi pe aleile taberei ca să nu te rătăcești! Și altele. Dar lui i-a spus cineva? Și uite că nu s-a rătăcit de loc. Ah, ce rău îmi pare că n-am făcut și eu o glumă aidoma anecdotei pe care mi-a citit-o tăticu dintr-o revistă și mi-a plăcut grozav. Cică se întoarce unul din Italia, iar prietenul lui, care-l aștepta nerăbdător, îl întreabă: «În fine, acum spune-mi și mie: are într-adevăr forma unei cizme?»

Nu-mi pare chiar așa de rău că-mi imaginez atît de ciudat unele lucruri. Dacă aș fi numai eu așa, poate că m-ar pune pe gînduri. Cred că poți să ai fel de fel de impresii neobișnuite, cărora unii nici măcar să nu le dea crezare și totuși să fie adevărate. În unele dimineți de vară, cînd mă trezesc mai tîrziu, pot să-mi dau seama încă din pat, după concertul păsărelelor, dacă mama și tata au plecat la cîmp și sînt singur acasă. Știu asta după cît de tare, de nepăsător și de neastîmpărat cîntă și se obrăznicesc păsările prin pomii din curte. Ba, după felul cum cîntă, pot să-mi dau seama cam de cîtă vreme au plecat ai mei, pînă unde au apucat să ajungă, cît de departe sînt. Deoarece, cu cît sînt ei mai departe, cu atît pare curtea mai goală și în stăpînirea păsărilor, iar eu trebuie să mă scol și să le arăt că este cineva acasă.

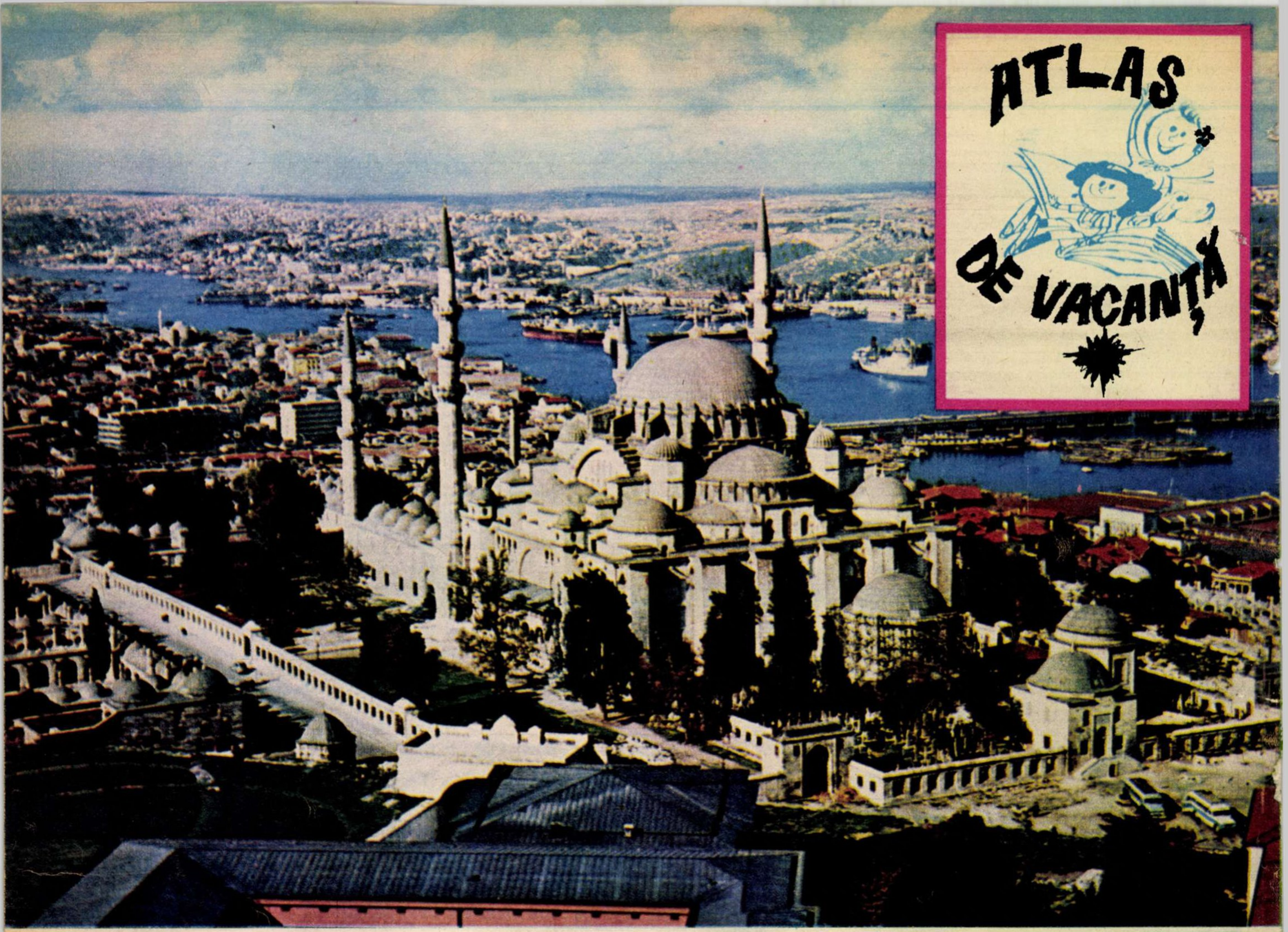

PASUL DINTRE DOUĂ CONTINENTE

De îndată ce nava pătrunde în strîmtoarea Bosfor – poarta prin care Pontul Euxin «iese în lume» – întîlnim un fel de Dunăre nemişcată, peste care, în curînd, va fi suspendat podul care va lega Europa de Asia Mică. La orizont, pe cerul liliachiu al dimineții, irump ca nişte săgeți de aur luminile farurilor «Rumilir» de pe coasta Europei şi «Anatoli» de pe coasta Asiei. Comandantul navei «Braşov» anunță stația de pilotaj maritim a Turciei despre sosirea navei româneşti şi, ca de obicei, cere un pilot pentru trecerea strîmtorii dintre Marea Neagră şi Marea Marmara. Contururile țărmului sînt estompate de caierele de ceață ce plutesc pe deasupra apei. Masivele stînci negre de la intrarea în strîmtoare rămîn încet în urmă. În față se zăresc ziduri vechi de cetate, unele cățărate pe culmi, altele coborînd pînă în marginea apei, case moderne cu acoperişuri stacojii, răsărind între copaci întunecoşi, drumuri şerpuind de pe înălțimi... Cînd ajungem în dreptul punctului numit Buyuk–Dere soseşte şalupa cu pilotul turc. Alunecăm cu viteză redusă pe apa verzuie. Pe cele două maluri clădirile se îndesesc. Ne apropiem de Istambul. O adevărată flotă, de la bărcile cu motor şi pînă la feriboaturile pline cu oameni şi autovehicule, înlocuieşte funcția troleibuzelor, autobuzelor şi tramvaielor, traversînd strîmtoarea, «unind» prin punțile navelor uriaşe cele două părți ale Istambulului. Pe undeva, pe aici îşi avîntase Michelangelo într-un amurg de Ev Mediu, curcubeu peste ape, podul-vis. Acum, acest pod între Europa şi Asia se află în plină construcție. Cu o lungime de 1 074 metri, o lățime de 33,40 metri, susținut de doi piloni înalți de 165 metri, va fi cel mai mare pod suspendat din Europa şi al patrulea, ca mărime, din lume. Construcția podului devenise o necesitate acută, pentru că populația Istambulului, care în 1935 număra 760 000 locuitori, se ridică astăzi la aproape 2,5 milioane, iar în 1985 va ajunge – după calcule preliminare – la cel puțin 4,5 milioane. Fără o legătură directă între cele două părți ale oraşului (asiatică şi europeană), circulația în Istambul ar fi amenințată de asfixiere.

SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR
SUVENIR

E dimineață şi străbatem străzile înguste ale oraşului vechi şi cartierul de cochete vile îmbrăcate în verdeață, trecînd pe lîngă vînzători ambulanți cu lădițe atîrnate de gît care îşi strigă marfa în gura mare, pe lîngă sacagiii cu măgăruşi sau fără. Ajungem pe țărmul Cornul de Aur şi o imensă masă de oameni – localnici şi turişti – ce vuieşte ca un stup de albine, ne atrage prin secularele coridoare şi catacombe ale staulelor împărăteşti ce alcătuiesc halucinantul bazar stambulian. Acesta este format din nenumărate magazine, dughene, tarabe, prăvălii cărora li se adaugă negustori ambulanți ce te trag de mînecă pentru a le cumpăra marfa, tot ce doreşti, de la ace pînă la motociclete. Între negustori şi cumpărători există un dialog permanent, în diferite limbi, o tocmeală enervantă chiar, pentru că aceştia nu te lasă pînă ce nu le cumperi ceva, un obiect cît de mic, de artizanat – papuci roşii cu vîrfurile întoarse şi cu ornamente de fir, casete, narghilele şi statuiete – acceptînd să ți le vîndă chiar la jumătate din prețul cerut. Şi cînd crezi că ai depăşit bariera acestui sufocant trafic comercial, pe străzile din jur te întîmpină alți negustori ambulanți care vînd semințe pentru porumbei şi cîte altele...

MIRCEA NOVAC

O CURIOZITATE:

HOMARUL ALBASTRU

Această specie de crustaceu cu totul neobişnuită poate fi capturată pe coastele franceze ale Atlanticului.

În legătură cu proveniența culorii albastre a carapacei homarului, specialiştii nu au dat încă un răspuns categoric. Potrivit unora, culoarea albastră a fost obținută în urma unui proces de oxidare pe care carapacea calcaroasă l-a suferit în contact cu o masă de cupru. Este cunoscut faptul că, în caz de pericol, homarul îşi caută refugiu fie în adînciturile stîncoase, fie în epavele unor vase scufundate, bogate în materii cuprifere. Alți specialişti sînt de părere că albastrul este de proveniență naturală. Ei spun că ouăle din care s-au născut aceşti homari au fost depuse în aşa-zise cuiburi de alge albastre (ceanophycee), a căror clorofilă este amestecată cu un pigment albastru. Prin absorbție, pigmentul se fixează lent numai pe elementele constitutive ale viitoarei carapace.

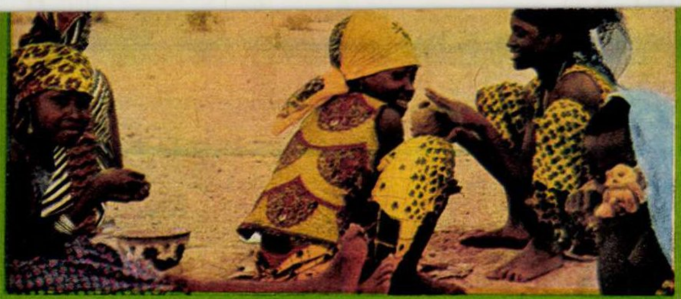

PĂMÎNTUL FIERBINTE AL NIGERULUI

• CÎND SUFLĂ «HARMATTANUL» — VÎNTUL DE FOC • BUSOLELE DEŞERTULUI • UN PROGRAM DE TELEVIZIUNE ŞCOLARĂ • ALIFIA «ANTICROCODIL»!

În mijlocul Africii de Vest, la o depărtare de mai bine de 1 000 kilometri de Ocean, într-o regiune cu cer de flăcări şi pămînt de jeratic, se întinde — pe o suprafaţă de 1 189 000 kmp — tînărul stat african, Republica Niger. Cu toate că suprafaţa acestei ţări este atît de mare, pămîntul ei este străbătut de firul unui singur curs de apă — Nigerul — de la care şi-a luat şi numele. In rest, domnesc uriaşele întinderi de nisip ale deşertului punctate de oaze — singurele insuliţe cu verdeaţă — în jurul cărora sînt situate aşezările locuitorilor. Dar şi aici, în anotimpurile secetoase, cînd ploaia nu cade luni şi luni de-a rîndul, covorul de iarbă dispare, lăsînd gol un sol roşiatic, brăzdat de crăpături, iar preţiosul dar al fîntînilor devenind tulbure, cu gust sălciu.

Din cauza temperaturii aerului, care se ridică la peste plus 50 de grade, atmosfera devine sufocantă, iar soarele incandescent trimite spre pămîntul supraîncălzit o lumină albă, orbitoare. Rafalele «Harmattanului» ridică nori de nisip pe care-i năpusteşte cu violenţă împotriva a tot ce întîlneşte în cale. Cu toate acestea locuitorii Nigerului se ocupă de agricultură (cultivă în special arahide), cresc vite. Pentru a rezista arşiţei din timpul zilei, ei îşi construiesc case groase din lut portocaliu, cu acoperiş plat şi fără ferestre sau colibe în formă circulară din pai galben, subţire. Două treimi dintre locuitorii ţării trăiesc în deşert. Dintre aceştia, tuaregii — sau oamenii albaştri ai deşertului — sînt crescători de vite nomazi. Renumiti în organizarea transporturilor pe cămile în întreaga Sahară, ei au fost supranumiti «busolele deşertului». Cu halatele lor lungi şi albastre, cu faţa acoperită în văluri de culoarea indigoului, tuaregii străbat cu turmele lor distanţe ce se măsoară în sute de kilometri.

Activitatea cea mai intensă se desfăşoară în aşezările de pe malurile Nigerului, unde se află situată şi capitala Niamey. Pentru a reduce cît mai grabnic numărul mare de analfabeţi, moştenit din timpul colonialismului, la Niamey funcţionează un program experimental de televiziune şcolară, organizat cu sprijinul O.N.U. După încheierea acestor tipuri de lecţii, copiii pot fi întîlniţi zbenguindu-se fără teamă, în apele verzui ale fluviului. Pentru a-i feri de pericolul crocodililor, mamele iau măsuri de precauţie, ungînd pielea copiilor cu grăsimea unor peşti pe care crocodilii nu-i agreează.

În timpul zilei, oamenii satelor fug de arşiţă adăpostindu-se în case sau în locurile umbroase. Cămilele şi măgăruşii, nelipsite mijloace de transport, stau locului, în plin soare, lîngă pereţii de chirpici, aşteptînd răcoarea serii.

Abia după ora 6 seara, soarele îşi slăbeşte dogoarea, iar locuitorii îşi fac prezenţa pe străzile înguste. Copiii ies gălăgioşi, îndreptîndu-se către fîntîna din centrul satului unde, din lut moale, modelează statuiete după obiceiurile locului. Pînă la căderea nopţii, femeile şi fetele fac aprovizionarea cu apă în uriaşe tigve numite caibasuri, căci în Niger omul trebuie să bea în 24 de ore 4 litri de apă care se află la 20 de metri adîncime. Mîinile lor bătătorite scot apa cu ajutorul burdufului de piele şi al frînghiei.

Pînă noaptea tîrziu, ele pisează apoi meiul, care urmează a fi consumat a doua zi.

În plin centrul ţării se află Agadès — oraş pierdut în nisipuri. Aici se află celebrul «tezaur arheologic» care cuprinde peste 2 000 de picturi rupestre. Ele constituie mărturia faptului că, în urmă cu 5 000 de ani, acolo a existat o înfloritoare civilizaţie.

Printre oazele mai întinse se numără şi Bilma, în apropierea căreia se găsesc cîteva mine bogate în sare. Tăiată în lespezi, sarea este transportată apoi la Agadès, de unde ia drumul regiunilor crescătorilor de vite.

ECATERINA ROŞCA

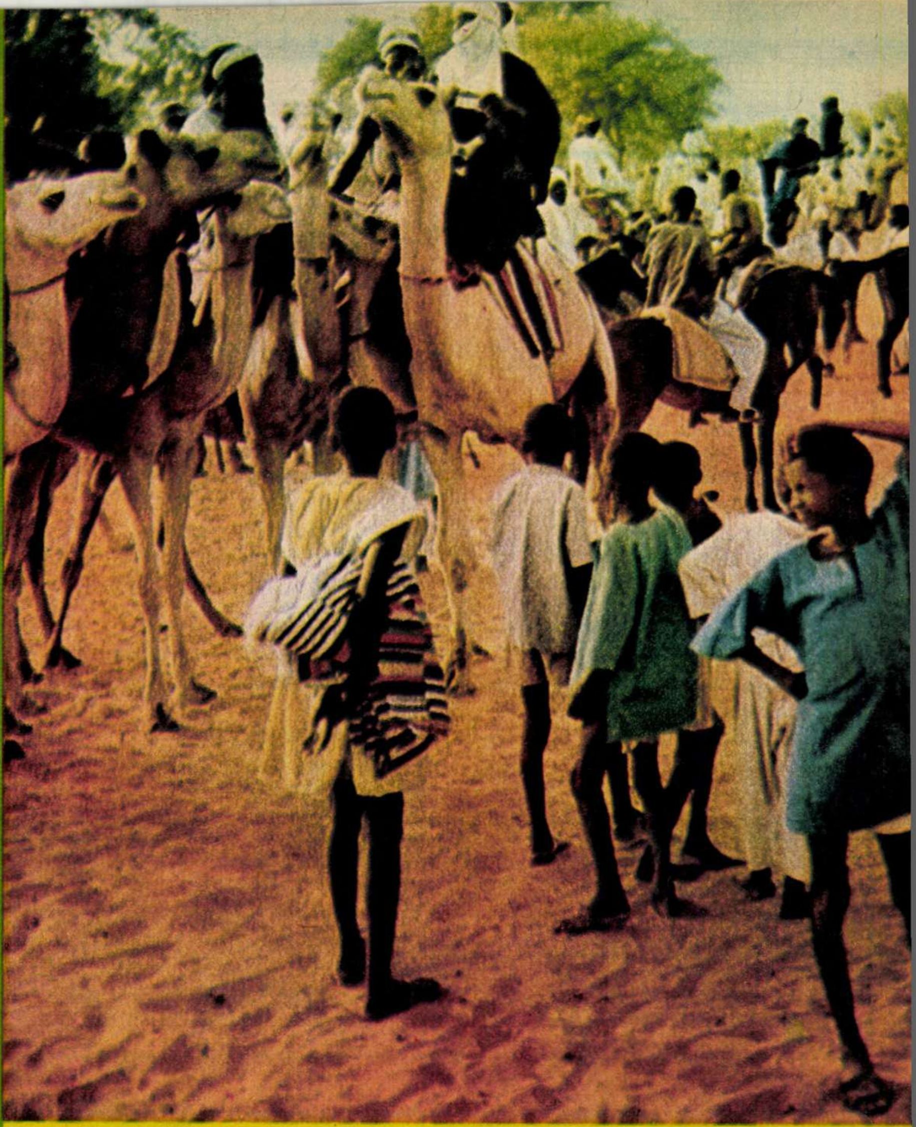

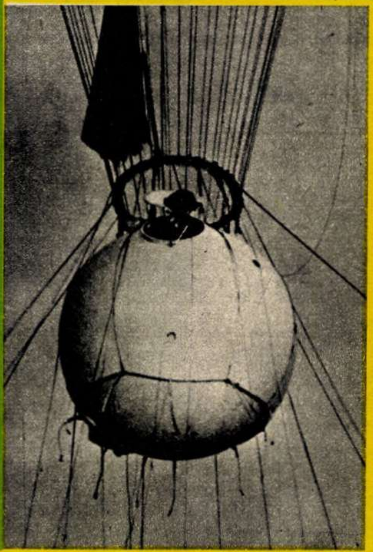

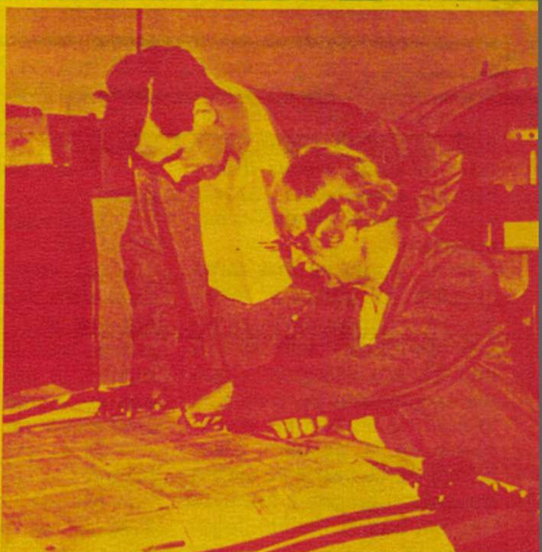

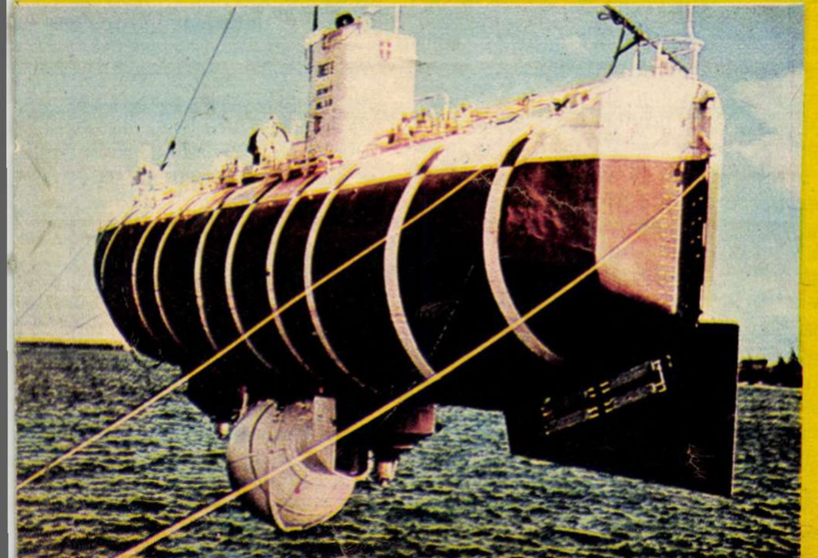

CUTEZĂTORI DE-A LUNGUL VEACURILOR

DOI MARI SAVANŢI- TATĂ ŞI FIU

În mod aproape neobişnuit, stratosfera şi marile adîncuri marine au fost cucerite mai întîi de acelaşi savant — August Piccard — cu ajutorul aceluiaşi mijloc — balonul. Îmbinînd curajul cu ştiinţa, în anii 1931 şi 1932, el urcă la bordul unei nacele (o cabină de aluminiu), suspendată de un uriaş balon conţinînd 14 000 m.c. de hidrogen, la o altitudine de peste 1600 m. Prin gestul său, August Piccard încurajează aviaţia în efectuarea unor zboruri mai înalte decît se realizaseră pînă atunci. Acelaşi principiu a fost folosit şi pentru a conduce, în siguranţă, pe oceanografi pînă la cele mai mari adîncimi.

Astfel, la 3 noiembrie 1948, el pune la punct, împreună cu fiul său Jacques Piccard, primul model de batiscaf care va descinde pînă la adîncimea de 1380 m, în larg de Dakar.

Un nou batiscaf — Trieste — construit de tată şi fiu va fi lansat la apă în anul 1953, bătînd toate recordurile de adîncime de pînă atunci. Dar marele vis al tatălui va fi împlinit de către fiu, abia după cîţiva ani, cînd va coborî pînă la peste 11 000 m sub apele Pacificului.

La construcţia batiscafului cei doi savanţi aplică acelaşi principiu ca la balonul stratosferic, dar adaptîndu-l unui nou mediu — apa. Uşoara cabină de aluminiu este înlocuită cu una de oţel, pentru a rezista presiunii exterioare de 1000 de atmosfere. Pentru cercetătorii adîncurilor marine, batiscaful a adus imense servicii mai ales în studierea undelor acustice. S-a urmărit, de asemenea, cum poate trăi fiinţa umană în condiţiile marilor adîncuri.

Pe un mare laborator plutitor, la bordul căruia s-au aflat, timp de o lună, şase savanţi au reuşit să «prindă» şi să urmărească îndeaproape mersul curentului Gulf Stream, să asculte fiecare zgomot pe care-l produce în adîncuri, măsurîndu-i temperatura, viteza de deplasare şi alte elemente necesare pentru a-i defini «portretul» cît mai precis.

PETRE GHELMEZ

Dorința de cireșar

lui **CONSTANTIN CHIRIȚĂ**

Să locuieşti
într-o aripă de pasăre,
pe strada Cireşului...
Să locuieşti într-un măr transparent,
într-o frunză de plop sunător,
ca un clopoţel zevzec,
care-anunţă recreaţia mare...
Într-un vis străveziu,
ca ochiul de libelulă,
să locuieşti...
Într-un castel singuratic,
bîntuit de ciudate
şi cîntătoare ecouri...

Să simți zăpada-n cascadă
căzîndu-ți pe umeri,
colții fierbinți
în pulpele tale
cu poftă-nfigîndu-şi-i...

Prin soarele verii,
ca-ntr-un abur de aur,
eliberat să te scalzi,
precum ciocîrlia
arzîndu-şi guşa
în propriul cîntec...
să simți mirosul ințepător
al cernelii,
izbucnind dintr-un vers
cum apele aspre, de munte,
din cremenea stîncilor sure...

Să fii prieten cu Tic,
şi cu Ursu...
Cu Victor să-ndrăzneşti
să aprinzi un luceafăr
în vîrful unui brad melodios,
care creşte-n grădină,
puternic şi drept,
odată cu tine...
Şi-o adiere, amar de dulce,
să-ți învăluie-n taină privirea,
Melancolia-Maria...

O, cireşar să fii,
ca un cîntec frumos să pluteşti
pe apele repezi şi lungi
ale anilor...
La răstimp
să-ți încerci piciorul
în propria-ți urmă,
fără ca gîndul,
ori privirile tale,
spre pămînt,
vinovate cumva, să se plece...

Să fii cireşar,
da, cireşar,
veşnic o aripă de pasăre-albastră
înseamnă să ai,
ori o frunză de plop sunător...
să-nfloreşti,
să rodeşti un fruct purpuriu,
ca o inimă vie,
în trei colţuri
la fel de puternic bătînd:
trecut... prezent... viitor...

Trei colţuri de dor!...

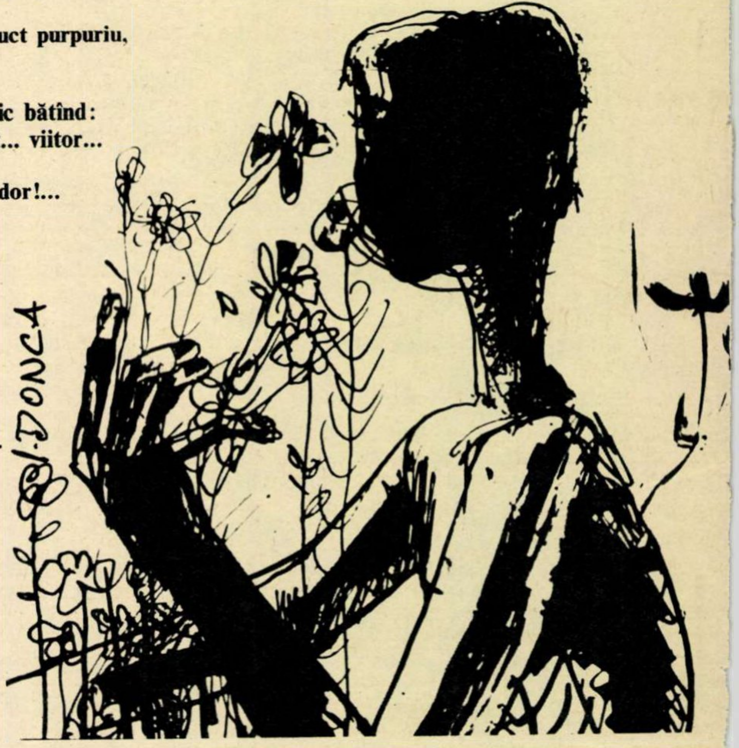

Bradul din parc

Schiță de **ANCA RADU**

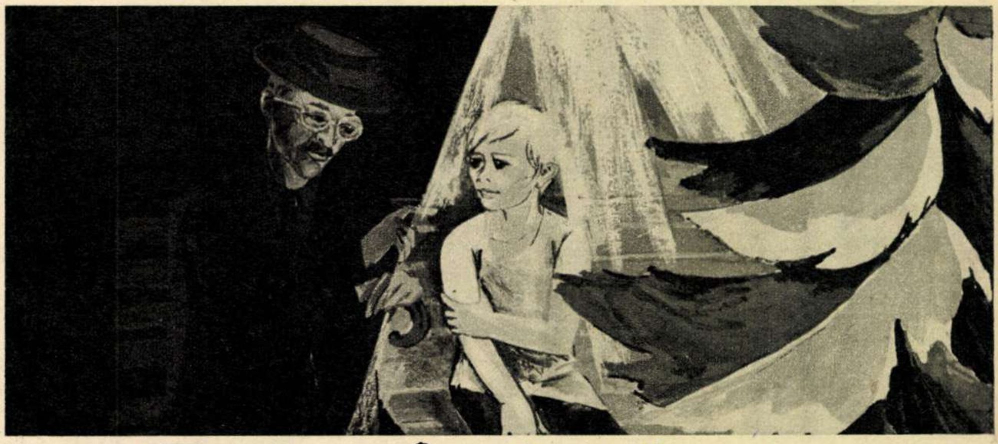

desen de **MARIA COJA**

Ziua de vară se destrăma încet, iar soarele întîrzia să apună, neîndurîndu-se parcă să curme cu întuneric larma fără de saț a jocului.

Era vacanța mare! Și totuși, unul cîte unul, copiii părăseau cu ciudă parcul dintre blocuri, scena atîtor năzdrăvănii vesele și întîmplări minunate.

Doar Sandu se mai zărea cu părul lui gălbui și rebel, printre umbrele lungi, aruncate de copaci sub lumina albăstruie a felinarelor. Stătea îngîndurat pe bancă și alunga cu un bețigaș pietricelele de la picioare. Desprinzîndu-se parcă de umbra neagră și alungită a bradului din fața băncii, înaintă, legănîndu-se, umbra unui om. Era un bătrîn înalt, subțiratic și puțin adus de spate. Se așeză pe bancă încet, ferindu-se să-l tulbure pe Sandu, pe chipul căruia se deslușea fără greutate amărăciunea. În cele din urmă îl întrebă curios ca toți bătrînii:

— De ce ești necăjit?

Sandu tresări ca atunci cînd îl văzuse profesoara încercînd să copieze la istorie. De unde picase bătrînul tocmai pe bancă, lîngă el?! Părul alb, lăsat lung pe ceafă, privirea cercetătoare îl intimidară puțin și îngăimă:

— Ei, așa...

— Din «așa» n-am văzut niciodată pe cineva supărat, spuse bătrînul, făcînd un gest larg cu brațele. Poate mi-ar sta în putință să te ajut.

Prinzînd curaj, băiatul îi răspunse:

— N-am poftă să mă duc acasă.

— Cum așa? Te-ai supărat pe ai tăi?

— Nu, dar... s-a întîmplat ceva care m-a mîhnit... Mama era tare abătută. Eu o iubesc mult pe mama. Bineînțeles, și pe tata îl iubesc, dar pe mama mai mult. Și cînd e abătută mă simt așa...

— Și nu știi de ce era necăjită?

— Nu știu cum să spun. Trebuia să plece cu tata într-o vizită și, după ce s-a îmbrăcat, tata i-a spus: «Ce-i cu tine, dragă? De ce nu îmbraci altceva? Rochia asta s-a cam învechit» «E o rochie nouă» a spus mama și n-a mai vrut să meargă nicăieri...

— A, înțeleg. Pot să spun că ai noroc, îi zîmbi omul. Eu am călătorit mult în viața mea. Am văzut tot felul de țări și am trăit nenumărate întîmplări. Din fiecare am învățat cîte ceva. De aceea gîndesc că pot să te ajut. Există un ținut, așezat între munți, unde cuvîntul «învechit» a fost uitat de toată lumea, iar hainele rămîn mereu frumoase și strălucitoare.

— Adevărat? se miră Sandu. Dar ce-au făcut locuitorii acelui ținut ca să-și păstreze lucrurile noi și strălucitoare?

— E o poveste de demult. S-a întîmplat ca pe acele meleaguri să poposească o iarnă cumplită. Ningea, ningea, de parcă s-ar fi rupt opreliștile cerului. Oamenii nu mai puteau ieși din case decît trudind să-și facă pîrtie, iar cînd se întorceau, zăpada era pusă la loc, peste cărarea proaspătă. Lemnele erau pe sfîrșite și frigul amenința necrutător. Atunci s-au adunat toți bărbații și au hotărît să taie cîțiva copaci din pădure. Deznădăjduiți, au vrut să reteze și niște brazi din apropiere. Dar nu se știe prin ce minune, unul din acei brazi a prins glas înfricoșat și tînguios: «Oameni buni, cruțați-ne viața! Și îndurarea nu vă va fi în zadar. Cruțați-ne!»

Tulburați de asemenea întîmplare nemaiauzită, oamenii s-au îndepărtat și au căutat prin alte locuri să-și înfăptuiască hotărîrea.

Apoi, iarna a trecut și cu timpul locuitorii acelui ținut au înțeles cum știau să-și arate recunoștința brazii de care ei se înduraseră în acele vremuri de restriște, căci hainele lor nu mai prindeau șubrezeala vremii și, întocmai ca acele brazilor, rămîneau mereu ca noi, așa cum sînt și acele bradului acesta din fața noastră.

— Asta zic și eu răsplată! O fi departe ținutul acela? se interesă Sandu, în ochi lucindu-i speranțe.

— Nu e prea departe. Poți să-i spui tatălui tău să meargă pînă acolo.

— Grozavă idee! Alerg să-i spun, sări băiatul în picioare. Dar o îndoială îl opri. Și

Hora fluturilor

Aripi străvezii,
văzduhuri,
tremură-le, vîntule;
flori le cheamă,
norul le
împrăştie-n
albe scuturi.

Cerul e uşor
ca fulgul
de lăstun,
cînd dorurile,
gîndul aprig,
zborurile
ară peste noi
cu plugul.

Niciodată
pe sub stea,
cucii limpezi,
plaiurile,
n-au cîntat
cu naiurile
ca-n
copilăria mea.

crezi că o să vrea?

— Tu spune-i mai întîi și pe urmă vei vedea...

— Așa-i! Trebuie să încerc. Am plecat. Mulțumesc. Cu bine!

Și nici nu mai așteptă răspuns de la bătrînul de pe bancă, ce rămase zîmbind cu privirea pierdută în urma băiatului care se îndepărta în fugă.

Intrînd în casă, Sandu îl găsi pe tatăl lui citind ziarul, cufundat într-un fotoliu. Se apropie timid. Ridicînd privirea, tatăl văzu ochii băiatului sclipind neobișnuit și-l întrebă curios:

— Ce-i cu tine, Sandule? Pari cam tulburat.

Sandu spuse repede, bucuros:

— Nu sînt tulburat. Dar am aflat ceva grozav. Am aflat că există un ținut în care lucrurile nu se învechesc niciodată.

Tatăl se ridică, merse spre fereastră, apoi, fără să se întoarcă, întrebă răstit:

— Tu ți-ai făcut azi lecțiile?

Sandu îl privi o clipă neclintit. Apoi, fără să-i răspundă, intră în camera lui, se duse direct spre fereastră să vadă dacă bătrînul mai ședea pe bancă. Dar nu a văzut decît bradul argintiu, lucind liniștit și nemișcat în parcul mic dintre blocuri.

Hulubii

●

Schiță de
PATIȚA SILVESTRU

●

DESEN DE VASILE OLAH

În turn, orologiul bate ceas întreg. Aproape în aceeaşi clipă, deasupra oraşului, pluteşte un cîntec. Pe melodia aceasta, oamenii se trezesc în zori, gîndesc, lucrează sau petrec peste zi, adormind apoi parcă mai mulțumiți de rosturile lor.

În Piață, am surprins pe chipurile unor pionieri o adevărată iluminare cînd auziră sunetele melodiei dragi. Curînd însă privirea le-o fulgeră un val negru ce acoperi ca un lințoliu funebru întregul peisaj. Sute de ciori stinseră cu croncănit amar ultimele acorduri ale melodiei din turn. Se comitea o vădită profanare.

În zilele ce au urmat, la Casa pionierilor, s-au încins aspre discuții. În ruptul capului nu se mai putea admite croncănitul strident al ciorilor şi obraznica lor prezentă în inima orasului. Dar cum pot fi alungate? Cei de la cercul de tir propuneau să tragă cu puşca în ciori. Dar pînă la urmă s-au lăsat păgubaşi. Piața oraşului nu putea fi transformată în poligon de tir. Şi apoi sînt necesare nişte metode mai «ştiințifice», care să reteze definitiv aripile acestor zgomotoşi cioclii ai văzduhului.

După o săptămînă de frămîntări, membrii cercului de biologie au propus o soluție care la început stîrnise zîmbete îndoielnice. Nici mai mult, nici mai puțin ei doreau să combată pe cale naturală neamul croncănitoarelor. Într-o revistă au citit că pentru o specie de zburătoare, prezența alteia în preajmă devine incomodă şi se soldează cu părăsirea terenului respectiv. Pornind de la această constatare ştiințifică, micii naturalişti au chibzuit ce specie putea fi opusă cu succes înaripatelor tuciurii. Dar aceasta nu putea fi decît numai una care, rămînînd, să ajungă podoaba oraşului. În acest moment de pe mai multe buze zbură cuvîntul: hulubii!

Gingaşa pasăre a păcii, care a statornicit faima unor piețe din străinătate, era menită să salveze şi oraşul lor. Cei din afara cercului, care auziră despre proiect, îl considerară frumos, ca o poezie, dar mărturiseau deschis că ciorile nu se vor lăsa impresionate de lirism.

În ciuda glumelor pe care proiectul le dezlănțui, în cercul naturaliştilor luă ființă o grupă de columbofili. Aceştia se răspîndiră prin cîteva sate din județ, unde cu prilejul acțiunilor de ocrotire a monumentelor naturii admirară hulubăriile unor pionieri ca şi ei. În decurs de zece zile, aproape douăzeci de copii aveau cel puțin cîte o pereche de porumbei fiecare, aduşi în schimbul unor preparate diverse, realizate în cercul lor. Între timp, un grup dintre membrii Sfatului Casei pionierilor a cerut audiență la primarul oraşului. Aici s-au dus cu propuneri concrete.

Cînd primarul află că pe micii cetățeni îi preocupă un aşa de mare necaz al urbei, fu numai urechi şi bunăvoință. Deşi ideea copiilor i se păru prea îndrăzneață, nu voi să-i descurajeze şi le dădu dezlegare de a pune toți hulubii adunați în podul hotelului care străjuieşte falnic Piața oraşului. Adică, tocmai pe unde se aciuiseră şi ciorile pînă atunci.

La cîteva ore, după ce prin ochiurile acoperişului apărură în recunoaştere primii porumbei, neamul corvideelor îşi luă tălpăşița în cîrduri succesive. Pionierii aduceau hrana porumbeilor la început în pod, spre a-i obişnui cu sălaşul cel nou, apoi începură să-i cheme cu un fluierat duios pe asfaltul din piață. Încet, încet hulubii coborîră în zboruri line, uneori făcînd numeroase rotiri în aer. Curînd, întreg decorul se schimbă. Piața dobîndi obraz pionieresc.

De atunci, trecătorii grăbiți se opresc brusc în fața noii priveliști. Si fețele lor împrumută lumina bucuriei de copil. Numai cînd melodia din turn le aminteşte un început de ceas nou, păşesc mai departe înseninați.

Un moşneag hîtru, ce se bucurase din inimă de necrezuta metamorfoză a păsărilor din Piața oraşului, se adresă unui copil care hrănea porumbeii, întrebîndu-l:

— Cine a vopsit ciorile astea?

— Noi, pionierii, răspunse mîndru copilul.

— O, bată-vă norocul, dar isteți mai sînteți.

În clipele următoare, din traista moşneagului începură să apară două franzele, care în cîteva minute se transformară în firimituri risipite pe lespezi.

Dacă veți trece după orele 10, veți vedea în fiecare zi cum gestul acestui bătrîn se însuşeşte. Căci oraşul întreg îşi cinsteşte aleasa podoabă cu bucuria unei mari împliniri. Iar hulubii planează tot mai numeroşi peste case şi oameni, poposind apoi în Piață, ca la o paradă desfăşurată în acordurile melodiei din turn.

Nelson şi piraţii, într-o vară.

Roman foileton de

Ilie Tănăsache

9

Din tufişul de sălcii tinere, în care se afla, Fane auzi paşi grăbiţi, atît de grăbiţi încît abia avu timp să se pitească.

— Ţineţi-vă tare, băieţi, că v-am venit în ajutor!

Era Cartuş. Sigur, el era!

— Cum naiba ai ajuns acolo? bolborosi din apă Nelson.

— Cum, necum, iată-mă-s!

— Pe la stăvilar?

— Pe.

— Ham, ham, ham! latră, desigur, la vreo şopîrlă potaia.

— Ce, e şi Sindbad?

— Abia l-am ţinut să nu intre în apă, după voi.

— Ce-i cu Sindbad acolo, amirale? întrebă Nucu. Glasul venea de departe, subţire.

— Descoperă America. Vrei să ţi-l trimit?

— Ce, ai mîncat mătrăgună?

— E cu mine, Nucule, îl linişti Cartuş.

Amiralul apucase prada de coadă, Papagalul la fel şi aproape toată hoarda plutea calmă pe curent.

— Cartuş, ordonă Nelson. Întoarce-te la grind.

— Păi, eu voiam...

— Iar vorbeşti în front?

— Bine, bine... Dar să mai privesc un pic şi gata.

— Hai, că în curînd sun retragerea.

— În regulă, amirale!

— Mă, îl zgîndări Nelson, cum se vede de-acolo? Cum plutim?

— Ca nişte butuci.

— Tu nici nu te-ai uitat.

— Las' că te-am văzut eu cînd l-ai tăiat pe Papagal.

— Gata. Cartuş, ia-ţi javra şi înapoi, la corabie.

— Mai plutiţi mult aşa, amirale?

— Ţi-am spus doar că o să sun retragerea!...

Fane, în ascunzătoarea lui, tăcea chitic. Stătea nemişcat. Era încă o minune că nu-l mirosise pînă acum potaia aia mică. Din tufişul de ţipirig şi pînă la Cartuş erau cîţiva paşi. Îi vedea obrazul grăsuţ, împlinit, de copil. Părul bălai, decolorat de soare. Braţele plinuţe. Neînvăţate cu înotul. Îl îndemna în gînd să vorbească, să spună ceva. Vorbele lui nu-i sunau searbăde. Aproape că-i provocau o durere în capul gol, pustiu, şi asta îl bucura nespus. Şi pentru că băiatul tăcea, el, Fane, se ţinea din răsputeri să nu ţipe, să nu-l strige, să nu-i şoptească:

«Mă, băiatul tatii! Mă, copile!...»

Poate că pînă la urmă ar fi scos şoapta aceea care aşteptase atîta amar de vreme să fie rostită. Atît de puternică era această dorinţă. Atît de uriaş urcase în el acest strigăt. Dar Sindbad începu să mîrîie. Javra luase o urmă şi alerga de colo, colo.

— Ce-i, urîtule!

— Ham!

— Ţi-ai pierdut şopîrla, ai?

— Ham! Ham!

Venea direct spre pîlcul de ţipirig. Fane se afundă în apă.

«Mamă, mamă, să vezi scandal pe javră acum!»

Era, într-adevăr, pusă pe scandal. La marginea apei se opri şi privea în tufiş cu ochii sticlind.

— Ham! Ham! Ham!

Lătrăturile se auzeau pînă în mijlocul bălţii.

— Ce-i, potaie, ce-ai descoperit?

Cartuş era la un pas. Fane se lăsă iar cu capul la fund. Chiar şi în apă şi tot mai auzea larma căţelului. Se ridică la ordinul lui Nelson.

— Cartuş! Ţi-am spus, retragerea pe grind!

— Nu ştiu ce l-a apucat pe Sindbad.

— Înapoi, la corabie. Flootă! Înapoi, marş!...

Din ascunzişul lui, Fane se întreba dacă vocea băiatului seamănă cu a lui,ori,ba. Nu-şi aducea aminte cum suna vocea lui cînd era mic şi asta îl înfurie. Şi iar urcă în el dorinţa aceea irezistibilă de a porni după băiat, de a-i asculta vorbele, de a-l mîngîia şi strînge în braţe. Cum îi spusese nenea Giuşcă?

«Încă un pic de răbdare, Fane, numai un pic...»

«Simt că nu mai am putere pentru răbdarea asta».

«Ba ai. E vorba de cîteva zile...»

«Cît de greu trec... Cît de greu se tîrăsc zilele astea...»

Nelson dădu un ţipăt de pirat înrăit, greu de presupus că mai putea fi adus pe calea cea bună.

— Gata, amirale?

— Gata, Papagale. Strigă şi la ceilalţi.

Din malul celălalt, nenea Giuşcă le făcea semne desperate.

Godacii pluteau acum pe firul din ce în ce mai violent al curentului. Nici un semn că ar fi voit să iasă în malul celălalt. Spre grind nu mai aveau cum. Malul deja începuse să fie înalt, drept. Nici o speranţă să urce pe aici. Iar dincolo se afla Fane, neînduplecat, cu jordia lui care lovea năprasnic. Pînă la cotul minat nu erau mai mult de două, trei sute de metri. Apa făcea deodată o întoarcere şi turma se va trezi întinsă, fără nici o scăpare, în barajele de mine.

— Nelson, Papagalule! Grăbiţi-vă, că vă scurge apa prea mult...

Malul înalt era destul de departe, dar nenea Giuşcă voia să-i aibă cît mai repede aici. Amiralul înţelese îndemnul şi ţîşni săgeată spre mal, făcînd un tărăboi de zile mari. Parcă se scăldau o mie de pelicani.

Papagalul rămase trăsnit că e trădat în felul acesta.

«Nu, nu era frumos din partea amiralului. De loc nu era frumos». Şi dispăru în unda bălţii, hotărît să-i dea o lecţie.

Înota în adînc ca un delfin. Întindea mîinile pe sub apă, aducea picioarele la gură şi vîslea ritmic, cu putere. «Cît îl va fura curentul?» Trebuia să ţină un pic împotrivă, să nu se trezească la malul înalt. Încă o dată, şi încă o dată! «S-a terminat aerul din plămîni? Rabdă Papagale, mai rabdă! Lunganul trebuie să fie undeva deasupra. Trebuie să-l întrecem. Cu orice preţ. Trebuie!»

Lunganul?

Încă cinci bătăi şi ajungea la mal. Cel mult şase bătăi...

— Hai, amirale. Hai, amirale!

Degeaba! Amiralul avea să fie tot al doilea. Papagalul ţîşni pe sub el şi ieşi la mal, apostrofîndu-l:

— Amirale, n-a fost frumos din partea ta...

Gîfîiau cumplit amîndoi.

— Ce vrei să spui, Papagale?

— Las' că ştii tu...

Apa curgea şiroaie de pe trupurile lor.

— Cum zice regula, amirale?

— Ce, care regulă?...

— Amiralul...

Respiraţia Papagalului devenise şuierătoare:

— ... amiralul părăseşte ultimul bordul în caz de pericol... Este, nene Giuşcă?

Nelson se zburli însă:

— Păi n-am fost ultimul?

— Lasă, lasă. Este, nene Giuşcă?

— Păi eu nu priveam în partea aceea, căută să scape fostul marinar de gîlceavă.

Nelson începu să strige:

— Cartuş! Cartuş!...

— Ce-i cu el? tresări nenea Giuşcă.

— N-a venit. Şi i-am spus să alerge pe la stăvilar...

Drept care se ridică în picioare şi începu să strige cu palmele la gură:

— Cartuş! Măi Cartuuuş! Sindbad!...

— Cartuuuş! Măi Cartuuuuş! Sindbad!... Striga şi balta odată cu amiralul.

Dar ce fu asta? Parcă un lătrat de cîine!? Sindbad oare? Nu, n-avea cum să fie el! Din milioane de motive, asupra cărora vom stărui, în cîntinuare, nu putea să fie Sindbad.

(VA URMA)

„Cupa „Cutezătorii" la fotbal" *

EDIŢIA a III-a, 1973

Au trecut două săptămîni de la începerea noii ediţii a Cupei «Cutezătorii» la fotbal rezervată pionierilor şi şcolarilor de la sate. În acest timp, peste 120 de echipe au declanşat o luptă aprigă, fiecare străduindu-se să acumuleze cît mai multe puncte. Aşteptînd în continuare fişele de înscriere ale celor... întîrziaţi, precum şi foile de arbitraj din partea acelor echipe care n-au trimis deocamdată decît fişele şi fotografiile, vă prezentăm clasamentul competiţiei aşa cum arăta el la 28 iunie a.c.

1. **«Viitorul»**, Seaca de Cîmp, Dolj.
2. **«Luceafărul»**, Spătaru, Olt.
3. **«Viitorul»**, Cungrea, Olt.
4. **«Venus»**, Bogdăneşti, Bacău.
5. **«Vulturii»**, Sicula, Arad.
6. **«F.C. Racheta»**, Bezdead, Dîmboviţa.
7. **«Olimpia»**, Buda, Buzău.
8. **«Măgura Caşin»**, Caşin, Bacău.
9. **«Brăduţul»**, Doftana, Bacău.
10. **«Pandurii»**, Orleşti, Vîlcea.
11. **«Real»**, Oteşti, Olt,
12. **«Sport Club Voinţa»**, Dolj.
13. **«Viitorul»**, Bujou, Teleorman.

14. **«Şoimul»**, Căşeiu, Cluj.
15. **«Lăstarul»**, Ghioroc, Arad.
16. **«Vointa»**, Cocorăştii Mislii, Prahova.
17. **«Voinţa»**, Pîrşani Pieleşti, Dolj.
18. **«Cutezătorii»**, Ştefăneşti, Botoşani.
19. **«Nufărul»**, Stăncuţa, Brăila.
20. **«Mugurii»**, Valea lui Mihai, Bihor.
21. **«Tinerii Stelişti»**, Ştiubieni, Botoşani.
22. **«Voinţa»**, Seleuş, Arad.
23. **«F.C. Venus»**, Colceag, Prahova.
24. **«Gloria»**, Socodor, Arad.
25. **«Inter»**, Socodor, Arad.
26. **«Venus»**, Socodor, Arad.

Se întrec şi echipele de fete. Deocamdată, clasamentul lor arată astfel:

1. **«Crişul»**, Secula, Arad.
2. **«Voinţa»**, Bezdead, Dîmboviţa.
3. **«Dora»**, Săvîrşin, Arad.

Urăm tuturor cît mai multe puncte!

În fotografii: «Echipa «Viitorul» din comuna Seaca Dolj.

Secretarul juriului
N. DOANA

Plante medicinale

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2									●		
3						●					
4								●			●
5			●							●	
6					●						
7		●		●							
8					●						●
9				●				●			
10							●				
11						●					
12									●		

ORIZONTAL: 1. Plantă medicinală cu flori roșii și violete. 2. Ca ceaiul de mentă (pl.); Ser pe sfîrșite. 3. Cultivă și culeg planta cu ochii albaștri; Militar. 4. Cea mai des întîlnită plantă medicinală, culeasă de elevi de primăvara pînă vara; Cari. 5. Suprafață agricolă; De la locul de naștere. 6. Dă struguri; Trac înlăturat cu ceaiul de roiniță. 7. Așternut pentru uscarea plantelor medicinale. 8. Se dezinfectează cu esență de mușețel; Organ vital. 9. Articol prescurtat; Document; Nume de fată. 10. Cotituri ale apelor repezi; Rău. 11. Nu se îmbolnăvesc; Inflamație a diferitelor organe, tratată cu ceaiuri de plante. 12. Plantă medicinală cu flori galbene, numită și colțunul doamnei Negoția.

VERTICAL: 1. De pe timpul înfloririi mușețelului, macului, păpădiei și a altor plante medicinale. 2. Întinderile holdelor bogate pe marginea cărora întîlnim mușețelul, macul, traista ciobanului, coada șoricelului etc.; O dă izma (pl.). 3. Locul unde plantele medicinale se transformă în ceai; Plantă cu flori roz din care se extrage un surogat de chinină. 4. Dusă de ghețar; Nord-Nord-Est. 5. A supăra; Asociația cineaștilor. 6. Nu (pop.); Cleiul obținut din coada șoricelului (fem. pl.). 7. Sistem de alternanță a culturilor de cereale, plante tehnice, plante medicinale; Întrebare. 8. Felină a Carpaților; Nume de fată (Eleonora); La intrare în Ialta. 9. Cură cu ceaiuri de plante medicinale. 10. Forma cea mai întîlnită de folosire a plantelor medicinale; Din Italia. 11. Consumat de foc; A consuma... ceai; Ca ceaiul de rastopască.

prof. **VIRGIL FRĂSINEANU**

„CURSA”, JOC DISTRACTIV PENTRU BĂIEȚI

Jocul se organizează cu 10—20 de participanți în aer liber.

În spatele unei linii care marchează plecarea, jucătorii grupați perechi sînt așezați spate în spate, ținîndu-se de braț, cu coatele înainte. La o depărtare de 20 de pași se trasează linia de sosire.

La semnalul conducătorului, perechile de jucători pornesc spre linia de sosire, alergînd unul cu fața înainte, iar celălalt cu spatele. Perechea care ajunge prima cîștigă.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

ȘTAFETA CU OPRIRE

Echipajele participante se aliniază, în flanc, înapoia liniei de plecare. La o distanță de 15—20 m de linia de pornire se trasează linia de întoarcere. Se mai trasează o a treia linie la jumătatea distanței dintre celelalte două, denumită linia de oprire.

La semnalul de începere, echipa participantă aleargă pînă la linia de oprire, unde execută o culcare, se ridică și continuă alergarea, pînă la linia de întoarcere și înapoi.

Culcarea se execută numai la ducere.

Echipa care înregistrează timpul cel mai scurt la alergări, este cîștigătoare.

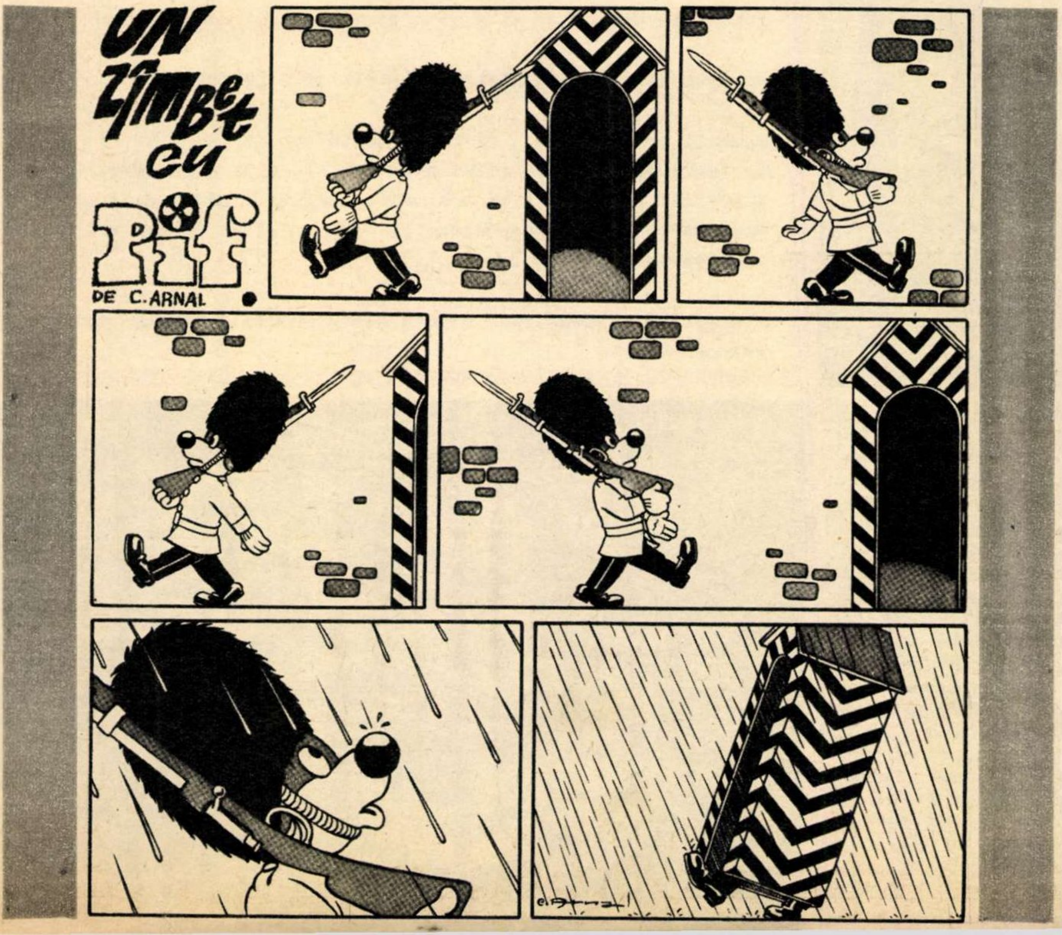

MESERIA, BRĂȚARĂ DE AUR

DOUĂ

PROBLEME-JOCURI PENTRU VIITORII CONSTRUCTORI

Meseriile înglobate în profesiunea de constructor, pe care vi le-am prezentat în numărul 296 din 24 mai a.c, cer nu numai îndemînare, dar și spirit de observație și cunoștințe tehnice de specialitate. Astfel de însușiri le puteți verifica rezolvînd cele două probleme-jocuri, pe care vi le prezentăm:

I. Găsind o grămadă de cărămizi, rămase pe șantierul de construcție al unui bloc de locuințe, trei grupe de copii s-au apucat să ridice cîte o «cetate» de aceeași mărime și formă, așa cum se vede în figură.

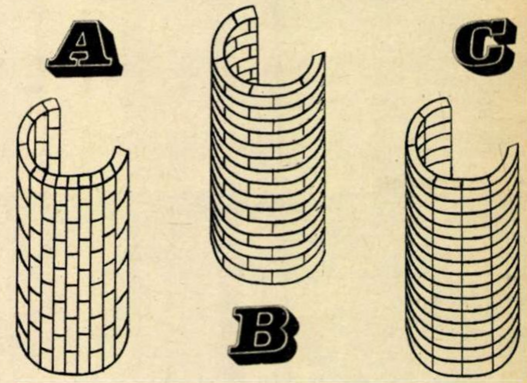

Observînd modul cum este făcută construcția, se pun următoarele întrebări:

1. Care din cele trei «cetăți» — A, B sau C — este cea mai rezistentă?

Răspuns: . . . .

2. Care din ele va rezista cel mai puțin?

Răspuns: . . . .

3. Cum motivați cele două răspunsuri?

Răspuns: . . . .

. . . .

II. Presupunînd că cele trei grupe de copii și-ar fi construit «cetăți», ca în modelul de jos, dar că, lipsindu-le unele materiale de construcție, cei care au construit «cetatea» A, au pus între cărămizi nisip înmuiat în apă, cei de la «cetatea» B au legat cărămizile între ele cu pămînt înmuiat în apă, iar cei care au zidit cetatea C au avut la dispoziție nisip, var și apă din care au făcut mortar, se pun următoarele întrebări:

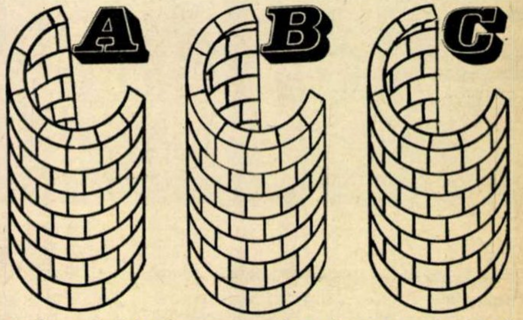

1. Care «cetate» — A, B sau C — va rezista cel mai mult?

Răspuns: . . . .

2. Care va fi cel mai ușor distrusă?

Răspuns: . . . .

3. Cum motivați răspunsurile?

Răspuns: . . . .

. . . .

Răspunsurile vor fi trimise pe adresa revistei «Cutezătorii», Piata Scinteii nr. 1, sectorul 1, București, pînă la 22 iulie a.c.

* * *

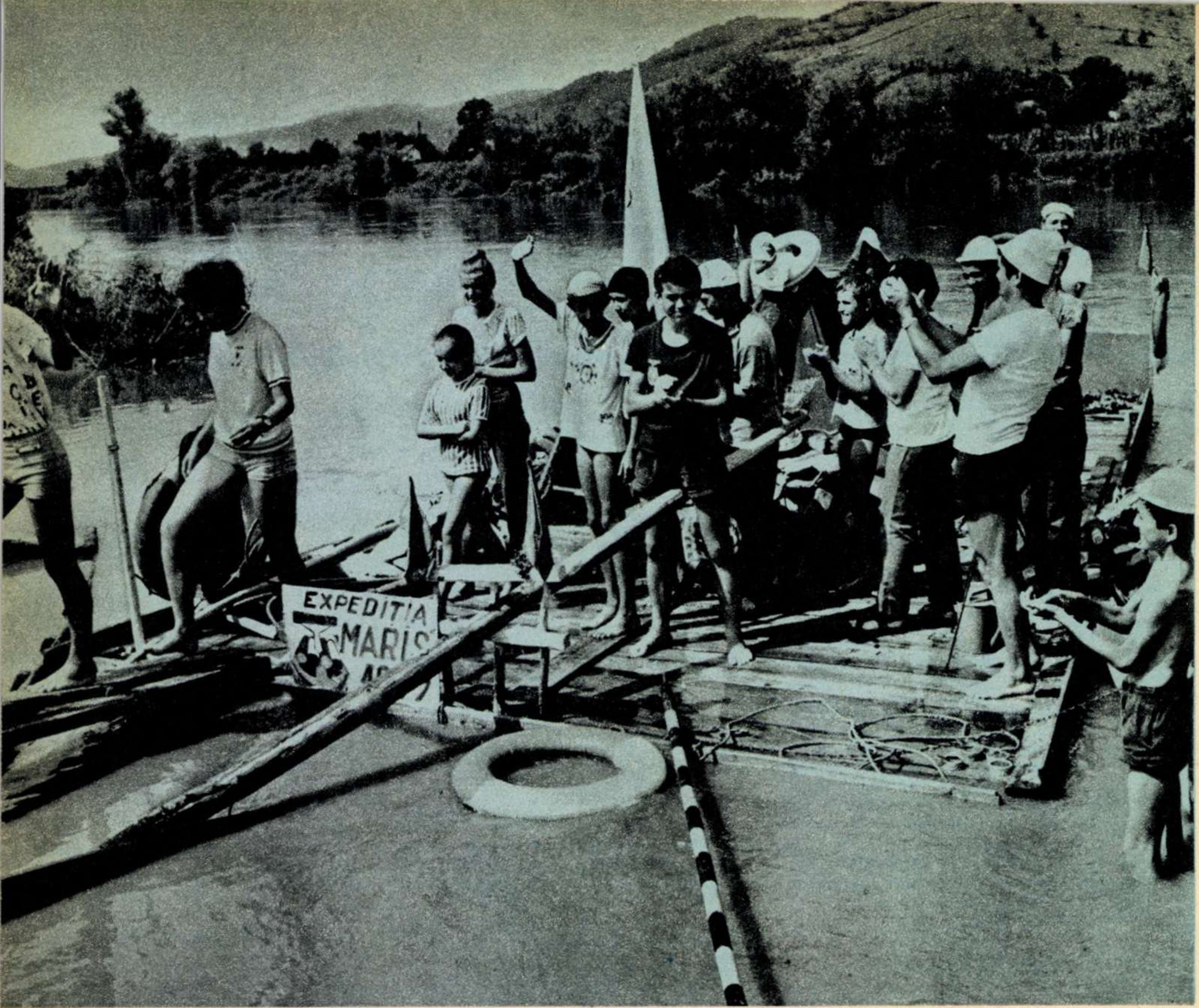

REDACȚIA
REVISTEI NOASTRE
LANSEAZĂ TRADITIONALUL

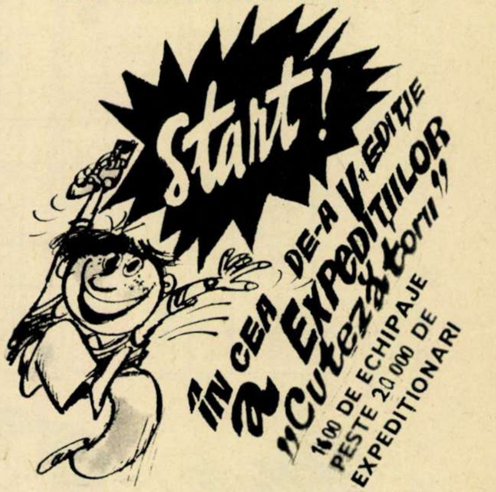

Start!
ÎN CEA DE-A Va EDIȚIE A EXPEDIȚIILOR „Cutezătorii"
1600 DE ECHIPAJE
PESTE 20 000 DE
EXPEDIȚIONARI

Așa cum se procedează de obicei înaintea oricărei competiții de anvergură, ne-am permis și noi să dăm, pe baza experienței și datelor acumulate pînă acum, unele pronosticuri la noua ediție a Expedițiilor «Cutezătorii». Dar deși îndrăznețe, deși optimiste, previziunile noastre au fost net depășite de realitate. Ne așteptam, bineînțeles, ca numărul participanților să crească, la fel cum s-a-ntîmplat în fiecare an, de fiecare dată, dar nu chiar cu atît: cu peste 10 000 adică. Pentru că, vă mărturisim cu bucurie, de data aceasta vor lua startul în Expedițiile «Cutezătorii» **aproximativ 1600 de echipaje, totalizînd peste 20 000 de mici, dar entuziaști expediționari.**

Ce demonstrează aceste cifre nu e greu de înțeles: anume că Expedițiile «Cutezătorii», — originalul și eficientul concurs de turism și observare stiințifică, inițiat de revista noastră — au prins rădăcini adînci în solul rodnic al pionieriei românești, căpătînd un evident caracter de masă.

Aproximativ 1600 de echipaje și peste 20 000 de expediționari. Încercați să vă imaginați această «armată» uriașă luînd cu asalt cărările munților, mirifica Deltă, cursurile unor rîuri. Vă veți da seama că pe tot parcursul vacanței de vară, țara întreagă va fi, literalmente, împînzită de ei, că orice călător care se va deplasa în acest răstimp pe o distanță de 50—100 de kilometri se va întîlni cu cel puțin un echipaj (dacă nu cu și mai multe).

Dar și mai interesant ni se pare faptul că acest impresionant salt cantitativ înregistrat de actuala ediție n-a diminuat cu nimic **calitatea** Expedițiilor «Cutezătorii». Ba am putea spune că, dimpotrivă, investiția de inițiativă, de fantezie și ingeniozitate fiind și mai mare decît în anii trecuți. Faptul acesta reiese cu claritate atît din itinerariile alese, cît mai ales din obiectivele, unul mai interesant decît altul, pe care își propun să le realizeze echipajele. Se va merge ca și pînă acum, pe observații și investigații în diversele domenii

```
Lok 8 din ojduLa nr 16 p 59 1 21 h 1445 -

revista cutezatorii piatza scinteii nr 1 bucuresti 33 -

membrii echipajuLui , zimbru , de La scoaLa genraLa nr 1
tzifesti jud vrancea afLatzi in cea dea^4 zi a expeditziei in
carpatzii de curbura va transmite  saLutari pioneresti si
asigurarea ca nu vom precupetzi nici un efort pentru atingerea scop
uLui expeditzei  -

  capitanuL expeditziei mindru marta scaoLa generaLa  tzifest jud
vrancea -
```

oferite de realitate, dar cu intenția, mărturisită, de-a pătrunde mai în esența lucrurilor și a fenomenelor. Așa se face, de pildă, că un echipaj din județul Olt («**Ceramica '73**» de la Casa pionierilor din Balș) va merge și va studia ceramica din zona Horezu în comparație cu ceramica locală, pe care au studiat-o din vreme, încă de la constituire. Și tot așa se face că alt echipaj, din județul Covasna («**Diamantele Ojdulei**», de la Școala generală nr. 4 din Sfîntu Gheorghe) va întreprinde studii și cercetări folclorice, dar nu oricum, nu de-a lungul întregului traseu, ci tot comparativ și numai în cîteva localități situate de o parte și de alta a trecătorii Ojdula.

În același timp, participanții la noua ediție a Expedițiilor «Cutezătorii», deși ... expediționari în toată legea, n-au uitat că, înainte de toate, sînt copii. Și cum copilăria nu poate fi ruptă de jocuri în nici o împrejurare, oricît de... serioasă ar fi aceasta, marea lor majoritate își propun ca, de-a lungul itinerariilor, să organizeze, fie între ei, fie împreună cu alte echipaje cu care își vor încrucișa drumurile, numeroase momente de destindere — întreceri sportive, artistice, comice chiar, focuri de tabără și multe altele de felul acesta...

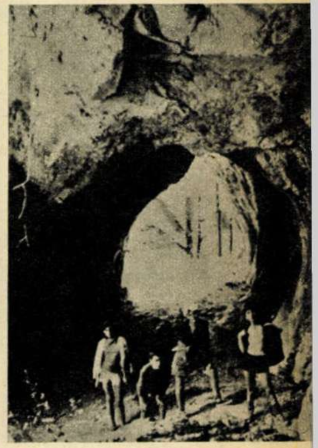

Prin numărul mare de echipaje și expediționari, prin sutele de mii de kilometri pe care aceștia îi vor străbate în condițiile binecunoscute de noi toți, prin nenumăratele și diversele obiective pe care aceștia și le-au propus și cu siguranță că le vor realiza, actuala ediție a Expedițiilor «Cutezătorii» se înscrie, încă de pe acum, de la start, ca un succes deosebit al pionieriei noastre.

*

UN ORIGINAL FESTIVAL

O surpriză pentru expediționarii care se vor afla, spre sfîrșitul lunii iulie, în munții Codrului, Bihorului, Craiului și Apuseni! În mijlocul pitorescului podiș al Padeșului, unde va fi instalată o frumoasă tabără în corturi, consiliile județene ale Organizației pionierilor din Arad Bihor și Alba vor organiza, în zilele de 28 și 29 iulie, **primul festival turistic al Expedițiilor «Cutezătorii», închinat** *aniversării revoluției de la 1848.*

Spicuim, pentru cei interesați, cîteva puncte din programul acestui festival: organizarea unei expoziții cu «oglinzile», jurnalele și obiectele culese pînă la acea dată de către toate echipajele participante; organizarea unui schimb de experiență între specialiștii echipajelor (geologi, istorici, folcloriști etc.); concursul «Cel mai bun bucătar»; un concurs de orientare turistică (determinarea distanței, a unghiului de marș, fără busolă, orientarea cu ajutorul semnelor naturale și reperelor); concurs de desene pe tema vacanței și a expedițiilor; stafeta aplicativă «Săgeata» (mers tîrîș mers în echilibru, escaladarea unui obstacol, tragerea la țintă cu arcul, cățărare, traversarea pe frînghie, montarea și demontarea cortului contra cronometru, acordarea primului ajutor etc.); foc de tabără și program artistic.

Echipajele clasate pe primul loc vor primi numeroase premii în obiecte. Vor mai fi acordate diplome și ecusoane ale festivalului tuturor participanților. Masa și cazarea vor fi rezolvate de fiecare echipaj în parte, cu mijloace proprii și în condițiile specifice Expedițiilor «Cutezătorii».

Se pare că vor fi două zile frumoase și interesante. Dacă sînteți de aceeași părere, nu pierdeți ocazia să le petreceți la Padiș. Redacția revistei «Cutezătorii», inițiatoarea «Expedițiilor», transmite mulțumiri și felicitări Consiliilor organizației pionierilor din județele Arad, Bihor și Alba pentru originala lor idee!

CONSTANTIN DIACONU

OASPEȚI DE SEAMĂ LA «CUTEZĂTORII»

Admirator și prieten statornic al pionierilor, mai ales al expediționarilor, despre care spune că «știu să fie și copii dar și oameni mari în același timp», moș Leonte Cocîrdan — stejarul acesta din munții Căliman, care a adunat pînă acum 82 de cercuri în tulpina sa — a ținut să vină personal la redacția revistei noastre pentru a transmite, prin intermediul ei, tuturor cititorilor un viguros salut, îndemnul și urarea de-a munci și trăi tot timpul cinstiți, modești și îndrăzneți, așa cum le stă bine unor adevărați cutezători.

I-am mulțumit în numele vostru pentru gestul său emoționant, însoțindu-ne tradiționala urare de «La mulți ani!» cu înmînarea medaliei de onoare a Expedițiilor «Cutezătorii».

Fotoreporterul nostru a ținut să consemneze momentul. Lîngă octogenarul prieten al expediționarilor, noul trofeu al concursului: «Miorița».

ÎN NUMĂRUL VIITOR: PE URMELE „BUSOLEI DE AUR”!

Cutezătorii 28

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
BUCUREȘTI 33 — TELEFON 17 60 10.

Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA
Secretar general de redacție: IOAN DONCA

Administrația: Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ. CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE ÎNTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA» SERVICIUL IMPORT-EXPORT, PRESA BUCUREȘTI-CALEA GRIVIȚEI NR. 64—66 P.O.B. — 2001
Redactor artistic: POMPILIU DUMITRESCU
Secretar de redacție: BARANY ROZALIA

LA BRADUL SINGURATIC

scenariul:
LUDOVIC BOKOR
VAL. DUMITRESCU

desene:
VIORICA MIHĂESCU

Rezumatul capitolului precedent: Dimineața, pionierii de pe Dîmbul cu Brazi întreprind investigații. Ei reușesc doar să constate vizita tainică și inexplicabilă a unui bărbat. La rădăcina bradului singuratic descoperă o urmă, imprimată pe o porțiune de teren fără iarbă. Fiind pus pe urmă, Rex o pierde. Ioșca este afectat de nereușita cercetare a urmei.

4

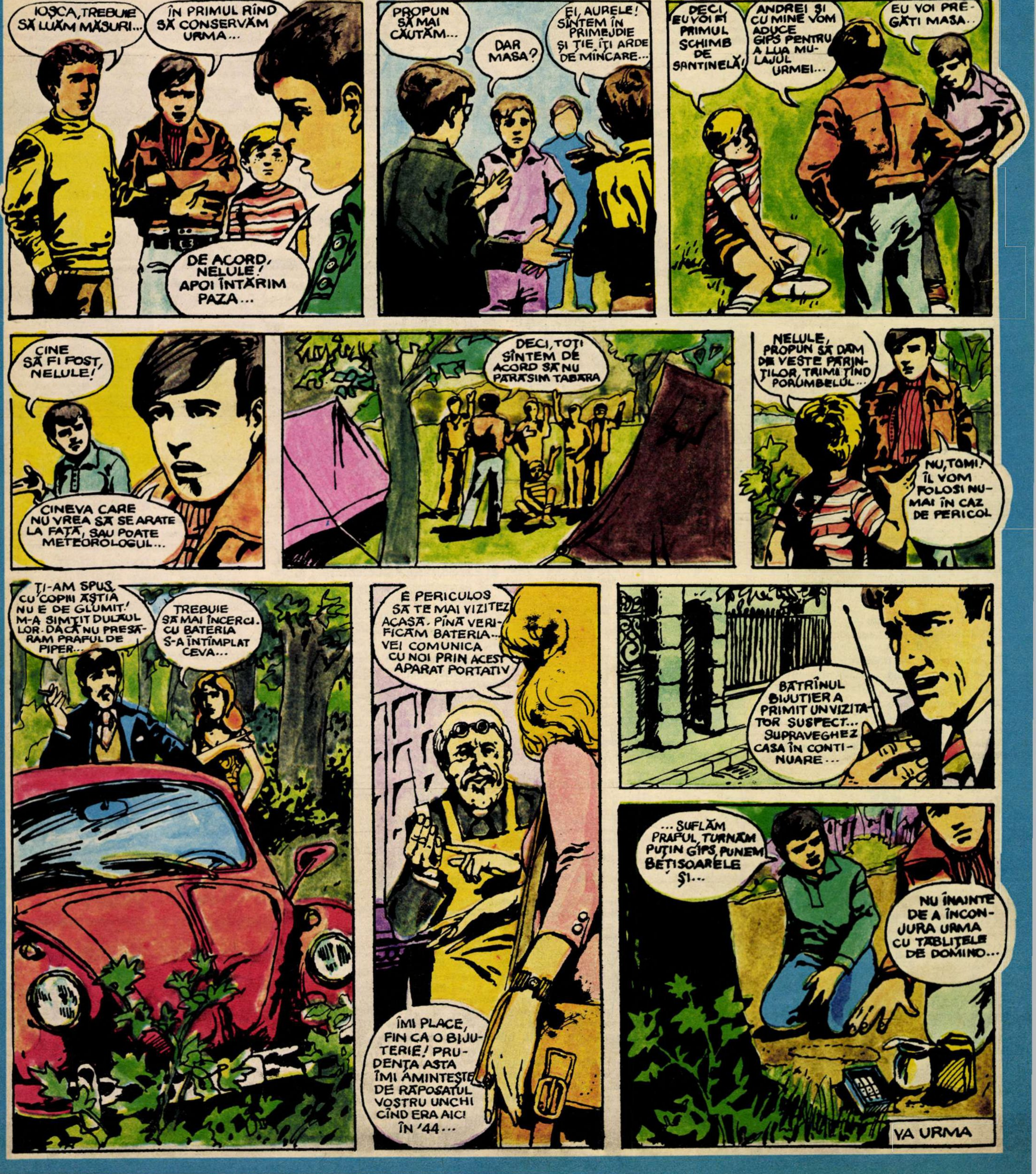
IOȘCA, TREBUIE SĂ LUĂM MĂSURI...
ÎN PRIMUL RÎND SĂ CONSERVĂM URMA...
DE ACORD, NELULE! APOI ÎNTĂRIM PAZA...
PROPUN SĂ MAI CĂUTĂM...
DAR MASA?
EI, AURELE! SÎNTEM ÎN PRIMEJDIE ȘI ȚIE ÎȚI ARDE DE MÎNCARE...
DECI EU VOI FI PRIMUL SCHIMB DE SANTINELĂ!
ANDREI ȘI CU MINE VOM ADUCE GIPS PENTRU A LUA MULAJUL URMEI...
EU VOI PREGĂTI MASA...
CINE SĂ FI FOST, NELULE!
CINEVA CARE NU VREA SĂ SE ARATE LA FAȚĂ, SAU POATE METEOROLOGUL...
DECI, TOȚI SÎNTEM DE ACORD SĂ NU PĂRĂSIM TABĂRA
NELULE, PROPUN SĂ DĂM DE VESTE PĂRINȚILOR, TRIMIȚÎND PORUMBELUL...
NU, TOMI! ÎL VOM FOLOSI NUMAI ÎN CAZ DE PERICOL
ȚI-AM SPUS CU COPIII ĂȘTIA NU E DE GLUMIT! M-A SIMȚIT DULĂUL LOR. DACĂ NU PRESĂRAM PRAFUL DE PIPER...
TREBUIE SĂ MAI ÎNCERCI. CU BATERIA S-A ÎNTÎMPLAT CEVA...
E PERICULOS SĂ TE MAI VIZITEZ ACASĂ. PÎNĂ VERIFICĂM BATERIA... VEI COMUNICA CU NOI PRIN ACEST APARAT PORTATIV
ÎMI PLACE, FIN CA O BIJUTERIE! PRUDENȚA ASTA ÎMI AMINTEȘTE DE RĂPOSATUL VOSTRU UNCHI CÎND ERA AICI ÎN '44...
BĂTRÎNUL BIJUTIER A PRIMIT UN VIZITATOR SUSPECT... SUPRAVEGHEZ CASA ÎN CONTINUARE...
...SUFLĂM PRAFUL, TURNĂM PUȚIN GIPS, PUNEM BEȚIȘOARELE ȘI...
NU ÎNAINTE DE A ÎNCONJURA URMA CU TĂBLIȚELE DE DOMINO...
VA URMA

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

29

JOI, 19 IULIE 1973,
ANUL VII (304)

16 pagini, 1 leu

„BUSOLA DE AUR“
ÎN CETATEA
LUI ȘTEFAN CEL MARE

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

LA INVITAȚIA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, ȘI A TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU, SĂPTĂMÎNA TRECUTĂ A FOST ÎN ȚARA NOASTRĂ, ÎNTR-O VIZITĂ OFICIALĂ DE PARTID SI DE STAT, COMANDANTUL MARIEN N'GOUABI, PREȘEDINTELE COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI CONGOLEZ AL MUNCII, PREȘEDINTELE REPUBLICII POPULARE CONGO, ȘEF AL STATULUI, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA CELINE N'GOUABI.

ÎNTRE CEI DOI ȘEFI DE STAT AU AVUT LOC CONVORBIRI OFICIALE DESFĂȘURATE ÎNTR-O ATMOSFERĂ DE STIMĂ ȘI ÎNȚELEGERE RECIPROCĂ, DE CALDĂ PRIETENIE, CONVORBIRI ÎNCHEIATE PRIN SEMNAREA DECLARAȚIEI SOLEMNE COMUNE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA ȘI A REPUBLICII POPULARE CONGO.

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

OCROTIREA NATURII, DATORIA NOASTRĂ DE ONOARE

Impunînd valorificarea superioară a rezervelor materiale și umane ale țării și folosirea deplină a cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane, înfăptuirea programului de construcție a societății socialiste multilateral dezvoltate elaborat de partid presupune, ca latură inseparabilă a activității economico-sociale, asigurarea ocrotirii mediului înconjurător, a cadrului favorabil pentru desfășurarea armonioasă a vieții. Gospodărirea resurselor naturale și a mijloacelor de care dispune țara trebuie să țină seama de cerința îmbinării organice a intereselor generațiilor de azi și, deopotrivă, ale generațiilor viitoare.

Legiferarea de către Marea Adunare Națională, la 21 iunie 1972, a ansamblului de măsuri menite să asigure menținerea și îmbunătățirea calitativă a mediului înconjurător, consacră principiul **că** *ocrotirea naturii este o problemă de interes național, la a cărei rezolvare sînt chemați să participe activ, de pe pozițiile omului cu temeinice cunoștințe ecologice, toți locuitorii pămîntului românesc. Ne facem un titlu de cinste din a considera că — deși stabilește obligații pentru organizațiile de stat și cooperatiste, pentru organizațiile obștești, pentru întregul popor —* **legea ni se adresează în primul rînd nouă,** *celor ce purtăm cu mîndrie însemnul cutezanței comuniste al cravatelor roșii cu tricolor. Pentru că noi aparținem, deopotrivă, lui* **azi** *și lui* **mîine,** *pentru că formăm acum și aici puntea trainică dintre generațiile despre care vorbește Legea. Pentru că noi* **vom trăi** *în societatea socialistă multilateral dezvoltată, știm că — ocrotind natura — ne ocrotim pe noi înșine. Pentru noi,* **generația viitoare** *are o dublă semnificație: cînd un om matur spune «generația viitoare», se gîndește desigur la a noastră; spunînd același lucru, ne gîndim la noi, dar și la cei ce vin* **după** *noi.*

De aceea, mediul înconjurător — apele, solul și subsolul, pădurile și alte forme de vegetație, fauna terestră și acvatică, rezervațiile și monumentele naturii, așezările omenești ca și toți ceilalți factori de mediu creați prin activități umane — are în mintea și în inimile noastre identitatea vieții, iar protejarea mediului înconjurător — protejarea vieții înseși.

Pînă acum obiectivele unor numeroase activități pionierești, colective sau individuale, au venit în întîmpinarea comandamentelor Legii privind ocrotirea mediului înconjurător. Vom ști, cu atît mai mult de azi înainte, să achităm permanenta datorie de onoare față de Natura patriei căreia, deși mici, îi sîntem foarte mari și buni prieteni.

Cutezătorii

AGENDA „MINITEHNICUS"

Încheiată recent, ediția a VI-a a Concursului «Minitehnicus» a înregistrat un record al participării la faza județeană (18 000 de participanți; 13 județe cu realizări superioare anului trecut: Bihor, Brașov, Constanța, Dolj, Gorj, Harghita, Ialomița, Iași, Neamț, Prahova, Sibiu, Suceava).

Studiind rezultatele obținute și comparîndu-le cu ale anului 1972, redacția **«Cutezătorii»** a atribuit cele trei trofee ale revistei **«Racheta Cutezătorilor»** în felul următor:

1. **Trofeul «RACHETA CUTEZĂTORILOR»,** oferit județului cu cea mai susținută participare la concurs în comparație cu anii precedenți, revine **Consiliului județean Neamț al Organizației pionierilor.** Pe lîngă creșterea record cu 266%, a numărului celor care au luat parte la întrecerea minitehnicienilor, trofeul vine să evidențieze preocuparea susținută a copiilor, a animatorilor concursului și a profesorilor conducători de cerc pentru calitatea și ingeniozitatea lucrărilor.
2. **Trofeul «RACHETA SATELOR»** se acordă **Consiliului județean Constanța al Organizației pionierilor,** a cărui atenție pentru formarea în spiritul tehnicii moderne a copiilor din mediul rural a făcut ca în acest an, 1 164 dintre acestia să prezinte lucrări la Concursul «Minitehnicus».
3. **Trofeul «RACHETA FETELOR»** se atribuie pentru a doua oară consecutiv **Consiliului județean Sibiu al Organizației pionierilor,** consecvent în grija pentru promovarea în concurs a fetelor, ceea ce explică procentul ridicat (47%) al prietenelor lui Minitehnicus care au ținut să participe în acest an la întrecerea talentelor tehnice.

Conform regulamentului, cele 400 de medalii de aur și 4 000 de diplome care vor recompensa pe autorii celor mai izbutite lucrări vor fi distribuite proporțional cu realizările obținute.

CUPA „CUTEZĂTORII" LA FOTBAL PENTRU COPIII DE LA SATE

EDIȚIA A III-A

Cînd trimitem la tipar acest material, privind clasamentul echipelor de fotbal, al micilor fotbaliști de la sate, pînă la 12 iulie 1973, lupta este în toi. În fruntea clasamentului a trecut o nouă lideră.

IATĂ CLASAMENTUL:

1. «LUCEAFĂRUL», Spătaru, Olt.
2. «VIITORUL», Seaca de Cîmp, Dolj.
3. «REAL», Otești, Olt;
4. «VIITORUL», Pietrișul-Găujani, Ilfov.
5. «VULTURII», Sicula, Arad.
6. «OLIMPIA», Buda, Buzău.
7. «BRĂDUȚUL», Doftana, Bacău.
8. «VIITORUL», Bujoru, Teleorman.
9. «ȘOIMUL», Cășeiu, Cluj.
10. «VOINȚA», Cocorăști-Mislii, Prahova.
11. «CUTEZĂTORII», Ștefănești, Botoșani.
12. «VIITORUL», Cungrea, Olt.
13. «TEMERARII», Almaș, Arad.
14. «F.C. RACHETA», Bezdead, Dîmbovița.
15. «MĂGURA», Cășeiu, Bacău.
16. «PODGORIA», Orlești, Vîlcea.
17. «SPORT CLUB VOINȚA», Urzicuța, Dolj.
18. «A.S. SILITORUL», Bolintin-Deal, Ilfov.
19. «LĂSTARUL», Ghierec, Arad.
20. «VOINȚA», Bezdead, Dîmbovița.
21. «VOINȚA», Pîrșani-Pielești, Dolj.
22. «DINAMO», Vădăstrița, Olt.
23. «FĂCLIA», Pecica, Arad.
24. «NUFĂRUL», Stăncuța, Brăila.
25. «VIITORUL» Blidari, Bacău.
26. «AVÎNTUL PIONIERESC», Pecica, Arad.
27. «AJAX», Pecica, Arad.
28. «VIRTUTEA», Pecica, Arad.
29. «CRAVATA ROȘIE», Pecica, Arad.

IATĂ ȘI CLASAMENTUL FETELOR:

1. «VENUS», Bogdănești, Bacău.
2. «CRIȘUL», Secula, Arad.
3. «DORA», Săvîrșin, Arad.

CUI VA PREDA ȘTAFETA IZBÎNZII ECHIPAJUL „ARCAȘII LUI ȘTEFAN" DIN SUCEAVA ?

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

COMORILE PATRIEI

Orașul cel tînăr

de NICOLAE DRAGOȘ

Cunosc bine meleagurile ce se întind pe Valea Motrului... Sau mai exact spus le cunoșteam. Pentru că în ultima vreme, se petrec aici transformări spectaculoase. Pe deplin firești, dacă le raportez la realitățile generale ale țării. Încărcate de semnificații particulare, dacă le compar cu atîtea scene care mi-au rămas întipărite în memorie din anii copilăriei. Iată, de pildă, de aici, din Glogova, de lîngă cula lui Glogoveanu — culă în care a locuit cîtva timp Tudor Vladimirescu — țin minte o întîmplare dintr-o noapte de toamnă dușmănoasă...

Din cînd în cînd, liniștea nopții era spartă de triste hămăituri de cîini... Și de o voce cînd îndîrjită, cînd resemnată... Cîmpul era putred de apă. Omul întîrziase în luncă pînă noaptea tîrziu la culesul porumbului, ca roadele muncii să nu se prăpădească sub ploi. Puținul pe care-l dăruia pămîntul sărac al acestor dealuri nu trebuia irosit. În glodul adînc al drumului, carul încărcat cu știuleți se împotmolise. Și, acum, omul îndemna boii, cînd cu ură, cînd cu blîndețe. Dar nici îndemnurile, nici șfichiuirile de bici cu care și le însoțea nu se arătau în stare să înfrîngă împotrivirea pămîntului. Și răsuna ca o rugă, ca o nemulțumire, glasul omului, spălat în apele reci ale toamnei, într-o noapte de întuneric și taine.

...Toate astea s-au întîmplat parcă de mult, foarte de mult... Acum, pe șoseaua asfaltată trec într-un impresionant du-te-vino, camioane, mașini. Satele rînduite de-a lungul Văii Motrului arată lumii față nouă.

Iar dintre toate metamorfozele petrecute aici, cea mai spectaculoasă o reprezintă orașul cel tînăr, orașul Motru. Cu mai puțin de cincisprezece ani, pe locurile unde se înalță azi orașul, era stăpîn doar vîntul uscat al verilor sau cel aspru al iernilor. Pe aici, Motrul își urma cursul ca-ntr-un ritual etern, printre primăveri, veri, toamne și ierni, surprinzînd în luciu-i repede doar urmele florilor ori urmele fructelor.

Și, dintr-o dată, ca prin farmec, aici, s-a născut orașul. Timpul s-a supus unui nou ritm de existență. Oamenii au descoperit, scrutînd adîncurile cu aparate speciale, că pămîntul din jurul Motrului nu-i atît de sărac cît s-a crezut prin secole, că nu-i de folos doar iscusitelor mîini de olari, care ivesc din frămîntarea lutului galben și din dansul amețitor al multimilenarei roți urcioare și străchini ce se întrec prin frumusețea lor sobră și delicată cu înseși roadele naturii. În 1960, se bătea, nu departe de orașul de azi, primul țăruș pe dealul Horăștilor și pe colinele Leurdei.

În adîncurile acestor dealuri, cărbunele aștepta de milenii să fie descoperit, să devină de folos omului.

Satele din împrejurimi ieșeau din anonimat. Horăști, Leurda, Lupoaia, Ploștina, Roșiuța începeau drumul spre celebritate, odată cu înregistrarea unor impresionante recorduri miniere. Se construia în lunca Motrului nu numai un oraș nou, ci și o nouă tradiție. Oamenii învățau să descifreze și altfel vocile nerostite ale adîncurilor.

Și orașul cel tînăr, prefigurat timid de un prim bloc, înălțat ca un monument, în mijlocul cîmpiei, își începea călătoria prin timp. Se înregistrau aici primele recorduri miniere dialogînd cu vechi centre ale acestei industrii. Se înregistra primul nou născut. Primul costum de haine vîndut în magazinul modern, inaugurat cu simplitate... Nimeni n-a avut timp să noteze numele celor ce inaugurau una sau alta din realizările noului oraș. Timpul se grăbea aici, în lunca Motrului. De la 3 644 locuitori cît număra în 1966, cînd Motru era declarat oraș, cel mai tînăr oraș al cărbunelui, populația sa a ajuns în 1973 la aproape 13 000. Perspective: tînărul oraș va avea 25 000—30 000 de locuitori. Iar oamenii vor fi, cu siguranță, deținători de frunte ai secretului cărbunelui.

...Valurile Motrului trec și acum pe aceeași veche matcă. Numai că în oglinda lor se înalță triumfal chipul cel tînăr al tînărului oraș. Ca un simbol, ca o mărturie despre noul timp al țării.

A CINCEA VIZĂ
PENTRU
PAȘAPORTUL CUTEZĂTORII '73
la marele concurs de turism
„TROFEELE VACANȚEI"

TALON
„TROFEELE
VACANȚE
C 304

ORUM '73 • FORUM '73

TABĂRA FORUMULUI DE LA AIUD

Fotoreportaj de CĂLIN CREŢU

De curînd, la Aiud s-au desfăşurat lucrările Forumului pionierilor din judeţul Alba. Cei 87 de delegaţi au dezbătut, de-a lungul mai multor zile, multiple probleme ale îmbunătăţirii activităţii lor. S-a discutat, între altele, despre sarcinile comandamentelor de pionieri, despre autoconducerea pionierească, participarea în şi mai mare măsură a tuturor pionierilor la viaţa de organizaţie.

În cadrul dezbaterilor s-au făcut numeroase propuneri de amenajare, prin muncă patriotică, a unor tabere pionieresti la Cheile Vălişoarei, la Cetatea de Baltă şi în localitatea Fărău. Tot pionierii au avut ideea organizării unor interesante activităţi pentru copiii care în vacanţa de vară îşi însoţesc familiile la munte, în asa-zisele mutături. Multi copii au propus şi înfiinţarea unor cercuri tehnico-aplicative, a unor radiocluburi în şcolile de la sat.

În cadrul lucrărilor Forumului judeţean au fost aleşi delegaţii pionierilor din judeţul Alba la Forumul Naţional de la Livada: Nicolae Moraru (Cugir), Tatiana Todescu (Şugag), Rosemarie Györfi (Sebiş), Maria Kocsiş (Ocna Mureş), Mirela Bucurestean (Sălciua), Enikö Papp (Aiud), Petru Cristea (Teiuş) şi Gheorghe Cucui (Cetatea de Baltă). Au fost aleşi şi locţiitorii preşedintelui Consiliului judeţean Alba al Organizaţiei pionierilor pe care vi-i prezentăm într-una din fotografiile alăturate.

Programul taberei Forumului judeţean a mai cuprins, pe lîngă dezbaterile propriu-zise, multe alte acţiuni specifice zilelor de tabără: jocuri şi întreceri sportive, excursii şi vizionări de spectacole, precum şi vizite la întreprinderi industriale. Astfel, pionierii au participat la o utilă şi interesantă vizită la Întreprinderea Metalurgică Aiud, unde au avut ocazia să-i cunoască şi să-i vadă la lucru pe prietenii lor mai mari—UTC-iştii.

„CLĂILE LUI MIRON"
CEAHLĂU
Foto: O. CAHANE

EXPEDIŢIILE „CUTEZĂTORII"

Pe urmele „Busolei de aur"

Deşi mai rîvnit chiar decît «Piatra Lunii», marele trofeu al Expediţiilor «Cutezătorii» n-a dispărut peste noapte, aşa cum s-ar putea înţelege din titlul de mai sus. Se află, în continuare, în acelaşi loc unde a poposit nu de mult, adică în vitrina cu distincţii a pionierilor de la Şcoala generală nr. 3 din Suceava. Cu toate acestea mai bine de 20 000 de copii au pornit sau vor porni în următoarele două luni din vacanţa mare pe urmele ei, adică pe fascinantele cărări ale patriei, nu ca detectivi, ci ca expediţionari, nu pentru a o descoperi deci, ci pentru a-i înţelege şi mai bine valoarea, semnificaţia şi rostul, în ultimă instanţă pentru a o cuceri.

La redacţie, primim zilnic numeroase veşti de la cei care se află, în momentul de faţă, pe urmele «Busolei de aur». Veşti mai concise sau mai detaliate, toate însă frumoase şi bune, care ne dovedesc în continuare că noua ediţie a Expediţiilor «Cutezătorii» se desfăşoară cu succes.

Din gara fluvială a Galaţiului, membrii echipajului **«Pescăruşii» de la Şcoala generală nr. 1 din Botoşani** *ne scriu: «Dragă redacţie, sîntem entuziasmaţi de tot ceea ce am văzut în acest oraş. Mîine la ora 9 plecăm cu vaporul la Tulcea, de unde ne vom lua zborul spre inima Deltei*

FORUM '73 • FORUM '73 • FORUM '73

ALEEA PRIETENIEI

Ați auzit de frumoasa Alee a Prieteniei din localitatea Novaci, județul Gorj? Cu siguranță că foarte puțini vor putea răspunde — da. Și aceasta numai pentru faptul că Aleea Prieteniei din Novaci este foarte tînără, are doar o lună și cîteva zile de la amenajare. Zeci de arbuști ornamentali și sute de flori multicolore mărginesc de-o parte și de alta drumul care duce în tabăra unde s-a desfășurat Forumul județean al pionierilor din județele Dolj și Gorj.

Cei peste două sute de purtători ai cravatei pionierești, reprezentanți ai pionierilor din cele două județe, s-au hotărît ca pe lîngă dezbaterile interesante pe care le-au susținut în zilele forumului, să dovedească în practică, prin desfășurarea unor interesante activități pionierești, că au inițiativă, că sînt harnici și pricepuți organizatori ai zilelor de tabără.

Astfel, pe lîngă adunările de lucru în care au discutat însemnate aspecte ale vieții de organizație și care s-au dovedit a fi interesante schimburi de experiență, pionierii au muncit cu drag la amenajarea Aleii Prieteniei.

Azi, fiecare participant la Forumul județean, desfășurat la Novaci, are multe amintiri frumoase, ei se gîndesc cu plăcere la roadele hărniciei lor, la frumoasa paradă a costumelor populare, la serile de cîntece și jocuri în care au legat trainice prietenii.

După aceste zile de vară petrecute în tabără, pionierii aleși delegați la Forumul de la Livada vor avea multe de povestit despre puterea inițiativei și hărniciei pionierești.

DELEGAT LA FORUMUL NAȚIONAL

Hîrlău, 29 iunie a.c.

În tabără, zeci și zeci de băieți și fete, reprezentanți ai unităților de pionieri din județul Botoșani, s-au întîlnit pentru a participa la lucrările Forumului județean.

Zilele frumoase de vacanță s-au îmbogățit cu dezbaterile unor interesante probleme privind activitatea pionierească, dezbateri purtate în cadrul adunărilor de lucru ale delegaților.

Printre pionierii sosiți aici, întîlnim mulți prieteni ai revistei, cititori și corespondenți. Unul dintre aceștia este pionierul Doru Hanganu din comuna Avrămeni.

— Dacă te-am ruga să scrii redacției despre această tabără a forumului, ce ne-ai povesti?

— În primul rînd, aș spune că pentru toți copiii, cele șase zile petrecute aici au adus mai multă frumusețe vieții de tabără și, totodată, discuțiile din aceste zile ne-au ajutat să ne îmbogățim experiența de comandanți, să putem deveni mai buni conducători ai vieții pionierești din grupe, detașamente și unități.

— Desigur, ai mai multe amintiri plăcute din tabăra forumului. Care este, totuși, pentru tine, momentul cel mai deosebit?

— Acela care mi-a adus și cea mai mare bucurie—alegerea mea ca delegat la cel de al II-lea Forum național al pionierilor.

ZILE DE NEUITAT

Această imagine îi reprezintă pe delegații pionierilor județului Arad, *întruniți în* tabăra de la Lipova, la Forumul județean. Ca pretutindeni, și aici au avut loc, pe lîngă dezbaterile privind activitatea pionierească, acțiuni dintre cele mai diverse și interesante: întîlniri cu activiști de partid, demonstrații aplicative privind pregătirea pentru apărarea patriei, întîlniri cu actori de la Teatrul de Stat din Arad, cu soliști ai Filarmonicii, concursuri de pescuit, iar la despărțire, un vesel foc de tabără.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

La Baia Mare s-au întîlnit peste două sute de pionieri, reprezentanți ai purtătorilor cravatei pionierești din județele **Sălaj, Bistrița-Năsăud** și **Maramureș** pentru a desfășura împreună lucrările forumurilor. Vii și interesante dezbateri, despre viața și activitatea pionierească, au venit să îmbogățească prin conținutul lor, frumosul program de activitate din tabăra forumurilor pionierești.

Strîngerea recoltei este și pentru noi, pionierii, o problemă la ordinea zilei, spunea Sorin Ilea, la Forumul județean al pionierilor din **Hunedoara.** În zilele vacanței de vară ne vom dovedi din nou hărnicia, fiind alături de părinții noștri pe ogoarele cooperativelor agricole.

Un angajament căruia i s-au alăturat cu entuziasm toți ceilalți pionieri prezenți la lucrările forumului.

VLĂDUȚ DOROFTEI este comandantul unității de pionieri de la Școala generală din comuna Racova.

Pionierii l-au desemnat în unanimitate, ca reprezentant al unității lor, la Forumul județean. Și trebuie să știți că Vlăduț s-a dovedit a fi la înălțimea sarcinii încredințate de colegii săi! Remarcîndu-se, în tabără, ca un băiat vesel și prietenos, cu spirit de inițiativă în organizarea și desfășurarea multor acțiuni, el a fost desemnat ca delegat al pionierilor din județul Bacău la Forumul național al pionierilor de la Livada.

Delegată la Forumul județean al pionierilor ale cărui lucrări s-au desfășurat în tabăra de la Valea Uzului, pioniera DANIELA DRUJA, elevă la Școala generală nr. 9 din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, a dat dovadă de inițiativă în organizarea unor interesante activități pionierești în unitatea sa.

Pentru calitățile sale de bun organizator, pentru spiritul de colegialitate ce o caracterizează, Daniela Druja a fost aleasă de Forumul județean al pionierilor, ca locțiitor al președintelui Consiliului județean Bacău al Organizației pionierilor.

pe care așteptăm cu nerăbdare s-o cunoaștem, s-o studiem». Ajunși pe meleagurile muscelene, pe care le vor străbate timp de cîteva zile, **«temerarii» de la Școala generală nr. 197 din București,** *ne transmit un «cald salut pionieresc», însoțit de asigurarea că vor face totul ca expediția lor să se soldeze cu rezultate cît mai bune.* **«Vlăstarele» de la Liceul Bolyai din Tîrgu Mureș,** *profitînd pesemne de un popas mai mare, ne dau mai multe detalii: «De pe data de 5 iulie ne-am început activitatea concretă de cercetare a fenomenelor carstice în sare și alte roci, în zona nord-estică a podișului Transilvaniei. Obiectivul nostru principal este să completăm studiile întreprinse de noi în acest sens încă de acum doi ani. Deși timpul e nefavorabil, nimic nu ne-a putut opri din drum și vă putem transmite, odată cu salutul nostru fierbinte, și vestea îmbucurătoare că am făcut deja cîteva descoperiri interesante». Aflați în a 5-a zi a expediției, membrii echipajului* **«Brîndușa» de la Liceul nr. 4 din Arad** *ne informează, la rîndul lor, că cercetarea peșterilor din munții Bihorului decurge în cele mai bune condiții. Din pitoreasca «Țară a Loviștei»,* **Doina Trincu,** *secund și cronicar al echipajului* **«Cercetașii» de la Școala generală din comuna Turnu Roșu, județul Sibiu,** *ne trimite o lungă scrisoare în care ne descrie, cu lux de amănunte, o zi din expediția lor, o zi atît de plină și de interesantă încît, vorba ceea, îți vine «să-ți lași baltă toate interesele» și să pornești și tu pe meleagurile acestea.*

Unii, mai nerăbdători și mai grăbiți, au pornit în expediție cu cîteva zile mai înainte de startul general al concursului (fixat pe 21 iunie). Așa că, la ora actuală, s-au întors de mult acasă și-acum își deapănă amintirile și impresiile. Printre aceștia s-au aflat și membrii echipajului **«Forum '73», de la Școala generală nr. 9 din Arad** *care au întreprins, în cinstea viitorului Forum pionieresc de la Livada, o extraordinară expediție nautică pe Mureș, expediție care, deși grea, s-a încheiat cu un succes deplin.*

Mii și mii de pionieri și școlari se află în aceste zile în romantica postură de expediționari, pe urmele «Busolei de aur» care, deși se odihnește la Suceava, cucerită pentru un an de temerarii de pe coperta noastră, e căutată cu pasiune și-nfrigurare prin munți, prin Deltă și pe firul unor ape. Dintre ei, doar cîțiva, numai membrii unui echipaj o vor cuceri. De descoperit însă o vor descoperi cu toții...

CONSTANTIN DIACONU

EXPEDIȚIA «FORUM '73» LA LIPOVA. LOCUL DESFĂȘURĂRII FORUMULUI JUDEȚEAN AL PIONIERILOR.

Foto: LEHOTSKI ANA, cl. a III-a, Nădlac, jud. Arad

X... ACEASTA NECUNOSCUTA

SCHIȚĂ DE IULIU RAȚIU

Ilustrație de MARIA COJA

Într-o zi m-am supărat pe... X, dar nu știu dacă mi-a întors spatele, pentru că n-am vrut să simtă că și pe mine m-ar interesa ce face. În orice caz, știu că din ziua aceea s-a îndepărtat de mine. Am rămas însă cu ceilalți prieteni: cu unu'... Dar ce să vi-i mai înșir: sînt mulți la număr. Cu aceștia mă descurc mai bine. Poate că ne și cunoaștem mai demult, încă din clasa întîi, ba chiar de la grădiniță. Toți sînt foarte nostimi și ne înțelegem de minune! Unul are nasul lung și ascuțit, de îți vine să crezi că mereu vrea să te împungă. Dar nu și-l ține pe sus ca... X. Nu, nu! E modest, cuminte și stă în banca lui. Prima din stînga. Și lîngă el, celălalt bun prieten al meu... Acum n-aș vrea să credeți că am numai doi prieteni buni. Nu, vă spuneam și mai înainte că numărul lor este mare, dar e adevărat, și pentru al doilea am eu mare slăbiciune: stă în bancă puțin cam încovoiat și îmi place întotdeauna să îl bat pe spate: «Sus fruntea! Și apoi, de ce ți-ai încovrigat în halul ăsta picioarele? Nu te dor?» «Nu, așa îmi place mie să stau...» «Bine, bine, dar uită-te (și îi arăt spre cel de al treilea prieten al meu), uită-te ce țanțoș stă el: parcă ar fi o casă cu etaj». Chestia asta cu «casa cu etaj» chiar mi-a plăcut. Am rîs și eu, au rîs și ei. Cu alte cuvinte, ne distram de minune și ne simțeam bine: eu cu ei și ei cu mine. Pînă a apărut... X. Ce-i drept, nu-i acum obligatoriu că dacă apare cineva nou, trebuie să te certi cu ăsta din prima zi. Sînt unii, aș putea chiar spune, care îți devin simpatici din prima clipă. Te iei cu ei la trîntă, îi pui jos, strigi: «Victorie!» — și treci înainte. Iar lor nici nu le pasă, dimpotrivă, se simt minunat. Pe alții îi ții puțin la distanță, ca să-i poți cîntări mai bine, apoi, cînd nici nu te aștepți, constați că te-ai împrietenit cu ei. Cu... X însă, a fost altceva! Am simțit din prima clipă că lucrurile se vor complica. A intrat în clasă cam misterios. Era ceea ce vedeam, dar tot timpul voia să spună că e altceva. Dar cel mai mult m-a enervat cînd a exclamat, fără nici un pic de rușine:

— Sînt o... necunoscută!

Am tresărit lovit pînă în străfundurile ființei mele: adică de ce-și dădea aerele astea de superioritate, de ce luase mina asta enigmatică? Și apoi, mă mai indigna ceva: deși pe prietenii mei, despre care v-am pomenit, îi văzuse de-abia atunci, pentru prima oară, se dusese întins la ei și-i bătuse pe umăr, ca și cum i-ar fi cunoscut de-o veșnicie! Nu declarase... X în gura mare că e o... necunoscută? Să fi rămas așa și nu-mi mai dădea atîta bătaie de cap. Dar, ți-ai găsit! A apărut, ca din senin un oarecare...

POVESTIRE
DE
COSTACHE ANTON

vara, prin fînețele aromitoare

ILUSTRAȚIE DE D. DOBRICĂ

Pentru mine vacanța mare nu începea niciodată după ultimul sunet de clopoțel, nici după serbarea de sfîrșit de an, ci cu mult înainte, cu săptămîni și uneori chiar cu luni, începea odată cu planurile pe care le făcea Octav. Erau splendide, erau colosale aceste planuri. Totdeauna, urma să ne petrecem vacanța două săptămîni la mare, trei la munte, în pacea de la Văratec sau de la Agapia, unde puteam să cerem mîncărurile cele mai delicioase, pui fript la jar de brad, ciuperci umplute, vestitul borș călugăresc dres cu smîntînă sau cu ouă neouate, adică acele ouă mărunte care n-au decît gălbenuș și care se găsesc în găină după ce a fost tăiată.

Plecările în vacanță cereau o întreagă recuzită. Mama aducea din bucătărie carnetul în care trecea de obicei cheltuielile făcute pentru întreținerea casei și scria tot ce-i dicta Octav, lăsat mult pe spătarul scaunului, cu ochii închiși sub ochelarii cu lentile groase. Lista obiectelor ce urmau să fie cumpărate era lungă și costisitoare, dar Octav nu era zgîrcit, în astfel de clipe devenea generos, risipitor chiar. La Văratec, mama urma să poarte un costum de munteancă, ie albă cu pieptar bătut în fluturași aurii, fotă și ghete cu carîmbul înalt, un costum ca acela purtat de țărăncile din ținutul Neamțului sau de eroinele din scrierile lui Hogaș, să aștepte în pridvorul casei întoarcerile noastre, pentru că eu și Octav aveam să hoinărim mult deghizați în ciobani sau în tăietori de lemne sau pur și simplu în țărani.

Plecarea la mare presupunea alte cheltuieli, dar Octav nu se tulbura, rămînea la fel de generos și de risipitor. Numai mama întreba cu sfială:

— Nu-i prea mult? De ce să risipim atîția bani? La unele lucruri se poate renunța.

Octav își ridica ochelarii pe frunte și, orbit de lumina prea tare, întreba:

— Să renunțăm? De ce să renunțăm? Și la ce?

Mama se uita pe listă și spunea cu aceeași sfială:

— La cort am putea renunța. E prea scump. Și la saltelele de plajă...

—La cort?! De ce să renunțăm la cort? O să cumpărăm un cort albastru.

— Galben ar fi mai frumos, sugeram eu, împrumutînd sfiala mamei.

— Ai dreptate. Galbenul e mai puțin monoton. Un cort galben pe fondul albastru al mării...

Mama își amintea că îi plăcuse cîndva să picteze și spunea concesivă:

— Bine, cumpărăm numai pînza. De rest mă ocup eu. O să găsesc un galben plăcut, nu spre verde, ci spre portocaliu. O să pictez și cîțiva pescăruși.

Lista rămînea astfel intactă. Rămîneau saltelele de plajă, cortul, undițele pentru știucă, pentru crapi sau pentru moruni, deoarece locul ideal de plajă era la Sulina, unde Octav putea să și pescuiască, unde era și Dunăre și Mare și un peisaj aproape rustic.

— Eu o să pescuiesc, iar tu o să pictezi, spunea Octav.

Mama ne privea pe amîndoi încîntată, entuziasmul lui Octav o molipsea brusc și pe ea, dar tot atît de brusc își revenea și cu glasul ei de totdeauna încerca o împotrivire:

— N-am mai pictat de mult, șevaletul zace undeva prin magazie, vopselele s-or fi uscat...

— Nu-i nimic, spunea ferm Octav. Trecem pe listă un șevalet nou, pensule și trei duzini de vopsele. E bine?

Mama zîmbea:

— E bine!

Zîmbeam și eu, băteam din palme, țopăiam, îi săream în circă lui Octav. Erau singurele clipe cînd îmi permiteam asemenea gesturi, cînd Octav uita că era cel mai temut profesor de fizică și chimie din oraș, spaima corigenților, că era cel mai sever pater familias. Se ridica și începea să alerge prin casă cu mine în circă, pufăind și fluierînd ca o locomotivă, pînă cînd, obosit, mă lăsa să alunec pe covor.

Eu îl prindeam de haină, îi săream pe genunchi, îl ajutam să se pieptene sau îi luam ochelarii, mi-i înfigeam pe vîrful nasului și începeam să mă plimb prin cameră, imitîndu-i mersul și mai ales glasul. Ciudat, toți elevii din școală îi imitau glasul, mai exact accentul cu care pronunța unele cuvinte, silabisindu-le rar și apăsat. Eu

Y, care, fără jenă, a început să alerge în jurul meu, într-un picior, strigîndu-mi ironic, că soarta mea e în mîinile lor. Cînd a mai apărut şi... Z, ce să vă mai spun? Vă daţi seama şi singuri ce putea să însemne dacă trei, deodată, adică X + Y + Z se coalizau împotriva mea.

A început o luptă acerbă! Cu atît mai tumultuoasă, cu cît cele trei necunoscute... răspîndeau în jur o uşoară undă de romantism şi exaltare. Erau unii care, privindu-le, li se părea că plutesc agăţaţi de coada lor, printre stele. «Dacă nu cunoaşteţi bine drumul printre constelaţii — se porniseră chiar să spună — devine o banală traiectorie pe hîrtie». Iar mulţi naivi începuseră chiar să fie îmbătaţi de parfumul lor, lăsîndu-mă singur şi pustiu, înconjurat doar de prietenii mei din copilărie, a căror dragoste, recunosc, mă încînta, dar, fără să-i trădez, începuse deodată să nu mă mai satisfacă. A trebuit să fac apel la toate... cunoştinţele mele ca să demonstrez că X + Y + Z = 1.

În ziua aceea am fost foarte fericit!

învăţasem să-l imit de la ei, bineînţeles, pentru că acasă Octav nu vorbea niciodată aşa. Dar acum îmi pierdeam capul, uitam de la cine ştiam să-l imit şi întorcîndu-mă spre el îl ameninţam cu arătătorul:

— A! Să nu uit, Tin. Tu vei merge trei săptămîni la bunici. Nu trebuie să-ţi întrerupi exerciţiile la vioară.

Mama se apropia şi, vrînd să preîntîmpine un conflict, îmi lua ochelarii de pe nas. Spunea cu asprime:

— Ajunge, Tin! De ce vrei să-l superi pe tata?

Erau splendide, erau colosale proiectele de vacanţă pe care le făcea Octav, dar rămîneau totdeauna la acest stadiu, pentru că domnul profesor Salcu nu găsea niciodată timp să le pună în aplicare. Ar fi însemnat să facă sacrificii prea mari, în primul rînd să renunţe la plăcerea de a lăsa 50—60 de corigenţi (pentru că eu ştiam, în zelul lui nu era numai exigenţă, ci şi o anumită plăcere, o vanitate, pe care nu şi-o putea înfrînge), ar fi însemnat să renunţe la satisfacţia de a face parte din comisia de bacalaureat sau din alte două-trei comisii de examene, la tentaţia de a-şi petrece tot restul verii în laborator, absorbit de cercetările şi experienţele lui.

Aşa se face că, imediat după serbarea de sfîrşit de an, urcam singur în autobuzul care mă ducea spre satul bunicilor, iar vacanţa, adevărata vacanţă o petreceam nu în tovărăşia lui Octav, ci a bunicului Alexandru sau a vărului Lică. Octav şi mama veneau cu mine numai pînă la autobuz. Octav îşi ştergea mereu ochelarii, iar în clipa cînd porneam îmi făcea semne cu mîna. Eu rămîneam pe bancheta din spate şi priveam înapoi, dar nu-l mai vedeam pe Octav, nici pe mama, în faţa ochilor îmi apărea dîmbul zimţat ca o creastă de cocoş de pe care se vedea satul bunicilor, îmi apăreau plopii înalţi, cu frunza albă şi tremurătoare, care străjuiau drumul pînă la intrarea în sat.

Lică mă aştepta aproape totdeauna pe creasta dîmbului. Ţinea un cal alb de căpăstru. După ce trecea autobuzul, încăleca şi ne-o lua înainte peste cîmp. Cînd ajun-

(CONTINUARE ÎN PAG. 13)

Jurnal de lectură

ION GRECEA
PRIZONIER LA NOUĂ ANI
Editura Ion Creangă

CONSTANTIN GEORGESCU
AL DOILEA MOTIV
Editura Ion Creangă

CONSTANTIN MATEESCU
O partidă de bile
Editura Ion Creangă

de SORIN MOVILEANU

Străduindu-se să răspundă preocupărilor şi preferinţelor multiple ale publicului cititor, editurile caută cu consecvenţă forme şi mijloace din ce în ce mai diverse pentru a-i oferi fiecăruia dintre noi cartea care îl interesează, pentru a scurta astfel drumul cărţii către cel căruia îi este destinată. O asemenea finalitate este urmărită şi prin publicarea unor serii şi colecţii în cadrul cărora văd lumina tiparului lucrări de aceeaşi factură, selectate pe baza unor criterii unitare, riguroase. Prestigioasa «Biblioteca pentru toţi», «Cele mai frumoase poezii», «Biblioteca şcolarului», «Lyceum» sau «Aventura» sînt doar cîteva dintre colecţiile binecunoscute tuturor, a căror emblemă înscrisă pe coperta unui volum reprezintă ea însăşi o recomandare, un îndemn la lectură. Alături de asemenea colecţii, «Biblioteca contemporană» — iniţiată cu doi ani în urmă de Editura «Ion Creangă» tinde cu fiecare nouă apariţie să-şi definească tot mai pregnant profilul, dovedind elocvent faptul că despre frumoasa vîrstă a copilăriei se pot scrie pagini de proză de o mare expresivitate, pilduitoare prin gîndurile şi năzuinţele care îi animă pe eroii lor. Tocmai de aceea, rubrica de astăzi îşi propune să vă prezinte această colecţie prin cîteva dintre ultimele sale apariţii, trei romane pe care sîntem siguri că le veţi citi şi voi cu interes şi plăcere în zilele de vacanţă.

ION GRECEA

„PRIZONIER LA NOUĂ ANI“

La vîrsta cînd alţi copii nu au altă grijă decît să-şi facă lecţiile şi să bată mingea în timpul lor liber, eroul romanului semnat de Ion Grecea îmbrăcase uniforma militară — o uniformă croită, desigur, pe măsura lui — şi participa la importante acţiuni pe frontul antihitlerist. Şi aceasta pentru că în momentul în care, în august 1944, armata română a întors armele împotriva cotropitorilor, pornind să elibereze pămîntul ţării, Marinică Lungu – băiatul orfan, ajuns copil de trupă într-un regiment de infanterie, deoarece numai aşa ar fi avut posibilitatea să înveţe carte şi o meserie — socotise că este dator să facă mai mult decît obişnuitele treburi cotidiene din cazarmă. Deşi dorinţa de a fi luat pe front nu i-a fost de la început îndeplinită, oşteanul care nu împlinise încă nouă ani a reuşit să dovedească în scurt timp că le poate fi cu adevărat de folos celor mari în împrejurări dintre cele mai dificile. Aşa a ajuns Marinică să fie instruit ca cercetaş şi trimis în misiuni în spatele frontului inamic ca să culeagă informaţii despre poziţiile întărite ale acestuia, despre numărul trupelor şi calitatea armamentului.

Parcurgem filele cărţii cu emoţia şi curiozitatea cu care urmărim derularea episoadelor unei pasionante aventuri, trăind odată cu eroul ei întîmplări nu o dată dramatice, care îi ascut spiritul de observaţie, îi călesc voinţa, curajul, hotărîrea de a face faţă oricăror încercări pentru a-şi îndeplini misiunea. Cutezanţa şi dîrzenia i le admirăm şi în finalul cărţii, cînd, fiind surprins în timp ce încerca să fotografieze un depozit de muniţii al duşmanului, micul cercetaş, făcut prizonier, va rezista bătăilor şi interogatoriilor pînă în clipa în care va fi eliberat.

Roman al unei existenţe întunecate de război, «Prizonier la nouă ani» este în egală măsură povestea formării unui luptător temerar, a unei copilării eroice, petrecute în mijlocul celor ce n-au precupeţit nici o jertfă pentru obţinerea victoriei împotriva fascismului, pentru viitorul luminos al ţării.

*

CONSTANTIN GEORGESCU

„AL DOILEA MOTIV“

Drumul în viaţă al personajului povestitor din volumul lui Constantin Georgescu «Al doilea motiv» începe tot în perioada anilor de război. Atunci i-a fost ucisă mama şi tot atunci a început să-şi dea seama că dincolo de jocurile copilăriei se află, de fapt, un alt univers, cel real, plin de sărăcie şi de suferinţe. Observînd cu mai multă atenţie realitatea ce-l înconjoară, ochii săi iscoditori reţin aspecte caracteristice din viaţa satului de cîmpie, desprind tocmai acele fapte şi împrejurări care îl ajută să înţeleagă adevărul relaţiilor dintre oameni, sensul conflictelor sociale din vremea secetei şi a anilor imediat următori.

Procesul de clarificare, de formare a conştiinţei şi personalităţii sale nu se opreşte însă aici. Fiindu-i dragă cartea, Dumitru învaţă cu sîrg şi reuşeşte la examenul de admitere la un liceu din Bucureşti. Mult mai amplă, partea a doua a cărţii se constituie din relatarea întîmplărilor pe care le trăieşte în primele luni în acest nou mediu, a sentimentelor care îl încearcă. Vă lăsăm pe voi să le aflaţi în paginile cărţii, precizînd doar că în orele de clasă, în ceasurile petrecute în internat sau în relaţiile cu colegii, eroul romanului lui Constantin Georgescu descoperă o altă faţetă a realităţilor acelei perioade, îşi dă seama că lumea veche — întruchipată pentru el în sat de cîrciumarul poreclit Papă Lînă, iar aici de colonelul Cîrlan şi de răsfăţata sa odraslă — îşi trăieşte ultimele clipe, că lumea nouă, a dreptăţii, îşi face tot mai mult simţită prezenţa. Revenind acasă, în timpul vacanţei de iarnă, el înţelege că pentru aceste prefaceri înnoitoare luptă şi muncesc — pe măsura puterilor fiecăruia dintre ei — şi «fratele Neagu», activistul de partid care se străduieşte să îndrume pe un alt făgaş viaţa oamenilor din această parte a ţării, şi tatăl său. De aceea, oricîte greutăţi ar întîmpina, nici el nu le va înşela aşteptările, nu-i va face de ruşine. Iată «motivul» pentru care Dumitru se întoarce la şcoală cu forţe noi, «cu un fel de voioşie», hotărît să se apere cu demnitate împotriva oricui ar încerca să-l nedreptăţească, să înveţe tot mai bine ca să ocupe locul ce i se cuvine în viaţă.

CONSTANTIN MATEESCU

„O PARTIDĂ DE BILE“

La aceeaşi vîrstă a primelor căutări şi împliniri se află şi eroii lui Constantin Mateescu din «O partidă de bile». Ei trăiesc însă în zilele noastre, în condiţii care permit o amplă afirmare a aptitudinilor şi talentelor, au în mod firesc alte probleme de rezolvat, alte idealuri. Şi aceasta cu atît mai mult cu cît Vlăduţ, Matei, Mariana şi toţi ceilalţi prieteni ai lor sînt elevi ai unei şcoli de coregrafie, deci întrebările care îi frămîntă privesc nu numai preocupările specifice oricărui copil care se apropie de anii adolescenţei, ci şi aspiraţia de a se realiza în plan artistic, de a transmite prin dansul lor cele mai nobile sentimente. Reuşita esenţială a cărţii mi se pare a consta în conturarea unor personaje bine individualizate, cu o psihologie complexă şi cu o evoluţie convingătoare, care se zîndesc la prietenie, la sinceritate, la muncă, la arta adevărată, la viitor, dar au timp şi să se plimbe, să joace o partidă de bile, într-un cuvînt să se bucure de tot ceea ce înseamnă astăzi o copilărie fericită. O copilărie în care — aşa cum veţi vedea şi din ultimele capitole ale cărţii, cînd Vlăduţ şi Matei se confruntă într-un important concurs de selecţie — «înfrîngerile pot fi şi izbînzi, iar dezamăgirile pot deveni speranţe». Căci, în cele din urmă, lucrul cel mai de preţ se dovedeşte a fi prietenia care îi leagă pe eroii cărţii, credinţa că cele mai frumoase visuri li se vor împlini.

GIORD

Nicolai Copernic revoluționase nu numai astronomia dar și întreaga știință prin opera sa capitală «Despre mișcările de revoluție ale corpurilor cerești», apărută tîrziu, în 1543. Cu toate că ideile coperniciene puneau direct în discuție supunerea oarbă față de autoritățile bisericești și se ridicau împotriva filozofiei scolastice, slujitoare și apărătoare a dogmelor bisericești, ele cîștigau mereu noi adepți. Un susținător, plin de talent și de vervă al noilor idei a fost Giordano Bruno (1548—1600), spirit viu și plin de pasiune. S-a născut la Nola, lîngă Neapole. Ținutul în care a copilărit, străjuit de impresionantul Vezuviu, bîntuit adeseori de puternice erupții, i-a trezit din copilărie curiozitatea de a cunoaște tainele pămîntului. Sîmburele fierbinte al vulcanilor, pe care îi observa zi de zi, l-a condus mai tîrziu la ideea că «focul este substanța a tot ce există». De asemenea, cerul bătut de stele, care i-a ținut adesea tovărășie în nopțile de vară, a stîrnit nu o dată imaginația băiatului abia de-o schioapă. G. Bruno a intrat încă de tînăr în ordinul călugăresc al dominicanilor. Studiindu-l pe Pitagora, Platon, pe filozofii din Alexandria și mai ales pe Nicolaus Cusanus, el începe să se îndoiască de dogma bisericească, părăsește ordinul călugăresc și de aceea în 1576 este obligat să părăsească Italia. Cutreieră toată Europa, ca învățăcel, dar și ca profesor. La început se duce la Geneva, dar nu rămîne prea mult și pleacă mai departe la Paris, apoi la Londra, la Witenberg, în Germania... Astfel, filozoful peregrin duce în întreaga Europă sămînta gîndirii libere, neîngenunchiată de dogmă si de scolastică, fiind un demn reprezentant al noului spirit al Renașterii.

Giordano Bruno a fost întîi de toate un filozof inspirat, care, contrar vechilor greci, susținea ideea de infinitate a lumii. Pe cînd grecii vedeau perfecțiunea în închegat, finit, limitat, Bruno căuta infinitul în toate și mai ales în natură. Această idee a aplicat-o întîi de toate în concepția sa despre lume, depășind prin aceasta cu mult pe Copernic. După ce aduce în sprijinul teoriei lui Copernic, a mișcărilor Pămîntului, noi argumente, Bruno merge mai departe: pentru el Soarele nu-i decît una din numeroasele stele ale universului, stele înconjurate de planete care pot să fie locuite. «În spațiul nemăsurat și infinit, plutesc nenumărate stele-sori, înconjurate de planete asemănătoare cu cele care se învîrtesc împrejurul Soarelui nostru. Soarele se rotește în jurul axei sale, ca și Pămîntul. Lumile și sistemele de lumi din Univers se schimbă mereu și toate au un început și un sfîrșit; imuabilă și eternă este numai forța care stă la baza lor». Astfel, Giordano Bruno identifică Soarele cu celelalte stele, cu 250 de ani înainte de a se fi măsurat distanța de

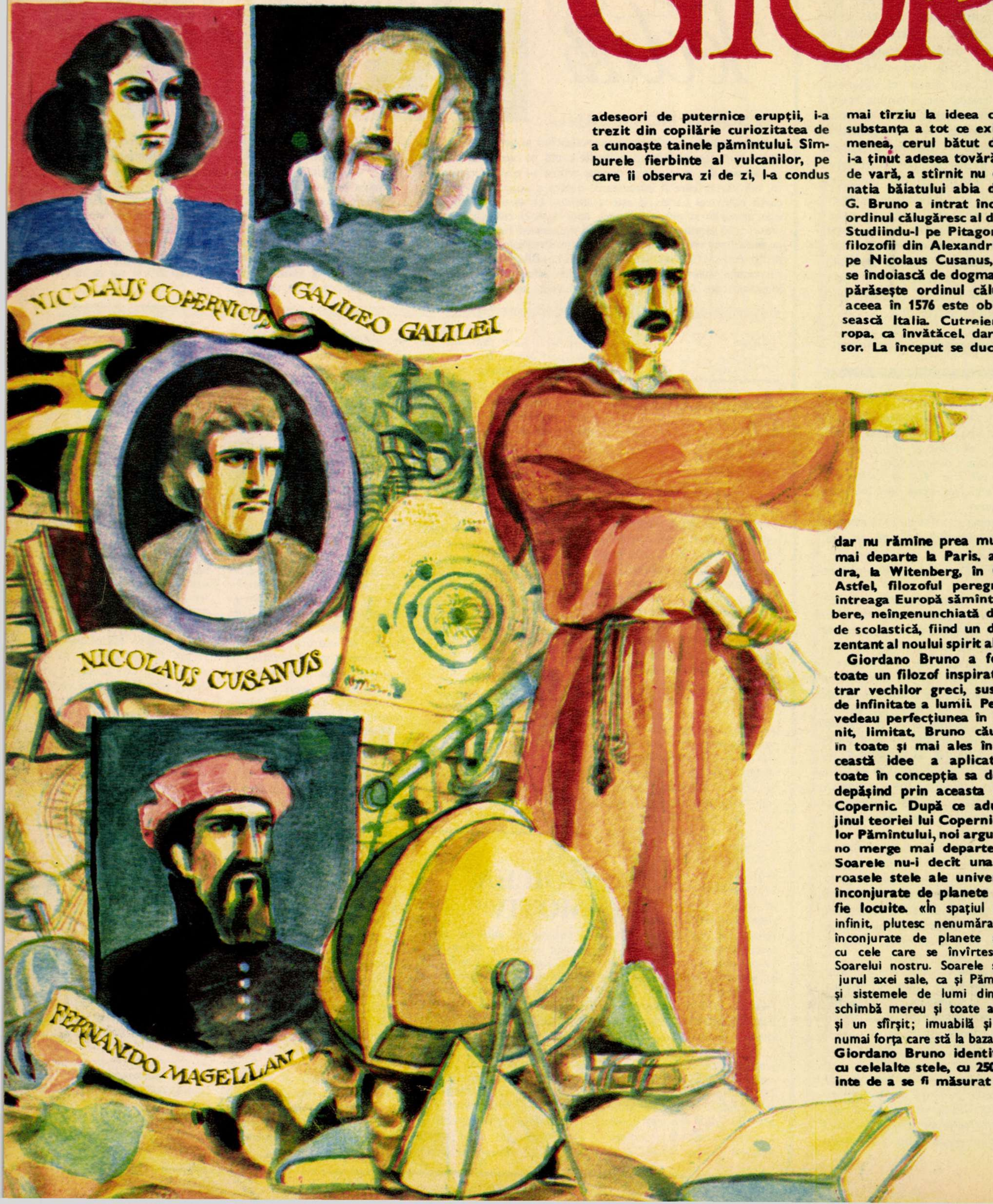

ANO BRUNO

de prof. univ. **CĂLIN POPOVICI**

la Pămînt la unele stele. G. Bruno vorbește de sisteme planetare asemănătoare aceluia al Soarelui cu 350 de ani înainte ca aceasta să poată fi dovedită prin observații. Nu trebuie uitat că însuși Copernic nu renunțase la ideea că stelele sînt fixate pe o sferă de cristal care ar limita universul nostru finit și închis. La fel gîndeau și vechii greci. Însuși marele Kepler (1571—1630) chiar după Bruno, mai vorbea de o sferă de vreo 3 km grosime care conținea toate stelele, sferă situată ceva mai departe de orbita lui Saturn. Bruno, urmînd întrucîtva ideile lui Nicolaus Cusanus (1401—1564) și ale lui T. Degges, sfărîmă această sferă și declară că Universul ca și spațiul este infinit. Aceasta era însăși esența gîndirii sale. Giordano Bruno se pronunța, de asemenea, cu tărie împotriva subordonării științei față de credință. Afirmînd că știința și filozofia adevărată trebuie să se sprijine pe experiență, el respinge speculațiile teologice. Adevărurile propovăduite de Giordano Bruno au înspăimîntat oficialitățile epocii, nu numai pe cele bisericești, dar și pe cele laice. Așadar, G. Bruno se dovedește a fi un precursor îndrăzneț. Gîndirea sa a depășit cu mult limitele gîndirii epocii sale. Concepția despre lume a lui Bruno este însăși concepția cosmologică modernă, întrevăzută într-o străfulgerare a imaginației sale creatoare.

După ani de peregrinări, Bruno revine la Veneția, în 1592, unde, nefiind destul de precaut, este prins și întemnițat. Aproape opt ani a stat închis Giordano Bruno, supus torturilor și judecății Inchiziției, care voia să-l oblige să renunțe la convingerile sale. Plin de demnitate, G. Bruno nu a dat nici o clipă înapoi, nu și-a renegat o clipă ideile. Înfruntîndu-i pe judecători, el a spus:

«Aștept sentința voastră cu mai mult calm decît voi care o pronunțați. Va veni timpul cînd întreaga lume va vedea ceea ce văd eu». **După procesul său, care a avut loc la Roma, este condamnat** «cît mai blînd posibil, fără vărsare de sînge», **ceea ce însemna** în **termenii Inchiziției arderea pe rug.**

După ani întregi de anchete și cumplit regim inchizitorial într-o zi de februarie a anului 1600, în Piața Florilor din Roma, gînditorul de la Nola a fost mistuit de flăcările rugului.

Un martor ocular povestește că Giordano Bruno a pierit fără să ceară îndurare călăilor, care, după cum prevăzuse, erau mai tulburați decît el pentru sentința dată.

Arderea lui Bruno n-a oprit mersul triumfător al ideilor coperniciene și nici procesul de eliberare al gîndirii de dogmă și teologie. Bruno este un simbol al triumfului omului de știință în lupta pentru adevăr, împotriva opresiunii morale, a oprelіștilor de tot felul, care nu pot stăvili mersul istoriei și triumful adevărului. Astfel, Bruno reprezintă curajul și probitatea intelectuală, în fața tuturor amenințărilor și a morții. El rămîne peste secole o pildă pentru întreaga umanitate gînditoare, o imagine a forței morale de neîngenunchiat a omului care-și dedică viața unei cauze nobile.

- **FRIEDRICH ENGELS L-A SOCOTIT PE GIORDANO BRUNO PRINTRE TITANII EPOCII RENAȘTERII, «TITANI AI ERUDIȚIEI, AI SPIRITULUI SI AI CARACTERULUI».**
- *ÎNCĂ DIN ADOLESCENȚĂ, GIORDANO BRUNO GĂSEȘTE CALEA SPRE ȘTIINȚĂ. ÎN BIBLIOTECA MĂNĂSTIRII SAN DOMENICO MAGGIORE DIN NEAPOLE, STUDIAZĂ OPERELE MARILOR ÎNVĂȚAȚI AI ANTICHITĂȚII ȘI AI TIMPULUI SĂU. PE ATUNCI AVEA VÎRSTA DE NUMAI 16 ANI.*
- LA ACEASTA MĂNĂSTIRE, EL ȘI-A ÎMBRĂCAT HAINA MONAHALĂ, RĂMÎNÎND CĂLUGĂR TIMP DE 12 ANI. AICI CUNOAȘTE EL CELEBRA LUCRARE A LUI COPERNIC **«DESPRE MIȘCĂRILE DE REVOLUȚIE ALE CORPURILOR CEREȘTI»** CARE A ZGUDUIT CONCEPȚIA DESPRE LUME A ACELOR TIMPURI ȘI CARE A EXERCITAT O PUTERNICĂ INFLUENȚĂ ASUPRA TÎNĂRULUI ÎNVĂȚĂCEL DE LA SAN DOMENICO. TOT ATUNCI ÎNCEPE G. BRUNO SĂ-ȘI ÎNDREPTE TĂIȘUL UNOR SCRIERI ÎMPOTRIVA DOGMELOR TEOLOGICE.
- RĂMÎNE UN TIMP LA TORINO, APOI LA VENEȚIA ȘI LA PADUA, UNDE URMEAZĂ CURSURILE DE FILOZOFIE ALE VESTITULUI ILUMINIST GIACOMO ZABARRELA.
- **ÎN PRIMĂVARA ANULUI 1579 SE STABILEȘTE ÎN ELVEȚIA. AICI S-A APROPIAT DE OPERELE UNOR MARI OAMENI DE ȘTIINȚĂ AI RENAȘTERII. ÎL INTERESEAZĂ MAI ALES LUCRĂRILE MEDICULUI PARACELSUS.**
- *SPRE SFÎRȘITUL ANULUI 1579 SE STABILEȘTE LA TOULOUSE, ÎN FRANȚA. DAT FIIND FAIMA SA DE ERUDIT, ESTE CHEMAT SĂ ȚINĂ LECȚII ÎN FAȚA STUDENȚILOR UNIVERSITĂȚII, CĂRORA LE INSPIRA ÎNCREDEREA ÎN ADEVĂRURILE STABILITE DE ȘTIINȚĂ.*
- DOI ANI MAI TÎRZIU, ÎL AFLĂM PE GIORDANO BRUNO ÎN ANGLIA, UNDE-ȘI PUBLICĂ OPERELE SALE DE MATURITATE. SCRISE SUB FORMĂ DE DIALOG, ÎNTR-UN STIL ACCESIBIL, ACESTE LUCRĂRI DOVEDESC NU NUMAI ERUDIȚIA AUTORULUI DAR ȘI SPIRITUL SĂU VIU, COMBATIV, FANTEZIA SA CREATOARE.
- «FILOZOFIA, SCRIE G. BRUNO, N-ARE CE FACE CU PROBLEMELE TEOLOGICE». **SCOPUL FILOZOFIEI ESTE CUNOAȘTEREA NATURII ÎN UNITATEA EI. EL AJUNGE LA CONCLUZIA CĂ ESENȚA LUMII ESTE MATERIA.** «TOATE FORMELE NATURALE SE DESFAC DIN MATERIE ȘI SE ÎNTORC DIN NOU ÎN MATERIE» — SCRIE GIORDANO BRUNO.
- ÎN LEGĂTURĂ CU PROCESUL ȘI CONDAMNAREA LA MOARTE A LUI G. BRUNO, DOCUMENTELE DESCOPERITE ÎN ARHIVE SECRETE ARATĂ CĂ REVENIREA SA ÎN ITALIA SE DATOREȘTE UNUI COMPLOT. NOBILUL MOCENIGO, PREFĂCÎNDU-SE PRIETEN ȘI ADMIRATOR, L-A ATRAS PE BRUNO ÎN ITALIA, GARANTÎNDU-I SECURITATEA ȘI APOI PREDÎNDU-L INCHIZIȚIEI DIN VENEȚIA.
- *ANCHETAREA LUI BRUNO A DURAT APROAPE OPT ANI. NICI O CLIPĂ GÎNDITORUL DIN NOLA NU ȘI-A PIERDUT CUMPĂTUL. CU ERUDIȚIA CARE-L CARACTERIZA, CU EXTRAORDINARA SA RAȚIUNE, EL A ÎNCERCAT SĂ DEMONSTREZE NETEMEINICIA ACUZAȚIILOR CARE I SE ADUCEAU. TOTUL A FOST ZADARNIC. ÎN PALATUL PAPEI CLEMENT AL VIII-LEA S-A HOTĂRÎT ARDEREA SA PE RUG.*
- **O SERIE DE DOCUMENTE LEGATE DE PROCESUL LUI GIORDANO BRUNO AU FOST DESCOPERITE ÎN ANUL 1866 DE CĂTRE UN FUNCȚIONAR AL ARHIVELOR VATICANULUI. PUBLICAREA LOR A FOST INTERZISĂ. ACESTEA AU FOST PUBLICATE ABIA ÎN 1942.**
- ASTĂZI, ÎN PIAȚA FLORILOR DIN ROMA, ÎN LOCUL UNDE A FOST ARS PE RUG G. BRUNO, SE ÎNALȚĂ UN MONUMENT, ÎN MEMORIA MARELUI GÎNDITOR

ILUSTRAȚIE
DE
VINTILĂ
MIHĂESCU

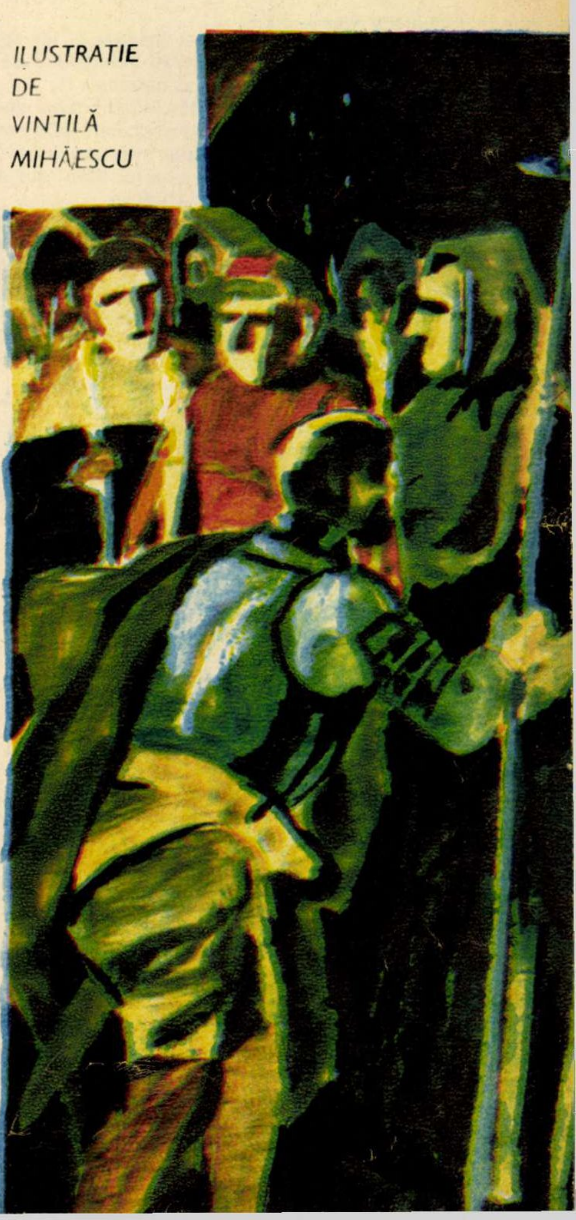

Primul pas

ILUSTRAȚIE DE CLARA SURUGIU

Povestire
de
PETRE HLACHI BUCOVINEANU

Primăvara anului 1944.

Era o noapte liniștită, cu cer înstelat și un ușor tremur al frunzelor de castani care încadrau bulevardul, pe care Cornel încerca să se strecoare cît mai neobservat.

Mai rămăsese doar o oră pînă cînd schimbul de noapte de la uzinele «Vega» trebuia să cedeze sculele schimbului următor, așa că orice întîlnire care putea interveni între Cornel și un necunoscut, după scurgerea acestui timp, era justificată de ieșirea din schimb. Dar pînă atunci?

Mergea cu pași repezi. Papucii din pîslă pe care-i purta nu se auzeau pe caldarîm, iar ochii, ochii lui scînteietori scrutau în stînga și-n dreapta pentru a descoperi vreun eventual urmăritor. Cînd totul părea în siguranță, Cornel lipea sau arunca manifestul, fără nici o greutate. Un singur lucru îl nemulțumi. La traversarea unei piețe, zărise umbra unui agent de poliție care moțăia sub un castan. O zbughise repede din acel loc, neștiind însă dacă a fost sau nu observat. Toate manifestele fuseseră împrăștiate sau lipite, așa cum i se ceruse.

Dimineața, în poarta uzinei, alături de paznici erau doi civili. Îi priveau atenți pe muncitori, îi scotoceau pe unii prin buzunare și așteptau. Corneliu nu știa ce să creadă. Tatăl său plecase ceva mai devreme, trecînd și pe la Ion Apostol pentru a-l informa despre realizarea acțiunii. Cornel își «luase inima-n dinți», după cum avea să povestească el mai tîrziu despre această întîmplare, și porni hotărît spre poartă.

— Ucenicul Corneliu Manole? îl întrebă unul dintre civilii în care recunoscu pe agentul din acea noapte.

— Da, răspunse Corneliu, aproape fără a clipi.

— Ne vei urma imediat la siguranță.

— Eu?! Ce să fac eu la siguranță?

— Gura! Te cheamă domnul comisar șef...

*

Ajuns în fața unui tip mătăhălos, îmbrăcat civil, Cornel întrebă primul:

— Ce vreți de la mine? De ce m-ați adus aici?

Întrebarea rămase fără răspuns. Comisarul șef începu să se miște neliniștit pe scaun. Își aranjase puțin cravata, după care, plin de sine, trecu la interogare.

— Ia ascultă mă, țîcă! Te ții de prostii, ai?

— Nu vă-nțeleg, răspunse simplu Cornel.

— Ce vorbești, mă? (!) răcni ca scos din fire comisarul. Ori crezi că agenții mei mint?! Ai fost văzut trecînd prin piață, iar după o oră s-au găsit manifestele. Zi-i, ce-i cu ele?

Corneliu făcu ochii mari:

— Manifeste?!... Domnule comisar, cum puteți să mă învinuiți de așa ceva?...

— Tat-tu e comunist, mă?

— Nu l-am întrebat niciodată, spuse Cornel.

— Luați-l, ordonă scurt comisarul.

...Trecură două zile și tot atîtea nopți, lungi și pline de speranțe. În fiecare dimineață, în zori, Cornel Manole era scos din camera cu gratii în care era reținut și dus sub escortă la un ciubăr pentru a se spăla.

«Oare ce mă așteaptă?», se întrebă el în cea de a treia dimineață. Două zile fusese înjurat, bătut și întrebat de manifeste, de comuniștii din uzină, de prietenii tatălui său. Nu spusese nimic. «Voi rezista oare?», se întreba mereu. «Trebuie!» Era răspunsul pe care și-l dădea de fiecare dată.

Ca și în diminețile trecute, își înmuie și acum mîinile în apă, se șterse ușor pe la ochi și parcă se mai trezi din amorțeala de peste noapte. Ca prin somn, auzi între timp niște cuvinte aruncate printre înjurături, din care desprinse doar ultimele:

— Treci și declară totul, puștiule! Altfel, e vai de capul tău, ai auzit?

...Comisarul îl primi de astă dată ceva mai «dulce». O ciocolată mare și o pungă de bomboane erau pregătite pe un colț al biroului.

Odată pătruns în biroul comisarului, Cornel avu surpriza să fie servit de un agent cu o cană mare de cacao cu ciocolată și două felii de pîine cu unt. «Oare surioara mea cea mică de acasă o fi avînd ce mînca», îi trecu prin cap băiatului, cînd văzu aceste bunătăți.

— Uite, ne-am convins că ești un băiat cinstit, spuse zîmbind comisarul șef. Am discutat cu maistrul tău, bătrînul Ion Apostol, și cu alți muncitori din uzină și s-a stabilit că în acea noapte veneai de la lucru.

— V-am spus, domnule comisar șef! sărise bucuros Cornel.

— Bănuiesc însă că nu stați prea strălucit acasă, băiete, continuase comisarul. Cred că nici bani prea mulți nu aveți, alimente puține, nu-i așa?

— Nu vă înțeleg. Cine o duce astăzi altfel? își dădu părerea Cornel.

— Uite, tu ai putea s-o duci bine. Ai cîștiga mai mult decît tatăl tău și decît alții din uzină. Ce zici?

— Ce să zic?

Nu vă înțeleg?

— E simplu, spuse din nou comisarul. Ne-ai putea face unele servicii la «Vega». Uite, ai putea afla cine dintre muncitori sînt comuniști. Care dintre ei îi îndeamnă pe muncitori la greve. Ce părere ai?

— Tot nu vă înțeleg. Sînt un simplu ucenic. Cine-mi spune mie despre ceea ce îmi cereți?(!)

— Gîndește-te bine. Vei putea avea unele avantaje. Cîte ceva mai scapă și tatăl tău din gură, fii băiat deștept. Uite, noi avem răbdare. Cînd te vei hotărî să mă cauți....

*

Cornel ajunse acasă în aceeași zi, în jurul prînzului. Primul care-i ieși în întîmpinare, la portiță, a fost chiar tatăl său. Mama, îngrijorată de soarta fiului, fugise pînă la o cunoștință care avea o rudă mai îndepărtată avocat. La întoarcere, se bucurase nespus de mult cînd își văzuse fiul din nou acasă.

Cornel povesti totul, adăugînd:

— Cum pot să-și închipuie că eu voi lucra pentru ei, trădîndu-te pe tine și cauza ta, tăticule?! Ce nerușinați!

Tatăl îl felicită din toată inima, iar Ion Apostol, care trecuse mai tîrziu pe la ei, spuse că, la timpul potrivit, Corneliu va putea deveni utecist...

Primăvara aceea a sosit mai devreme ca de obicei, soarele începuse să încălzească pămîntul încă de la începutul lui aprilie. Noi ne lăsasem de mult încălțările și alergam în voie cît era ziua de lungă. Timp aveam destul, căci școlile se închiseseră de vreo lună, iar în fața noastră se afla o vacanță despre care nimeni nu știa cînd se va sfîrși.

Pe strada noastră, ca și pe cele din vecinătate, se instăpînise un miros persistent de var, căci în răstimpul dintre două alarme gospodinele nu găsiseră altceva mai bun de făcut decît să primenească odăile cu aer curat și cu veșmînt proaspăt de primăvară. La adăpostul frunzișului crud și al florilor de cireș, curțile păreau niște talciocuri sărăcăcioase, cu tot felul de mobile desperecheate; mese din scîndură negeluită, scaune de tot felul, lavițe, perne și așternuturi pestrițe, toate amestecate talmeș-balmeș, așteptînd să se usuce varul de pe pereți pentru a-și lua din nou locul cuvenit în odăile scunde.

Adevărul e că, absorbite de zorul văruitului, femeilor li se părea că timpul trece mai repede. Alarmele ce se anunțau cu amenințătoare vuiete de sirenă, urmate de desperata îngrămădeală spre adăposturi, erau suportate mai ușor. Tăcute și preocupate, se făceau că nici nu ne observă, chemîndu-ne doar către ora prînzului la o masă frugală, după care se cufundau mai departe în zorul lor pînă la căderea întunericului, luînd-o a doua zi de la început. Pe stradă, nu mai era gălăgia de altădată. Ceata de copii zglobii, puși tot timpul pe șotii, plecase parcă undeva, departe de locurile acestea asupra cărora amenințarea morții apăsa zi de zi. Jocurile noastre mai existau, firește, dar erau altele ca de obicei, desfășurîndu-se și ele într-o liniște tristă, în așteptarea tăcută a serii, cînd bărbații, părinții noștri, se întorceau osteniți de la lucru. Unii abătuți, se întorceau. Alții însă...

Locul preferat al întîlnirii noastre era la... cazemată. Așa poreclise Costel un loc aproape viran, pe care, cu ani în urmă, un mecanic de la ateliere voia să-și construiască o casă. N-a apucat să-i toarne decît temeliile și să mai aducă ceva materiale că a venit războiul. Omul a lăsat totul baltă și n-a mai dat pe acolo. Munca am continuat-o noi, ca să zic așa. Am stivuit întîi lemnele, am strîns pietrișul într-un loc mai ferit, iar pe locul unde trebuiau să fie ridicate zidurile odăilor, am început construcția cazematei. Am fi dorit ca locul acesta să fie sigur, ferit de orice pericol, iar cine urma să pătrundă în mica noastră încăpere să nu mai aibă nici cea mai mică umbră de teamă.

— Cînd o fi gata cazemata noastră, n-o să ne mai ducem la adăpost, spunea de fiecare dată Andrei.

Lucram sîrguincioși și din cînd în cînd ne opream să măsurăm din ochi cam cît avansase «construcția». De jur-împrejurul viitoarei încăperi se înșirau tot felul de unelte, sape și hîrlețe, ciocane, găleţi vechi cu care cărasem pămîntul, scînduri chircite de uscăciune şi tot felul de cuie, mă rog, cam tot ceea ce am socotit că ne este de trebuinţă. Întreaga «operaţiune» se desfăşura sub comanda lui Andrei. Era un pic mai mare şi-l ascultam ca pe un meşter.

De fiecare dată venea printre noi şi Victor, un băiat slăbuţ, cu ochelari, care de vreun an se mutase în casa lui madam Udrea. Era un băiat liniştit, cu o privire care te făcea să crezi că din clipă în clipă va începe să lăcrimeze. Şi, cu toate eforturile noastre de a-l înveseli, aşa cum ne pricepeam, nu reuşeam niciodată să-i scoatem mai mult de un zîmbet, însoţit de nişte licurici care se aprindeau stră lucitor în privirile lui albastre. Proprietăreasa odăii pe care o ocupau, o femeie curioasă şi iscoditoare, stătea toată ziua cu gura pe el, aşa că, de îndată ce se făcea dimineaţă, Victor venea degrabă în mica noastră ceată. Pe tatăl său îl vedeam foarte rar. Dar întotdeauna ochii noştri se îndreptau către el admirativ. Era un bărbat înalt, cu umeri laţi şi avea o privire pătrunzătoare. Lucra undeva pe la Triaj ca scriitor de vagoane. Nu prea înţelegeam noi ce înseamnă să fi «scriitor de vagoane», dar denumirea ni se părea importantă, impunătoare. Numele care suna pentru noi atît de frumos ne plăcea să-l rostim cît mai des cu putinţă. Lui Victor i-am făcut chiar onoarea de a-l porecli «scriitor». Şi de fiecare dată cînd îl strigam aşa, în privirile lui se aprindeau licuricii aceia ciudaţi, însoţiţi de zîmbetul atît de cunoscut.

După mai multe zile, cazemata noastră era gata. Ce bucuroşi am fost în după-amiaza aceea! Abia am intrat cu totii în încăperea care semăna mai mult cu o hrubă, întrucît lumina pătrundea doar prin cîteva crăpături. Aşezaţi pe pămîntul încă jilav, îl ascultam pe Claudiu cum povestea despre una dintre vacanţele petrecute la bunici, cînd văzuse pentru prima oară o peşteră. Ce mai străluceau stalactitele în întunericul rupt de luminiţele feştilelor de cîlţi! Povestea lui ne transportase pe toţi în împărăţia aceea subterană şi nici n-am simţit cînd s-a făcut seară. Cîţiva băieţi s-au ridicat înţepaţi parcă de albine, plecînd grăbiţi spre casă.

Rămas singur, m-am aşezat pe iarba mătăsoasă şi am început să urmăresc stelele. Era atîta linişte, încît mi se părea că timpul s-a oprit în loc. Strada pustie era învăluită în întuneric. Ferestrele caselor erau acoperite cu hîrtie albastră ori cu pături groase, în aşa fel încît nici o rază de lumină să nu străbată pînă afară. Nu ştiu cît am stat aşa, dar după un timp m-am ridicat şi am plecat plictisit spre casă. Cînd am pus mîna pe clanţa porţii am simţit că de pe partea cealaltă cineva o apăsase în acelaşi timp cu mine. Cînd am ridicat privirea, prin întuneric am distins silueta «scriitorului» de vagoane. Purta în mînă aceeaşi geantă ponosită cu care îl vedeam în rarele ocazii.

— Tudore, intră repede în curte.

Am tresărit, inima a început să-mi bată puternic, o auzeam în urechi. Cu toate că omul voia să pară liniştit, vocea lui gravă îmi spunea că e vorba de ceva foarte important.

— L-am căutat pe taică-tu, n-a venit încă acasă şi nu ştiu dacă vine în seara asta. Aş vrea să-ţi spun ceva.

Scoase capul pe poartă şi privi cu grijă de-a lungul străzii înecate în întunericul gros. După care ne aşezarăm tăcuţi pe banca de sub cireş.

— Aş vrea să te rog ceva, mi se adresă cu glasul scăzut.

Vocea îmi pierise. Am dat doar din cap.

— Aş vrea să pui bine un lucru, numai pînă mîine dimineaţă. Dar la .loc sigur. Numai tu să ştii de asta. Eşti băiat mare şi sînt convins că poţi face ceea ce-ţi cer tot atît de bine ca taică-tău. E o treabă mai serioasă decît îţi închipui.

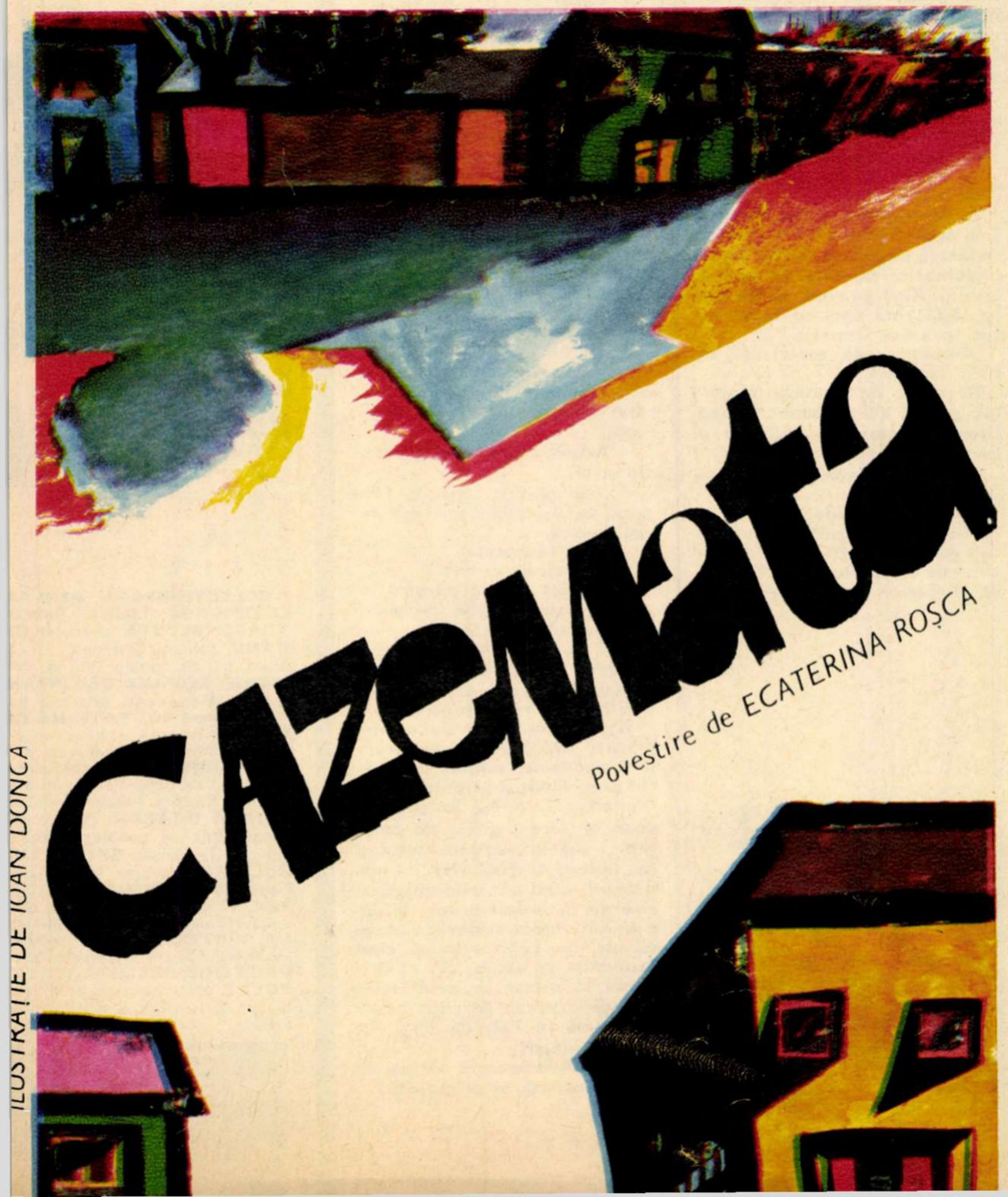

CAZEMATA

Povestire de ECATERINA ROŞCA

ILUSTRAŢIE DE IOAN DONCA

— Bine, i-am răspuns mecanic, în timp ce gîndul îmi zbura cu repeziciune în căutarea unei ascunzători sigure.

— Mă, dar nu spui nimănui nimic, ai înţeles? Nici maică-ti!

— Am eu grijă, nene Sandule.

— Uite, ia geanta asta. Numai după ce-o pui la un loc sigur intri în casă.

Mă strînse bărbăteşte de umăr şi apoi ieşi pe poartă nu înainte de a privi din nou cu luare aminte pe stradă.

Cîteva clipe am rămas nemişcat. Cu toate că eram singur, în urechi îmi suna mai departe glasul scăzut al «scriitorului». Fără să-mi fi dat prea multe explicaţii, intuiam că misiunea mea trebuia îndeplinită în cea mai mare taină. O străfulgerare, şi-n minte mi-a apărut soluţia salvatoare. Cazemata noastră... Era locul cel mai potrivit şi mai sigur. Trebuia doar să ajung acolo fără să fiu văzut de cineva. Pe stradă aş fi riscat, aşa că am ales grădinile, peste gardurile cărora sărisem de atîtea ori în jocurile noastre. N-aş putea spune că am obosit, dar inima continua să-mi bată cu putere. Am luat de undeva hîrleţul şi repede am intrat în cazemată. În pămîntul jilav lama metalică se afunda destul de uşor, şi, cu toate că întunericul mă împiedica să văd, în cîteva clipe geanta a dispărut sub stratul de pămînt. Am bătătorit locul şi apoi am cărat peste săpătură un vraf de araci.

...Toată noaptea am dormit iepureşte. Într-un tîrziu l-am simţit pe tata cînd a intrat în odaia alăturată. Gîndurile îmi alergau la cuvintele «scriitorului» şi poate niciodată ca atunci nu m-a preocupat mai mult faptul că am crescut, că sînt mare şi că de acum trebuie să privesc mai atent la ceea ce se petrece în jurul meu. Aş fi dat orice să n-adorm, oricît ar fi fost noaptea de lungă. Dar zorii au venit vineţii şi înainte de a se lumina am ieşit tiptil din aşternut şi în acelaşi fel am ajuns din nou la cazemată. Cînd nea Sandu a apărut pe strada încă pustie, i-am ieşit în întîmpinare. Fără să-mi spună un cuvînt, a luat geanta şi a plecat mai departe. Nimeni n-a aflat niciodată povestea acelei nopţi, care pentru mine a însemnat începutul unui şir de lungi frămîntări.

Către seară, un zvon abia şoptit circula printre femeile mahalalei: abia pornit din Triaj, pe la km 27, un tren hitlerist, care se îndrepta către linia frontului, luase foc, aşa, dintr-o dată, arzînd cu repeziciune ca o căpiţă de paie. Nici unul dintre cei care-l însoţeau n-au putut opri vîlvătaia.

...Cu toate că eram obosit, am aşteptat la poartă toată seara. Mama mă striga din cînd în cînd, dar văzîndu-mă abătut, îmi dădu pace. Într-un tîrziu, l-am văzut întorcîndu-se acasă pe nea Sandu. Purta în mînă aceeaşi geantă ponosită. Aş fi vrut să mă duc să-i dau măcar bună seara, să-i văd chipul, dar la gîndul că întîmplarea din noaptea trecută trebuia păstrată doar în inima şi în mintea mea, am intrat liniştit în casă.

CLEPSIDRA ALBASTRĂ

De-aici încolo începeau să crească sălciile, înşiruite naiv pe marginea apelor cu miros de soare.

Te afundai în împărăţia lor şi abia atunci îţi dădeai seama că ai trecut un nou hotar, că acolo era mai cald, iar vîntul tăcea — intrat în vreo scorbură adîncă de salcie bătrînă.

La început, am crezut că şi acolo era lumea, de afară, dar cînd am cutezat să mă pierd printre copaci, am înţeles că iarba creştea acolo mai repede. Şi sălciile la fel.

Uneori uitam să port cu mine clepsidra albastră ce mi-o dăduse bunicul şi atunci prezenţa timpului devenea o incertitudine şi-o cale de-a privi cum dorm sălciile.

Sălciile se scoală de dimineaţă — niciodată nu le-am găsit adormite.

Poate că se nasc în fiecare zi din răsăritul soarelui sau poate că noaptea devin păsări. Cît mă bucur că de-acum ştiu pentru ce păsările pot cînta în graiul copacilor!

În prima parte a zilei privesc cerul şi mă mir cum de nu au ajuns pînă acum să se certe pentru imensitatea lui. Cînd cîntă, se unesc toate într-un glas, se strîng în ele, se individualizează. Uneori, cîte una plînge înfundat...

La apusul soarelui cerul se întunecă, iar ele încep să-şi despletească ramurile. Aşa rămîn, în aşteptare, pînă a doua zi, cînd cerul se va lumina iar.

Privindu-le, nu m-am putut stăpîni de-a nu întreba:

«Dar noi, pentru cine trăim în fiecare zi cîte puţin»?...

CORNELIA ICHIM
Tg. Neamţ

Nelson și pirații, într-o vară

Roman foileton de

Ilie Tănăsache

10

«Șaptezeci de metri», șopti iar nenea Giușcă.

Unul dintre porci, mai de la margine, o porni spre malul celălalt. A tot înotat de pe margine, pînă s-a desprins încet, încet. Mai întîi a luat-o pieziș, ca și cum șuvoiul îl sucea și răsucea așa. Apoi, a zvîcnit în curmeziș, luînd-o fără rușine de capul lui, la sănătoasa.

— Hait că evadează guiț!

— Nu evadează, Papagale!

— Pe ce pui rămășag, amirale?

Guiț ajunse la mal, speriat și bucuros. De unde să știe că acolo se afla Fane?

— Guiiiț! s-auzi un țipăt ascuțit, de porc înjunghiat, și rîtosul țîșni înapoi, în apă, ca fript.

«Cincizeci de metri... Drumul e deschis... Drumul... Hei, moțatule, ia vin încoace...»

Moțatul nici gînd. Speriat de-o salvă de bubuituri, călătorite de acolo, din răsărit, umblase hoinar prin coclaurile cu sălcii și stuf. Iar acum se odihnea în vîrful plopului, în care erau cocoțați Nucu și nenea Giușcă. Tocmai în vîrf, pe un ram tînăr, subțire, care îl dădea de-a huța și pramatia se bucura grozav că este legănat pe gratis.

«Patruzeci de metri!»...

În tufișurile verzi, nenea Giușcă zări, într-o fulgerare, capul bălai al lui Fane. «Ti-ai făcut datoria, baiete, gîndi fostul marinar. Ți-ai făcut-o cu prisosință. Drumul e deschis. E timpul să anunt evenimentul».

— Hei, Moțatule, vino încoace!

Deodată, pe ringul unde erau hitleriștii se porni o hărmălaie de nedescris. Santinela dăduse alarma și soldații ieșeau de sub mal, se zvîrcoleau. Unii goi pîna la brîu, alții numai în slip, puțini îmbrăcați.

— Ehei, începe hora. Jos, băieți, porunci nenea Giușcă.

— Cartuș! Sindbad! țipă Nucu.

— Am spus jos! Cu toții!

Santinela începu tragerea la țintă în godacii ce veneau ca niște butuci plutitori, turbați. Balta vuia adînc, de sunete tari, ascuțite, ce despicau auzul.

De la prima împușcătură din apă, din stuf, din copaci, din tufișuri zvîcniră în văzduh mii de păsări. Albe, roșcate, verzui, vopsite cu toate culorile curcubeului, speriate și furioase că sînt tulburate din somnul amiezii.

Împușcăturile se îndeseau, bubuiau curat și adînc, peste liniștea bălții, despicau totul în două.

— Așa, trageți! Trageți, cu toții!

Parcă auzind îndemnul lui nenea Giușcă, alți cîțiva ostași fasciști se proptiseră cu toții într-un genunchi și ținteau dihăniile ce veneau, veneau.

— Trageți, mă!

— De ce să tragă, nene Giușcă?

— Să mănînce și ei o bucată de șoric, Țipirig!

— Lasă, amirale, că și eu aș mînca un hectar de șoric alb și bine frecat cu sare.

— Pofta-n cui, Țipirig!

«Treizeci de metri...»

De sub malul fluviului, patru soldați cărau ceva.

— L-au împușcat pe albul din frunte, strigă Țipirig. Amirale, ți-au împușcat porcul.

— Și ce te hlizești?

— Ai rămas fără un prieten drag!

— Mă, cînd ți-oi frige una...

— Vino încoace. Abia aștept. Hai, vino...

— Lasă-l, amirale, că e ora lui, rosti Papagalul. Dihania albă a fost, totuși, împușcată. Uite-o cum plutește cu «roatele» în sus.

Soldații hitleriști așezau pe fața bălții o barcă pneumatică. Din urmă venea un altul, în slip, cu un braț de vîsle.

Albul, răsturnat cu burta în sus, călătorea la fel de nepăsător. Cel mult douăzeci și cinci de metri îl mai despărțeau de primul baraj. Din urmă venea turma speriată de zgomote, fără nici o scăpare însă. Curentul avea să-i izbească violent de mine și... Acolo apa era puternică, lovea cu putere...

Trei soldați așezați în barca pneumatică încercau să pornească împotriva curentului, să taie calea godacilor.

— Prea tîrziu, biribicilor! Prea tîrziu!

Avea dreptate nenea Giușcă. Era prea tîrziu. Pînă la urmă, se lăsară păgubași, lăsînd barca pneumatică purtată de curent la mal. Rînd pe rînd, săriră din ea, dispărînd apoi cu barcă cu tot în albia Dunării.

«Douăzeci de metri. Ia să scriu biletul».

Rezemat de creanga plopului, groasă cît un copac, nenea Giușcă scrise doar atît pe o foaie de hîrtie:

«Drumul e deschis». Semnat: G.

— Hei, Moțatule!

Moțatul veni de data aceasta, cu zgomot. Îl înfricoșau împușcăturile ce se porniseră fioroase, sfîrtecînd liniștea apei. Nenea Giușcă îi legă de picior biletul.

«Cincisprezece metri... Ehei, acum e acum...»

Împușcăturile încetară o clipă. În schimb, acolo, sub mal, ca la un semn, vuiră violent motoarele navei.

— Fug! Fug, nene Giușcă! începu să strige amiralul.

— Văd, măi găluscă!

Rît sfîrtecat, ajuns la vreo cincisprezece metri se învîrtea ca un bezmetic, cu burta în sus, prins de vîrtej. Santinela fascistă, aflată ultima în șirul ce alerga sub malul Dunării, la adăpost, observă și se opri strigînd ceva. Se opriră și ceilalți.

— Ei, fir-ar să fie!

Pe chipul bătrînului marinar se citea uluirea.

— Amirale, ți s-a împotmolit corabia!

— Taci, Țipirig.

— Știu, vîrtejul acela. E grozav!

— Îl știu și eu, Papagale!

— Pînă la urmă, ai să vezi, îl azvîrle deoparte.

— Crezi?

— Ai să vezi. Acum, acum...

Pe mal, hitleriștii priveau uimiți la burta albă ce urca la suprafața apei, dispărea apoi...

— Ei, fir-ar să fie... Se încurcă treburile!

Nenea Giușcă avea dreptate. De aici, încolo, nici Fane, nici el, nimeni nu mai avea cu ce interveni. Vîrtejul acela nenorocit era stăpîn. Acum, totul se afla în mîinile lui. Dacă soldații germani vor acționa rapid, dacă cumva le va veni gîndul asta, pot ajunge la vîrtej, să-i remorcheze pe godaci și să-i scoată din zona primejdiei. Era greu, era periculos, cerea mult curaj lucrul acesta, dar nu era imposibil.

«Se încurcă treburile...»

Morți sau vii, ceilalți porci păreau că se îndreaptă cu toții spre vîrtejul ce-l obliga pe rît sfîrtecat să alerge în jur, în cercuri mici, din ce în ce mai mici, pentru ca din nou să-l tragă în adînc, la fund, și să-l azvîrle la suprafață, chiar în inima vîrtejului.

Motoarele vuiau sub malul Dunării, bătînd plin, ritmic.

Pe grind, soldații priveau uluiți la spectacolul pe care vîrtejul aprig îl oferea fără să fie rugat.

— Acum, acum va țîșni afară din vîrtej.

— Guru-Guru, aprobă Moțatul, ce se cuibărise lîngă nenea Giușcă.

— Taci, Moțatule!

— Și crezi că va țîșni?

— Totu-i să nu rămînă în inima vîrtejului. Să țîșnească în afara lui.

— E ca un lemn, Papagale. Ai uitat că godacul e mort? Îl scoate singură apa, din vîltoare, ai să vezi amirale!

Și în clipa aceea de uimire pentru toți, fără împușcături, fără zgomote, numai cu vuietul plin, sănătos al motoarelor din albia Dunării, în clipa aceea, în care puhoiul de porci morți sau vii, dăduse cotul și se îndrepta spre vîrtejul năpraznic, cînd păsările zburătăcite de la cuiburile lor, în văpaia din crucea amiezii, dădeau semne de reîntoarcere, cînd canonada de acolo, din răsărit părea că uitase cu desăvîrșire să mai înceteze, în clipa aceea s-auzi un hămăit de cîine pe malul celălalt.

Si un țipăt ascuțit, răcnit, de o ființă aflată în primejdie.

(va urma)

DORESC SĂ CORESPONDEZ PE TEME DE...

GETUȚA ȘI NELU CIOBANU

ROXANA DELUREANU

TATIANA CIOBANU

GIUMAZIE COCII

LILIANA DRĂGAN

LULU SULIMAN

VIOLETA CRISTEA

MARIANA VÎRTEJ

ADELUȚA STRATULAT

COLECȚIONEAZĂ ȘERVET
LE DE MASĂ, TIMBRE ȘI ILU
TRATE: GETUȚA și **NELU C**
BANU, comuna Ștefănești, str.
brusa nr. 99, județul Vîlcea. **P**
NIERIE: ROXANA DELUREAN
clasa a V-a. Scoala generală n
Balș, județul Olt; **TATIANA C**
BANU, clasa a IV-a, comandantă
detașament. Școala generală nr.
Bacău; **GIUMAZIE COCÎI**, clas
VII-a, Școala generală Izvorul M
comuna Peștera, județul Consta
LILIANA DRĂGAN, clasa a I
comandantă de unitate, Liceul
dagogic, Tîrgoviște. **SPORT: LU**
SULIMAN, comuna Ivești, jud
Galați. **ISTORIE: VIOLETA CR**
TEA, clasa a IV-a, comuna G
județul Tulcea. **MUZICĂ: MAR**
NA VÎRTEJ, comuna Pogoan
str. N. Bălcescu nr. 946, județul Buz
PRIETENIE: ADELUȚA V. ST
TULAT, comandantă de detașam
Scoala generală nr. 2, Corod, jud
Galați.

TRIUNGHI ORIZONTAL ȘI VERTICAL

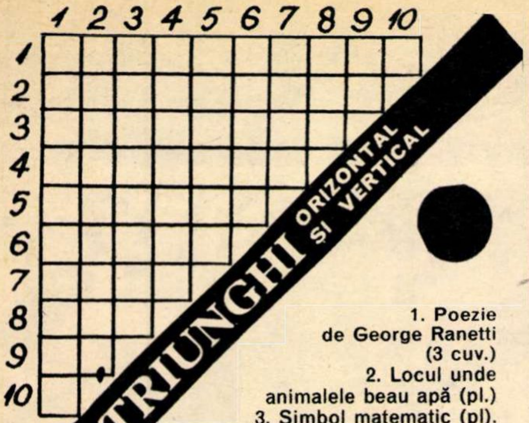

1. Poezie de George Ranetti (3 cuv.) 2. Locul unde animalele beau apă (pl.) 3. Simbol matematic (pl). 4. Privitor la albinărit (pl). 5. Avidă. 6. Roman de CHATEAUBRIAND. 7. Unitate de măsură (pl). 8. Unitate de măsură agrară (pl.) 9. Cap de rinocer! 10. Prima la catalog.

1) Vară la țară. 2) Adăpători 3) Radicali 4) Apicol 5) Lacomă 6) Atala 7) Toli 8) Ari 9) Ri 10) A.

CELE 10 GREȘELI ALE LUI IONICĂ ÎN VACANȚA LA BUNICI

Iată-l, așadar, pe Ionică în vacanța mare. Zorit își aranjează bagajele pentru a pleca la bunicii săi din comuna Șiria, județul Timisoara. Firește, este mîndru că va putea povesti, la întoarcere, colegilor impresiile sale din această comună unde a crescut și copilărit Ion Slavici. După o călătorie de cîteva ceasuri, făcută cu Expresul «Ștefan cel Mare», Ionică ajunge în sat. Bunicul său îl așteaptă la gară cu șareta gospodăriei, trasă de doi cai voinici, și în cîteva minute sînt acasă. După ce se odihnește și-și orînduiește lucrurile, Ionică se duce pe la cooperativa agricolă de producție pe care o vizitează, condus de vechii săi prieteni din sat. După ce vizitează grădina de legume, cu renumiții pepeni de Arad, trec pe la remiza de mașini agricole și saivan.

— Vedeți, — li se adresează un îngrijitor de animale — toate vacile pe care le avem sînt de rasă bună. Oi nu creștem pentru că sîntem la cîmpie. Prietenii săi îl conduc apoi la Casa muzeu «Ion Slavici». Ionică admiră exponatele și-și notează într-un carnet lucrurile care i se par mai interesante.

La plecare, Ionică consemnează în cartea de onoare a muzeului următoarele:

Vizitînd Muzeul «Ion Slavici» m-au impresionat îndeosebi primele ediții din opera scriitorului. Edițiile romanelor «Mara», «Moara cu noroc» și a nuvelei «Fata de Birău» m-au impresionat în mod deosebit.

Volumul de «Amintiri de la Viena», unde Slavici evocă cu multă căldură prietenia sa cu Eminescu, încă de la Berlin, unde Ion Slavici a fost soldat cezaro-crăiesc și student la filologie, Ziarul Tribuna editat de Slavici în anul 1884 precum și scrisorile lui Titu Maiorescu prin care-l chema pe Șirian să se stabilească la Junimea din Iași, au făcut asupra mea o impresie deosebită.

Răspuns: *1) Șiria este în județul Arad. 2) Expresul «Ștefan cel Mare» circulă doar în Moldova 3) Șareta este trasă doar de un cal. 4) Nu putea vizita saivanul din moment ce cooperatorii nu creșteau oi. 5) «Moara cu noroc» este nuvelă, nu roman. 6) «Fata de Birău» este piesă de teatru, nu nuvelă 7) Slavici își face studiile și cunoaște pe Eminescu la Viena nu la Berlin 8) A urmat facultatea de drept nu de filologie 9) Scrisorile prin care este chemat la Junimea aparțin lui I. Negruzzi. 10) Volumul se numește «Amintiri»*

CHEC

1/2 pahar ulei, 1/2 pahar lapte sau iaurt, 1 pahar zahăr, 1 ou, o jumătate pachet praf de copt, un vîrf de cuțit de amoniac, două pahare de făină, rahat, un praf de sare.

Se freacă zahărul cu oul, se toarnă cite puțin din ulei, apoi făina cu praful de copt și amoniacul, laptele sau iaurtul și sarea. Apoi se adaugă rahat tăiat bucățele și se coace la foc potrivit.

Salată de ceapă verde cu ouă

2 legături de ceapă verde, 5 ouă fierte tari, 4—5 linguri de ulei, zeama de la o jumătate de lămîie, sare și piper.

Se curăță și se spală ceapa, se taie bucățele și se amestecă cu ouăle fierte, tăiate felii rotunde. Se stropesc ouăle și ceapa cu un sos preparat din ulei zeamă de lămîie, sare și piper.

În caz de insolație

Insolația este provocată de expunerea prelungită la soare, cu capul descoperit sau de abuzul de băi de soare. De aceea se recomandă expunerea la soare în mod progresiv pentru evitarea arsurilor pielii. Insolația începe cu amețeli, dureri de cap, înroșirea pielii feței și respirație zgomotoasă, pulsul devine slab. Uneori apar și vărsături și fenomene de pierderea cunoștinței. Insolația poate surveni atît pe plajele mării sau ale rîurilor, dar și în timpul orelor de joacă sau în excursiile și drumețiile de vacanță dacă ne expunem la acțiunea razelor solare timp mai îndelungat. Pentru ca insolația să poată fi evitată, se recomandă să ne acoperim capul cu un basc, caschetă sau o băsmăluță. În momentul cînd au apărut cele mai mici amețeli sau dureri de cap să așezăm bolnavul la umbră, să-i dăm băuturi reci (apă sau limonadă) și să se odihnească pînă ce aceste tulburări au dispărut.

Dacă fenomenele de insolație sînt mai puternice, se recomandă, pînă la sosirea medicului, ca bolnavul să fie dus imediat la umbră (în cort sau sub un copac), va fi culcat orizontal, i se vor descheia hainele, i se vor pune comprese reci pe piept și la cap și i se vor da băuturi reci. În cazul cînd accidentatul și-a pierdut cunoștința, i se va face respirație artificială pînă ce acesta își revine.

PERSPICACITATE

Observați cu atenție cele două desene și spuneți care sînt cele 10 deosebiri.

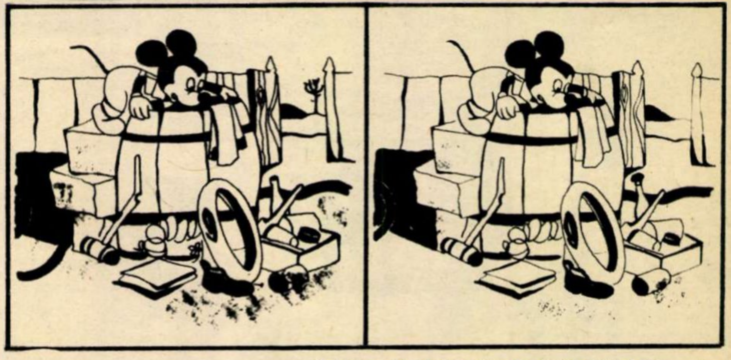

RĂSPUNS: *1. O bucată de furtun în plus. 2. O floare. 3. Un cui. 4. Arcul de jos. 5. Dopul de pe sticlă. 6. Scris pe cutia de conserve. 7. Flori pe prosop. 9. Ochii lui Micky. 10. Manșeta lui Micky.*

VARA, PRIN FÎNEȚELE AROMITOARE

(URMARE DIN PAG. 7)

geam, în curtea bunicului mă aștepta și pe mine un cal alb. Lică îmi întindea frîul și întreba:

— N-ai uitat să călărești?

— Nu știu. O să văd mîine.

— De ce mîine? spunea Lică. Poți să vezi și acum.

Mă ajuta să încalec și o porneam în galop spre debarcader. După ce adăpam caii, întreba.

— Vrei să ne întoarcem?

— De ce să ne întoarcem?

— Nu știu. Poate ești obosit. Abia ai picat de la drum.

Era singura concesie pe care mi-o făcea Lică. În ziua sosirii mă lăsa să mă odihnesc, chiar dacă eu îi spuneam că nu-s obosit. În rest, eram la cheremul lui. Uneori mă trezea și la miezul nopții.

— Îmbracă-te repede. Vreau să-ți arăt ceva.

— La miezul nopții?

— Pînă te îmbraci tu, numai bine se face ziuă, rîdea el, și-mi punea hainele pe marginea patului.

După o jumătate de oră eram cocoțați în sălciile de lîngă malul iazului. Așteptam să răsară soarele, să ne convingem dacă într-adevăr florile de Floarea-Soarelui își întorceau tipsiile mari și galbene spre răsărit. Alteori, alergam două ceasuri pe cai să vedem dropiile. Nu era ușor să ne apropiem de aceste păsări mari și, numai la prima vedere, greoaie. Cum ne simțeau prezența (și ne-o simțeau de la cîteva sute de metri), își ridicau capetele și ne urmăreau fiecare mișcare cu ochii lor albaștri ca safirele. Dacă încercam să ne apropiem prea mult, se depărtau în fugă. Nu zburau. Își lăsau toate odată capetele în jos (probabil la un semnal) și se depărtau în fugă, ca niște iepuri. Ca să le ajungem, trebuia să ne urcăm pe cai și să fim mai prevăzători, adică să ne oprim la o distanță apreciabilă. Lică își punea pe cap smocuri de paie, își întorcea bluza pe dos, se tîra pe burtă, însă fără nici un rezultat. Dropiile nu se mai îndepărtau în goană ca iepurii, dar nici nu-l lăsau să se apropie. Îl priveau curioase, cu capetele înălțate, însă se distanțau prevăzătoare, pas cu pas. Numai muzica le ținea pe loc, le hipnotiza pur și simplu. Lică știa acest lucru dar nu se folosea de muzică decît la urmă, cînd se convingea că altfel nu se poate. Deschidea tranzistorul, căuta o muzică simfonică și după primele măsuri care răsunau peste fîneața aromitoare, se ridica în picioare și înainta spre cîrdul de dropii. Înainta cu pas egal, nepăsător, iar dropiile îl priveau neclintite. Nu arătau nici un semn de neliniște sau de suspiciune. Ascultau cu uimire ținîndu-și și mai sus capetele, iar dacă Lică închidea tranzistorul, nemulțumirea era generală și se manifesta prompt prin strigăte groase ca ale curcanilor sau prin sîsîituri furioase ca ale gînsacilor. Lică deschidea iar tranzistorul și lăsa să plutească iar peste fîneață acorduri atît de cunoscute mie din «Pastorala» sau din altă simfonie care se difuza la ora aceea. Ca la semnul unui dirijor, strigătele groase, protestatare de curcan, se liniștеau. Peste fîneață mai răsuna un timp numai muzica lui Beethoven. Lică se întorcea radios ca după mare victorie. Se lăsa pe spate în iarba înaltă, dată în spic ca grîul, și mă întreba:

— Ai văzut? Le place Beethoven! Trebuie să vii să le cînți ceva la vioară.

Mă lăsam și eu pe spate în iarbă și priveam cerul albastru care se mișca lin ca apa unui pîrîu. De fapt, cerul era nemișcat, se mișcau numai norii mici și albi care treceau pe deasupra, dar cînd eram culcat în fîneață, norii păreau că stau pe loc, se mișca numai cerul. Ne urcam iar pe cai abia spre prînz. Dacă ne era foame, ne duceam la stîni, unde ni se dădea jintiță și caș dulce. Seara, o porneam spre casă pe același drum, dar în fîneață nu mai întîlneam dropiile. Apăreau în schimb graurii. Apăreau din marginea vînătă a cerului și treceau într-un zbor întins pe deasupra fîneței. Auzeam de departe un fîlfîit care creștea în intensitate ca un pițicato. Priveam în direcția aceea și vedeam un ghem negru care trecea pe deasupra fîneței ca o ghiulea. Uneori aveam senzația că vine drept spre noi, că o să ne doboare. Și venea chiar, dar cînd ajungea doar la cîțiva metri, făcea un salt, acel pițicato superb creștea în intensitate, atingea punctul maxim, apoi descreștea și uriașa ghiulea se rostogolea mai departe peste fîneață, în imensitatea cîmpului și a cerului. Priveam încremenit cum ghemul, format din zeci, din sute de grauri, se pierdea în pulberea de aur și purpură pe care o împrăștia amurgul. Pentru că aceste stoluri aveau totdeauna aceeași direcție, se rostogoleau numai spre locul în care apunea, solitar și solemn, soarele.

Erau splendide, erau colosale proiectele pe care le făcea Octav, dar aproape de fiecare dată cînd zicea că o să plecăm la mare, mie îmi apărea în fața ochilor dîmbul zimțat ca o creastă de cocoș de pe care se vedea satul bunicilor și pe care mă aștepta, pe un cal alb, vărul meu, Lică.

ATLAS DE VACANŢA

Micii arheologi

Dorind să ilustreze un studiu cu privire la mediul local, un grup de copii din localitatea Allerey (Franţa), însoţiţi de învăţătorul lor au plecat într-o vacanţă să repereze — pe o rază de circa 4 km — urmele vechiului drum roman de la Lyon la Trevès, drum care trecea pe teritoriul comunei lor. Descoperirile neaşteptat de bogate au făcut ca aceşti copii să «zăbovească» aici de-a lungul a trei vacanţe mari şi să deschidă adevărate şantiere de săpături arheologice. Munca le-a fost încununată de succes. Urmele, sau mai bine-zis obiectele găsite (fibule, frînturi de ceramică şi ţiglă, monezi, ace de bronz, o statuie reprezentîndu-l pe Jupiter, proiectile pentru praştii incendiare) au dus la concluzia că micii arheologi făcuseră două mari descoperiri: locul unui sat galic datînd din anii 100—50 î.e.n. şi cîteva puncte ale unei aşezări datînd din anul 500 î.e.n.

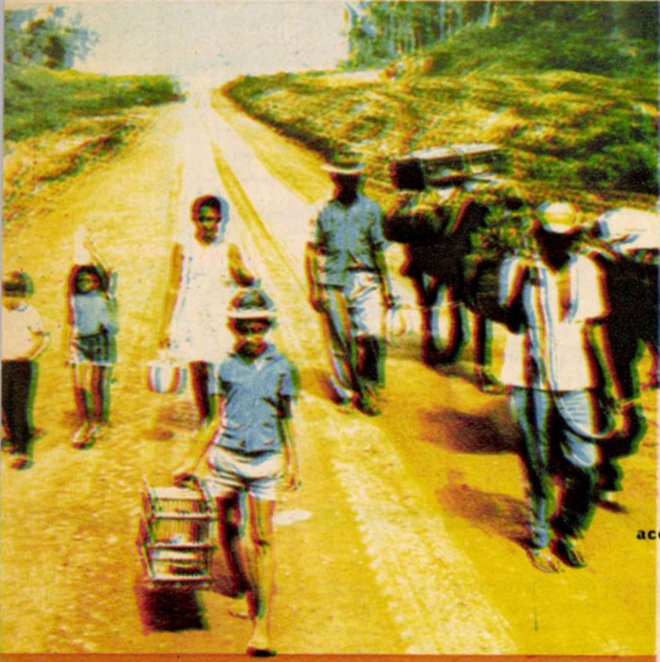

Bătălia cu „infernul verde“

Bătălia omului cu jungla necunoscută a Amazoniei continuă. Peste 10 000 de lucrători brazilieni lucrează zi şi noapte la uriaşa şosea care va lega, traversînd «infernul verde», cele două oceane: Atlantic şi Pacific. Sosiţi în mare parte din «ţinutul setei» — Sertâo — lipsit de apă şi cu pămîntul pîrjolit de secetă, ei trebuie să reziste unui riguros examen fizic şi moral. Să învingă un nou şir de greutăţi impuse de neştiutele capcane ale junglei, de ploile tropicale brutale şi deprimante, de şerpii şi insectele veninoase.

În urma lor sosesc oamenii care vor popula terenurile defrişate de-o parte şi de alta a şoselei şi care vor construi noile aşezări. Pe jos, călare sau cu camionul, lucrătorii agricoli brazilieni din diferite regiuni, însoţiţi de familiile lor, vin să-şi întemeieze aici noi cămine, să fertilizeze solul nelucrat.

În imagine vă prezentăm o astfel de familie, care strîngîndu-şi avutul gospodăriei situate la sute de kilometri depărtare, au venit aici mînaţi de speranţe.

Savana nordului

Printre copaci uriaşi, tigrii se plimbă în voie, alături de maimuţe şi de gingaşele antilope africane—Kudu. Mai departe, pe o pajişte verde se distinge silueta unui uriaş rinocer. O grădină zoologică obişnuită, veţi spune. Foarte adevărat. Dar surprinzător este faptul că această grădină zoologică este situată nu foarte departe de Cercul polar. Încercarea zoologilor de a-i adapta pe uriaşii savanelor si alte vieţuitoare din clima caldă la temperaturile nordului a reuşit şi, începînd din anul 1964, în marele parc zoologic de la Kolmärden mii de vieţuitoare, aparţinînd a 85 de specii, trăiesc ca la ele acasă. Pe malul fiordului Brâviken, pe o întindere de 250 de hectare, specialiştii au creat un cadru natural adecvat dezvoltării fiecărei specii — o adevărată savană. Astfel, vizitatorii care vin aici pot trece fără mari greutăţi de la Pol în... Sahara. Doar în timpul zăpezilor, unii dintre pensionarii parcului sînt adăpostiţi în încăperi încălzite. În rest, vizitatorii pot întîlni în această neobişnuită grădină elefanţi şi girafe, gorile şi urşi, antilope şi tigri, delfini şi gingaşe păsări ale paradisului.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ECATERINA ROŞCA

PERLE ALBE, PERLE NEGRE

În vechime, locuitorii de pe meleagurile Extremului Orient au denumit perla «lacrima zeilor», atribuind acestui misterios dar al naturii uimitoare proprietăți curative. Cu timpul însă, perla a devenit obiect de podoabă, un apanaj al celor avuți, prețuind mai mult chiar decît aurul.

Munca scufundătorilor, care aduceau la suprafață scoicile perliere, a fost dintotdeauna riscantă, pînă la punerea în pericol a vieții celui ce le culegea; căci, în afară de presiunea apei, care apăsa timpanele și făcea ca sîngele să zvîcnească în tîmple, mai erau și rechinii care, deseori, i-au atacat pe scufundători.

Este greu de precizat unde și cînd anume a intrat omul pentru prima oară în posesia perlei. Există mărturii care atestă că locuitorii vechiului Babilon se îndeletniceau cu pescuitul scoicilor perliere din Golful Persic încă acum 27 de secole. Și în China, perlele erau cunoscute din vremuri străvechi. O lucrare din secolul al III-II-lea î.e.n. consemnează că cel mai de seamă dar primit de legendarul împărat Yui a fost o perlă. Cultul perlei a stăpînit, de asemenea, atît pe vechii greci, care au aflat de existența ei prin fenicieni, cît și pe romani. Mica pietricică sidefie a aprins și imaginația conchistadorilor spanioli, dornici de îmbogățire.

Pe la sfîrșitul secolului trecut, cînd perlele erau cerute în cantități din ce în ce mai mari, fiul unui negustor japonez — Kokiti Mikimoto — a încercat să obțină perle de cultură. Încercările sale au durat timp de 19 ani și, în sfîrșit, în anul 1907, izbutește să obțină primele perle sferice din așa-zisele plantații subacvatice. Pentru a se obține prețioasa pietricică, stridia este supusă unei adevărate operații chirurgicale, care poate fi efectuată numai de specialiști. După ce a fost adusă la suprafață de pescuitoarele «ama», în corpul stridiei este introdus un fragment de sidef (nucleul viitoarei perle) învelit într-o fîșie de țesut viu, provenit de la o altă stridie. Așezate apoi în coșuri, scoicile perliere (stridiile) sînt introduse în apele calde din Golful Ago, unde vor sta scufundate la o adîncime de 1,20 m, timp de cîțiva ani.

Tot prin acest fel de tratament, japonezii au reușit să obțină și perla neagră (din prima imagine) care este mult mai rară. Crescătoriile unor astfel de perle se află situate în Golful Kabira, care este singurul loc din lume unde scoicile producătoare de perle negre s-au putut adapta. Experții atribuie acest lucru unor factori specifici, printre care temperatura golfului și direcția valurilor. Scoica perlieră — pineda margaretifera — creează perla neagră, timp de 2—3 ani.

Cu toate că în prezent există o așa-zisă industrie perlieră, pescuirea scoicilor producătoare se face prin aceeași veche metodă — scufundarea în adîncuri a culegătorilor. Această muncă grea, care deseori necesită oprirea respirației pînă la 2 minute, este făcută de aceleași tinere «ama» cu obraz palid și respirație greoaie, care au moștenit această îndeletnicire de la mamele lor.

Sporturi tradiționale

Tirul cu arbaleta

În fiecare an, la 3 septembrie, în mica republică San-Marino se poate vedea un spectacol deosebit. Șiruri lungi de oameni se îndreaptă spre arbaletele grele ale cetății pentru a trage cu ele la țintă. Aceste arbalete sînt făcute de puțină vreme, dar ele reprezintă copii exacte după originalele antice, păstrate în turnul La Fratta, cel mai înalt dintre cele trei turnuri din San-Marino. De aici, din amenajările acestea străvechi, se făceau în evul mediu observații în împrejurimile cetății. La apropierea dușmanului, un clopot mare îi chema pe cetățenii aflați în cetate. Toți bărbații, începînd cu vîrsta de 12 ani, aveau datoria să stăpînească arta tragerii cu arbaleta, să fie pregătiți pentru apărarea cetății.

Tradiția s-a păstrat, căpătînd însă un pronunțat caracter sportiv, competițional. Întrecerile desfășurate cu regularitate desemnează în fiecare an noi campioni care, la rîndul lor, se ocupă îndeaproape de antrenarea copiilor aflați în pragul vîrstei de 12 ani. Iată cum un vechi instrument al războiului și-a găsit o altă întrebuințare, oferindu-le cetățenilor liliputanei țări, posibilitatea de a-și cultiva agerimea și îndemînarea.

Paula BOTIȘ

KENDO

În Japonia contemporană, printre numeroasele obiceiuri și preocupări tradiționale a fost păstrat și Kendo, o străveche întrecere cu caracter sportiv. Practicat odinioară de către samurai (nobili japonezi), care-l incluseseră în sistemul lor de pregătire, Kendo era un mijloc eficace de antrenare a acestora în mînuirea cu măiestrie a paloșului și a suliței.

În zilele noastre, Kendo-ul s-a modernizat și el, cele două instrumente războinice fiind înlocuite cu bastoane de bambus de dimensiuni riguros stabilite: 1,1 metri lungime și 1,4 kilograme greutate. Dar ritualurile și regulile lui au rămas, în cea mai mare parte, neschimbate.

Întrecerile încep în zorii zilei cînd, la chemarea sunetelor puternice ale tobei «taiko», luptătorii, înarmați cu asemenea bastoane, urcă, doi cîte doi, desculți, îmbrăcați în haine largi care să nu le stînjenească mișcările, pe un podium de scînduri. Aici, în prezența a trei arbitri — unul lîngă podium iar ceilalți doi în preajma concurenților — aceștia «înarmați» la rîndul lor cu stegulețe albe și roșii, ei încep lupta. Cu «sintai»-ul — cum i se spune paloșului de lemn — ținut în cinci poziții clasice, luptătorii se apără și se atacă, fiecare atac fiind însoțit de strigăte tradiționale, menite să-l demoralizeze pe adversar, strigăte apreciate și ele de arbitri, după expresivitatea și eficacitatea lor. Sînt admise loviturile la cap, la gît și la corp, acestea fiind însă totalmente inofensive, deoarece capul fiecărui luptător este acoperit cu un coif rezistent, fața cu o mască din bambus sau plastic, iar tunica e dublată pe dedesupt cu o căptușeală groasă de fetru.

Demn de remarcat este faptul că acest sport, care contribuie la dezvoltarea agilității, cîndva un privilegiu al bărbaților, se bucură în momentul de față de mare trecere și în rîndul fetelor, al elevelor îndeosebi. Se petrece, pare-se, și cu acest original și interesant sport japonez, exact ceea ce se întîmplă cu fotbalul la noi și prin multe alte țări: devine, adică, al tuturora, ceea ce-i demonstrează, convingător, frumusețea și eficiența.

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

NUMAI PINĂ LA 25 IULIE VĂ PUTETI REÎNNOI ABONAMENTUL LA REVISTA PREFERATĂ «CUTEZĂTORII»

„FLOAREA PRIETENIEI" PE MELEAGURILE JUDEȚULUI COVASNA

Nu de mult s-a întîmplat să fim martorii unei imagini sportive mai puțin obișnuite. Aflîndu-ne la Sfîntu Gheorghe, deodată am văzut apărînd zeci și zeci de copii pe biciclete, un convoi întins pe cîteva sute de metri și avîndu-l în frunte pe cunoscutul cicloturist, profesorul Acațiu Feier, organizator al mai multor expediții pionierești pe două roți pe trasee din țară și străinătate. Am aflat, cu acest prilej, că cei peste 100 de cicloturiști soseau din expediția «Floarea prieteniei» (etapa județeană), la care au participat 12 echipaje, fiecare fiind condus de cîte un profesor.

Formate din cîte 10 elevi, marea lor majoritate de la școlile generale din mediul sătesc, echipajele acestea pe două roți au efectuat turul județului Covasna, parcurgînd, în cinci etape, aproape 400 de km. Micii cicloturiști au trecut prin Întorsura Buzăului, Covasna, Tîrgu Secuiesc și Baraolt, înnoptînd în ospeție pe la camine, școli și gospodari. În timpul popasurilor au vizitat complexe industriale, cartiere noi și numeroase locuri istorice, întocmind schițe panoramice ale locurilor, inițiind și desfășurînd diverse concursuri «Cine știe, cîștigă», susținînd examene de circulație, organizînd manifestări artistice, întreceri de mini-fotbal și trageri cu arma cu aer comprimat. Fiecare dintre aceste activități a fost apreciată și notată de juriu, conform prevederilor originalului regulament al competiției, acordîndu-se puncte pe baza cărora s-a alcătuit clasamentul final al expediției. Pe primele trei locuri s-au clasat, în ordine, echipajele de la Școala generală din Valea Crișului, Liceul din Covasna **și** Școala Generală nr. 7 din Sfîntu Gheorghe, **urmate la mică diferență de toate celelalte formații participante.**

Această frumoasă expediție pe biciclete, organizată anual de Consiliul județean Covasna al Organizației pionierilor în colaborare cu Inspectoratul școlar județean și cu sprijinul miliției, a intrat în tradiția activității cicloturistice rezervată elevilor care, de la o ediție la alta, participă în număr tot mai mare.

TRAIAN ANDRONACHE

Cutezătorii 29

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
BUCURESTI 33 — TELEFON 17 60 10.

Redactor-șef: **MIHAI NEGULESCU**
Redactor șef adjunct: **OVIDIU ZOTTA**
Secretar general de redacție: **IOAN DONCA**

Administrația: **Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.**
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ. CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE INTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA» SERVICIUL IMPORT-EXPORT, PRESA BUCUREȘTI-CALEA GRIVIȚEI NR. 64—66 P.O.B. — 2001

Redactor artistic: **POMPILIU DUMITRESCU**
Secretar de redacție: **LUCIA SICOMAȘ**

K

LA BRADUL SINGURATIC

DESENE: VIORICA MIHĂESCU

SCENARIUL: LUDOVIC BOKOR ȘI VAL DUMITRESCU

5

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: *PIONIERII DE PE DÎMBUL CU BRAZI, DUPĂ CE HOTĂRĂSC PRIN VOT SĂ NU PĂRĂSEASCĂ TABĂRA, REUȘESC SĂ RIDICE URMA PRIN MULAJ. TOTODATĂ, STABILESC MĂSURI DE PAZĂ ȘI OBSERVARE A TERITORIULUI TABEREI. FEMEIA AFLATĂ ÎN COMPANIA BĂRBATULUI STRĂIN ÎL VIZITEAZĂ PE BĂTRÎNUL BIJUTIER, CU CARE SE ÎNȚELEGE ASUPRA UNUI ALT MOD DE ȚINERE A LEGĂTURII. ORGANELE DE MILIȚIE CONTINUĂ SĂ SUPRAVEGHEZE CASA BIJUTIERULUI.*

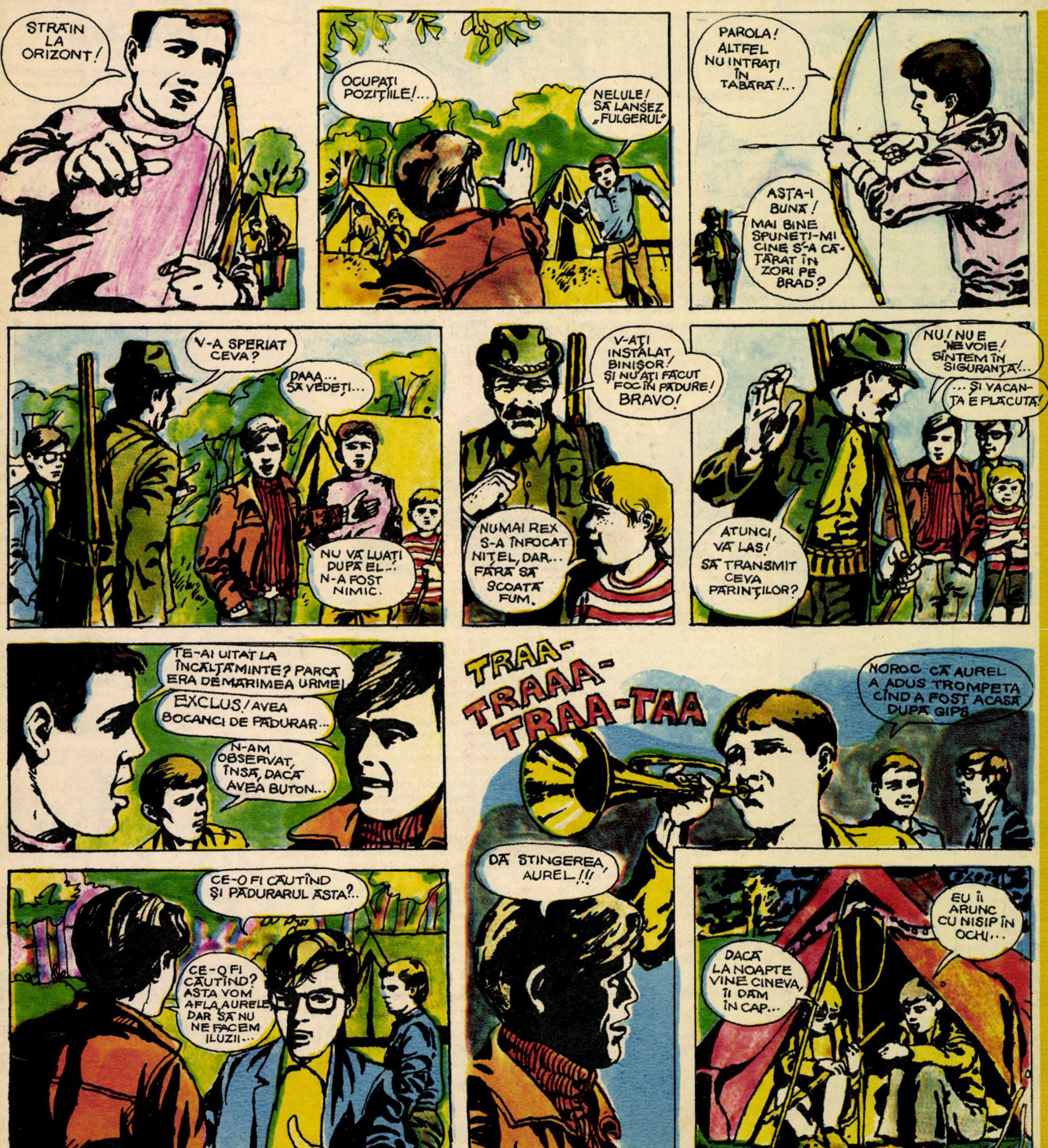
STRĂIN LA ORIZONT!
OCUPAȚI POZIȚIILE!...
NELULE! SĂ LANSEZ „FULGERUL"
PAROLA! ALTFEL NU INTRAȚI ÎN TABĂRĂ!...
ASTA-I BUNĂ! MAI BINE SPUNEȚI-MI CINE S-A CĂȚĂRAT ÎN ZORI PE BRAD?
V-A SPERIAT CEVA?
DAAA... SĂ VEDEȚI...
NU VĂ LUAȚI DUPĂ EL... N-A FOST NIMIC.
V-AȚI INSTALAT BINIȘOR! ȘI NU AȚI FĂCUT FOC ÎN PĂDURE! BRAVO!
NUMAI REX S-A ÎNFOCAT NIȚEL, DAR... FĂRĂ SĂ SCOATĂ FUM.
NU! NU E NEVOIE! SÎNTEM ÎN SIGURANȚĂ!...
...ȘI VACANȚA E PLĂCUTĂ!
ATUNCI, VĂ LAS! SĂ TRANSMIT CEVA PĂRINȚILOR?
TE-AI UITAT LA ÎNCĂLȚĂMINTE? PARCĂ ERA DE MĂRIMEA URMEI!
EXCLUS! AVEA BOCANCI DE PĂDURAR...
N-AM OBSERVAT, ÎNSĂ, DACĂ AVEA BUTON...
TRAA-TRAAA-TRAA-TAA
NOROC CĂ AUREL A ADUS TROMPETA CÎND A FOST ACASĂ DUPĂ GIPS
CE-O FI CĂUTÎND ȘI PĂDURARUL ĂSTA?..
CE-O FI CĂUTÎND? ASTA VOM AFLA, AURELE, DAR SĂ NU NE FACEM ILUZII...
DĂ STINGEREA AUREL!!!
EU ÎI ARUNC CU NISIP ÎN OCHI...
DACĂ LA NOAPTE VINE CINEVA, ÎI DĂM ÎN CAP...
VA URMA

Cutezătorii 30

JOI, 26 IULIE 1973
ANUL VII (305)
16 pagini, 1 leu

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

În acest număr:

FORUM PIONIERESC '73 PAGINA 2

COPIII ȘI NATURA / PAGINA 5

DELFINII SUDULUI... PAGINA 13

FORUM '73

Timp de o săptămînă, aproape o sută de băieți și fete, reprezentanți ai tuturor unităților de pionieri din județul Bihor s-au întîlnit în tabăra de la Nucet, la cel de al doilea Forum județean.

Dintre copiii sosiți aici, Nela Cărăușan, Ludovic Kovacs, Mariana Pop, Matilda Boko, Mihaela Aromânesei și alți cîțiva s-au constituit într-un grup aparte: al pionierilor corespondenți. Și cum stă bine unor reporteri, chiar din prima zi au început documentarea și realizarea primului număr al gazetei «Semafor Cutezătorii» — Nucet'73.

Pentru a vă putea face o părere despre interesantele activități desfășurate de pionierii taberei, este suficient să dăm cuvîntul doar cîtorva dintre însemnările harnicilor noștri prieteni:

«În mijlocul unei poieni, înconjurată de răcoare și verdeață, se desfășoară Tribuna Forumului. Pioniera Sanda Firez, locțiitor al președintelui C.N.O.P. amintește despre cîteva frumoase rezultate obținute de noi, pionierii bihoreni: 23 de titluri de «unitate fruntașă», 120 de «detașament fruntaș », 5 426 pionieri distinși cu trese de gradul I, 4 015 cu trese de gradul II...»

«Discuțiile noastre rezervă un spațiu anume și pentru prietenia cu viitorii pionieri: «Trebuie să fim mereu alături de ei, din prima zi de școală și chiar din grupa mare, de la grădiniță. Fiecare acțiune pionierească a detașamentului să fie pentru ei un pas înainte spre momentul primirii cravatei «— Ana Dușan, Liceul din Vașcău.

„«Insigna prieteniei» între pionierii de la sat și oraș, între toți copiii, aș vrea să strălucească pe piepturile tuturor purtătorilor cravatei pionierești" propuneau Marcel Miclean, Camelia Pascu, Ileana Boroș și alții care au vorbit despre prietenie.

«...Întîlnirile cu grănicerii, cu pompierii, au adus zilelor de tabără un plus de frumusețe. Fotografiile făcute de fotoreporteri, cu aceste ocazii, sporesc bogăția albumului cu imagini din drumețiile, excursiile și întrecerile sportive la care au participat pionierii în aceste zile de neuitat în Tabăra-Nucet'73.

Peste cîteva zile, în pitoreasca tabără de la Bucșoaia se vor întîlni pionieri aleși să participe la Forumul județean de la Suceava. Programul, din care nu vor lipsi cîntece, jocuri și excursii, mai cuprinde, de asemenea, și adunări de lucru, în care pionierii vor povesti despre succesele și insuccesele din activitatea grupelor, detașamentelor și unităților, despre modul de remediere a unor neajunsuri.

Ce așteptați de la Forumul județean? i-am întrebat pe doi delegați, pionierii Carmen Arbunescu (Școala generală nr. 2, clasa a V-a) și Mihnea Ciortescu (Școala generală nr. 1, clasa a VI-a) din Suceava.

— Mă voi afla pentru prima dată într-o astfel de tabără. Fiind comandantă de detașament, voi avea ce povesti la Forum, despre activitatea noastră, despre felul în care am inițiat o bibliotecă a detașamentului, acțiune la care au participat toți pionierii din grupe, aducînd cărți, înregistrîndu-le, reparîndu-le, urmărind împrumutarea și restituirea lor. Rezultatul a fost îmbucurător pentru noi: toți pionierii citesc mai mult decît înainte.

Mihnea ne spune, la rîndul său:

— Ce aștept eu de la Forum? Multe, dar mai ales sper să învăț de la alți pionieri cum să ne amenajăm o pistă aplicativă pentru exerciții sportive, în vederea pregătirii noastre pentru apărarea patriei. Această problemă interesează în mod deosebit unitatea noastră de pionieri.

La închiderea ediției corespondentul nostru de la Tîrgu-Mureș, pionierul Alexandru Pop, ne comunică:

Ne aflăm în tabără la Lăpușna, într-o pădure plină de răcoare, unde se desfășoară lucrările Forumului județean. Sîntem 114 delegați. Ne-am împrietenit nu numai în cadrul unor concursuri și excursii, dar și în toiul unor discuții purtate la «temperaturi înalte», vreau să spun, discuții în contradictoriu. Într-o astfel de discuție s-au făcut optsprezece propuneri pentru viitoarele activități pionierești.

Păcat că Alexandru nu ne-a scris care sînt acele propuneri. Sperăm, ca măcar în parte, să le auzim mai tîrziu, la Forumul Național, la Livada.

CAMELIA DINU

DUMITRU CERNAT

LILIANA RADU

Soli ai pionierilor români la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților

ANGELA PETROVICI

PETRU TIVADAR

La cel de-al X-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Berlin, R.D. Germană, în cadrul delegației Uniunii Tineretului Comunist și a Uniunii Asociației Studenților Comuniști din țara noastră vor participa și reprezentanți ai Organizației Pionierilor din România.

Solii pionierilor români la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților sînt Angela Petrovici, Dumitru Cernat, locțiitori ai președintelui Consiliului Național al Organizației Pionierilor, Liliana Radu, locțiitor al președintelui Consiliului Municipal București al Organizației pionierilor, Camelia Dinu, pionier-comandant de unitate din orașul Giurgiu, Petru Tivadar, pionier-comandant de unitate din județul Maramureș. De asemenea, din delegație mai fac parte tovarășii Ion Crînguleanu, activist al C.N.O.P., Dumitru Popescu, instructor al Consiliului județean Dolj al Organizației pionierilor și Silvia Brezan, comandant instructor din județul Prahova.

Stelian Ciută

Coperta noastră:
«DANSUL PRIETENIEI» (imagine primită de la colegii noștri din Republica Democrată Germană).

La închiderea ediției

În frumosul oraș istoric Prešov din R.S. Cehoslovacă s-a desfășurat cea de a XVII-a ediție a «Tetratlonului atletic internațional» dotat cu Cupa prieteniei, competiție tradițională, rezervată micilor atleți pionieri și școlari la care au participat reprezentative din zece țări.

După trei zile de concurs, reprezentativa țării noastre, formată din pionierii Școlii generale nr. 10, Pitești, a ocupat primul loc cu 2 822 puncte, urmată de reprezentativele din: R.P. Mongolă — 2 761 puncte, R.P. Bulgaria — 2 750 puncte, U.R.S.S. — 2 727 puncte, R.P. Ungară — 2 642 puncte, R.S. Cehoslovacă — 2 542 puncte, R.P. Polonă — 2 396 puncte, R.D. Germană — 2 296 puncte, Franța — 1 710 puncte și Finlanda — 1 641 puncte.

Reprezentativei României i s-a mai decernat și Cupa pentru cel mai bun punctaj obținut în etapa națională, oferită de revista poloneză pentru pionieri, «Swiat Mlodych».

prof. Dan Matei
Comisia sport-turism — C.N.O.P.

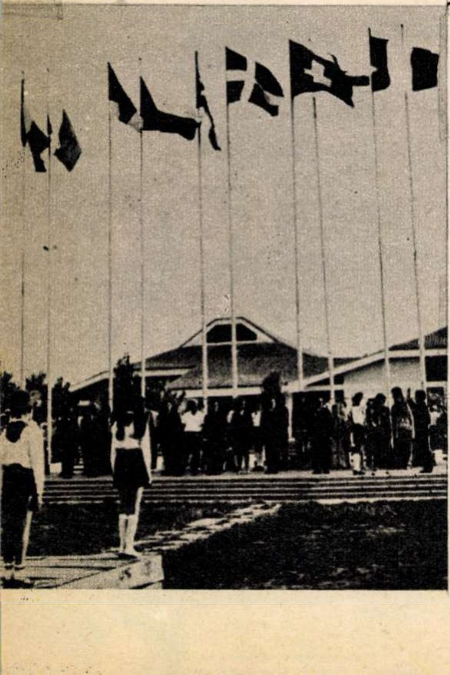

NĂVODARI - TABĂRA PRIETENIEI

Zilele trecute, în însorita stațiune de pe litoral, a avut loc festivitatea de deschidere a Taberei internaționale Năvodari '73, unde au venit să-și petreacă vacanța, alături de pionieri români, copii din 21 de țări ale Europei, Asiei, Africii și Americii Latine.

La festivitate au participat tovarășul George Crișovan, secretar al Comitetului județean Constanța al P.C.R., Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, activisti ai organizatiei.

În cuvîntarea rostită cu acest prilej, tovarășul Virgiliu Radulian a prezentat copiilor tabloul minunat al pămîntului dobrogean, înflorirea pe care a cunoscut-o acesta în anii socialismului, adresînd totodată, tuturor celor prezenți, un călduros salut din partea celor 2 milioane de pionieri ai patriei.

În răcoarea serii, oaspeți și gazde au participat, apoi, la un spectacol plin de poezie prezentat de copii, delegați ai fiecărei țări.

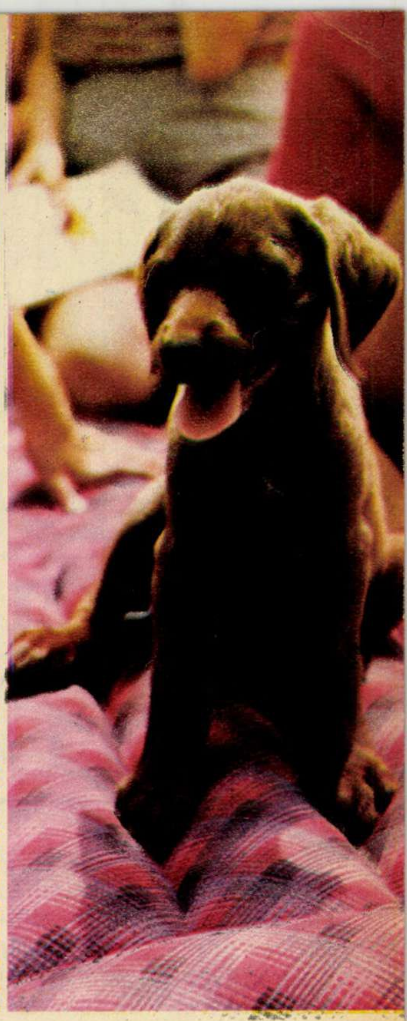

49 + 1 în... expediție

Într-o frumoasă poiană din pădurea Făget, pionierii împreună cu uteciștii Liceului nr. 3 din Cluj au hotărît să-și construiască o originală tabără științifică. Amplasată în corturi, tabăra este înconjurată de liniștea pădurii peste care se aude susurul unui izvor, cîntecul păsărelelor și veselia copiilor. Echipajul este format din 49 de membri, 50 dacă-l numărăm și pe Macko, un cățel tare simpatic și care și-a luat în primire cu multă seriozitate postul de paznic al taberei.

Cele 5 grupe de pionieri, în care se află și cîte un utecist, și-au luat fiecare sarcini diferite de cercetare științifică în domeniul biologiei, hidrologiei, botanicii, topografiei etc.

La alcătuirea programului taberei au fost prevăzute și întîlniri cu oameni de știință din Cluj: geologul Nicolae Meszaros, astronomul Ioan Xantus, geograful Iosif Tővisi, ornitologul Nicolae Beldi, paleontologul Herman Fucs.

O parte dintre pionieri s-au constituit și într-o grupă de folcloriști, dornici să cunoască obiceiurile populare din comunele Tăuți și Florești.

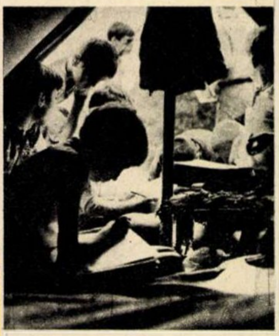

Materialele adunate de-a lungul activității taberei vor constitui, în toamnă, obiectul unei expoziții.

De remarcat este faptul că tabăra funcționează prin autogospodărire, fiecare membru participînd la toate treburile și acțiunile ei.

Din activitatea taberei nu lipsesc jocurile și întrecerile sportive, concursuri «cine știe, răspunde», întreceri între grupe pentru cea mai bună gospodărire.

Cele mai importante evenimente petrecute în tabără și, desigur, mai toate sînt importante, vor fi notate în jurnal de către cronicarul taberei, Balas Soó.

Fotoreportaj:
CĂLIN CREȚU

A șasea viză
PENTRU
PAȘAPORTUL CUTEZĂTORII '73
la marele concurs de turism
„TROFEELE VACANȚEI"

TALON
„TROFEELE VACANȚEI"
C 305

SE DECUPEAZĂ ȘI SE LIPEȘTE PE «PAȘAPORTUL CUTEZĂTORII

ŞTAFETA CUTEZANŢEI

«... Răspunzînd cu entuziasm chemării partidului, tineretul patriei noastre a mers pe marile șantiere pentru a-și aduce prin muncă contribuția la făurirea socialismului în România».

NICOLAE CEAUȘESCU

GENEROS CURCUBEU PESTE TIMP

În anul 1948, cînd întregul nostru popor se angajase în uriașul efort de construcție a unei noi economii, răspunzînd chemării partidului, tinerii — muncitori, țărani, elevi și studenți au pornit cu entuziasm la muncă. Din acel înalt miez de vară, avea să strălucească pe șantiere flacăra luminoasei tradiții a muncii voluntar-patriotice, aprinsă de brigadierii de la Bumbești-Livezeni, Lunca Prutului, Galați, Salva-Vișeu.

Tradiția glorioasă a acelor ani fierbinți de muncă a fost preluată și înnobilată, ca o adevărată stemă a muncii în anii care au urmat, de zeci și sute de mii de tineri ai generației noastre.

Pe Someș, la Tîrgoviște, la Rogojelu ori Turceni, pe Valea Mostiștei ori pe terasa Brăilei, tinerii deprind de la brigadierii primelor șantiere știința de a munci și de a trăi în chip comunist, acea nobilă chemare de a-și închina toate forțele înfăptuirii noilor și măreților sarcini cerute de edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate.

•MOSTIȘTEA-ȘANTIER NAȚIONAL AL TINERETULUI

•PLOAIE LA COMANDĂ

•ÎN CÎMPIA BĂRĂGANULUI

•BUCUREȘTI ... PORT LA DUNĂRE

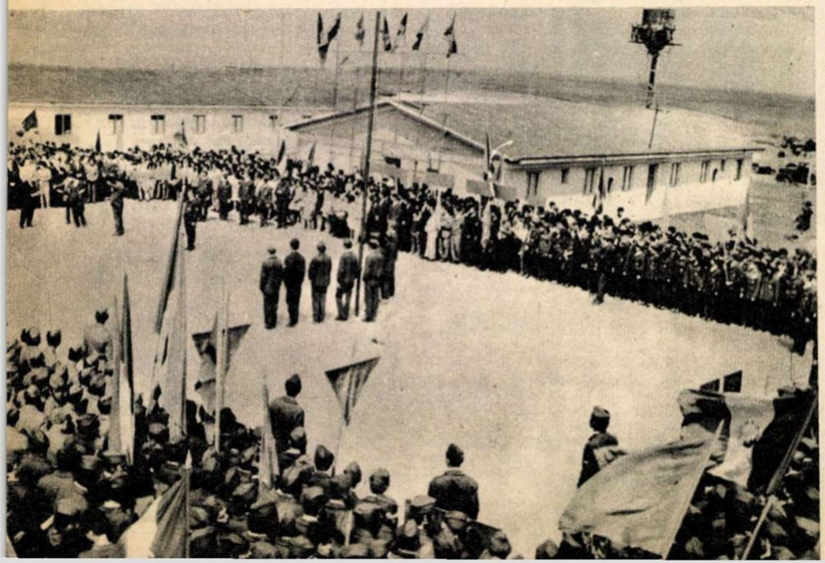

DIN CRONICA FAPTELOR DE AUR

IULIE 1948

● Pe cele patru şantiere naţionale de muncă patriotică ale tineretului munceau aproximativ 11 000 de brigadieri.

● Alţi 275 000 tineri participau zilnic la activităţi voluntar-patriotice pe şantierele locale, în număr de aproape 300.

● Brigada II Constanţa şi brigada I Olt din sectorul Rafaila (Bumbeşti-Livezeni) au terminat străpungerea tunelului Piciorul Dragului cu 5 zile înainte de termen. Acest lucru a fost posibil prin elanul puternic de care au dat dovadă brigadierii (din ziarul «Tînărul Muncitor»).

● În numai treizeci de zile, brigadierii de pe Şantierul Naţional de la Lunca Prutului au adăugat digului 67 000 m c pămînt şi balast şi au defrişat 32 000 m p teren, depăşind cu 15 la sută prevederile planului.

IULIE 1973

● Peste 15 000 de brigadieri lucrează cu excelente rezultate în cadrul a 11 şantiere naţionale ale tineretului.

● Numai numărul elevilor şi studenţilor care lucrează în cadrul celor 1 050 de şantiere locale ale tineretului este de 300 de mii.

● 80 la sută din tinerii aflaţi pe şantierele naţionale sînt înscrişi la cursuri de calificare, ridicarea calificării sau policalificare.

● Brigăzile conduse de Farcaş şi Aldea au terminat cu peste 18 luni mai devreme străpungerea galeriei de fugă de la Mărişelu (Someş), realizînd economii de circa 3 milioane lei. Performanţa a fost posibilă datorită gradului avansat de mecanizare a lucrărilor (90—95 la sută), calificării înalte şi disciplinei în muncă a minerilor.

● 1 250 de brigadieri lucrează pe şantierul naţional de la Valea Mostiştei, ale cărui amenajări vor asigura în final irigarea a peste 200 000 hectare teren.

— Pentru mine a fost o mare bucurie, faptul că imensa lucrare pe care o are de executat trustul nostru a fost declarată șantier național al tineretului, ne spunea, zilele trecute inginerul Aurel Popa, directorul Trustului de Construcții pentru îmbunătățiri funciare-București. În urmă cu douăzeci și unu de ani, la o astfel de înaltă școală a muncii, pe șantier, mi-am început și eu activitatea de brigadier... Și astăzi, după atîta vreme, în drumurile mele prin Bărăgan, mi-i drag să poposesc la șantierele de la Ciornuleasa, Curcani și Sultana, locuri unde-i văd la lucru și pot sta de vorbă cu tinerii în salopete albastre, cu brigadierii.

Mostiștea — șantier național al tineretului — o întindere de două sute de mii de hectare! Bărăgan peste care privirea se pierde fără opreliști, în peisajul monoton, pînă departe, departe la marginile zării. Acum, mii de hectare de cîmpii secetoase din sud-estul țării, mîine, mii de hectare de cîmpii roditoare.

— Sistemul hidrotehnic pentru irigație, navigație și energie electrică Mostiștea, începe, în fața unor planuri, prezentarea acestui mare sistem, inginerul Constantin Tatu, constituie o lucrare complexă, care în final va aduce profunde transformări în agricultură, industrie, transport și în viața oamenilor acestor locuri. Deocamdată, planurile prevăd amenajarea unei suprafețe irigate de peste 200 000 hectare, lucrări de combatere a eroziunii solului pe 11 000 hectare, sistematizarea pădurilor pe 550 ha și amenajări piscicole pe o suprafață de 6 000 ha. Adăugînd la toate acestea lucrările pentru navigație — ecluze, porturi — apoi amenajările hidroenergetice, folosirea apei în scopuri industriale și crearea unor frumoase zone de agrement, ne putem da seama de viitorul drum al apei care va fertiliza ogoare, va purta vase, va produce energie electrică.

La una din brigăzile șantierului Ciornuleasa, la transformator, l-am cunoscut pe tînărul Ion Moraru. De curînd absolvent al institutului, este unul dintre cei mai activi de pe șantier. Destul de greu de găsit într-un loc anume, îl poți întîlni în punctele cele mai importante ale lotului, oriunde se ivesc probleme, oriunde trebuie găsite noi soluții. «Îmi fac datoria ca orice utecist, ne spune el, lucrez alături de tinerii veniți din sate, mulți absolvenți ai școlilor profesionale, tineri sosiți din orașe. *Aici* munca nu este ușoară, dar mi-ar fi greu să nu fiu *aici*, știind că este nevoie de mine într-un loc unde se construiește».

De nenumărate ori, pe drumurile de pulbere ale șantierului, în cîmpie, ești tentat să-ți ridici ochii de pe schițele de plan, să încerci să-ți închipui ramificate pe mii de hectare arterele de beton ale sistemului de irigații. Încerci să vezi «poarta de intrare» a Dunării în acest sistem, punctul situat între comunele Mănăstirea-Ilfov și Dorobanțu-Ialomița, apoi canalul lung de zeci de kilometri care va ajunge la prima stație de pompare. Lacul Iezer-Mostiștea, cu o suprafață de 3 000 hectare. Apa din acest întins lac, precum și aceea din lacurile Frăsinet, Preasna, va pătrunde în uriașul sistem de conducte aducînd pe întinsele cîmpuri din jur, de peste 200 000 ha, atît de așteptata «ploaie... la-comandă».

Trecînd de lacul Frăsinet și Preasna mai departe, apa va urca în canalul Mostiștea-Cernica, prin pompe și ecluze, la o diferență de nivel de peste 50 m! Odată creată această posibilitate de navigație, nu e greu să ne imaginăm momentul intrării navelor de la Dunăre la București. Capitala noastră va deveni... Portul București!

Cîte n-ar mai fi de spus despre cele 20 000 ha din sistemul de irigații Curcani, care va fi predat în primăvara anului viitor, despre lucrările de la stația de pompare Sultana, de pe lacul Iezer-Mostiștea, care va fi gata la sfîrșitul acestui an, sau despre cele aproape zece mii de hectare pe care lucrarea este terminată... Dar poate cele mai multe lucruri ar trebui spuse despre oamenii care muncesc aici, despre tinerii celor patru brigăzi ale județului Ilfov, despre toți cei 1 300 de tineri brigadieri care muncesc pe șantierul național de la Valea Mostiștei... «oamenii de șantier, ne spunea tînărul Cornel Teodorescu de la lotul Sultana, povestindu-ne despre brigadieri, sînt niște oameni deosebiți. La puțin timp după ce se cunosc, după ce muncesc împreună, se leagă prietenii. Toți se constituie într-un fel de mare familie, unită, solidară — familia șantierului — cu aceleași preocupări și aspirații. Noi, cei mai tineri, avem alături mulți brigadieri ai șantierelor naționale de acum zece, cincisprezece ani. Lîngă ei învățăm să muncim, să trăim ca tineri revoluționari și prin faptele noastre, stringem mîna primilor brigadieri din 1948 care făceau să «răsune Valea» de elanul lor tineresc».

O strîngere de mînă, încununată de mari fapte de muncă, fapte ce vin să înscrie, ca un generos curcubeu peste timp, cronica izbînzilor în muncă a tinerei generații a țării.

LIDIA NOVAC

Copiii și Natura

Considerînd drept o datorie a sa de onoare să acționeze pentru înfăptuirea politicii partidului și statului nostru de realizare și menținere a cadrului favorabil dezvoltării armonioase a vieții, în spiritul **Legii privind protecția mediului înconjurător în R.S. România.** Organizația pionierilor înțelege să-și integreze deplin eforturile în mișcarea unitară, desfășurată pe plan național, a tuturor factorilor angajați în slujba nobilei cauze a ocrotirii naturii.

Paralel cu consemnarea unor succese meritorii în activitatea neîntreruptă de asigurare a echilibrului ecologic, pionieria este hotărîtă să-și susțină entuziasmul cu argumentele muncii organizate pentru a se afla în primele rînduri ale ocrotitorilor naturii.

Lucrările unei acțiuni inedite, cu perspective generoase, organizată de Consiliul Național al Organizației pionierilor, cu sprijinul Ministerului Educației și Învățămîntului — e vorba de **Stagiul internațional pentru formarea animatorilor mișcărilor de copii și adolescenți în domeniul educației pentru conservarea mediului înconjurător** — desfășurate între 16 și 23 iulie la București și Orașul Victoria — sînt, principial și practic, o garanție pentru seriozitatea și temeinicia cu care Organizația pionierilor din R.S. România înțelege să-și angajeze eforturile în bătălia pentru protejarea mediului înconjurător.

Deși, programatic, **Stagiul** a prilejuit întîlnirea educatorilor, copiii au fost omniprezenți. La Palatul pionierilor din București, apoi în orașul Victoria, pionierii naturaliști au ținut să-și prezinte, cu îndreptățită mîndrie, activitatea de scutieri ai naturii! După ce au asistat la lucrările practice de determinare a gradului poluării mediului înconjurător, efectuate de membrii cercului pionieresc de ocrotire a naturii «Floare de colț», la Stația de epurare a apei din cadrul Combinatului chimic, participanții la Stagiu au fost oaspeții elevilor Școlii generale din Orașul Victoria — un remarcabil centru de ocrotire a naturii, admirativ apreciat, ca și activitatea profesorului Nicolae Diminescu, conducătorul cercului. De asemenea, oaspeții s-au întîlnit cu pionierii Școlii generale din comuna Recea. Tinerii naturaliști — Carmen Clonțea, Monica Belean, Carmen Bunea, Adrian Taropa, Mircea Bucurenciu, Adrian Romali — membrii de frunte ai cercului «Floare de colț», au demonstrat, prin pregătirea lor teoretică și practică, calități de veritabili custozi ai mediului înconjurător.

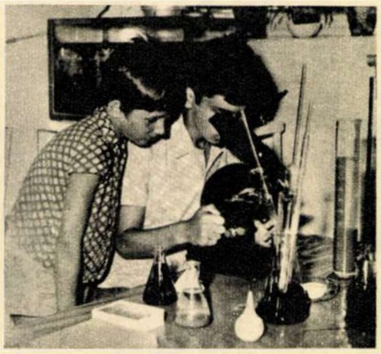

Onorată de prezența unor renumiți oameni de știință, a numeroși cercetători, cadre didactice universitare, această amplă întîlnire de lucru, prestigioasă prin participare și conținut, a permis educatorilor să traverseze un program bogat în experiențe teoretice și practice, menit să-i înarmeze pentru a deveni veritabili animatori ai mișcării de conservare a mediului înconjurător în țara noastră. La lucrările Stagiului, la care au participat tovarășul Virgiliu Radulian, președintele C.N.O.P., adjunct al ministrului Educației și Învățămîntului, vicepreședinți și șefi de comisii ai C.N.O.P., reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului, au luat parte delegați ai unor organizații de copii și organisme internaționale din Europa.

Revista noastră a realizat pentru cititorii săi, prin amabilitatea oaspeților prezenți la **Stagiu**, o anchetă internațională pe care o vom publica într-un număr viitor al revistei.

N. STĂICULESCU

UCENICUL LUI VLAICU

de **MIHAELA MARIAN**

Printre pionierii aviației românești au fost mulți tineri care încă din anii adolescenței s-au hrănit cu speranța că vor izbuti să înfăptuiască cîndva ceea ce mințile lor zămisliseră.

Dar împrejurările au dictat altfel și aripile lor s-au frînt prea devreme.

Pe doi dintre aceștia i-am cunoscut îndeaproape, de mult, pe cînd aviația era, cum s-ar spune, «în fașă». Unul dintre ei, Mircea M., mi-a fost frate. Celălalt, Ionel R., era fiul unui om cu multă vază,din Craiova, orașul lor natal. Mircea și Ionel erau colegi în clasa a V-a a liceului din localitate.

Mai în fiecare zi mergeau împreună la Biblioteca «Aman» unde citeau pe nerăsuflate revistele ce apăreau la începutul secolului nostru. Articolele ce priveau aeronautica: tipuri de aparate de zbor, încercări de aparate, greutățile și succesele primilor zburători îi pasionau îndeosebi. Citeau și o serie de reviste străine, întrucît amîndoi știau franceza și germana, iar Ionel vorbea destul de bine și engleza.

Deși eram cu cîțiva ani mai mică, începusem să cunosc ce este un monoplan sau un biplan, fiindcă maculatoarele lor erau pline de schițe, de aparate pentru zburat. Își făcuseră prieteni mai vîrstnici decît ei, printre care și un italian, Rossi, care le-a dăruit mai multe camere de cauciuc. Citiseră despre succesele lui Bleriot și despre proiectul acestuia de a traversa Canalul Mînecii (2 km!). Ei zîmbeau, zicînd că aceasta nu-i nimic față de mărețele planuri ale lui Vlaicu al nostru!

Aveau aproape 17 ani.

Toată vara se întîlneau la noi acasă, în fundul grădinii, unde consultau reviste și planșe cu schițe, discutînd în șoaptă. Puneau la cale ceva. Ce anume? Intenționau să construiască după modelele din reviste un planor, un fel de zmeu paralelipipedic. Ionel venea întotdeauna încărcat de pachete: ba cu speteze de brad mai lungi ori mai scurte, mai subțiri ori mai groase, ba pînză, cuie, clei... În preajma lor nu mă acceptau decît cînd aveau nevoie să le cumpăr materiale, cuie de 10 bani, clei de 15 bani sau cînd mă chemau să mă urc repede pe casă, înspre grădină, să dau drumul planorului după vînt. Se apropia deschiderea cursurilor. Mama a încercat să-l facă pe Mircea să înțeleagă că el, nemaiavînd tată, trebuie să se silească la învățătură mai mult, spre a-și asigura viitorul, îndemnîndu-l să mai lase aeroplanele...

Între timp, m-am îmbolnăvit, rămînînd țintuită la pat vreme de cîteva luni. Băieții începuseră de mult cursurile clasei a VI-a și acum începea perioada tezelor. Într-o zi de noiembrie, 1912, înainte de prînz, am primit o vizită neașteptată. Era tatăl lui Ionel, care trecînd pe la liceu să se intereseze de fiul său, aflase că atît Ionel cît și Mircea lipseau. Uluită, mama suferea acum și de faptul că era bănuită a nu fi străină de absența lor de la cursuri. În fond ce se întîmplase? Băieții se aflau în podul casei noastre, unde lucrau în ascuns de mai multă vreme la piesele unui aparat de zburat, pe care urma să-l monteze la vară, în curte.

Bolnavă fiind, în liniștea camerei auzisem unele ușoare ciocăneli, zgomote surde, crîmpeie de glasuri și mă miram de unde vin, casa noastră fiind izolată de a vecinilor.

Mama neștiutoare de cele ce se întîmplau în pod, încercă să-l convingă pe tatăl lui Ionel că nu-i nimeni afară de mine acasă.

Tonul ridicat al discuției i-a hotărît pe băieți să coboare din pod. Mustrați de conștiință ei au căutat să-i liniștească pe părinți, asigurîndu-i că vor termina cu bine clasa a VI-a și că după ce sfîrșesc liceul vor intra voluntari în armată, înrolîndu-se într-un batalion de pionieri din București. Aceasta le-ar oferi prilejul de a fi încadrați mai apoi la secția de aerostație ce urma să se înființeze.

S-au ținut de cuvînt și au sfîrșit cu bine clasa.

Eveniment! La Craiova venise Farman cu aparatul său pentru a face o demonstrație pe terenul hipodromului orașului. Zarvă mare; lumea se îngrămădea curioasă, cu mic, cu mare. Nu mai văzusem pînă atunci un avion în zbor.

Am urmărit cu inima zvîcnind înălțarea mașinii de zburat și am fost fericiți cînd am văzut-o

---

O zi de excursie

POVESTIRE DE HORIA ARAMĂ

Clopotul magnetic acoperi nava din care coborîseră cei doi. Cîteva clipe pereții transparenți lăsară să se mai vadă silueta prelungă, argintie, de uriaş peşte marin, a navei. Cîteva clipe doar, pentru că imediat pereții îşi pierdură transparența, apărură pe ei flori şi frunze care imitau perfect făgetul din apropiere. Trecu o adiere de vînt şi frunzele se clătinară ca şi cînd ar fi fost adevărate. O metamorfoză asemănătoare se petrecuse şi cu cei doi. Pe pajişte, lîngă făgetul verde şi sunător în bătaia vîntului, stăteau nu doi străini, care abia atinseseră pămîntul, ci doi pămînteni, un bărbat şi o femeie. Bărbatul îşi ridică pe frunte ochelarii bruni şi spuse:

— N-am mai fost niciodată pe această planetă. Sper să fie o excursie frumoasă.

Femeia îi puse pe braț mănuşa transparentă:

— Şi eu sper.

Bărbatul deschise portiera unei limuzine albastre, decapotabilă şi o pofti să urce. Se urcă şi el la volan. Dincolo de pajişte era un drum asfaltat, care făcea o mulțime de ocoluri. Se arătă şi o pădure cam gălbejită, dar întreținută bine

— De ce goneşti aşa? vorbi după un timp femeia. Doar ne plimbăm, n-avem de ce ne grăbi.

Bărbatul încetini, bombănind că-şi distruge motorul.

După încă un sfert de oră ea sugeră un popas.

— Un popas? întrebă bărbatul contrariat. Era însă hotărît să nu se indispună. Alese o poiană mică. Opri în dreptul ei. Coborîră, făcură cîțiva paşi.

— Ce faci? Nu aduci un pled?

— Pentru ce? întrebă el, candid.

— Ca să stăm pe iarbă.

— Vrei să te duci—întinse un deget către spațiul incert al naturii libere—acolo?!

— Desigur! Femeia surîse: E ziua mea de nebunie.

El suspină, porni spre maşină, aduse pledul. Femeia păşea în vîrful picioarelor pe iarba înaltă. O urmă. La umbra unui fag întinseră pledul.

— Şi acum?

— Ne aşezăm.

Se instalară, descoperind că e destul de puțin comod. Pămîntul nu era deloc neted, încît posesorul ochelarilor bruni îşi schimbă de mai multe ori locul pînă să se liniştească. Femeia procedă identic, dar pe tăcute, părăsind, sub un pretext oarecare un colț al pledului, pentru ca întîmplător, să aterizeze apoi pe altul.

— Ce forme ciudate are vegetația! exclamă ca să anime discuția.

Nu primi răspuns.

— Uite o floare! bătu apoi din palme şi se repezi s-o smulgă. Era galbenă, mică şi ciufulită, dar ea o sărută, îi aspiră parfumul, extaziată.

— Nu vrei s-o vezi? o întinse dulce spre însoțitorul ei. Acesta îi replică.

— Încă o contravenție.

Ea surîse nepăsător:

— Doar n-o să vin în mijlocul naturii ca să stau cu mîinile la spate.

Făcu alți cîțiva paşi. O insectă neagră i se lipi pe pielea brațului gol, deasupra mănuşii. Înăbuşi un strigăt. Insecta zbură. Femeia

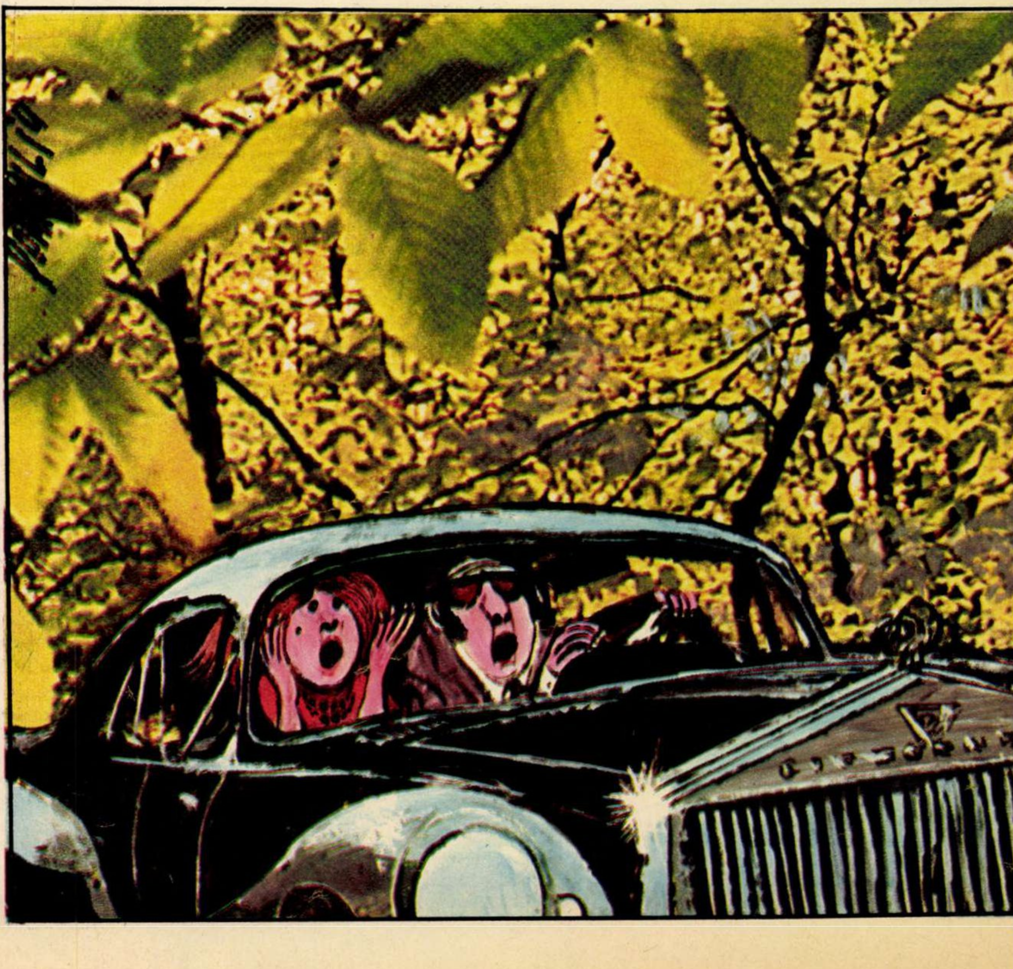

ILUSTRAȚIE DE POMPILIU DUMITRESCU

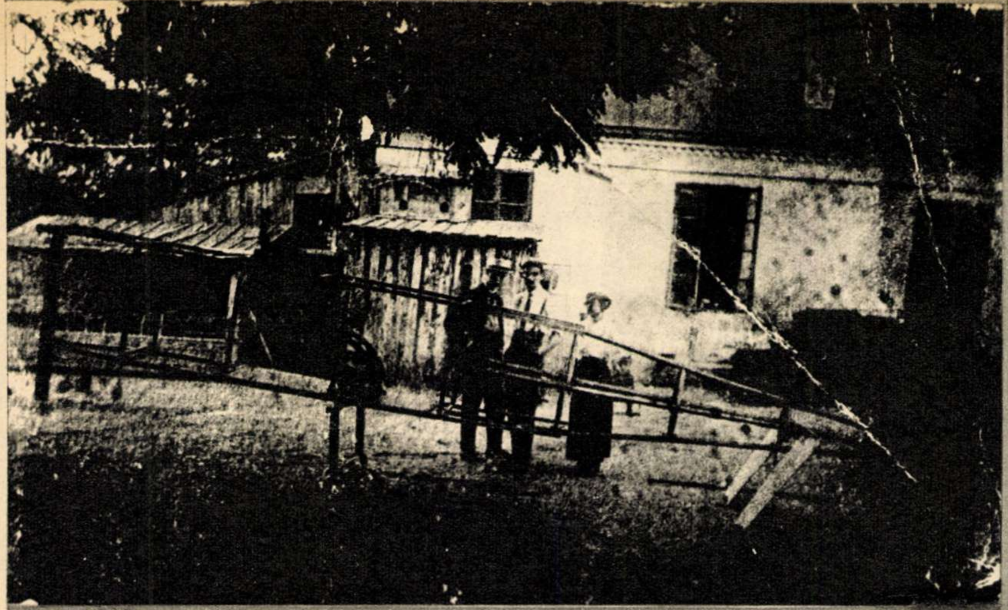

O imagine-document din albumul autoarei.

iar pe pămînt, după ce evoluase pe cerul Craiovei. La aterizare, băieții l-au întîmpinat cu flori. Farman a intrat în vorbă cu ei și văzînd cît sînt de interesați de problemele zborului le-a dat o seamă de lămuriri tehnice.

În zilele următoare, Mircea și Ionel au lucrat cu sîrg la montarea aparatului lor.

În mijlocul curții, cu iarbă neumblată, au desăvîrșit cel mai mare dintre planoarele lor, un adevărat aeroplan. Au muncit mai bine de o lună de zile la montarea pieselor lucrate în ascuns în cîrligiul pivniței și în podul casei. Au îmbrăcat aripile cu pînză deasă. Între aripi se afla motorul — un motor născocit de ei, alcătuit din două mosoare de tablă pe care erau înfășurate înguste șuvițe de cauciuc, tăiate din camerele dăruite de Rossi.

Printre mosoare au fixat două chingi late prin care zburătorul își putea introduce brațele pînă la subsuori, stînd la început îngenunchiat; pe măsură ce mosoarele se desfășurau și aparatul se înălța, pilotul se ridică în poziție verticală cu picioarele alăturate. Casa noastră avea un gard înalt și porți grele, ferecate. Zborul a fost «programat» într-o duminică, la orele 10, aparatul urmînd să decoleze de pe un dîmb aflat în apropierea locului de unde decolase Farman cu cîteva luni înainte. Băieții țineau mijlocul aparatului, în timp ce patru prieteni, doi cîte doi, țineau caprele de lemn pe care se sprijineau aripile. «Cortegiul» a parcurs Calea Unirii pînă la parc, stîrnind interesul trecătorilor. Cînd camionul-platformă pe care fusese așezat aparatul a ajuns în fața parcului, se adunase o mare mulțime. Emoționați, tinerii piloți nu mai vedeau, nu mai auzeau nimic. Zborul a izbutit. Aparatul s-a ridicat la o înălțime de 3 metri, a zburat vreo douăzeci de metri și apoi s-a coborît lin ca o parașută. Băieții au zburat astfel pe rînd, unul cîte unul, în aplauzele celor ce-i urmăreau înfrigurați cu privirea. Își împliniseră visul. Au plecat apoi să se înroleze în armată.

Mircea nu s-o fi obișnuit el ușor cu viața de soldat în Batalionul de pionieri, dar acolo, în Arsenalul Armatei, era atelierul în care Aurel Vlaicu, marele lui prieten, își construia avionul cu care avea să aducă în curînd o nespusă glorie patriei sale.

Ucenicia din atelierul acela a fost pentru fratele meu o continuă încîntare, fapt remarcat de Vlaicu, care într-o zi i-a spus: «Băiatule, ești isteț, curajos și stăruitor! Mîine vom zbura împreună!»

A fost cea mai frumoasă zi din viața lui Mircea!

---

examină locul atins, în speranța că bărbatul n-a observat incidentul. Era lîngă ea.

— Ce este?

— A, nimic, am călcat greşit.

Căută leneş în sacul de voiaj, descoperi micul spray antiseptic şi, continuînd să se plimbe ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic, îl acționă asupra locului unde poposise musca.

Aproape încheiase ocolul pledului cînd zări, sfrijit, ascuns ceva mai departe, între lăstari, un trandafir.

— Vai, ştii ce e ăsta? Un trandafir, un trandafir adevărat! Nu vrei să mi-l aduci?

Bărbatul măsură o clipă adversarul, apoi scoase batista şi briceagul cu 12 întrebuințări. Înveli cu grijă partea spinoasă a plantei, după care acționă foarfeca. Un moment mai tîrziu oferea femeii trandafirul înfăşurat încă în batista imaculată.

— Ce drăguț eşti!

Trandafirul era roşu deschis.

— Nu e superb? îl chestionă ea.

— Mă irită. Probabil pentru că e asimetric. Are însă o culoare perfectă. Imi pare bine că-ți place.

În clipa următoare femeia scoase un țipăt:

— Atenție! Uite pe ce calci!

Săriră amîndoi în lături, speriați. Între două muşuroaie îşi făcea drum o rîmă.

— Ce monstru! Să-l ucidem! strigă iarăşi.

El o luă de braț:

— Nu, de ce? Aici e raiul jivinelor. Intruşii sîntem noi.

Reveniră la pled.

— Ce-i cu degetul tău? se alarma bărbatul.

Batista purta o mică pată de sînge.

— Te-ai înțepat! constată acuzator.

— N-am vrut. Poate am strîns degetele atunci cînd m-am speriat de animalul acela.

— Imediat la maşină.

Scutură cu energie pledul şi porni cu pas viu spre automobil. Zvîrli pledul în portbagaj, extrase caseta cu primul-ajutor, se dezinfectă şi operă ca un adevărat chirurg. Printre firele ierbii se mai zăreau trandafirul şi batista însîngerată.

— Doare? întrebă cu un rest de tandrete.

— Nu. Îmi pare rău că ți-am lat de lucru, adăugă femeia.

— Fleacuri. De altfel nici eu nu prea sînt în formă. Imi țiuie urechile.

— Să fie liniştea?

El ambală motorul şi porniră. Pe canapeaua din fund femeia rănită începu să strănute.

— Vezi? Ai şi făcut o alergie, observă bărbatul.

Peste cîteva minute opri.

— Ce-i cu tine, dragule?

— Nu mai pot să conduc. Ameţesc.

— Nu te alarma. Trebuie să fie aerul curat.

Apăsă butonul gazului carbonic. El respiră profund.

— Te simți mai bine?

— Parcă.

Un minut mai tîrziu porneau.

— Mergem acasă. Aici e prea mult aer!

O frînă bruscă îi smulse de pe scaunele lor.

— Ce-i asta?!

Un animal uriaş traversa drumul. Alb, cu pete roşcate, păşea greoi, rotind o coadă terminată cu un ciucure. Către picioarele dinapoi spînzura un fel de minge stranie, roz. Întoarse către automobil un cap imens, încununat cu o pereche de coarne înfricoşătoare. Cei doi îngheţară. Femeia, care însotea bestia, o trase însă după ea şi aceasta o urmă docil. Ajunsă pe iarbă, femeia se întoarse către vizitatori, surîzîndu-le cu superioritate:

— Ce vă uitați aşa? E o vacă. Nu vreți o ceaşcă de lapte proaspăt?

Perechea se regăsi. Nu puteau să refuze. Bărbatul coborî de la volan.

— Soțul meu e paznicul fermei. L-ați văzut la intrare. Eu mă ocup de gospodărie... Dar doamna nu doreşte?

— Nu se simte bine. Astăzi am cam abuzat...

Peste două minute sorbea curajos dintr-o ceaşcă de porțelan laptele cald, muls chiar atunci sub ochii lui. Înghițea cu noduri. Tăcu însă şi bău pînă la fund. Inapoie ceasca, oftînd. Multumi şi reveni la maşină.

— Dă-mi repede un antispastic, ceru femeii, care tocmai înghesuia în buzunarul uneia dintre portiere două batiste folosite pînă la refuz. Ea se execută prompt, comentînd:

— Ce ghinion! Numai nouă putea să ni se întîmple!

El înghiți comprimatul şi porni cu 120 pe oră.

— La navă cît mai rapid şi să consult robotul doctor.

Gonea cu o viteză excesivă pentru aleea întortocheată, menită plimbării de agrement. La spatele lui, femeia nu contenea să strănute.

— N-ai pic de prudență, o dăscălea, atingi toate mizeriile, parcă n-ai şti că rişti o septicemie.

La început femeia îşi înăbuşi groaza, de teamă că avea să fie certată şi mai rău. În cele din urmă nu mai rezistă:

— Vrei să opreşti un moment?

Glasul îi tremura.

— Ce mai e? stopă el şi se întoarse către canapeaua din spate.

Un bolid auriu şi cafeniu îl izbi drept în frunte. Femeia gemu:

— Nu-l atinge! Lasă-l să plece!

Bărbatul era însă inert şi alb la față. Bolidul ocoli, se îndreptă asupra ei şi, bîzîind înfricoşător, i se plantă pe frunte, unde zăbovi un moment. Femeia leşină.

Cînd îşi reveni în simțiri, maşina rula calm pe autostradă.

— Ce s-a întîmplat?

— N-a fost decît o albină, explică doct bărbatul. Mi-a spus-o femeia.

Vezi să nu dai jos plasturele.

Femeia îşi pipăi fruntea. Plasturele era acolo. Dedesubt, o umflătură. «Doamne, cum o să arăt de azi înainte?» — se întrebă.

El îi ghici frămîntarea:

Linişteşte-te, au spus că trece în cîteva ore. Sper totuşi că pe viitor ai să renunți la extravaganțe.

Părăsi în viteză şoseaua asfaltată şi stopă în poiană unde îi aştepta, sub clopotul magnetic, nava.

*

ATLAS DE VACANȚĂ *

ȚARA FIORDURILOR

Reportaj de
SIMONA ȘOTÉC
elevă, București

La o distanță de numai 40 de kilometri de capitala Norvegiei — Oslo — se află o mică insulă, scăldată de apele înspumate ale Mării Nordului, UTOYA. Timp de mai multe zile, această insulă, al cărei înconjur putea fi făcut în 15 minute de înot liniștit a răsunat de cîntecele și jocurile copilăriei. La lumina focului de tabără sau în răcoarea zilei, ecoul cîntecelor populare românești răzbătea pînă la căsuțele de pe țărm ale pescarilor. Interpreții eram noi, membrii delegației de pionieri români, care am petrecut vacanța aici, împreună cu un grup de pionieri din organizația «Falken» din R.F. Germania. Corturile în care am locuit semănau cu niște uriașe ciuperci multicolore, apărute după ploaie.

Uimiți de tîrziul apus de soare al verii norvegiene, în primele seri, plecam pe țărmul insulei și priveam pînă tîrziu, cînd soarele pleca la culcare, ascunzîndu-se după munții îndepărtați. Și, cu toate că uriașul glob de foc dispărea, o lumină albă se păstra pînă dimineața.

Deseori, pluta noastră, pe care am construit-o în micul atelier al taberei, ne ducea în explorare de jur-împrejurul insulei.

Excursiile pe care le-am făcut prin această țară ne-au oferit prilejul să cunoaștem la fața locului nenumărate realități privind viața și preocupările oamenilor, pe care le știam doar din lectură. Și peste tot ne-am convins cît de mult este legată existența acestor oameni dîrji ai fiordurilor, de mare, de bogățiile ei vii, cîtă muncă le-a trebuit de-a lungul vremii pentru a îndulci povîrnișurile abrupte ale dantelăriilor de stînci. Ca exemplu aș vrea să amintesc de drumul care duce la Dramen. Este o șosea lungă de circa 5 km, care urcă în 8 spirale, asemenea unor etaje. Norvegienii o consideră cea de a noua minune a lumii.

De două ori am fost oaspeții capitalei norvegiene.

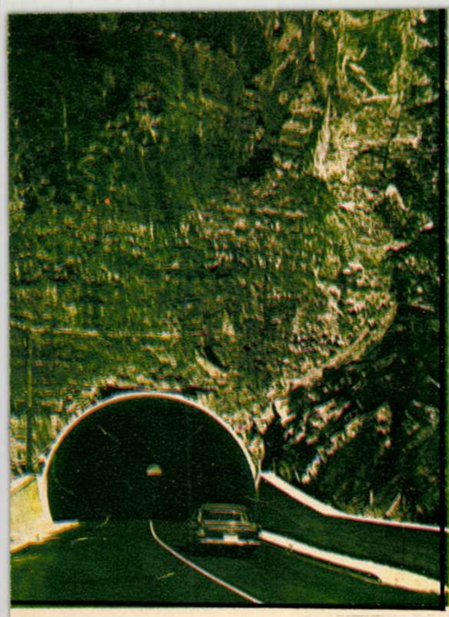

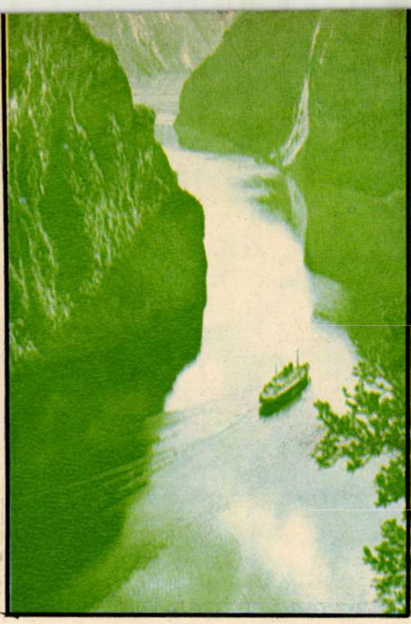

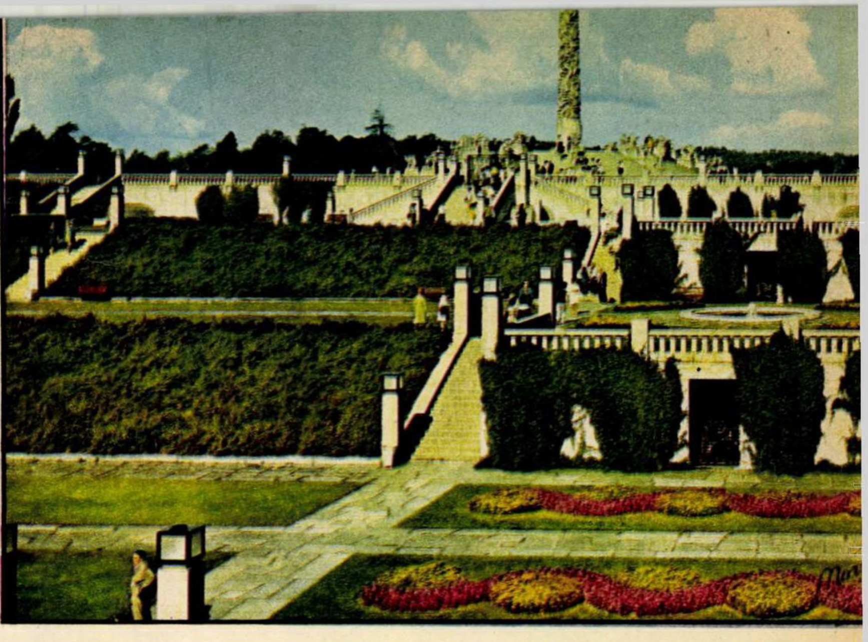

Cînd ne-au văzut în pitoreştile costume româneşti, locuitorii ne-au privit cu plăcere, admirînd bogăţia cusăturilor şi dorind să se fotografieze cu noi.

Oslo este un oraş cu străzi şi pieţe largi, cu parcuri care vara sînt inundate de verdeaţă. Dintre ele, cel mai frumos este Vigelandul sau «Parcul vieţii». Aici, pe o suprafaţă de circa 30 km p., aşezate într-o perfectă simetrie, se află sute de statui şi grupuri statuare pe care marele sculptor norvegian Gustav Vigeland le-a închinat vieţii. Tema centrală a sculpturilor din acest parc este fiinţa umană în toate etapele vieţii—de la copilărie pînă la vîrsta senectuţii.

Toate sentimentele şi emoţiile de care sînt capabili oamenii de-a lungul unei vieţi sînt reprezentate aici în modul cel mai sugestiv. Dintre toate aceste opere, de neuitat vor rămîne pentru mine «Roata vieţii», «Coloana vieţii» şi «Aleea vieţii».

În amintirea marilor exploratori ai întinderilor de gheaţă Nansen şi Amundsen, norvegienii au amenajat un muzeu în care se păstrează nenumărate mărturii ale vieţii celor doi temerari. Printre exponate se află şi nava care, în urmă cu aproape 70 de ani, a tăiat gheţurile nordului. Dar cea mai vie ilustrare a necontenitei lupte pe care oamenii acestor locuri au dus-o din vechime cu marea, am găsit-o la Muzeul vikingilor, unde se păstrează şi astăzi acele «corăbii lungi» cu care au colindat mările.

... După trei săptămîni, în decursul cărora grupul nostru a legat nenumărate prietenii, ne-am întors acasă, străbătînd din nou un drum lung, cu scurte popasuri prin diferite oraşe ale bătrînului nostru continent.

Mistuitorul dor de ţară şi de cei dragi de acasă făcea ca, pe măsură ce ne apropiam de locurile natale, inimile noatre să bată tot mai puternic de bucuria revederii.

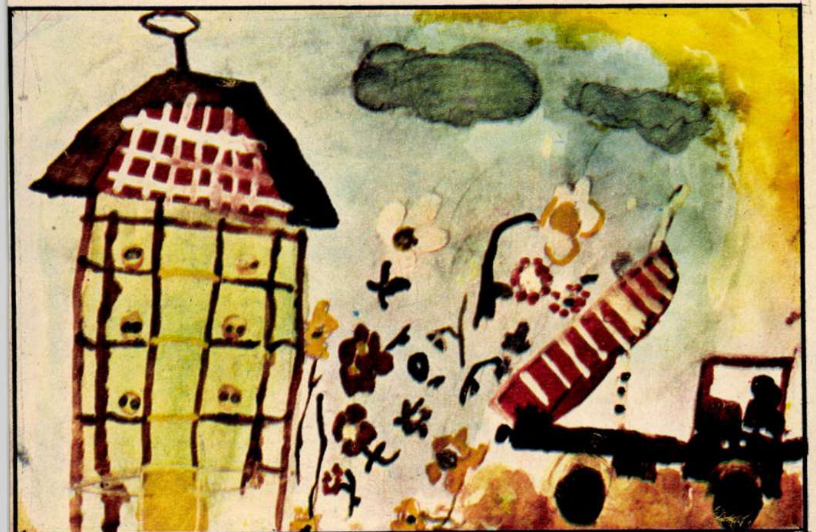

PREMIUL I, „FLORI PENTRU TOŢI COPIII"
VICTOR ROMOCEA, 5 ANI, ROMÂNIA

PREMIUL REVISTEI „CUTEZĂTORII"
„UN SCHIMB AL PRIETENIEI" VALERIE PARLIER, 10 ANI, ELVEŢIA

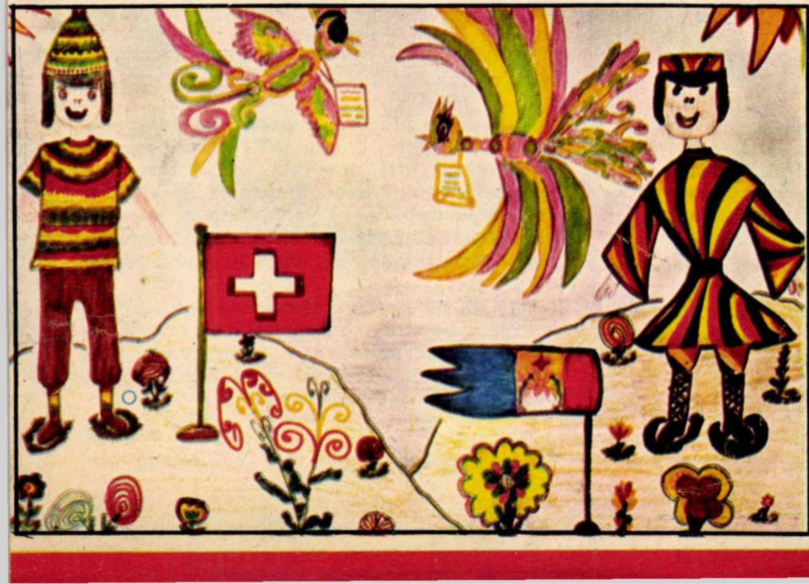

EXPOZIŢIA „COPILĂRIA MEA"

Copii din **46** *de ţări ale lumii s-au întîlnit în România într-un fel deosebit, prin mijlocirea a zeci de desene, mesaje ale prieteniei, strînse într-o expoziţie, purtînd ca titlu* **«Copilăria mea»**. *Acest univers în culori este rezultatul unui concurs internaţional, organizat de revista «Tribuna României». Privind lucrările micilor pictori, vibraţia verdelui sau a albastrului, explozia solară a galbenului, urmărind linia fluidă a desenului, aflăm crîmpeie de joc, de gînduri şi bucurii ale copiilor de pe toate meridianele globului.*

Concursul de desene s-a bucurat de un remarcabil succes. În afara participanţilor individuali, cu unul sau două desene, au mai trimis lucrări clase întregi de copii din Australia, Franţa, R.F. Germania, S.U.A. Unele desene cuprind mesaje de caldă prietenie adresate ţării noastre, copiilor ei. Astfel, Charles Rouez din Elveţia şi-a intitulat desenul **«Flori pentru fluieraşul român»**, *ca un omagiu adus cîntecului românesc.*

— Undeva, în munţii Elveţiei se află un mic orăşel, Les Diablerets. Copiii de-acolo ascultă adeseori discuri cu cîntece româneşti, privesc în cărţi măiestrite cusături de pe costumele noastre populare. S-a născut astfel dorinţa de a cunoaşte ţara noastră, şi au dedicat colegilor din România, 12 desene.

Jacquelline Mellana este profesoară la College de Chamblandes, tot în Elveţia. Scrisoarea sa pentru România este de-a dreptul emoţionantă. Ea şi elevii săi au cunoscut nu demult ţara noastră prin cîntecele naistului român, Gheorghe Zamfir, care a repurtat un răsunător succes cu repertoriul său de muzică populară românească în Elveţia.

„România a intrat prin cîntecele ei în şcolile pe care le îndrum". *Vechile balade româneşti, legendele haiduceşti ne înflăcărează imaginaţia, ne bucură sau ne fac să visăm.*

Referindu-se la călătoria de anul trecut, pe care a făcut-o în România, ea scrie: **În România am întîlnit numai surîs: ţăranii din Maramureş, pescarii de pe Dunăre, forestierii din Moldova, muzicienii din Banat sau inginerii din Bucureşti, copii şi vîrstnici, toţi erau de o simplitate şi de o căldură mişcătoare.**

„Nu voi uita niciodată pe copiii din Maramureş care m-au dus să vizitez o veche biserică de lemn şi care m-au făcut să admir comori ale arhitecturii româneşti."

Pagina de faţă reflectă numai un mic fragment al mesajelor pline de puritate şi candoare trimise de copiii din diferite colţuri ale lumii, colegilor români.

Juriul acestui concurs de desene, alcătuit din prestigioşi oameni de artă şi cultură, în fruntea căruia s-a aflat Artistul poporului Corneliu Baba, a avut delicata misiune de a alege din foarte frumos, ceea ce a fost mai frumos. Marele premiu al juriului l-au primit trei copii, cărora li s-au oferit trei vacanţe în România. Juriul a mai oferit nenumărate alte premii, printre care se află şi cele acordate participărilor colective. «Cutezătorii», pe lîngă o serie de diplome şi insigne oferite participanţilor, a acordat şi un premiu special pentru Valerie Parlier (Elveţia). Numeroase premii au fost, de asemenea, oferite copiilor români, pentru desenele de o excepţională frumuseţe.

Victor Romocea, în vîrstă de 5 ani, a primit premiul I pentru atmosfera de poezie creată de basculanta din care se revarsă un torent de flori.

Tuturor copiilor participanţi la concursul «Copilăria mea» o caldă felicitare din partea pionierilor României socialiste.

B.C.

Copii elveţieni de la College de Chamblandes desenează pentru prietenii lor din România.

DONE COSTIN SORINA

VIOREL TARARA

SIMONA MIHAI

AMELIA MIHALCEA

SIMONA SCĂUNAȘ

UN MARE CONCURS

Ciprian Porumbescu '73

LENUȚA CIULEI, CÎȘTIGĂTOAREA TROFEULUI „LIRA DE AUR" 1973

Zilele vacanței pionierești au cele mai felurite chipuri și bucuriile lor sînt mereu altele și proaspete. Cine a poposit la Suceava, de pildă, în acest început de iulie, a putut asista la un eveniment de marcă deosebită: concursul muzical de interpretare instrumentală «Ciprian Porumbescu». Aflat la a doua sa ediție, concursul a atras un număr de peste 160 de pionieri din toate județele țării. Cronica zilelor de concurs a fost bogată. Ceasuri pline au fost dedicate întrecerii întru măiestrie, la pian, la vioară, la instrumente de suflat.

Marea sală a Casei de cultură a sindicatelor, remarcabilă prin frumusețea arhitecturii și excelentă acustică, a cunoscut timp de patru zile atmosfera febrilă, caracteristică unor concerte-eveniment. Un public format din profesori, părinți și evident, foarte mulți tineri — fete și băieți — purtători ai cravatei roșii cu tricolor, au avut bucuria să asculte multă muzică bună. Un juriu prestigios, alcătuit din specialiști, profesori de conservator, compozitori, avîndu-l în frunte pe maestrul emerit al artei, profesorul D.D. Botez și ca președinte de onoare pe maestrul Ion Dumitrescu — președintele Uniunii Compozitorilor, a urmărit cu dragoste și interes, dar și cu exigență, evoluția foarte tinerelor talente, selectînd laureații, cu grijă și simț al dreptății.

Am dori să vi-i prezentăm pe toți participanții la concurs, dar, vă dați seama că nu-i cu putință, după cum nu vom putea vorbi nici despre toți laureații

Putem doar sublinia, ca o trăsătură comună a celor care s-au aflat la concursul de la Suceava, dragostea pentru teritoriul acelei arte subtile, numită muzică, al cărei limbaj trebuie să-l înveți pentru că numai înțelegîndu-l îi poți simți fiorul, arta devenind astfel instrument de cunoaștere, ajutîndu-te să devii mai bun, mai generos, mai drept.

Iată-i, de pildă, pe cei doi premianți I la vioară, Viorel Tarara (Școala generală nr. 28, București) și Amelia Mihalcea (Liceul de muzică, Ploiești) încercînd de pe acum să fie stăpîni ai viorii, stăvilindu-și emoțiile, gata să-și confrunte, fără teamă, capacitatea interpretativă, pregătiți pentru un drum lung de muncă și învățătură. Sau pe Maria Repas (Liceul de muzică Arad), mică și delicată, interpretînd la pian cu atîta lirism o bucată de Schopin, încît vibrația ei s-a transmis de la început, sălii.

Vi-l prezentăm, de asemenea, pe Mihai Rotaru (Liceul de muzică-Sibiu) pentru prezența sa în concurs cu o compoziție proprie, avînd titlul «Dans oriental».

— Am dorit să exprim în muzică drumul unei caravane prin deșert, ne spune Radu, oboseala de care este cuprinsă treptat și, în sfîrșit, bucuria întîlnirii cu un loc de răcoare. Toate acestea le-am văzut la televizor și am vrut să le redau într-o compoziție muzicală. Muzica și matematica ocupă un loc însemnat în preocupările mele — conchide Radu — care, mai adaugă, că visează și la o bicicletă pe care o va primi abia la anul, cînd va fi într-a VII-a.

Am ales doar cîteva exemple din nenumăratele care au existat la această întîlnire.

Concursul de la Suceava n-a constituit numai o confruntare a unor interpreți instrumentali de cert talent, dintre care se vor alege — fără îndoială — și unii artiști ai zilei de mîine, ci și un prilej de cultivare în rîndul pionierilor a gustului și a interesului pentru muzică.

Într-o pauză, am stat de vorbă cu Adriana Georgescu (Școala generală nr. 3, Roșiori de Vede).

— Mă aflu pentru a doua oară la concurs. Nici de data aceasta nu cred să iau vreun premiu — s-au prezentat

SPECIAL PENTRU „CUTEZĂTORII"

Manifestarea de la Suceava îmi umple sufletul de bucurie. Aparent modest, acest concurs este inedit prin aceea că o seamă de fete și băieți cu cravata de pionier la gît sînt interpreți ai unei muzici superioare. Sînt impresionat de ceea ce am auzit în aceste zile de festival tineresc. Copiii au intrat pe poarta luminoasă a artei, învățînd să slujească poporul prin artă.

Ca bătrîn muzician, ca vechi profesor, vreau să spun tuturor copiilor, că arta se face muncind din greu. Numai adăugînd talentului muncă, te poți afirma; numai talentul cu muncă strălucește. Îi felicit din toată inima pe toți participanții, pe cei care au luat premii și pe cei care n-au luat. Sînt recunoscător Organizației pionierilor care înconjoară cu dragoste și înțelegere tinerele talente, creîndu-le un cadru prielnic de afirmare.

Gîndul meu se îndreaptă cu recunoștință spre toți profesorii din orașe mari și mici, răzlețite în toată țara, care îndrumă cu multă pasiune și pricepere primii pași în artă.

O caldă felicitare sucevenilor, gazde bune, primitoare, care vor fi, sînt sigur, tot atît de ospitalieri și la cea de a treia ediție.

ION DUMITRESCU
președinte al Uniunii Compozitorilor,
maestru emerit al artei

Constat cu plăcere, la această a doua ediție, că prestigiul concursului pionieresc de interpretare instrumentală de la Suceava este în continuă ascensiune, că acest concurs își îndeplinește scopul de a pune în lumină adevăratele talente, de a încuraja pe cei ce iubesc muzica și sînt sincer atrași spre ea.

Sînt de părere că o asemenea confruntare îi învață pe tinerii interpreți cu cravată de pionier să se cunoască — prin comparație — mai bine pe ei înșiși, stimulînd totodată dorința de autoperfecționare.

D.D. BOTEZ
maestru emerit al artei, președintele juriului

mulţi pionieri foarte talentaţi — dar mă bucur că am ascultat multă muzică şi am învăţat din felul de interpretare al unor colegi. Cînd mă voi întoarce acasă, am să povestesc în detaşamentul meu despre concurs, despre frumuseţea muzicii, o să organizăm mici concerte, o să mă silesc să cînt cît mai frumos pentru şcoala mea şi să învăţ împreună cu toţi copiii să ne apropiem cu drag de muzică. Concursul «Ciprian Porumbescu», la a doua sa ediţie, a oferit oaspeţilor săi, în afara unor ceasuri elevate, încă multe alte bucurii. Într-una din seri, sus, la cetate, s-a aprins un foc de tabără pionieresc, la flăcările căruia s-au legat trainice prietenii; în altă seară, a avut loc o şezătoare cu glume, ghicitori, jocuri. În afara concursului tinerii interpreţi au prezentat microconcerte în întreprinderi şi cămine culturale. Muncitorii de la Combinatul de celuloză şi hîrtie, de la Întreprinderea de utilaje şi piese de schimb, muncitoarele de la fabrica de confecţii «Zimbrul», forestierii de la Frasin, cooperatorii de la Marginea au aplaudat, din toată inima, pe tinerii interpreţi de muzică instrumentală, urmărind cu plăcere talentele crescute şi educate în rîndul organizaţiei de pionieri.

Un ultim acord, şi festivalul de la Suceava, în a doua sa ediţie, s-a încheiat.

La revedere, pînă la a treia ediţie!

CÎTEVA MINUTE CU LENUŢA CIULEI

Ultima zi a celei de a doua ediţii a concursului muzical de interpretare instrumentală «*Ciprian Porumbescu*», s-a încheiat prin desemnarea premiilor. Într-o atmosferă de cald entuziasm au fost distribuite 31 de premii celor mai buni interpreţi. Marele premiu «*Lira de aur*» şi «*Diploma de laureat al concursului*», i-au fost decernate Lenuţei Ciulei (vioară), Liceul de Muzică, Bucureşti.

— Ce sentiment te încearcă în aceste clipe, am întrebat-o pe proaspăta laureată?

— Am trecut prin nişte emoţii groaznice, insuportabile! Acum, parcă mă simt uşoară, aş zbura, m-aş plimba. Îmi pare rău că n-a fost şi profesoara mea de faţă. S-ar fi bucurat mult!

— Ce crezi că trebuie să ştie încă de la început un interpret?

— Cred că nu-i de ajuns să-şi însuşească numai o tehnică a interpretării, ci să ştie s-o îmbogăţească cu sentimente, cu emoţii. Chiar dacă greşeşti uneori o notă, nu-i nimic. Important este, să fii sensibil în exprimare.

Ce doreşti cel mai mult?

— Acum? Să mă plimb! Mai tîrziu să am o vioară nouă, dar să mi-o păstrez mereu şi pe aceasta. care mi-a adus primii lauri.

Ne bucurăm pentru Lenuţa Ciulei, ne pare bine de drumul ascendent al laureatei de anul trecut, Mihaela Martin, care a prezentat la actuala ediţie un frumos mic recital şi pe care am avut prilejul s-o ascultăm la Bucureşti într-un concert, la tribuna tinerilor interpreţi.

Amîndouă au crescut şi s-au format în marea şi generoasa familie pionierească.

B. CARAGIALE

Filatelie

o expoziţie pionierească

Vacanţa mare a debutat anul acesta cu o acţiune pe cît de frumoasă şi atrăgătoare, pe atît de instructivă expoziţia filatelică de la Baia Mare, purtînd denumirea de *Naţională '73*, în prezent la a treia ediţie. Peste 360 de judeţe au participat la această competiţie, prezentînd aproape 400 panouri de timbre cu circa 4 500 file de timbre. Vorbindu-ne despre semnificaţia acestei expoziţii filatelice, tovarăşa *Rozalia Kopandi, şefa comisiei cultural artistice a C.N.O.P.* ne-a spus:

—Naţionala '73 constituie una dintre cele mai mari expoziţii de filatelie de pînă în prezent, a celor de vîrsta cutezătorilor. la care constatăm în anul acesta, spre bucuria noastră, o foarte largă participare a pionierilor de la sate. De altfel, cele două mari premii au şi fost primite de către *filateliştii Şcolii generale din Adîncata* (Suceava) şi de *Cercul de filatelie a Şcolii generale din Buda* (Prahova). Evident, semnificaţia expoziţiei se leagă de tematica ei şi trebuie să subliniem că aceasta a fost foarte bogată, oglindind variatele preocupări ale pionierilor, spiritul în care sînt educaţi în cadrul organizaţiei. S-au aflat în expoziţie colecţii de timbre pe tema tradiţiilor revoluţionare de luptă ale poporului nostru, pe tema frumuseţilor şi bogăţiilor patriei, pe teme de folclor, pe tema cuceririi cosmosului, pentru a nu cita decît unele. Specialiştii au opinat că printre colecţiile prezentate de copii se află exemplare rare, aşa cum sînt, de pildă, timbrele avînd imprimate gîndacul de Colorado. O impresie deosebită a produs colecţia de timbre a cercului de filatelie de la Casa pionierilor Constanţa, ilustrînd activităţi pionereşti. De altfel, juriul de pionieri al expoziţiei i-a acordat un premiu cu care juriul de specialişti a fost cu totul de acord.

Ne bucură că preocupările filatelice atît de instructive şi plăcute, prin orizontul larg de cunoştinţe pe care-l deschid, pătrund tot mai mult în organizaţia noastră de pionieri. Naţionala '73 a dovedit-o într-o mare măsură.

„NOI AVEM CASTEL FRUMOS...”

Albastrul mării, valurile ei mîngîietoare, nisipul fierbinte cheamă în taberele de pe litoral sute şi sute de pionieri. Mulţi copii, jucîndu-se cu nisip, îi dau diferite forme — unii, lucrînd cu multă răbdare şi pricepere fac cetăţi cu zeci de întărituri, fortăreţe, castele, ba chiar înalţă sculpturi. De unde şi jocul «Noi avem castel frumos», «Ba, al nostru-i mai frumos». În aceste zile, în taberele de pe litoral, acest joc copilăresc s-a transformat într-un adevărat concurs. Cîştigătorii acestei inedite întreceri vor primi diferite premii. Se vor alege doi dintre cei mai buni, doi premianţi care vor participa la o întîlnire internaţională din Franţa. În oraşul Beaulieu se vor întîlni copii din 14 ţări, distinşi cu premii la ei acasă şi care vor participa la o întrecere de lucrări pe nisip, organizată de ziarul «Le Figaro» şi «Air-France». Tema acestor lucrări: «Monumente şi sculpturi celebre din lume». Toţi copiii participanţi la întrecerea de la Beaulieu vor face excursii în împrejurimi, vor participa la serbări, la diferite jocuri pe apă, iar la 21 august va avea loc concursul care se va încheia cu decernarea premiilor internaţionale. La întoarcere, participanţii se vor opri la Paris unde, pe lîngă multe plimbări, vor vizita Turnul Eiffel şi vor face o călătorie cu vaporaşul, pe Sena.

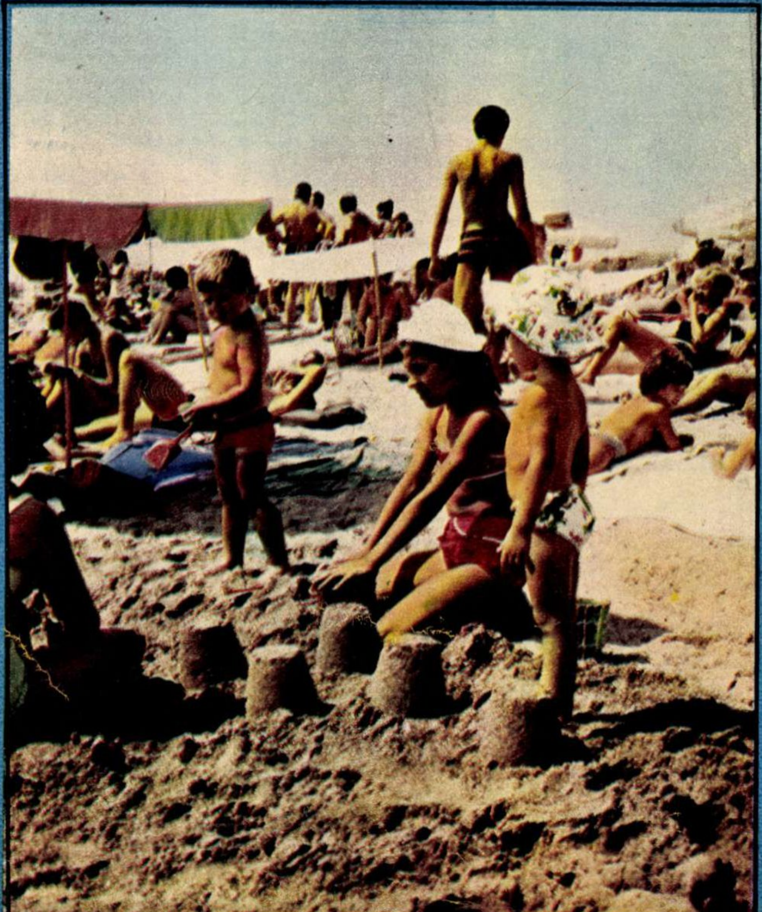

Aşteptăm să vedem cine va face, mai întîi, cele mai frumoase lucrări din nisip aici, pe malul Mării Negre, şi apoi la Beaulieu.

NOI ŞI VACANŢA

GHEORGHE TOMOZEI

Nucul

Cu crengile-i ce stau să cadă
e cel mai mare din livadă
și cam ursuz îmi pare nucul,
el singur cu uitucul, cucul,
mai schimbă cîte-o vorbă-două...
Își lasă frunzele, cînd plouă
să cadă leneș pe uluci
și-n iarbă risipește nuci
cu, zdrențuită, verdea haină.
Și-așa, dezghiocînd de taină
rotundul fruct, uităm de nucul
rămas tot singur, ca haiducul.
Tîrziu, prin pîclele amare,
el parcă face o sforțare
privirii noastre să-i răspundă
înseninîndu-se-o secundă.

Zugravul

Curg basmale din caierul luminii...
A fost un împărat, odinioară
care-n războaie își tîra vecinii
și semăna în lume foc și pară.

La marginea împărăției sale,
un meșter vechi, cu mîinile măiastre
cu flori împodobea gingașe oale
cu flori de laur și cu flori albastre.

...Și împăratul se sfîrși-n tumult
cu armele și tronul lui de aur
dar sînt și astăzi oale de demult
cu flori albastre si cu flori de laur...

Cuptor de pîine

Mama nu-și găsește locul,
frunze mari pe plită pune,
cu un vreasc zgîndără focul
(«un tăciune și-un cărbune»)
și cînd pîinea fumegîndă
cu miez dulce, ea o taie,
vatra rumenită cîntă
și miroase în odaie
a grîu bun, a cîmp și spice
și-a cocoși de nucă, verzi.
Pîinile răsar, voinice,
de pe lespezi și dezmierzi
chipul lor lucios pe care
dorm, culorile aramei,
lanul scînteind în soare,
mîna gingașă a mamei...

Soarele

Soarele-i aproape,
peste crengi de ulmi,
suie lin din ape,
arde peste culmi,
lutu-l încălzește,
satul și gutuii,
cum își ocrotește
ursul roșu, puii...

Istoria ceasornicului

A fost o strachină cu lapte
în care doi oameni singuri,
tatăl și fiul, domol, fără șoapte
își coborau roasele linguri.

Cînd nu mai era lapte
se chema că e noapte...

Nelson și piraţii, într-o vară.

Roman foileton de

Ilie Tănăsache

11

Lătrăturile se înteţeau, păreau ale unui ogar ce se apropia de pradă în fugă.

— Fuge un om pe mal! strigă Nucu.

De după tufişuri, cînd şi cînd răsărea un om alergînd în salturi mari.

«Fane! murmură nenea Giuşcă. Ce-i cu Fane?...»

Aşadar, presimţirea rea de adineauri...

— Uite-l şi pe Cartuş...

— Unde-i, Nucule?

— Înaintea omului ăla, amirale. Priveste!

— Il văd, ţipă Papagalul. Îl aleargă o dihanie de cîine cît un viţel. Aşa, bravo, Cartuş!

— Ce bravo?

— L-a păcălit. A cotit-o după tufiş.

Cîinele se opri din alergătură şi căută urma.

— Alte două javre îi vin în ajutor! strigă Ţipirig.

Avea dreptate. Hitleriştii mirosiseră ceva.

— Ce naiba caută acolo Cartuş! se înfurie Nucu.

— Sindbad al tău trebuie să fie piftie la ora asta...

De dincolo, căţelul începu să latre cumplit.

— Uite-l mă, faţă în faţă cu javra!... se miră Nelson.

— Îl omoară. Precis îl omoară.

— Ce te grăbeşti aşa, Papagale? Parcă ai fi Ţipirig.

— Păi, nu vezi? Uite-i cum stau. Faţă în faţă. O labă dacă...

Javra n-avu vreme să ridice nici o labă, pentru că Sindbad, regele piraţilor, îl mirosi, desigur, tremurînd, pe duşmanul său, care se uita curios şi stăpîn pe situaţie, apoi, bălţatul o porni fără grabă spre mal, javra mare după el. Cîţiva paşi şi, deodată, Sindbad ţîşni în apă, înotînd grăbit, fără să se uite în urmă spre malul unde javra cît un viţel privea ameninţătoare şi amuzată la zbaterea gîgîlicii din apă.

— Uite, domnule, potaia!

Cotarla uriaşă, cît un viţel, parcă s-ar fi încumetat să-şi ude pielea pentru năzbîtia bălţată ce a tras-o astfel pe sfoară. Între timp, celelalte două javre au ajuns şi ele la mal şi priveau cu toatele, cu urechile ridicate în vînt, nedumerite.

— Hai, Sindbad! Hai, Sindbad!

Căţelul tăia voiniceşte curentul şi căpătase deja un avans destul de bun.

— Nu te lăsa, piratule! îl îndemnau şoptit dracii cocoţaţi în plopi.

— Hai, Sindbad! Hai! îl chema şi Nucu, fericit că a dat de el. Uitaseră cu toţii de Cartuş. Cînd şi-au adus aminte, cele trei javre de pe malul celălalt dispăruseră. Curînd, apoi, se porni din nou hărmălaia de adineauri.

— Cartuş! Aleargă după Cartuş!

Nucu văzu primul cei trei cîini. Apoi şi Papagalul.

— I-a luat urma lui Cartuş.

Nelson nu zărea încă nimic:

— Nu se poate.

— Priveşte atunci, amirale!

— Mă, Papagale, tu numai cu veşti proaste!...

— Amirale, cart cinstit. Priveşte, zic, prin ocheanul tău.

Şi Papagalul arătă malul celălalt. Lovit cumplit de soare. Cu sălcii rare, învăpăiate. Cu nisipul gol spre stăvilar. Cu stuful ce şoptea necontenit cîntecul bălţii de dincolo de grind. Cu păsările zburînd iar pe sus, speriate...

— Vezi, amirale, vezi?

— Şi i-am spus, domnule, să vină aici... Nu înţeleg ce...

Cartuş alerga mîncînd pămîntul. Capul lui bălai izbucnea cînd şi cînd dintre tufisuri. Nu, cîinii încă erau departe, dar dacă nu izbutea să treacă mai iute stăvilarul, în partea asta a bălţii, era pierdut.

Lucrurile se încurcaseră destul de rău. Rît spintecat avea acum încă doi godaci, cu care se învîrteau pe loc în puterea curentului. Şi cîinii ăştia blestemaţi, iviţi pe neaşteptate.

— De i-am putea ieşi înainte

Nu, nu se poate.

Distanţa dintre Cartuş şi cîini se micşorase simţitor.

— Să strigăm. Să fluierăm. Să...

— Tăceţi!

Picioarele lui Cartuş scăpărau în soare.

— Tăceţi! mai porunci încă o dată nenea Giuşcă, deşi nimeni nu scotea un sunet.

Sindbad ieşise la mal şi se odihnea lat, la rădăcina copacilor. Potaia abia îşi mai trăgea sufletul. Părul ud, sclipea parcă dat cu ulei. Răsufla repede, cu limba roşie, ascuţită, scoasă afară, azvîrlită de văpaia plămînilor.

Cartuş se apropia de stăvilar. Cît mai avea pînă acolo?

Era greu de spus. Ieşise la cîmp deschis acu. Alerga prin nisipul fierbinte. Picioarele răscoleau pulberea albă, strălucitoare. Era un vîrtej ce se pierdea în cîteva clipe pentru că din picioarele lui ieseau mereu noi vîrtejuri ce se pierdeau rapid. Cîinii încă nu ajunseseră la nisip. Oare acolo aveau să alerge mai tare? Era limpede că acolo puteau cîştiga lesne bătălia.

— Dacă aleargă aşa, nu-l ajung.

Ţipirig îl completă pe amiral:

— Trebuie s-o ţină aşa. Trebuie!

— Dacă-l ţin puterile, Ţipirig.

În clipa aceea, balta se despică în două. De o parte pămînt, de alta apă. Pămîntul mare, urias, greu. Cu milioane de vieţuitoare în el. Cu milioane de plante, rădăcini, pietricele. Cu tot ceea ce a adunat de la începutul tuturor începuturilor. Şi apa deoparte, despărţită de pămînt. Uriaşa întindere lichidă, alcătuită din zăpezile tuturor iernilor, din ploile tuturor anotimpurilor, din roua tuturor diminetilor. Apa bună vara pentru scăldat, pentru pescuit, pentru vîslit. Bună şi iarna cînd pescarii încercaţi înfruntă Crivăţul aspru şi vin aici, sapă găuri în gheaţa groasă, sapă harnic, cu drugi de fier, şi caută bibanul ori ştiuca pentru rasol ori saramură...

S-au despicat în două lanurile de stuf, ca două arme despărţite de o lance uriaşă, înaintea sau în timpul unei lupte crîncene, pe viaţă şi pe moarte. Şi lanurile de stuf, nemulţumite, fremătau fantastic, gata, gata să nască în sînul lor furtuna pustiitoare şi să o prăvale peste cîmpia de ape, să-l pedepsească pe vinovat. Numai că freamătul acesta nu avea puterea asta şi de aceea urma să se stingă curînd, curînd, neputincios.

Văzduhul s-a despicat în două în clipa aceea, pînă la marginile bîntuite de păsări speriate, gata să treacă dincolo de linia orizontului în căutarea liniştii. Vuiet greu şi răscolitor, vrăfuit de o putere uriaşă, azvîrlit ici-colo de valurile unui ocean bîntuit de neîntrerupte uragane.

Sindbad a scîncit neputincios şi obosit la rădăcina plopului.

Moţatul a ţîşnit de lîngă nenea Giuşcă şi apoi a revenit tremurînd ca varga.

Cartuş, în alergătura lui bezmeticā spre stăvilar, s-a împiedicat şi apoi a rupt-o mai violent la goană.

Porni, la rînd, o nouă explozie!..

«Drumul e deschis», murmur nenea Giuşcă.

Avea lacrimi pe obrazul tăbăci de vînturi şi soare.

«Drumul e deschis!... Drumul deschis!...»

Fostul marinar atît vedea în clip aceea. De-ar fi ştiut ce urma..

(VA URMA

Delfinii Sudului

ÎNSEMNĂRI DE MIRCEA NOVAC

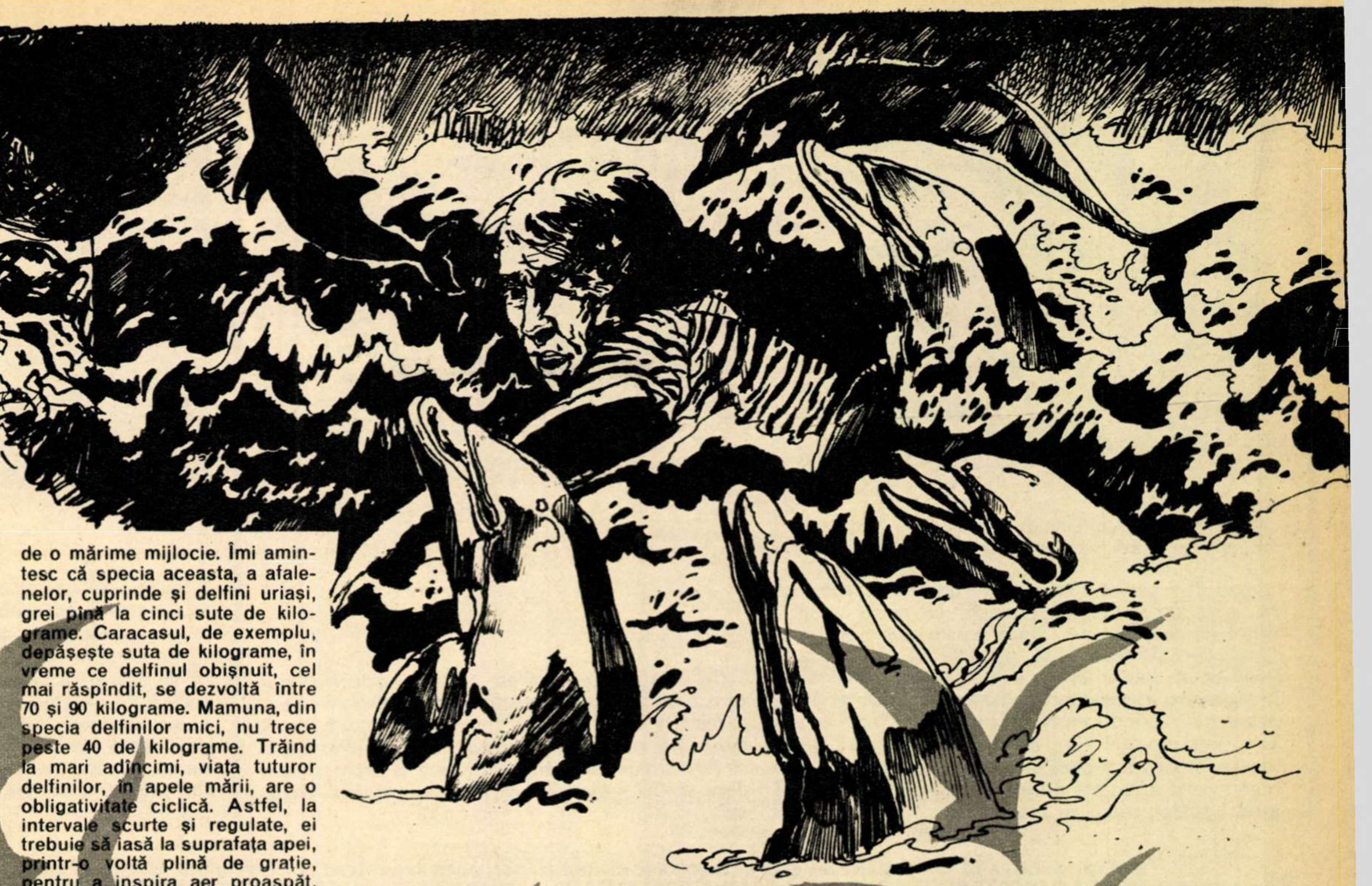

desen de **VASILE OLAC**

Soarele roș-aprins coboară calm spre întinderea nesfîrșită, albastră a Mediteranei. Lăsăm în urmă țărmul stîncos al Siciliei. În depărtare se văd coastele Africii, care își schimbă forma de la un ceas la altul, după unghiul sub care se arată în trecerea noastră cu toată viteza.

Vaporul abia se leagănă. Pe deasupra noastră un pescăruș se tot rotește, deschizîndu-și ciocul, vrînd parcă să spună ceva. La pupa, alte păsări, mult mai mici, zboară printre cabluri. Și în timp ce le urmăresc cum ciugulesc înfometate firimituri de pîine, undeva, înainte, în tribordul navei, apare din unduirea lină, într-un salt elegant, spinarea cenușie, lucioasă a unui delfin. Apoi, își fac apariția alții și alții, tot mai mulți delfini, zvîrlindu-se în dans nebunesc peste luciul apei. Unii vin la prova pentru a se freca de pereții vaporului ca să-și desprindă crusta de vietăți marine lipite pe corp. Alții se îndreaptă spre pupa ca să primească obișnuitele «rații» din resturi de mîncare de la bucătărie. Îi privesc îndeaproape. Corpul lor masiv, hidrodinamic e plin de armonie, semănînd în liniile esențiale cu niște avioane cu reacție. Pielea lor lucie are o întrepătrundere de alb-negru, ce dă o surprinzătoare colorație, începînd de la negrul de tuș al spinării, la o întreagă gamă de nuanțe de gri, pînă la albul imaculat al pîntecului. Coada le este parcă de rîndunică. Pe spate au o aripioară ascuțită și neagră, iar sub bronhii, alte două, la fel. Gura, ca un cioc ascuțit, îi dă capului o configurație bizară. Doar dinții mărunți și tăioși sînt aceia care îi conferă mamiferului un aer de exagerată agresivitate. Totuși, nu întîmplător se spune că rechinii se feresc de ei. Lovitura delfinilor, cu ciocul, le este fatală.

Delfinii pe care îi privesc sînt de o mărime mijlocie. Îmi amintesc că specia aceasta, a afalenelor, cuprinde și delfini uriași, grei pînă la cinci sute de kilograme. Caracasul, de exemplu, depășește suta de kilograme, în vreme ce delfinul obișnuit, cel mai răspîndit, se dezvoltă între 70 și 90 kilograme. Mamuna, din specia delfinilor mici, nu trece peste 40 de kilograme. Trăind la mari adîncimi, viața tuturor delfinilor, în apele mării, are o obligativitate ciclică. Astfel, la intervale scurte și regulate, ei trebuie să iasă la suprafața apei, printr-o voltă plină de grație, pentru a inspira aer proaspăt.

De mai mult timp delfinii sînt în atenția biologilor, oceanografilor și lingviștilor. După experiențele făcute pînă acum, se preconizează ca în viitorul apropiat să se poată sta de vorbă cu acești «intelectuali ai mării», cum li se mai spun. Deocamdată s-au separat o sumedenie de cuvinte din limbajul lor, care aduce cu un fluierat, li s-au creat reflexe care le dovedesc inteligența net superioară celorlalte necuvîntătoare marine.

Omul așteaptă de la delfini un ajutor substanțial. Ei ar putea contribui la dezlegarea multor taine ale mării, ale faunei și florei adîncurilor, ale curenților din fundul mărilor și oceanelor. Unii specialiști susțin chiar că delfinii ar putea fi niște foarte buni ghizi prin jungla submarină, alții speră să depisteze cu ajutorul lor bogățiile legendare ascunse în corăbiile de mult scufundate. De asemenea, pescuitorii de perle ar fi fericiți să-și asigure colaborarea acestor scufundători perfecți, iar serviciile hidrografice ar scăpa în bună măsură de grija călăuzirii navelor prin strîmtorile periculoase, printre recife sau canale puțin adînci. Pe la începutul acestui secol, undeva, în Oceania, se spune că un delfin a făcut ani de-a rîndul oficiul de «pilot» pentru navele care traversau o zonă periculoasă de recife submarine. Dar cîte nu sînt în stare să facă aceste simpatice viețuitoare atît de înzestrate?...

Vaporul înaintează cu toată viteza. Prin binoclu zăresc pămîntul Africii, al acestui continent vast și fierbinte. Acolo, la orizont, soarele se scufundă în mare. Se înserează. Cobor de pe punte. Pe covertă, cineva strigă desperat: «Burlacul»... «Măi, Burlacu!...» Apoi se aude sirena de alarmă. În cîteva minute toți membrii echipajului sînt aliniați pe puntea bărcilor, la pupa. Comandantul face apelul. Cînd strigă numele lui Burlacu, nu răspunde nimeni. Marinarii se uită unul la altul întrebători. Unde o fi? Ce s-o fi întîmplat cu el?...

În acel moment îmi vin în minte cele povestite de nostromul Bohos Ovaghin că, pe cînd naviga în Mediterana, cu un alt cargou de mărfuri, un marinar a cazut la apă, de undeva de la prova vaporului. Cineva aflat în cabină l-a văzut. De fapt, a văzut doar o umbră neagră, mătăhăloasă, alunecînd prin fața hublolului, mișcare de cincimi de secundă pe care o percepi, dar n-o înțelegi dintr-o dată. Pînă să se dezmeticească, pînă să se dea alarma, au trecut mai multe minute fără întoarcere. Un marinar lipsea într-adevăr, căzuse în mare. Dar era prea tîrziu. Rechinii acționaseră fulgerător cu ferocitatea cunoscută...

De cîteva zile navigăm fără întrerupere. Dimineața, vremea e frumoasă, cu soare mult. Seara învăluie lumina lunii și vîntul rece care bate din prova. Sîntem la patruzeci de mile de Cap de Gato de pe coasta Spaniei. Pe partea cealaltă a Mediteranei se disting țărmurile Marocului.

Tot timpul, membrii echipajului, în timonierie, în cala mașinilor ori pe covertă, discută numai despre marinarul Ion Burlacu. Cum de a dispărut așa, deodată? Doar se afla în careul mare — la club — juca o partidă de șah cu motoristul Ion Stoian. Era chiar bucuros pentru că reușise să cîștige în fața unui jucător cu experiență. Așa se bucura el pentru un succes al său, oricît de mic și chiar pentru reușitele altora. Era bun, deschis la suflet. Și acum? Acum nimeni nu-i mai dă de urmă!

Avizele pentru navigatori emise de stațiile radio, de coastă, semnalizează o sumedenie de situații neobișnuite, anomalii, primejdii posibile. Și cu gîndul la ele, fiecare dintre cei de pe navă așteaptă ceva. Așteaptă acel senzațional nemaipomenit cînd să ni se comunice: «Om căzut la apă în punctul...» Dar un astfel de aviz nu sosește. Și dacă l-am recepționa? Sîntem prea departe. Rămîne o dramă, chiar dacă întîmplarea a avut loc cu martori și vaporul acela stopează, se reîntoarce, rar poate fi salvat nefericitul marinar...

Continuăm să înaintăm cu viteză mai redusă din cauza vîntului care suflă puternic, răscolind parcă toată întinderea nesfîrșită de apă. Este ora patru dimineața și stau de veghe. Vreau să nu pierd imaginea feței de răsărit a stîncii care a păzit cîndva strîmtoarea Gibraltar. Chiar dacă aș fi vrut să mai dorm, nu aș fi putut. De altfel, cred că de trei nopți nici unul din echipaj nu a dormit bine din pricina gîndurilor chinuitoare ce rămîn prinse de nenorocita întîmplare a dispariției marinarului Burlacu. Urc pe puntea de comandă, cu grijă să nu mă azvîrle curenții în mare. În timonerie se aud comenzile specifice apropiatei acostări. Intrarea în portul Gibraltar este străjuită de un zid uriaș cu o poartă mare deschisă în mijloc, pe care după ce o trecem avem în față priveliștea unui oraș de munte. Nava ancorează la una din dane. Soarele strălucește orbitor. E cald. Ies pe puntea exterioară și admir împrejurimile deosebit de frumoase. Deodată, de pe covertă, aud strigîndu-se: «Burlacu!... Burlacu!...»

Cobor iute scara metalică sărind cîte trei trepte deodată. Într-adevăr, îl văd! Nu-mi vine să cred, dar așa este. Marinarul Ion Burlacu se află jos, pe chei, însoțit de doi polițiști din Gibraltar. Este invitat comandantul navei ca să-l recunoască, apoi i-l dau în primire. Îl îmbrățișăm cu căldură. În careul mare, stăm roată în jurul lui și-l privim îndelung. Hainele-i sînt ponosite și murdare de păcură, părul răvășit și fața nerasă. Numai ochii lui căprui sînt curați și strălucitori.

Stăm și-l ascultăm uluiți...

...În timp ce urca scările la puntea etalon, o rafală puternică de vînt l-a smuls cît ai clipi și l-a aruncat în mare. A strigat din răsputeri cerînd ajutor, dar degeaba. A rămas în luptă cu valurile privind înnebunit cum vaporul se depărtează din ce în ce. Apa nu era rece, de aceea îi era teamă să nu apară rechinii. Țărmul era departe, vreo cîteva mile. Totuși începu să înoate desperat într-acolo. Trecură ceasuri, sperînd să apară vreun pescador, să fie salvat. Dar în zadar. Simțea cum îl lasă puterile. Deodată, tresări. Se sperie atît de tare încît era să-și piardă cunoștința. În depărtare zări cum vin spre el, în viteză, spinări măslinii, lucitoare. Rechinii?! Se uită îngrozit. Înaintau prin salturi acrobatice. Curînd își reveni. Erau delfinii — prietenii marinarilor! L-au înconjurat, ametindu-l cu sunetele lor ascuțite. Apoi, s-au repezit, fără menajamente, să-l împingă pe valuri, ajutîndu-l să înainteze mai repede spre țărmul Siciliei, undeva, în apropiere de Pantellaria.

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

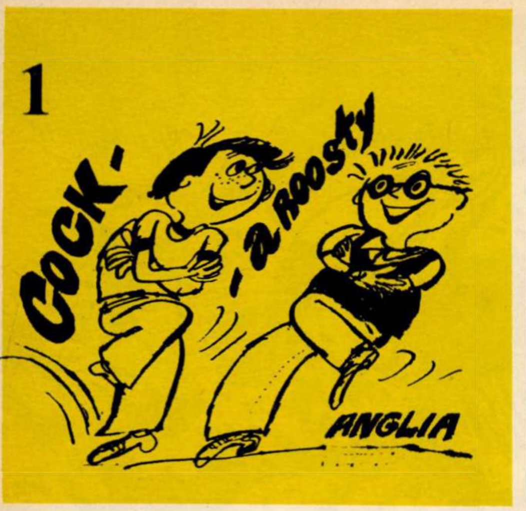

În traducere ar însemna «cocoșul pe stinghie». Jucătorii se așază pe două linii paralele. În mijloc, între cele două linii, se află «cocoșul» și cel care trebuie să-l prindă. Săltînd într-un picior, acesta din urmă încearcă să traverseze un semn trasat între cele două grupuri. Dacă acesta este prins de către «cocoș», trebuie să se lupte cu el. Cei doi copii vor sta într-un picior și cu brațele încrucișate. Cîștigător va fi acela care reușește să-l facă pe adversar să-și piardă echilibrul. În cazul cînd învingător este cel care a provocat, el are voie să părăsească terenul. Dar dacă «cocoșul» iese învingător, atunci celălalt jucător devine «cocoș«, pentru jucătorul următor, care-l va provoca.

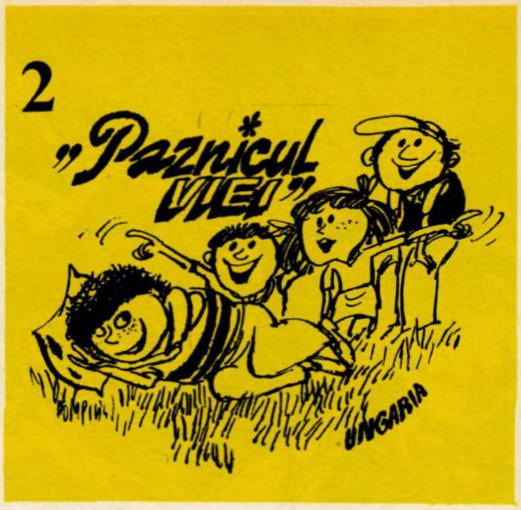

Cel care prinde, în acest joc, este «paznicul viei» care, lungit pe jos, se face că doarme. Pentru a-l necăji, fetele și băieții angajați în joc îi dau tîrcoale, smulg iarbă ca și cînd ar fura struguri, strigînd: «Păzitorule, se fură struguri!» Paznicul se trezește brusc și se ia după ei. Cel prins, va fi, în runda următoare, «paznicul».

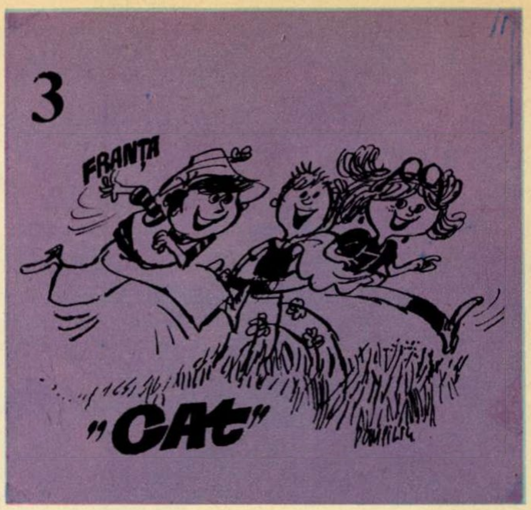

«Cat» este un joc practicat de copiii francezi și se aseamănă cu «de-a prinsa». Cel care fugărește îi dă celui următor cîțiva pași avans, dacă vrea să fie deosebit de «cavaler». Dacă între el și cel urmărit se strecoară un altul, atunci trebuie să-l urmărească pe acesta de-al doilea. Pe teren sînt fixate cîteva «căsuțe». Acolo se poate odihni alergătorul, dar numai 1 minut. Dacă cel urmărit se cațără pe un pom, atunci e în siguranță și apărat de urmăritor, întrucît a părăsit terenul. Așa prevede regula jocului.

ÎN PAGINA DE FAȚĂ VĂ PREZENTĂM CÎTEVA DINTRE JOCURILE ÎN AER LIBER PRACTICATE DE COPIII DIN DIFERITE ȚĂRI ALE LUMII. DUPĂ CUM VEDEȚI ELE POT FI JUCATE FĂRĂ A FI NEVOIE DE AMENAJĂRI SPECIALE. NUMĂRUL DE PARTICIPANȚI ESTE NELIMITAT. DINAMICE ȘI VESELE, VI LE RECOMANDĂM PENTRU A LE JUCA ÎN TIMPUL VACANȚEI, ORIUNDE V-AȚI AFLA — LA MUNTE, LA MARE, ÎN SATELE DE VACANȚĂ, ÎN POIENIȚELE DE LA MARGINEA COMUNEI NATALE ETC.

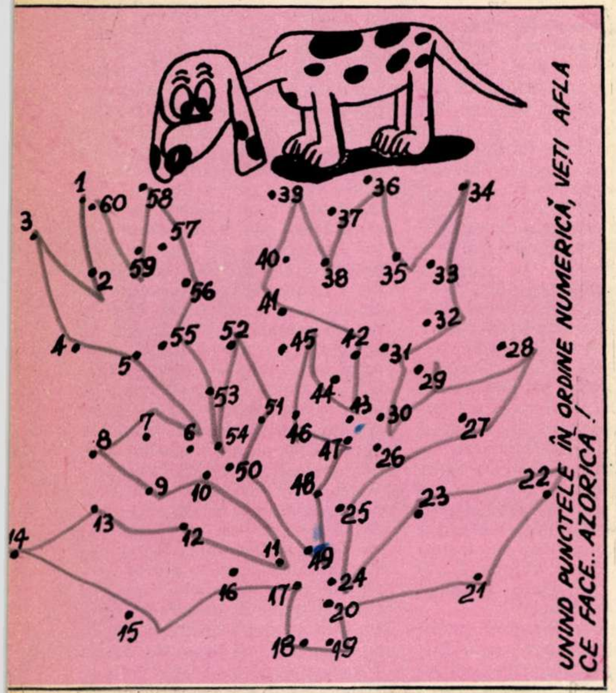

UNIND PUNCTELE ÎN ORDINE NUMERICĂ, VEȚI AFLA CE FACE.. AZORICĂ !

Joc de observație

Locul desfășurării: un teren împădurit, străbătut de un drum sau o cărare. Din drum se delimitează o porțiune de 50—60 m pe care se pun ,în mod suficient de vizibil,cîteva obiecte. Obiectele nu trebuie văzute de participanți înaintea jocului. Începutul și sfîrșitul traseului se marchează prin semne vizibile și se comunică participanților la joc. Se dă plecarea cursei, fiecare pionier, fără a se consulta cu ceilalți își notează pe o hîrtie obiectele văzute și predă această listă conducătorului jocului. Punctajul se apreciază astfel: se acordă cîte un punct pentru fiecare obiect văzut; pentru obiecte inexistente și trecute pe listă, se scad cîte două puncte. Se punctează și ordinea sosirii, primul sosit primind un număr egal de puncte cu cel al participanților la joc, următorul cu un punct mai puțin ș.a.m.d. Punctele realizate se totalizează.

La joc poate participa efectivul unei grupe de pionieri.

A cui este umbra?

Pe o ușă deschisă se atîrnă un cearșaf care s-o acopere în întregime și care va fi luminat de un bec puternic. Jucătorii stau în jurul cearșafului, lumina din încăperea respectivă fiind stinsă. Alți trei sau patru jucători trec prin fața luminii — deci între lumină și cearșaf — în așa fel ca umbra lor să se proiecteze pe cearșaf. Jucătorii trebuie să ghicească cui aparține umbra respectivă. Pentru a face jocul mai greu și mai atrăgător, cei ce trec prin fața luminii își pot schimba îmbrăcămintea, pot face fel de fel de mișcări etc.

PENTRU FRĂȚIORII ȘI SURIOARELE VOASTRE

Pregătiți frățiorului cel mic un cadou care-l va amuza și-l va obișnui să-și păstreze ciorapii la loc sigur. Pentru această trăistuță cu înfățișare de cangur, desenați mai întîi un tipar. Împărțiți o coală de hîrtie mare în pătrate cu latura de 2—3 cm (după cît doriți să fie de mari dimensiunile totale). Desenați la partea de jos un cerc, a cărui rază să fie egală cu 15—25 de centimetri. Duceți tangente ca în desenul alăturat și conturați corect desenul, orientîndu-vă după pătrate. Separat,este înscris tiparul pentru urechi și picioare. Observați că animalul pare îmbrăcat cu o vestă închisă în nasturi și poartă un mic papion. Spatele este dublat în întregime cu țesătură de doc. Buzunarul — locul propriu-zis — în care se țin ciorapii, poate avea o deschidere de cel mult 30 cm și se închide cu fermoar.

SMARANDA SBURLAN